

ASEAD 5. ULUSLARARASI SOSYAL BİLİMLER SEMPOZYUMU
EJSER 5th INTERNATIONAL SYMPOSIUM ON SOCIAL SCIENCES
27-29 Nisan/April 2019 Kemer - ANTALYA

BİLDİRİ ÖZET KİTABI
ABSTRACT PROCEEDINGS BOOK

Sempozyum Onursal Başkanı Prof. Dr. Rabiyyat ASLANOVA

ASEAD 5. ULUSLARARASI SOSYAL BİLİMLER SEMPOZYUMU
EJSER 5th INTERNATIONAL SYMPOSIUM ON SOCIAL SCIENCES
27-29 Nisan/April 2019 Kemer - ANTALYA

Sempozyum Onursal Başkanı:

Prof. Dr. Rabiyyat ASLANOVA

Bakü Devlet Üniversitesi

Editör:

Doç. Dr. İrfan TÜRKOĞLU

**Bu kitap sempozyumda sunulmuş olan bildirilerin özetlerini kapsar. Yazıların yasal ve etik sorumluluğu yazarına aittir.
Kaynak göstermek kaydıyla alıntı yapılabilir.**

30 Nisan 2019

Antalya

II

ASEAD V. ULUSLARARASI SOSYAL BİLİMLER SEMPOZYUMU 27-29 NİSAN 2019 KEMER ANTALYA

27 Haziran 2018’de yayımlanan Akademik Teşvik Yönetmeliği Madde 7/9 da belirtildiği üzere “Tebliğlerin sunulduğu etkinliğin uluslararası olarak nitelendirebilmesi için en az beş farklı ülkeden konuşmacının katılım sağlaması esastır.” Bu kapsamda 27-29 Nisan 2019 tarihleri arasında ANTALYA-Kemer’de düzenlemiş olduğumuz ASEAD 5. Uluslararası Sosyal Bilimler Sempozyumu akademik teşvik kriterini sağlamaktadır.

DÜZENLEME KURULU / ORGANIZATION COMMITTEE

Prof. Dr. Rabiyyat ASLANOVA Bakü Devlet Üniversitesi, Azerbaycan
Prof. Dr. Dilek BARLAS Koç Üniversitesi, Türkiye
Prof. Dr. Ferit İZCİ Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Türkiye
Doç. Dr. Nurdan KUŞAT Isparta Uygulamalı Bilimler Üniversitesi, Türkiye
Doç. Dr. Burhan BALTACI Kastamonu Üniversitesi, Türkiye
Doç. Dr. Erlan BAKİEV American University of Central Asia, Kırgızistan
Doç. Dr. Ferihan POLAT Pamukkale Üniversitesi, Türkiye
Doç. Dr. Gadir BAYRAMLI Azerbaycan Devlet İktisat Üniversitesi, Azerbaycan
Doç. Dr. İrfan TÜRKOĞLU ASEAD, Türkiye
Doç. Dr. Necati KAYHAN KTO Karatay Üniversitesi, Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi Armağan GÜNEŞ Harran Üniversitesi, Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi Burcu GEZER ŞEN Fırat Üniversitesi, Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi İsmail GÖKDAYI Isparta Uygulamalı Bilimler Üniversitesi, Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi Kürşat KURTULGAN Artvin Çoruh Üniversitesi, Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi Mustafa FİDAN Yozgat Bozok Üniversitesi, Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi Nil Esra DAL Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi Nurhodja AKBULAEV Azerbaycan Devlet İktisat Üniversitesi, Azerbaycan
Dr. Öğr. Üyesi Senem ALTAN Okan Üniversitesi, Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi Yağmur KARA Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Türkiye
Öğr. Gör. Dr. Gulhan ABEDALAZIZ MOH'D JALAL AL TURK Ankara Üniversitesi, Türkiye

BİLİM KURULU / SCIENTIFIC COMMITTEE

Prof. Dr. Giuli ALASANIA University of Georgia, Gürcistan
Prof. Dr. Kemal KARPAT University of Wisconsin, ABD
Prof. Dr. Rifat ŞKRİJELJ University of Sarajevo, Bosna Hersek
Prof. Dr. İrfan MORİNA University of Pristina, Kosova
Prof. Dr. Abdilbaet MAMASIDIKOV Kırgızistan İktisat ve Girişimcilik Üniversitesi, Kırgızistan
Prof. Dr. Ali TOMAK Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Türkiye
Prof. Dr. Dilek BARLAS Koç Üniversitesi, Türkiye
Prof. Dr. Emine KOCA Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi, Türkiye
Prof. Dr. Ertuğ ÖNER Ege Üniversitesi, Türkiye
Prof. Dr. Feda REHİMOV Bakü Devlet Üniversitesi, Azerbaycan
Prof. Dr. Ferit İZCİ Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Türkiye
Prof. Dr. Georgi GAGANİDZE Ivane Javakhishvili Tbilisi State University, Gürcistan
Prof. Dr. Gülser ÖZTUNALI KAYIR Akdeniz Üniversitesi, Türkiye
Prof. Dr. Hasret Elçin KÜRŞAT ÇOŞKUN Yeditepe Üniversitesi, Türkiye
Prof. Dr. İrfan KALAYCI İnönü Üniversitesi, Türkiye
Prof. Dr. Kamile AKGÜL Haliç Üniversitesi, Türkiye
Prof. Dr. Kakhaber KORDZAİA Caucasus International University, Gürcistan
Prof. Dr. M. Asif YOLDAŞ Avrasya Üniversitesi, Türkiye
Prof. Dr. Metin IŞIK Sakarya Üniversitesi, Türkiye
Prof. Dr. Muradov Reşad ŞAHBAZOĞLU Azerbaycan Devlet İktisat Üniversitesi, Azerbaycan
Prof. Dr. Nasriddin Sadriiddinov TALBAKOVİCH Kurgan Tube State University, Tacikistan
Prof. Dr. Nihat BATMAZ Pamukkale Üniversitesi, Türkiye
Prof. Dr. Olga Nosova VALENTYNOVNA Kharkiv National University, Ukrayna
Prof. Dr. Rabiyyat ASLANOVA Bakü Devlet Üniversitesi, Azerbaycan
Prof. Dr. Rajabov Rajab KUÇAKOVİCH Tajik State University of Commerce, Tacikistan
Prof. Dr. Rovshan ALİYEV Bakü Devlet Üniversitesi, Azerbaycan
Prof. Dr. Sabahat BAYRAK KÖK Pamukkale Üniversitesi, Türkiye
Prof. Dr. Seçkin GÖNEN Dokuz Eylül Üniversitesi, Türkiye

**AVRASYA SOSYAL VE EKONOMİ ARAŞTIRMALARI DERGİSİ (ASEAD)
EURASIAN JOURNAL OF SOCIAL AND ECONOMIC RESEARCH (EJSER)**

- Prof. Dr. Simon GELASHVİLİ İvane Javakhishvili Tbilisi State University, Gürcistan
Prof. Dr. Süphan NASIR İstanbul Üniversitesi, Türkiye
Prof. Dr. Svetlana Tyutyunnykova VLADİMİROVNA Kharkiv National University, Ukrayna
Prof. Dr. Tamara Merkulova VYKTOROVNA Kharkiv National University, Ukrayna
Prof. Dr. Teimuraz BERİDZE İvane Javakhishvili Tbilisi State University, Gürcistan
Prof. Dr. Tofiq ABDÜLHESEN Lİ Azərbaycan Devlet İktisat Üniversitesi, Azərbaycan
Prof. Dr. Tologon OMOSHEV Kırgızistan İktisat ve Girişimcilik Üniversitesi, Kırgızistan
Prof. Dr. Turgut ÖZKAN Beykent Üniversitesi, Türkiye
Doç. Dr. Adem BAYAR Amasya Üniversitesi, Türkiye
Doç. Dr. Ahmet Cem ERKMAN Ahi Evran Üniversitesi, Türkiye
Doç. Dr. Ahmet ÜSTÜN Amasya Üniversitesi, Türkiye
Doç. Dr. Ainur NOGAYEVA Avrasya Milli Üniversitesi, Kazakistan
Doç. Dr. Ali CİN Akdeniz Üniversitesi, Türkiye
Doç. Dr. Aripov Abdugani ABDUHAMİDOVİCH Tacikistan State University of Law, Business and Politics, Tacikistan
Doç. Dr. Asiman GULİYEV Azərbaycan Devlet İktisat Üniversitesi, Azərbaycan
Doç. Dr. Ayfer UZ Trakya Üniversitesi, Türkiye
Doç. Dr. Aykut EKİYOR Gazi Üniversitesi, Türkiye
Doç. Dr. Barış Tolga EKİNCİ Beykent Üniversitesi, Türkiye
Doç. Dr. Burhan BALTACI Kastamonu Üniversitesi, Türkiye
Doç. Dr. Cırgalbek İSMANOV Kırgızistan İktisat ve Girişimcilik Üniversitesi, Kırgızistan
Doç. Dr. Davran YOLDAŞEV Kırgızistan İktisat ve Girişimcilik Üniversitesi, Kırgızistan
Doç. Dr. Elnare SAMEDOVA Azərbaycan Devlet İktisat Üniversitesi, Azərbaycan
Doç. Dr. Erlan BAKİEV American University of Central Asia, Kırgızistan
Doç. Dr. Fariz AHMADOV Azərbaycan Devlet İktisat Üniversitesi, Azərbaycan
Doç. Dr. Ferhunde HAYİRSEVER TOPÇU Akdeniz Üniversitesi, Türkiye
Doç. Dr. Firdaus NOROV Kurgan Tube State University, Tacikistan
Doç. Dr. Gadir BAYRAMLI Azərbaycan Devlet İktisat Üniversitesi Türk Dünyası İşletme Fakültesi
Doç. Dr. Gaini MUKHANOVA T.Rıskulov Kazak İktisat Üniversitesi, Kazakistan
Doç. Dr. Geray MUSAYEV Azərbaycan Devlet İktisat Üniversitesi, Azərbaycan
Doç. Dr. Gulnara RZAYEVA Azərbaycan Devlet İktisat Üniversitesi, Azərbaycan
Doç. Dr. Gülhanım ÜNSAL Marmara Üniversitesi, Türkiye
Doç. Dr. Hilale CAFEROVA AMEA İdare Etme Sistemleri Enstitüsü, Azərbaycan
Doç. Dr. İrfan TÜRKOĞLU ASEAD, Türkiye
Doç. Dr. Kadir DABBAĞOĞLU Arel Üniversitesi, Türkiye
Doç. Dr. Kemal EROL Van Yüzcüncü Yıl Üniversitesi, Türkiye
Doç. Dr. Kurbonov Abdurkarim RAKHİMOVİCH Tacik State University of Commerce, Tacikistan
Doç. Dr. Mariya KOCHKORBAEVA Kırgızistan İktisat ve Girişimcilik Üniversitesi, Kırgızistan
Doç. Dr. Mihai VODA Dimitrie Cantemir University, Romanya
Doç. Dr. Mustafa KOCAOĞLU Necmettin Erbakan Üniversitesi, Türkiye
Doç. Dr. Mutahayira MADZHUNOVA Kurgan Tube State University, Tacikistan
Doç. Dr. Natiq QURBANOV Azərbaycan Devlet İktisat Üniversitesi, Azərbaycan
Doç. Dr. Necati KAYHAN KTO Karatay Üniversitesi, Türkiye
Doç. Dr. Nurbiye UZ Anadolu Üniversitesi, Türkiye
Doç. Dr. Nüsrət QURBANOV Azərbaycan Devlet İktisat Üniversitesi, Azərbaycan
Doç. Dr. Ömer Kürşad TÜFEKÇİ Süleyman Demirel Üniversitesi, Türkiye
Doç. Dr. Rahmatullo AMİNOV Kurgan Tube State University, Tacikistan
Doç. Dr. Rovshan ALİYEV Bakü Devlet Üniversitesi, Azərbaycan
Doç. Dr. Rustamov Shavkat RAKHİMOVİCH Tacik State University, Tacikistan
Doç. Dr. Saadet GANDİLOVA Azərbaycan Devlet İktisat Üniversitesi, Azərbaycan
Doç. Dr. Samir HAMİDOV Azərbaycan Devlet Diller Üniversitesi, Azərbaycan
Doç. Dr. Sharifdzhon Tojiboev GAYBULLOEVİCH Khujand State University, Tacikistan
Doç. Dr. Yonca KÖKSAL Koç Üniversitesi, Türkiye
Doç. Dr. Zekai ÖZTÜRK Gazi Üniversitesi, Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi Abdurrahman EREN, Mustafa Kemal Üniversitesi, Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi Ahmet ÖZDEMİR Kastamonu Üniversitesi, Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi Armağan GÜNEŞ Harran Üniversitesi, Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi A. Buğra HAMŞIOĞLU Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi Arzu YİĞİT Süleyman Demirel Üniversitesi, Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi Bahar AŞCI Karabük Üniversitesi, Türkiye

**AVRASYA SOSYAL VE EKONOMİ ARAŞTIRMALARI DERGİSİ (ASEAD)
EURASIAN JOURNAL OF SOCIAL AND ECONOMIC RESEARCH (EJSER)**

- Dr. Öğr. Üyesi Ekrem ÇELİKİZ İbn Haldun Üniversitesi, Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi Erdoğan BOZKURT Amasya Üniversitesi, Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi Fahrettin GEÇEN İnönü Üniversitesi, Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi Hatice BAYSAL Süleyman Demirel Üniversitesi, Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi Hüsnüye AKILLI Nuh Naci Yüksel Üniversitesi, Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi İbrahim Okan AKKIN Ardahan Üniversitesi, Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi Kürşat KURTULGAN Artvin Çoruh Üniversitesi, Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi Murat YORULMAZ Yalova Üniversitesi, Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi Mustafa FİDAN Yozgat Bozok Üniversitesi, Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi Nil Esra DAL Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi Nuray Hilal TUĞAN Başkent Üniversitesi, Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi Nurgün TOPALLI Bozok Üniversitesi, Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi Nurhodja AKBULAEV Azerbaycan Devlet İktisat Üniversitesi, Azerbaycan
Dr. Öğr. Üyesi Nuri YAZICI Bahçeşehir Üniversitesi, Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi Salih KALAYCI Bursa Teknik Üniversitesi, Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi Senem ALTAN Okan Üniversitesi, Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi Senem GÜNGÖR Başkent Üniversitesi, Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi Seniha ÜNAY SELÇUK Düzce Üniversitesi, Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi Vahdet ÖZKOÇAK Hitit Üniversitesi, Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi Yağmur KARA Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi Yeliz MOHAN BURSALI Pamukkale Üniversitesi, Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi Yeliz SELVİ Harran Üniversitesi, Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi Zişan KORKMAZ ÖZCAN Süleyman Demirel Üniversitesi, Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi Ekin KAYNAK İLTAR Akdeniz Üniversitesi, Türkiye
Dr. Gulhan ABEDALAZIZ MOH'D JALAL AL TURK Ankara Üniversitesi, Türkiye
Dr. Kamil KANIPEK Girne Amerikan Üniversitesi, KKTC
Dr. Lazlo MARACZ Universiteit van Amsterdam, Hollanda
Dr. Mark FELSHEIM Milwaukee Area Technical College, USA
Dr. Oktay GULİYEV Azerbaycan Devlet İktisat Üniversitesi, Azerbaycan
Dr. Zakir ÇOTAEV Manas Üniversitesi, Kırgızistan Prof. Dr. Giuli ALASANIA University of Georgia, Gürcistan

DERGİ HAKKINDA

Sosyal ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi (ASEAD)(*Eurasian Journal of Social and Economic Research (EJSER)*) 2013 yılında kurularak, 2014 yılında Türkçe ve İngilizce dilinde yayınlanmaya başlayan ulusal hakemli elektronik bir dergidir.

2017 yılından itibaren Aylık olarak yayınlanmaya başlayan ASEAD (Avrasya Sosyal ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi) TÜBİTAK-ULAKBİM tarafından veri tabanında taranmakta, Doçentlik ve Teşvik başvurularında kabul görmektedir.

ASEAD akademisyenlerin bireysel veya disiplinler arası ortak çalışmalar yapmasına aracılık etmek, genç akademisyenlere yeni ufuklar kazandırarak teşvik etmek, akademisyenlere ortak çalışmalar yapabilecekleri yeni konular hakkında fikir ortamı oluşturmak, yeni kültür ve coğrafyalarla tanışmalarına imkan sağlamak amacıyla sosyal bilimler alanında sempozyumlar düzenleyerek akademik anlamda katkılar sağlamaktadır.

Avrasya Sosyal ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi'nde yayınlanan eserlerdeki görüşler ve sorumluluk yazarına aittir. Yayın hakları saklı olup izinsiz hiçbir şekilde çoğaltılamaz.

Uluslararası hakemli ve alan indekslerinde taranan bir dergi olan Avrasya Sosyal ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi'nin tarandığı indexler:

ASEAD Dergisi ULAKBİM DERGİ PARK Linki :

<http://dergipark.ulakbim.gov.tr/asead/user>

Google
scholar

asos
akademia sosyal bilimler indeksi

INDEX COPERNICUS
INTERNATIONAL

ROOTINDEXING
JOURNAL ABSTRACTING AND INDEXING SERVICE

ESJI Eurasian
Scientific
Journal
Index
www.ESJIndex.org

ROOTINDEXING
JOURNAL ABSTRACTING AND INDEXING SERVICE

JIFACTOR

İletişim Adresi / Contact Info

e-mail: aseadeditor1@gmail.com

Web: <http://dergipark.gov.tr/asead>

(ISSN: 2148-9963)

İÇİNDEKİLER

ŞANLIURFA İLİNDE ANTEP FISTIĞI ÜRETİMİ VE MALİYET- KAZANÇ ANALİZİ Prof. Dr. Ersin Kaya SANDAL Mahmut YURDDAŞ.....	1
BİRECİK VE HALFETİ'NİN (ŞANLIURFA)TURİZM POTANSİYELİ Mahmut YURDDAŞ.....	2
SURİYE KRİZİNİN EKONOMİK MALİYETİ (2011-2019) Dr. Öğr. Üyesi Salem KHALAF	3
İĞDIR İLİNDE NÜFUSUN GELİŞİMİ (2000-2018) Dr. Öğr. Üyesi Salem KHALAF Prof. Dr. Cengiz AKBULAK	4
KLASİK TÜRK EDEBİYATINDA HİCİV LİTERATÜRÜ İpek TAŞDEMİR.....	5
RÜKNEDDİN AHMED'İN ACÂİBÜ'L-MAHLÛKÂT TERCÜMESİNDE MİTOLOJİK ÖGELER Tuğçe YAŞA.....	6
GİOVANNİ BOCCACCİO'NUN DECAMERON ADLI ESERİNDE YAPISAL ÇERÇEVE Dr. Öğr. Üyesi Ebru BALAMİR.....	7
AZERİ SAHASI EDEBİ ESERLERİNDE FELEĞİN KATMANLARINA DAİR BİR İNCELEME Dr. Öğr. Üyesi Nurgül SUCU KÖROĞLU Farida JAFAROVA.....	8
BECOMING “WOMAN”: VARIOUS REPRESENTATIONS OF FEMININITY WITHIN THE HANDMAID’S TALE Öğr. Gör. Ebru UĞUREL ÖZDEMİR.....	9
DISSIDENT READING OF THE TRAGEDY OF MARIAM AND KURBAN WITH REFERENCE TO CULTURAL MATERIALISM Öğr. Gör. Ebru UĞUREL ÖZDEMİR.....	10
DİVANE MEHMET ÇELEBİ ŞİİRLERİNDE VAHDET-İ VÜCÛD ANLAYIŞI Doç. Dr. Mutluhan TAŞ Hümeýra YAMAN	11
AKŞEMSEDDİN MEHMED BİN HAMZA VE MAKÂMÂT-I ENBİYÂ ADLI ESERİ Selvi GÜZ.....	12
TÜRKÇE SÖZLÜK'TE ARGO VE ARGOLAŞMA Hasibe SARIKAYA	13
AFGANİSTAN'DA TÜRKOLJİ VE TÜRKÇE ÇALIŞMALARI HAKKINDA BİR ARAŞTIRMA-2 Dr. Öğr. Gör. Firuz FEVZİ.....	14
PSİKODİNAMİK AÇIDAN ÂSAF HÂLET ÇELEBİ'NİN ŞİİRLERİ Doç. Dr. Mutluhan TAŞ Hilal AKIN.....	15
METİN NEŞRİNDE İHTİSAS VE İHTİMAM NOKSANLIĞI: “EVRÂK-I HAZÂN” ÖRNEĞİ Doç. Dr. Mehmet SARI.....	16
MEHMET FUAD KÖPRÜLÜ'NÜN KAFKASYA'YA DAİR BİR DEĞERLENDİRMESİ VE OSMANLIYA BİR MUHTIRASI Öğr. Gör. Dr. Ümit AKIN.....	17
“KÖROĞLU” DESTANINDA KAHRAMANLIK VE VATANSEVERLİK MOTİFLERİ Prof. Dr. Rufat LATİFOĞLU HÜSEYİNZADE.....	18

BURSA ENARLI ZAVİYESİ ŞEYHİ SEYYİD MEHMED EFENDİ'NİN <i>MENÂSİK-İ MANZUME'Sİ</i> Doç. Dr. Suat DONUK	19
TARIK BUĞRA 'NİN BUHRAN HİKÂYESİNDEKİ EKSİLTİ UNSURLARI ÜZERİNE BİR İNCELEME Dr. Melahat ARIKLI Uzm. Öğr. Gör. Süleyman AKSU	20
OĞUZ DİLLERİNDE ARAP ALINTILARININ MANA DEĞİŞMESİ Doç. Dr. Dürdane RAHİMZADE	21
GELİBOLULU SUN'Î GAZELLERİNDE DEYİM VARLIĞI Yasin AKKOL	22
KÜNHÜ'L-AHBÂR MUKADDİMESİNDE GELİBOLULU ÂLÎ'NİN YAŞADIĞI DÖNEME YÖNELİK ELEŞTİRİLERİ Doç. Dr. Suat DONUK	23
SEMT PAZARLARI VE PAZARCI SÖYLEMLERİ: HATAY ÖRNEĞİ Prof. Dr. Zeki TAŞTAN Sümevra NAİM	24
ROMAN KAHRAMANLARINI ŞİİRDE YAŞATMAK: ÖLÜMSÜZLERLE Prof. Dr. Zeki TAŞTAN Dr. M. Arif ERZEN	25
ÜLKER KÖKSAL'IN TİYATROLARINDA KÖYDEN KENTE GÖÇ Prof. Dr. Zeki TAŞTAN Mehmet TÛTAK Burcu TÛTAK	26
POSTMODERNİZM KADAR AŞIRI GÜRÜLTÜLÜ VE POSTMODERNİZME İNANILMAZ YAKIN Kadriye BARAN	27
KÜLTÜRLERARASI İLETİŞİM: KAZAKİSTAN' DA ÇOK DİLLİLİK SORUNLARI Öğr. Gör. Bakbergenova Roza KOJABAYEVNA	28
AZERBAYCANLI ŞAİR ELMAS YILDIRIM'IN ŞİİRLERİNDE TÜRKÇÜLÜK MEFHUMU Öğr. Gör. Dr. Ümit AKIN	29
EDEBİYAT-TARİH İLİŞKİSİ BAĞLAMINDA BULGAKOV'UN "BEYAZ MUHAFAZ" ADLI ESERİNDE KURMACA GERÇEKLİK Arş. Gör. Mesude ARKIM	30
TÜRKÇE ÖĞRETMENİ ADAYLARININ SOSYAL MEDYA KULLANIMI VE DİJİTAL OYUN OYNAMA ALIŞKANLIKLARI İLE SOSYAL ÇEVRELERİ VE ÖĞRENME ORTAMLARI ARASINDAKİ İLİŞKİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ Doç. Dr. Bilge Bağcı AYRANCI Doç. Dr. Nevin AKKAYA	31
TAHMİN-GÖZLEM-AÇIKLAMA DESTEKLİ PROJE TABANLI ÇEVRE EĞİTİMİNİN ORTAOKUL 8. SINIF ÖĞRENCİLERİNİN ÇEVREYE YÖNELİK TUTUM, DAVRANIŞ VE BAŞARISINA ETKİSİ Duygu ÇALIŞ Dr. Halil İbrahim YILDIRIM	32
SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMEN ADAYLARININ COĞRAFYA ALANINA İLİŞKİN ÖZ-YETERLİK ALGILARININ İNCELENMESİ Arş. Gör. Dr. Ramazan BULUT	33
ATATÜRK DÖNEMİ MİLLİ EĞİTİM POLİTİKALARI VE MİLLİYETÇİLİK Öğr. Gör. Dr. Günseli GÜMÜŞEL	34
ARİSTOTELES'TE ETİK POLİTİKA İLİŞKİSİ Medine AKKUŞ	35

CANAN TAN'IN 'SOKAKLARDAN BİR ALİ' HİKÂYESİNİN ÇOCUK EDEBİYATI İLKELERİ AÇISINDAN İNCELENMESİ Miray ÇETİN	36
BEDEN EĞİTİMİ ÖĞRETMENLERİNİN FİZİKSEL AKTİVİTE SEVİYELERİ VE İŞ PERFORMANSLARININ BELİRLENMESİ Muhammet KUSAN Dr. Öğr. Üyesi Hasan Erdem MUMCU	37
ASTRONOMİ EĞİTİMİNDE YAPILAN ÇALIŞMALARIN ANALİZİ Doç. Dr. Mustafa DOĞRU Ceren SATAR Melahat ÇELİK	38
BİLİM VE SANAT MERKEZİ ÖĞRENCİLERİNİN ÖĞRENMEYE İLİŞKİN TUTUMLARI: BOLU BİLSEM ÖRNEĞİ Sevinç DEMİR TÜMEN	39
GRAMSCI and ADULT EDUCATION Dr. Ziya TOPRAK Dr. Öğr. Üyesi Volkan YÜCEL	40
AHMET YESEVİ'NİN TÜRKMEN ŞAİRİ MAHDUMKULU ÜZERİNDEKİ ETKİLERİ Doç. Dr. Mikail SÖYLEMEZ	41
WHISTLEBLOWING VE ETİK ÇATIŞMASI: ETİK İKİLEMLER ÇERÇEVESİNDE VIGNETTE TEKNİĞİ İLE NİTEL BİR DEĞERLENDİRME Dr. Zübeyde YARAŞ	42
MEDENİ HUKUK BAKIMINDAN PERVASIZCA HAREKET Dr. Öğr. Üyesi Zafer KAHRAMAN	43
HIRSIZLIĞIN YAĞMA SUÇUNA DÖNÜŞMESİ Arş. Gör. Sultan ÇAMAK	44
6771 SAYILI KANUNLA GERÇEKLEŞTİRİLEN ANAYASA DEĞİŞİKLİKLERİNİN KANUN YAPIM YÖNTEMİ ÜZERİNDEKİ ETKİLERİ Dr. Nahit YÜKSEL	45
LEGAL STRUCTURE OF THE INVESTOR COMPENSATION CENTER (ICC), AS A TURKISH CAPITAL MARKET INSTITUTION Prof. Dr. Huriye KUBİLAY	46
TÜRK HUKUKUNDA YOKSULLUK NAFKASI ÜZERİNE GENEL DÜŞÜNCELER Arş. Gör. Arif KALKAN	47
TÜRK HUKUKUNDA DİĞER EŞİN RIZASINA BAĞLI HUKUKİ İŞLEMLER Dr. Öğr. Üyesi Gökhan ŞAHAN	48
TURKCELL'İN KABLOSUZ İNTERNET PAYLAŞIMINI ÜCRETLENDİRME ÇABASININ DÜŞÜNDÜRDÜĞÜ: İNTERNETE ERİŞİM BİR HAK MIDIR? Dr. Öğr. Üyesi Gündüz Alp ASLAN	49
ULUSLARARASI CEZA HUKUKUNUN EN AĞIR SUÇLARI (ETNİK TEMİZLİK, SOYKIRIM GİBİ KİTLESEL KATLİAMLAR) ÖNCEDEN TAHMİN EDİLEBİLİR Mİ? Dr. M. Fatih ÇINAR	50
1998-2008 YILLARI ARASINDA ERMENİSTAN-İRAN İLİŞKİLERİ Doç. Dr. Elnur KELBİZADEH Elmira KELBİZADEH	51
THE RELATIONSHIP BETWEEN CONSUMER CREDIT AND CONSUMER CONFIDENCE INDEX: EVIDENCE FROM TURKEY Prof. Dr. Ayhan KAPUSUZOĞLU Prof. Dr. Nildağ Başak CEYLAN Arş. Gör. Ayyüce MEMİŞ	52

SOSYAL SERMAYENİN TOPLUMSAL VE KÜLTÜREL GÖRECELİĞİ Arş. Gör. Dr. Hülya AĞCASULU	53
ARMS TRADE TREATY: ISSUES AND SOLUTIONS Prof. Dr. Cuneyt YENİGÜN.....	54
KESİŞİMSELLİK KAVRAMI ÜZERİNE ANLAŞMAZLIKLARIN KAVRAM ANALİZİ YÖNTEMİYLE İNCELENMESİ Dr. Öğr. Üyesi Mehtap SÖYLER	55
ÖLÜMLE ÇOK KARŞILAŞAN SERVİSLERDE ÇALIŞAN HEMŞİRELERLE MESLEKLERİ GEREĞİ ÖLÜMLE KARŞILAŞMAYAN KİŞİLERDE ÖLÜM KAYGISI, SÜREKLİ KAYGI VE UMUTSUZLUK DÜZEYLERİNİN KARŞILAŞTIRILMASI Dr. Diler AKTÜRK CIIP, Dr. Öğr. Üyesi Muzaffer ŞAHİN	56
ÜNİVERSİTE TERCİHİNİ ETKİLEYEN FAKTÖRLERİN BELİRLENMESİNE YÖNELİK AMPİRİK BİR ÇALIŞMA: ISPARTA UYGULAMALI BİLİMLER ÜNİVERSİTESİ Öğr. Gör. Ali ŞİMŞEK Öğr. Gör. Mustafa Erhan TÜRKÖĞLU Dr. Öğr. Üyesi Ercan KÜÇÜKEŞMEN	57
ÖNLİSANS ÖĞRENCİLERİNİN MEMNUNİYET DURUMLARI ÜZERİNE AMPİRİK BİR ARAŞTIRMA: ISPARTA UYGULAMALI BİLİMLER ÜNİVERSİTESİ ISPARTA MESLEK YÜKSEKOKULU Öğr. Gör. Ali ŞİMŞEK Öğr. Gör. Mustafa Erhan TÜRKÖĞLU Dr. Öğr. Üyesi Ercan KÜÇÜKEŞMEN	58
YABANCIDAN ARKADAŞA: ÜNİVERSİTE BİRİNCİ SINIF ÖĞRENCİLERİ ARASINDA ARKADAŞLIK AĞLARI VE DEVİNİMİ ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA Arş. Gör. Dr. Hülya AĞCASULU	59
ÖNLİSANS ÖĞRENCİLERİNİN GİRİŞİMCİLİK EĞİLİMLERİNİN BELİRLENMESİNE YÖNELİK AMPİRİK BİR ÇALIŞMA Dr. Öğr. Üyesi Ercan KÜÇÜKEŞMEN Öğr. Gör. Mustafa Erhan TÜRKÖĞLU Öğr. Gör. Ali ŞİMŞEK	60
DAVRANIŞSAL İKTİSAT VE VERGİ UYUMU ARASINDAKİ İLİŞKİ ÜZERİNE GENEL BİR DEĞERLENDİRME Doç. Dr. Ahmet TEKİN Dr. Öğr. Üyesi Özlem SÖKMEN GÜRÇAM	61
MARKETING ACTIVITIES EFFECTIVENESS OF OTC PRODUCTS Evrin İNAN Assoc. Prof. Dr. Erkut AKKARTAL.....	62
ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN ÜNİVERSİTEYE UYUM SÜRECİNDE PSİKOLOJİ VE REHBERLİK DESTEĞE İHTİYAÇLARININ İNCELENMESİ Dr. Öğr. Üyesi Serdal İŞIKTAŞ	63
AKADEMİSYENLERİN PERSPEKTİFİNDEN ÇALIŞMANIN ANLAMI: FENOMENOLOJİK BİR ARAŞTIRMA Arş. Gör. Şükriye ULAŞKIN	64
TÜRKİYE'DE VERGİ TAHSİLAT ORANLARI VE SİYASİ DAVRANIŞ Doç. Dr. Şennur SEZGİN Prof. Dr. Selami SEZGİN	65
RELIGION AND DEFENCE EXPENDITURE Prof. Dr. Selami SEZGİN Dr. Mehmet ŞENGÜR.....	66
EFFECTS OF INCOME AND EDUCATION ON RURAL POPULATION Sedef ŞENGÜR Dr. Mehmet ŞENGÜR.....	67
BİREYSEL KARİYER PLANLAMANIN ÖĞRENCİ DERS BAŞARISI ÜZERİNDEKİ ETKİSİ: ISUBÜ MESLEK YÜKSEKOKULU ÖĞRENCİLERİ ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA Öğr. Gör. Mustafa Erhan TÜRKÖĞLU Dr. Öğr. Üyesi Osman Kürşat ACAR	68
MESLEĞİN DİJİTALLEŞMESİ: MUHASEBE 4.0 Dr. Öğr. Üyesi Günay Deniz DURSUN Arş. Gör. Doğu EKTİK Öğr. Gör. Burçin TUTCU.....	69

TARIMSAL FAALİYETLERİN 41 NO'LU TÜRKİYE MUHASEBE STANDARDI ÇERÇEVESİNDE İNCELENMESİ VE MUHASEBE UYGULAMALARI Melek Tan LESKAY Prof. Dr. Seçkin GÖNEN	70
ETKİN VE VERİMLİ BİR KATI ATIK YÖNETİMİNDE KOOPERATİFLERİN ÖNEMİ: MAHALLE ATIK KOOPERATİFLERİ ÖNERİSİ Doç. Dr. İmam Bakır KANLI Ezgi KILIÇDOĞAN	71
THE EXMANINATION OF PARENTS' NEGLECTFUL BEHAVIORS TOWARDS THEIR CHILDREN ACCORDING TO THEIR OWN CHILDHOOD HISTORY OF NEGLECT Assist. Prof. Dr. Utku BEYAZIT Prof. Dr. Aynur BÜTÜN AYHAN	72
KAMU HASTANELERİNDE VERİMLİLİK ÖLÇÜMÜ: AKDENİZ BÖLGESİ ÖRNEĞİ Hatice ESEN Doç. Dr. Vahit YİĞİT	73
EKOLOJİK VERGİLERİN MİLLİ GELİR İÇERİSİNDEKİ PAYI VE POZİTİF DIŞSALLIK SAĞLAMAYA YÖNELİK ANALİZİ: TÜRKİYE VE İNGİLTERE ÖRNEĞİ Doç. Dr. İmam Bakır KANLI Fıratcan ÜNER	74
TEMEL İLETİŞİM BECERİLERİNİN İŞ DOYUMUNA ETKİSİ: HİZMET SEKTÖRÜ ÖRNEĞİ Bayram KELLEÇİOĞLU Dr. Öğr. Üyesi Öznur YAVAN TEMİZKAN	75
TÜRK VERGİ HUKUKUNDA UZLAŞMA Doç. Dr. Ahmet TEKİN Arş. Gör. Gülnihal AVŞAR	76
EVALUATING THE ROLE OF MARKET SHARE OF TURKEY IN AUTOMOTIVE SPARE PART INDUSTRY Nazmiye Selin BAYRAK Doç. Dr. Erkut AKKARTAL	77
MARX'S CONCEPT OF IDEOLOGY Arş. Gör. Leman Sinem TOPCUOĞLU	78
DENİZ TAŞIMACILIĞI VE LİMANLARIN EKONOMİK ETKİLERİ: HOPA LİMANI ANALİZİ Öğr. Gör. Veyssel TATAR Meriç Burçin ÖZER Ahsen KARTAL	79
ÖĞRENEN ÖRGÜTLER VE ÖRGÜTSEL ÖĞRENME: KAVRAMSAL BİR BAKIŞ Dr. Duygu SEÇKİN HALAÇ	80
AN IMPACT STUDY ON THE ACADEMIC AND SKILLS DEVELOPMENT OF EARLY CAREER RESEARCHERS IN HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS -WITH COMPARATIVE REFERENCES TO THE BRITISH AND TURKISH CASES Dr. Sürhan ÇAM Esra YÜKSEL	81
BULGARİSTAN TÜRKLERİNİN 1950-1951 GÖÇÜNÜN BASINA YANSIMASI Hilal ÇİMEN	82
MODERN-ULUS DEVLET VE PROPAGANDA İLİŞKİSİ Dilara ŞENSİVAS	83
DOĞRUDAN YABANCI YATIRIMLARIN CARİ İŞLEMLER DENGESİ ÜZERİNDEKİ ETKİSİ: TÜRKİYE ÖRNEĞİ Dr. Mehmet Ali POLAT	84
RELATIONSHIPS BETWEEN FATHER INVOLVEMENT LEVEL AND SOCIAL COMPETENCE AND BEHAVIORS OF CHILDREN Dr. Öğr. Üyesi Kızbes Meral KILIÇ	85
TIBBİ SOSYAL HİZMET: KRONİK HASTALIKLARIN PSİKOSOSYAL BOYUTU Dr. Öğr. Üyesi Buğra YILDIRIM	86
BİR KUŞAK BİR YOL PROJESİ ÇERÇEVESİNDE ÇİN VE TÜRKİYE İLİŞKİLERİNDE YENİ GELİŞMELER Shanawa YUSUFU	87

THE ROLE OF MARKETING IN LOGISTICS AND SUPPLY CHAIN MANAGEMENT Arş. Gör. Esra Nur GÖKHAN Doç. Dr. Erkut AKKARTAL	88
IMPACT OF ARTIFICIAL INTELLIGENCE SYSTEMS ON MANAGERIAL DECISIONS Zainab BEIROUTY.....	89
ÇAĞRI MERKEZLERİNDE ÇALIŞAN MÜŞTERİ TEMSİLCİLERİNİN İŞ YÜKÜ ALGILARININ DÜŞÜRÜLMESİNDE ETKİLEŞİMCİ LİDERLİK TARZININ ETKİSİ: İSTANBUL'DA FAALİYET GÖSTEREN ÇAĞRI MERKEZLERİNDE BİR ALAN ARAŞTIRMASI Arş. Gör. Dr. Mehmet CIRANOĞLU	90
ÇALIŞMA YAŞAMINDA KADIN OLMAK: FARKLILIK İKLİMİ BAĞLAMINDA BİREYSEL VE ÖRGÜTSEL ÇIKTILARIN DEĞERLENDİRİLMESİ Hazal Koray ALAY Prof. Dr. Esin CAN	91
ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN FİZİK LABORATUVARINDA ARKA PLAN MÜZİK HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİ Dr. Öğr. Üyesi Cezmi ÜNAL	92
KARİYER Mİ? ÇOCUK MU? KADINLAR NE DÜŞÜNÜYOR? Nalan Ecem ÇAKMAK Prof. Dr. Bülent BAYAT	93
ORTA ÖLÇEKLİ KENTLER VE SÜRDÜRÜLEBİLİR KENTSEL GELİŞME Dr. Öğr. Üyesi H. Burçin HENDEN ŞOLT.....	94
ENGELSİZ KENT YAKLAŞIMI VE KENTSEL HİZMETLER Dr. Öğr. Üyesi H. Burçin HENDEN ŞOLT.....	95
AVM ATMOSFERİ UNSURLARININ ALIŞVERİŞ DEĞERİ VE TÜKETİCİLERİN ALIŞVERİŞ DAVRANIŞ BİÇİMLERİ ÜZERİNDEKİ ETKİSİ: ALIŞVERİŞ DEĞERİNİN ARACI ROLÜNÜN İNCELENMESİ Dr. Mehmet SAĞLAM.....	96
GRİLEŞEN YÜZYILDA ALTIN DEĞERİNDE GÜMÜŞ EKONOMİ Hatice Kübra HASBENLİ Prof. Dr. Erdinç YAZICI.....	97
TÜRKİYE'DE İMAR PLANLARININ SÜRDÜRÜLEBİLİR ŞEHİR UYGULAMALARI BAĞLAMINDA ANALİZİ Doç. Dr. İmam Bakır KANLI Dilek SÜLÜN	98
GENDER DISCRIMINATION DURING THE HIRING PROCESS: AN EXAMPLE FROM TURKISH EMPLOYMENT ORGANIZATION Nur Banu KARTAL Dr. Öğr. Üyesi Özge KAMA MASALA	99
OYUNLAŞTIRMANIN PAZARLAMADAKİ GÜCÜ Erman AKILLIBAŞ Dr. Öğr. Üyesi Kutalmış Emre CEYLAN.....	100
İNTERNET VE SOSYAL MEDYA BAĞIMLILIĞININ ÖĞRENCİLERİN AKADEMİK PERFORMANSLARINA ETKİLERİ ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA Dr. Eda BÜYÜKGEBİZ KOCA Prof. Dr. Mustafa Zihni TUNCA	101
SOSYOTELİZM ÜZERİNE BİR YAZIN TARAMASI Dr. Eda BÜYÜKGEBİZ KOCA	102
BİR TEKSTİL İŞLETMESİNDE KAS İSKELET SİSTEMİ RAHATSIZLIKLARINA YÖNELİK ERGONOMİK RİSK DEĞERLENDİRME İsa ÇOKER Prof. Dr. Hasan SELİM	103
SU ÜRÜNLERİ YETİŞTİRİCİLİĞİNDE ÜRETİM FAKTÖRLERİNİN İNCELENMESİ VE MODELLENMESİ Öğr. Gör. Metehan YAYKAŞLI Dr. Öğr. Üyesi Ahmet AYDIN Öğr. Gör. Mustafa ÇELTİKÇİ.....	104

DİJİTAL DÖNÜŞÜM SÜRECİNDE YÖNETİM MUHASEBESİNİN GELECEĞİNİ ETKİLEYEN FAKTÖRLERE KAVRAMSAL BİR BAKIŞ Doç. Dr. Mihriban COŞKUN ARSLAN Dr. Öğr. Üyesi Atila KARKACIER	105
THE IMPACT OF HRM PRACTICES ON EMPLOYEE WELLBEING, JOB SATISFACTION AND INDIVIDUAL WORK PERFORMANCE Doç. Dr. Erkut AKKARTAL Hüseyin Bora TUNCER	106
TEKNOLOJİDEN DOĞAN E-HASTALIKLAR BELİRLENMESİ: ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİ ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA Derya KOCABABA Arş. Gör. Dr. Seyhan ÖZDEMİR	107
KURUMLAR VERGİSİ VE DOĞRUDAN YABANCI YATIRIMLAR: OECD ÖRNEĞİ Dr. Öğr. Üyesi Abdullah BARIŞ	108
JEOPOLİTİK RİSKİN DOĞRUDAN YABANCI YATIRIMLAR ÜZERİNDEKİ ETKİSİ Dr. Öğr. Üyesi Cem Kaan ARSLAN	109
TÜRKİYE'DE TERÖR SALDIRILARI VE YABANCI TURİST SAYISI ARASINDAKİ İLİŞKİ: BOOTSTRAP KAYAN PENCERE NEDENSELLİK TESTİ Doç. Dr. Türker ŞİMŞEK	110
ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN HIZLI MODAYA YÖNELİK YAKLAŞIMLARI Öğr. Gör. Dr. Senem PAK	111
EV TEKSTİLİ SEKTÖRÜNDEKİ ÇALIŞANLARIN İŞ DOYUMU İLE İŞ PERFORMANSI ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ: TÜRKİYE ÖRNEĞİ Öğr. Gör. Dr. Senem PAK	112
KAMBİYO SENETLERİNİN DOĞUŞU VE TARİHİ Arş. Gör. Emrah DELİCE	113
KAMU KURUMLARINDA İTİBAR YÖNETİMİ: ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME İÇİN BİR MODEL ÖNERİSİ Prof. Dr. Ferit İZCİ Dr. Öğr. Üyesi Yıldız ATMACA Dr. Öğr. Üyesi Vedat YILMAZ	114
MESLEK YÜKSEKOKULLARINDA 3+1 İŞBAŞI EĞİTİMİ STAJI YAPAN ÖĞRENCİLERİN MENTÖRLÜK SORUNU VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ: PAMUKKALE ÜNİVERSİTESİ ÖRNEĞİ Dr. Öğr. Üyesi Emin YÜREKLİ Prof. Dr. Seçkin GÖNEN	115
KONKORDATO SÜRECİNDE MUHASEBELEŞTİRME İŞLEMLERİ Dr. Öğr. Üyesi Hüseyin TEMİZ	116
ÇOK KRİTERLİ KARAR VERME YÖNTEMLERİ İLE GLOBAL TEDARİKÇİ SEÇİMİ: OTOMOTİV YAN SANAYİ'NDE BİR UYGULAMA Tuerxunmamaıtı YILIZATI	117
BRAIN DRAIN IN TURKEY: AN INVESTIGATION ON THE LEADING MOTIVES OF SKILLED MIGRATION Elif ÇOBAN Asst. Prof. Dr. Hasan Ağan KARADUMAN	118
MULTIVARIATE ANALYSIS BETWEEN WEB-BASED HOMEWORK AND ACHIEVEMENT AT STATISTICAL COURSE Prof. Dr. Meltem UCAL	119
THE RELATIONSHIP BETWEEN THE CHOICE OF GLOBAL EXPANSION STRATEGY AND MARKET ORIENTATION THROUGH ORGANIZATIONAL LEARNING PERSPECTIVE Arş. Gör. Dr. Tutku SEÇKİN ÇELİK	120
SUSTAINABLE PRODUCTION AND CONSUMPTION POLICIES: THE QUEST FOR A SOLUTION TO THE ECOLOGICAL CRISIS Dr. Evren SAPMAZ VERAL	121

PANEL EŞ BÜTÜNLEŞME VE PANEL NEDENSELLİK ANALİZLERİ ÇERÇEVESİNDE FAALİYET GİDERLERİNİN İŞLETME KARLILIĞI ÜZERİNDEKİ ETKİSİNİN ARAŞTIRILMASI: BIST TEKNOLOJİ ENDEKSİ KAPSAMINDAKİ İŞLETMELER ÜZERİNE BİR İNCELEME Dr. Öğr. Üyesi Kenan İLARSLAN	122
BANKA PERFORMANSINI ETKİLEYEN İÇSEL VE DIŞSAL FAKTÖRLER İlyas ÇELİK Doç. Dr. K. Batu TUNAY	123
DOĞRUDAN YABANCI SERMAYE YATIRIMLARININ İSTİHDAMIN KALİTESİ ÜZERİNE ETKİLERİ: TÜRKİYE ÇİMENTO SEKTÖRÜ ÖRNEĞİ Dr. Okan Güray BÜLBÜL	124
ÖĞRETMENLERİN POZİTİF PSİKOLOJİK SERMAYESİ İLE İŞ TATMİNİ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN BELİRLENMESİNE YÖNELİK BİR ARAŞTIRMA Doç. Dr. Esin BARUTÇU Güney GÜLTEKİN	125
FİNANS SEKTÖRÜNDE GİRİŞİMCİ VE YENİLEŞİM ODAKLILIK Dr. Gaye MAT ÇELİK Dr. Öğr. Üyesi Ersin KANAT	126
KIRSAL ALANDA YAŞAYANLARIN SÜRDÜRÜLEBİLİR KALKINMAYA YÖNELİK TUTUMLARININ BELİRLENMESİ Öğr. Gör. Dr. Mükerrrem ATALAY ORAL	127
KAYYIM SİSTEMİNİN DEMOKRATİK YÖNETİM İLKELERİ VE YASAL AÇIDAN DEĞERLENDİRİLMESİ Prof. Dr. Ferit İZCİ Arş. Gör. Didem GEYLANI	128
ASSESING THE CRITERIA WHICH DETERMINES THE PERFORMANCE OF AIR CARGO COMPANIES Muharrem DUVARBAŞI Doç. Dr. Erkut AKKARTAL	129
DAVRANIŞSAL İKTİSAT BAĞLAMINDA Z KUŞAĞI TÜKETİCİ DAVRANIŞLARININ İNCELENMESİ Rukiye ÜNAL	130
CO ₂ EMİSYONUNU ETKİLEYEN FAKTÖRLER: AVRUPA BİRLİĞİ ÖRNEĞİ Arş. Gör. Abdülkadir KESKİN	131
THE IMPACT OF OIL PRICE SHOCKS ON THE ECONOMIC GROWTH (THE CASE OF TURKEY) Selin ÇİFTÇİ Senem ÇAKMAK ŞAHİN Tolga AKSOY	132
NETANDAŞLAR DÜNYASINDA YENİ JENERASYON MARKA YÖNETİM STRATEJİLERİ: MARKA RE-LANSMAN UYGULAMASI ÖRNEK VAKA İNCELEMESİ Ecemnur DELİBALTA	133
İKLİM MÜLTECİLİĞİNİN KAVRAMSAL ÇERÇEVESİNİN BM SÜRDÜRÜLEBİLİR GELİŞME HEDEFLERİ AÇISINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ Dr. İsmail GÖKDAYI	134
İSLAM'IN ŞİDDET VE TERÖRE BAKIŞI Prof. Dr. Hulusi ARSLAN	135
EŞ'ARİLERE GÖRE YARATMA: MA'DUM PROBLEMİ BAĞLAMINDA BİR DEĞERLENDİRME Nazlı EKER	136
DİL BİLİM GELENEĞİNDE NUKREKÂR'IN FEVÂİDÜ'L-GIYASİYYE İŞİĞİNDE MEÂNİ YORUMU Arş. Gör. Şule AĞAÇ	137
MEZHEPLER ARASI ÖTEKİLEŞTİRME KARŞISINDA MEVLÂNÂ'NIN HOŞGÖRÜ ÖĞRETİSİ Merve GÜL	138

DİNİ BİLGİYİ GENÇLİĞE ULAŞTIRMADA SOSYAL MEDYANIN ÖNEMİ Arş. Gör. Recep Emin GÜL.....	139
OSMANLI DEVLETİ'NİN BATAVYA BAŞŞEHBENDERİ HACI RASİM BEY'İN HAYATI, FAALİYETLERİ VE MECLİS-İ MEBUSAN'A SUNDUĞU ARZUHALİ Prof. Dr. İsmail Hakkı GÖKSOY Zübeyir TETİK.....	140
GILGAMIŞ DESTANI, PLATON'UN DEVLET KİTABI VE ARDAVİRAFNAME'DEKİ ÖTEKİ DÜNYAYA SEYAHAT MOTİFLERİ Dr. Öğr. Üyesi Azize UYGUN	141
AĞ PAZARLAMA FİRMALARININ GELİR PLANLAMALARININ TANITIMLARI ÖRNEKLEMİ ÜZERİNDEN AĞ PAZARLAMANIN İSLAM HUKUKU AÇISINDAN MEŞRUIYETİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ Dr. Öğr. Üyesi Nurten Zeliha ŞAHİN	142
THE ROLE OF SUSTAINABLE DEVELOPMENT GOALS ON ENVIRONMENTAL SUSTAINABILITY: A DISCOURSE FROM AN ISLAMIC PERSPECTIVE Prof. Dr. Vahit GÖKTAŞ Saeyd Rashed Hasan CHOWDURY	143
İSLÂM HUKUKU AÇISINDAN CİNSİYET Dr. Öğr. Üyesi Hilal ÖZAY	144
GEÇMİŞTEN GÜNÜMÜZE İBÂZİYİYE FIKHINA YÖNELTİLEN BAZI ELEŞTİRİLER VE CEVAPLARI Sadi ÖLMEZ.....	145
EBÜ'L-BEREKÂT EL-BAĞDÂDÎ (Ö. 547/1152) AÇISINDAN TANRI'NİN BİLGİSİ Ahmed Mahdi AL BAYATI	146
UMMAN BAŞ MÜFTÜSÜ HAMAD AL HALİLİ'NİN MEZHEP ANLAYIŞI Doç. Dr. Orhan ATEŞ	147
KÂDİYÂNİLİK VE HATM-İ NÜBÜVVET ELEŞTİRİSİ Arş. Gör. Ömer FİDANBOY.....	148
Z KUŞAĞININ SOSYAL MEDYA KULLANIMI VE NARSİST EĞİLİMLER: ELAZIĞ İLİ ÖRNEĞİ Arş. Gör. Dr. Emrah ARĞIN	149
SOSYAL MEDYANIN GÜCÜ “TEPKİSİZLİK ALGISI” OLUŞTURMA Öğr. Gör. Türkan AYDOĞAN.....	150
DİJİTAL OYUNLARIN BELGESEL NİTELİĞİ ÜZERİNE BİR DEĞERLENDİRME Doç. Dr. Şermin TAĞ KALAFATOĞLU	151
BELGESELİN ANLATISAL YAPISINDA YAŞANAN DÖNÜŞÜMLERİN TARİHSEL SÜREÇTE DEĞERLENDİRİLMESİ Doç. Dr. Şermin TAĞ KALAFATOĞLU	152
BARIŞ OPERASYONLARINA BM'NİN VE NATO'NUN YAKLAŞIMLARININ KARŞILAŞTIRMALI ANALİZİ Dr. Öğr. Üyesi Kıvılcım ROMYA BİLGİN.....	153
BİR ROMAN KARAKTERİNDEN SİNEMA EFSANESİ YARATMAK: FRANKENSTEİN'İN CANAVARI'NIN BEYAZPERDEDE SUNUMU Öğr. Gör. Banu ERŞANLI	154
PARTIES WEBSITES USAGE AS A POLITICAL COMMUNICATION TOOL: THE CASE OF THE TURKISH REPUBLIC OF NORTHERN CYPRUS 2018 GENERAL ELECTION Yrd. Doç. Dr. Dilan ÇİFTÇİ.....	155

DIYALOJİK İLETİŞİM ÇERÇEVESİNDEN CUMHURİYETİN İLK SIVİL TOPLUM KURULUŞU “TÜRKİYE YARDIM SEVENLER DERNEĞİ” WEB SİTESİ DEĞERLENDİRMESİ Dr. Öğr. Üyesi F. Senem GÜNGÖR	156
İNTERNET GAZETELERİNDE CEVAP VE DÜZELTME HAKKININ KULLANIMINDA YAŞANAN SORUNLAR Dr. Öğr. Üyesi Kemal Cem BAYKAL	157
SİYASAL İLETİŞİM KAMPANYALARINDA KKTC SİYASAL LİDERLERİN SOSYAL MEDYANIN KULLANIMININ İNCELENMESİ Doç. Dr. Güven ARIKLI Dr. Melahat ARIKLI	158
KADINLARIN YAŞAM BOYU KARŞILAŞTIKLARI İLETİŞİM ENGELLERİNİN ANALİZİ Dr. Öğr. Üyesi Serdal İŞIKTAŞ Dr. Melahat ARIKLI	159
YEREL BASININ GÜNCEL SORUNLARI VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ Dr. Öğr. Üyesi Mehmet Sena KÖSEDAĞ	160
AKARYAKIT SEKTÖRÜ ALANINDA YAPILAN KURUMSAL SOSYAL SORUMLULUK KAMPANYALARININ ELEŞTİREL BİR BAKIŞ AÇISIYLA DEĞERLENDİRİLMESİ Arş. Gör. Eda AKGÜN	161
21. YÜZYILDA DEMOKRATİK ORGANİZASYONLARIN ÖNEM KAZANMASI Dr. Nimet HARMANCI Dr. Kamil KANIPEK	162
SOSYAL SORUMLULUK ÇALIŞMALARINDA ALGI YÖNETİMİ Eda GEDİK	163
DOĞRUDAN PAZARLAMANIN TÜKETİCİ DAVRANIŞLARI ÜZERİNDEKİ ETKİLERİ Dr. Nimet HARMANCI Dr. Şerife İNCİRLİLİ	164
ÖRGÜTSEL ÖĞRENME: ÖĞRENME TARZLARI İLE KURUMSAL ÖĞRENME ORTAMI İMKANLARININ PERFORMANSA ETKİLERİ Dr. Öğr. Üyesi Eyyüb Ensari CİCERALİ	165
BİRLEŞME VE SATINALMA YAŞAMIŞ ÖRGÜTLERDEKİ KÜLTÜREL FARKLILIKLARIN ÇALIŞAN VE KURUM PERFORMANSINA YANSIMALARI Dr. Öğr. Üyesi Eyyüb Ensari CİCERALİ	166
SUÇA İTİLMİŞ ÇOCUKLAR İÇİN YENİ BİR REHABİLİTASYON VE SUÇ ÖNLEME MODELİ Dr. Öğr. Üyesi Lütfiye KAYA CİCERALİ	167
İŞYERLERİNDE MOBBİNG BENZERİ PARAKRİMİNAL DAVRANIŞLARIN ÖNLENMESİ İÇİN PSİKOEĞİTİM MODELİ Dr. Öğr. Üyesi Lütfiye KAYA CİCERALİ	168
GENÇ VE YETİŞKİNLERDE DUYGUSAL ZEKÂ ve MUTLULUK DÜZEYİNİN BAZI DEĞİŞKENLERE GÖRE İNCELENMESİ Doç. Dr. Uğur GÜRGAN Ayça TOP	169
GENÇLERDE KARAR VERME BECERİLERİ İLE AKADEMİK ÖZ-YETERLİK ARASINDAKİ İLİŞKİNİN ANNE BABA TUTUMU VE BAZI DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ Doç. Dr. Uğur GÜRGAN Sena URGANCI	170
GENÇ YETİŞKİNLERDE MENTAL İYİ OLUŞ DÜZEYİNİN DEPRESYONLA İLİŞKİSİNİN FARKLI DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ Doç. Dr. Uğur GÜRGAN Selen GÜR	171
GENÇLERDE İNTERNET BAĞIMLILIĞI İLE SOSYAL KAYGI BOZUKLUĞU ARASINDAKİ İLİŞKİNİN YAŞAM DOYUMU VE BAZI DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ Doç. Dr. Uğur GÜRGAN Ömer Faruk AKBOĞA	172

ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNDE METABİLİŞSEL ÖĞRENME STRATEJİLERİNİN FARKLI DERSLER VE BAZI DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ Doç. Dr. Uğur GÜRGAN Gizem ULUBAY	173
ANTALYA'DA BEŞ YILDIZLI BİR OTELİN MEKÂN DİZİM ANALİZ YÖNTEMİ İLE İNCELENMESİ Mimar Ashhan ÇETİN Prof. Dr. Şefika Gülin BEYHAN.....	174
ANESTETİĞİN ESTETİĞİ WABİ-SABİ VE BATI POSTMODERN SANATI Dr. Öğr. Üyesi Engin YURT Arş. Gör. Sıla Burcu BAŞARIR	175
MEKÂNIN İYİLEŞTİRİCİ GÜCÜ: MEKÂN VE SANAT ETKİLEŞİMİNDE GÖÇMEN KAMPLARI Elif Fatma SALİHOĞLU	176
İSLAMİYETTEN ÖNCE GÖKTÜRKLER DÖNEMİNDEKİ TÜRK SANATININ İSLAMİYETTEN SONRAKİ DÖNEMLERE ETKİSİ Büşra AYDEMİR	177
OSMANLI DÖNEMİ MUSİKİ HAYATI VE DÖNEMİN KADIN TANBURİLERİ ÜZERİNE BİR DEĞERLENDİRME Semen KARLIKLI	178
ENGELSİZ BİREY ENGELSİZ MUTFAK Dr. Öğr. Üyesi Fatma ALBAK YALINIZ Nuriye DEMİR	179
GAZİANTEP MUTFAĞINDA ANTEP PEYNİRİNİN KULLANIM ALANLARI Dr. Öğr. Üyesi Fatma ALBAK YALINIZ Öğr. Gör. Ali YALINIZ	180
HANS EYSENCK'İN KİŞİLİK KURAMI KAPSAMINDA ANDY WARHOL'UN KİŞİLİK TANIMI Doç. Dr. Mutluhan TAŞ Ömer ÖZPEK.....	181
BİR DÖNEM DİZİSİNİN MEKÂNSAL GERÇEKÇİLİĞİ VE ÖĞRETİCİLİĞİNİN SORGULANMASI: <i>THE CROWN SET</i> MEKÂNLARI Elif Fatma SALİHOĞLU Özcan ELMAS Deniz KILIÇ SÖZER	182
GEÇMİŞTEN BUGÜNE KLARNET ALBÜMLERİNDEKİ GÖRSEL DEĞİŞİMLER VE İÇERİK ANALİZİ Harun TAŞIR Nazhcan KANDEMİR Doç. Dr. Çağhan ADAR.....	183
T.C. ÜNİVERSİTELERİNE BAĞLI SİNEMA EĞİTİMİNİN İÇİNDE BULUNDUĞU KAOTİK DURUMUN İNCELENMESİ Öğr. Gör. Ümit ÖZSOY	184
“PAREİDOLİA” KAVRAMININ OLASI KAYNAKLARINA AİT ESTETİK BİR BAKIŞ DENEMESİ Öğr. Gör. Ümit ÖZSOY	185
KAZIMKARABEKİR İLÇESİ KASABA TAŞ EVLERİ Kerim ÇETİN	186
SANAT ESERİNDE ESİNLENME Mİ KOPYALAMA MI? Prof. Dr. Hakan PEHLİVAN	187
PAULO FREİRE'NİN PEDAGOJİSİ TEMELİNDE YETİŞKİN ENGELLİ BİREYLERİN EĞİTİMİ : BAĞCILAR BELEDİYESİ ENGELLİLER SARAYI ÖRNEĞİ Doç. Dr. H. Eylem KAYA Berkan ALTAN	188
ALVİN PLANTİNGA'NIN NATURALİZME KARŞI ORTAYA KOYMUŞ OLDUĞU EVRİMSEL ARGÜMANI'NINA BAKIŞ Prof. Dr. Osman Caner TASLAMAN Ali İHTİYAR	189
18. YÜZYIL OSMANLI CAMİLERİNİN SOSYAL İŞLEVLERİ Rümeysa YILMAZ.....	190

ELEKTRONİK CİHAZLARIN OTİZMLİ ÇOCUKLARDA DİL BECERİLERİNİN GELİŞİMİNE ETKİSİ Öğr. Üyesi D. Zuzan Amin KHALAF	191
ZARARLI DİJİTAL OYUNLAR ve ÇOCUKLAR Dr. Öğr. Üyesi VOLKAN YÜCEL.....	192
HENRI BERGSON DÜŞÜNCESİNDE DUYGU Kübra ŞENTÜRK BAŞŞI Prof. Dr. Nurten GÖKALP	193
EI-WAADA IN ALGERIA BETWEEN THE IDENTITY AND THE SACRED : AN ANTHROPOLOGICAL APPROACH IN THE OULED NHAR REGION OF TLEMEN, ALGERIA Dr. Bouushma El HADI.....	194
GEÇİCİ KORUMA ALTINDAKİ SURİYELİLERİN TOPLUMSAL UYUMU ÜZERİNE BİR DEĞERLENDİRME Nurdan BOZKURT ÇAKIR	195
19. YÜZYILIN ÜÇ RUS SAVAŞINDA KARS KALESİ SAVUNMASINA YENİ BİR BAKIŞ Doç. Dr. Hasip SAYGILI.....	196
II. MEŞRUTİYET DÖNEMİ MİZAH BASINININ KISA SÜRELİ BİR GAZETESİ: ÇİMDİK Dr. Öğr. Üyesi Cihat TANIŞ	197
I. MECLİSTE ERGANİ MİLLETVEKİLLERİ VE FAALİYETLERİ Öğr. Gör. İzzettin BEŞTAŞ.....	198
I. MESUT DÖNEMİ TÜRKİYE SELÇUKLULARI-DANIŞMENDLİ İLİŞKİLERİ Pelın AYDOĞDU ÇOLAK	199
THE CULT OF HISTORICAL LEADERS IN CONTEMPORARY HISTORY. THE CASES OF TURKEY AND COLOMBIA Ivan Leonardo Garzon HERNANDEZ	200
THE INTEREST OF THE OTTOMAN SULTANS IN ARABIC CALLIGRAPHY AND ISLAMIC ARTS D. Ali Afifi Ali Gazi	201
NATIONAL AND CULTURAL NATIONS AS ONE NATION STATE IDENTITY IN THE CONTEXT OF GLOBALIZATION Yrd. Doç. Dr. Ahmed Jasim İbrahim AL - SHAMMARI	202
MEHMET ALİ PAŞA ZAMANI MİSİR'DA ASKERİ EĞİTİM SİSTEMİNİN MODERNLEŞMESİ DİNAMİKLERİ VE SONUÇLARI (1805-1849) Emre KARAKAYA	203
GEVAŞ KÜMBET MEZARLIĞI Dr. Öğr. Üyesi Oktay BAŞAK.....	204
KUTADGU BİLİG'DEKİ HÜKÜMDAR TİPLEMESİ İLE BİR TÜRK HÜKÜMDARI: CELALEDİN HAREZMŞAH MENGÜBERTİ (1220-1231) Musa KAYA.....	206
TÜRKİYE'DE HAVA ARKEOLOJİSİ VE ARKEOLOJİK TESPİTLERDEKİ ÖNEMİ Prof. Dr. Ayşe ÇALIK ROSS	207
ANTALYA TARİHİNİN DERİN TANIĞI: ST. DİDİER Arş. Gör. Coşkun KUMRU Arş. Gör. Çağdaş YÜKSEL.....	208
İRAK NİNOVA ANTİK KENTİNDE KÜLTÜREL MİRAS TAHRİBATI VE KORUMA YOLLARI Omar JASSAM Doç. Dr. Ali Kazım ÖZ	209
20. YÜZYIL BAŞLARINDA İRAN'DA ETNİK YAPI Umur KARA.....	210

DÜĞÜN TURİZMİNİN GELİŞİMİNDE ANTALYA’NIN FÜTZ ANALİZİ Prof. Dr. Akın AKSU Zeynep KAHVECİ ULUSAN	211
TÜRKİYE’DE SAĞLIK TURİZMİNİN GELİŞİMİNDE ANTALYA İLİNİN MEVCUT DURUM ANALİZİ Prof. Dr. Akın AKSU Kerem BAYAR	212
KONGRE TURİZMİNİN GELİŞİMİNDE AZERBAYCAN’IN FÜTZ ANALİZİ Prof. Dr. Akın AKSU Vusal HASANLI	213
MERSİN KENT KİMLİĞİ: GELENEK VE YENİLİK Dr. Öğr. Üyesi Lale YILMAZ Prof. Dr. Ayşe EVEREST	214
TÜRKİYE’NİN HELAL TURİZMDE FÜTZ ANALİZİ Prof. Dr. Akın AKSU	215
HAYALET KASABA KAYAKÖY’ÜN HÜZÜN TURİZMİNDEKİ YERİ Dr. Günseli GÜÇLÜTÜRK BARAN Uzm. Banu BAKIRCI	216
SPOR TURİZMİ KAPSAMINDA MANAVGAT’TA SPOR FAALİYETLERİNİN BETİMSSEL OLARAK İNCELENMESİ Dr. Öğr. Üyesi Engin DERMAN Ebru AKDUMAN DERMAN	218
ALTERNATİF TURİZM ÇEŞİTLERİNDEN KIRSAL TURİZM ÜZERİNE KAVRAMSAL BİR ÇALIŞMA Dr. Öğr. Üyesi Engin DERMAN Ebru AKDUMAN DERMAN	219
TURİZM ALANINDA KANO MODELİ KULLANILARAK YAPILMIŞ AKADEMİK ÇALIŞMALARIN BİBLİYOMETRİK ANALİZİ Arş. Gör. Begüm İPKOPARAN Prof. Dr. Atilla AKBABA	220
ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNDE METABİLİŞSEL ÖĞRENME STRATEJİLERİNİN FARKLI DERSLER VE BAZI DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ Doç. Dr. Uğur GÜRGAN Gizem ULUBAY	221

ŞANLIURFA İLİNDE ANTEP FISTIĞI ÜRETİMİ VE MALİYET- KAZANÇ ANALİZİ

Prof. Dr. Ersin Kaya SANDAL

Mahmut YURDDAŞ

Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi
Fen Edebiyat Fakültesi Coğrafya Bölümü

ÖZET

Antep fıstığı ülkemizde çok eskiden beri üretimi yapılan kültüre alınmış bir bitkidir. Orta kuşakta kış mevsiminin çok sert geçmediği, yaz aylarında ise kuraklığın etkili olduğu bir iklim bu ürünün yetişmesi için önemlidir. Ülkemizde genellikle pahalı olduğu için çerez olarak kullanımından çok pasta, çikolata ve ilaç yapımında kullanılmaktadır. Antep fıstığı dünyada ticari olarak az sayıdaki ülke tarafından üretilen ve daha çok gelişmiş ülkelerde tüketilen bir üründür. Dünyada Antep fıstığı üretiminde 2017 verilerine göre İran ilk sırada yer alırken bunu ABD ve Çin takip etmekte Türkiye ise 78.000 ton ile 4. sırada bulunmaktadır. Türkiye’de Antep fıstığı üretiminin büyük bir çoğunluğu Güneydoğu Anadolu Bölgesinden özellikle Şanlıurfa İlinden karşılanmaktadır. Bu çalışmada Ülkemiz ve Şanlıurfa ili ekonomisi için büyük önem arz eden bu ürün incelenmektedir. Araştırmada özellikle ürünün Şanlıurfa ekonomisindeki yeri incelenmiş ve üretici açısından ekonomik kazanç analizi yapılmıştır. Bulunan sonuçlar değerlendirilmiş ve gerekli önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Antep Fıstığı, Türkiye, Şanlıurfa, Coğrafya, Ekonomi.

THE CULTIVATION AND COST-BENEFIT ANALYSES OF PISTACIA VARA IN SANLIURFA

ABSTRACT

Pistachio is a culture that has been cultivated in our country since ancient times. It is important that the winter season is not very hard in the middle zone and drought is effective in the summer. Because it is generally expensive in our country, it is used in cake, chocolate and medicine rather than as a snack. Pistachio is a product that is produced by a few commercial countries in the world and is consumed in more developed countries. Pistachio production in the world, according to 2017 data ranks first in Iran, he has followed the US and China, while Turkey is in fourth place with 78,000 tons. The vast majority of pistachio production in Turkey is met from the Southeastern Anatolia Region, particularly in Sanliurfa. In this study, this product which is of great importance for the economy of our country and Sanliurfa is examined. In the research, the place of the product in the Sanliurfa economy was examined and the economic gain analysis was made for the producer. The results were evaluated and necessary recommendations were made.

Keywords: Pistacia Vera, Turkey, Sanliurfa, Geography, Economy

BİRECİK VE HALFETİ’NİN (ŞANLIURFA) TURİZM POTANSİYELİ

Mahmut YURDDAŞ

Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi
Fen Edebiyat Fakültesi Coğrafya Bölümü

ÖZET

İnsanlar iş hayatının tempolu, yoğun ve bunaltıcı ortamından kendilerini bir ölçüde uzaklaştırmak, işlerinde daha verimli ve faydalı olmak ve aynı zamanda aileleri ile vakit geçirmek için rekreasyon ve turizm faaliyetlerine katılmaktadırlar. Rekreasyon veya turizm potansiyeline sahip alanlar yakın veya uzak mesafelerden çok sayıda insanı kendisine çekebilmektedir. Bu potansiyele sahip illerden birisi de Şanlıurfa’dır. Bu çalışmada Şanlıurfa ilinin Birecik ve Halfeti ilçelerinin turizm potansiyeli ve görülebilecek rekreatif faaliyetler incelenmektedir. Fırat nehri kıyısında bulunan bu iki ilçedeki tarihi ve doğal mekanlar ve rekreasyon alanları binlerce insanı kendine çekmektedir. Bu çalışmada yöre halkının turizm ve alanın turizm potansiyeli hakkındaki düşüncelerini belirlemek amacıyla anket uygulaması da gerçekleştirilmiştir. Bunun için çalışmada yöreden rassal olarak seçilmiş 250 kişiye 36 sorudan oluşan anket uygulanmış ayrıca yöre halkıyla mülakatlar yapılmıştır. Elde edilen veriler kullanılarak ki-kare ve frekans analizleri yapılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Birecik, Halfeti, Anket, Turizm Potansiyeli, Şanlıurfa

BİRECİK AND HALFETİ’S (ŞANLIURFA) TOURISM POTENTIAL

ABSTRACT

People participate in recreation and tourism activities that are more productive in their jobs and always spend time together with their families. Areas with a recreation or tourism potential can search for a large number of people in close or long distances. One of the provinces with this potential is Şanlıurfa. Tourism potential of Birecik and Halfeti districts and potential for recursive activities were examined. The Euphrates has attracted thousands of people in the area of historical and natural settlement and recreation in these two districts. Local tourism and tourism in the region are approaching a potential idea. For this purpose, 250 individuals were randomly determined by a survey of 36 questions. The data obtained are chi-square and frequency analysis.

Keywords: Birecik, Halfeti, Recreation, Tourism Potential, Sanliurfa

SURİYE KRİZİNİN EKONOMİK MALİYETİ (2011-2019)

Dr. Öğr. Üyesi Salem KHALAF
Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
FEF Coğrafya Bölümü

ÖZET

Mart 2011 yılında Arap Baharı adı altında başlayan gelişmelere bağlı olarak her ülkede farklı sonuçlar ortaya çıkmıştır. En ağır maliyet ise Suriye’de gözlenmiştir. Bu kriz; ekonomik, sosyal, psiko-sosyal, kültürel problemler, göç ve beyin göçünün yanında askeri alanlarda yaşanan kayıplar ve bölünme ile nüfus özelliklerinin değişmesi gibi sonuçlar ortaya çıkarmıştır. Suriye’nin savaş öncesindeki durumu incelendiğinde genel olarak; çok güçlü bir altyapı ve ekonomiye sahip olmadığı, yolsuzluklarla boğuşan ve yoksulluğun yaşandığı üçüncü dünya ülkesi olduğu söylenebilir. Altyapı ve ekonominin zayıf yapısından ötürü, bu krizin sonucunda bütün alanlar etkilenmiştir.

Ekonomik maliyet ele alındığı zaman, ilk olarak tarım ve hayvancılıkta yaşanan kayıplar göze çarpmaktadır. Bunun başlıca sebebi ise devletin eskisi gibi tarımsal altyapı hizmetlerini sağlayamaması, ülkenin farklı güçler eline geçmesi, ekonomi politikalarını krize göre düzenlemesi, savaş ekonomisine geçmesinden dolayı bölgeler bazında farklılıkların oluşması, tarım ve hayvancılıkta büyük zararların yaşanmasıdır. Ülkede aynı zamanda enerji alanında da büyük kayıplar yaşanmıştır. Buna bağlı olarak enerji ve özellikle elektriğe bağlı diğer hizmetler sektöre uğramıştır. Sanayi alanlarının savaş meydanına dönmesinden ötürü sanayicilerin bir kısmı fabrikalarını yurt dışına taşımıştır. Geri kalanları ise yağmalanmaya maruz kalmıştır. Zarar görmeyen fabrikalar hammadde, enerji, iş gücü ve pazar bulamadığı için üretim dışı kalmıştır. Güvenlik sorunu hizmet sektörü ve turizmde de büyük kayıplara neden olmuştur. Ülkede yaşanan olaylar aynı zamanda sonucunda bankacılık alanında yaşanan mali sorunlar, enflasyon, işsizliğin artması, üretim maliyetlerinin artması, bütçenin dağılımında dengesizlik, cari açık, döviz ve altın rezervinin tükenmesi gibi ülkede geri dönülmeyecek kayıplar ortaya çıkmış, ülkenin kalkınma sıralamasında büyük düşüş yaşanmıştır.

Bunlara bir bütün olarak bakıldığında, gelişmelerin Suriye nüfusuna etkileri açık bir şekilde gözlenmektedir. Ülke nüfusunda her beş kişiden dördünün yoksul durumuna düştüğü, işsizlik oranının, günlük gıda ihtiyaçlarının temini açısından büyük sıkıntıların yaşandığı, nüfus kaybının yaşandığı, ortalama yaşam beklentisinin yirmi yaş gerilediği, nüfusun yarısının yerinden olduğu ya da yurtdışına çıktığı görülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Suriye, Ekonomi, Nüfus, Ortadoğu, Arap Baharı

IĞDIR İLİNDE NÜFUSUN GELİŞİMİ (2000-2018)

Dr. Öğr. Üyesi Salem KHALAF

Prof. Dr. Cengiz AKBULAK

Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi,
FEF, Coğrafya Bölümü

ÖZET

Türkiye’de özellikle 1950’lerde başlayan süreçte sanayileşme, tarımda makineleşme, ulaşım olanaklarının iyileşmesi ve kentin çekiciliği gibi nedenlerle kırdan kente göçte yoğunlaşma ortaya çıkmıştır. Günümüzde de devam eden bu süreç sonucunda göç veren bölgeler nüfus kaybına uğramakta ve daha da gerilemektedir. Göçlerin yöneldiği özellikle büyük şehirlerde ise altyapı yetersizliği, düzensiz kentleşme, eğitim, sağlık ve diğer sosyal problemler ortaya çıkabilmektedir. Sonuçta bölgeler arası dengesizlik artmakta, göç yeni ve daha büyük dalgalar halinde gelişmişlik düzeyi fazla olan bölgelere doğru devam etmektedir. Ülkemizdeki nüfus hareketleri bölgeler temelinde ele alındığında, Doğu Anadolu, Güneydoğu Anadolu ve Karadeniz bölgelerinin sürekli göç verdiği, buna karşılık Marmara, Ege ve Akdeniz bölgelerinin özellikle kıyı kesimlerinin ise göçlerin yöneldiği alanları meydana getirdiği görülmektedir.

Bu çalışmada sürekli olarak göç veren Iğdır ilinin 2000-2018 yılları arasındaki nüfus değişimi, bölge nüfusu ile karşılaştırmalı olarak ele alınmıştır. Bu çerçevede Iğdır’ın yıllara göre nüfus artışı, alınan iç ve dış göçler, verilen göç ve net göç ile doğurganlık hızı gibi konular ayrıntılı olarak değerlendirilmiştir. Çalışma sonucunda ilde verilen göçün alınan göçten fazla olduğu, Iğdır ilinde nüfus değişiminin artış yönünde gerçekleştiği ve bölge illerinden daha yüksek oranlara sahip olduğu tespit edilmiştir. Iğdır ilinde net göç hızının negatif değerler göstermesine karşın, doğurganlık hızının bölge geneline göre daha yüksek olmasından dolayı, ildeki nüfus artışı da bölge geneline göre fazladır. Dolayısıyla nüfus artış hızının farklılık göstermesindeki temel unsurun doğurganlık hızı olduğu belirlenmiştir.

Anahtar kelimeler: Nüfus, Göç, Doğu Anadolu, Iğdır

KLASİK TÜRK EDEBİYATINDA HİCİV LİTERATÜRÜ

İpek TAŞDEMİR

Eskişehir Osmangazi Üniversitesi
SBE Türk Dili ve Edebiyatı ABD Dr. Öğrencisi

ÖZET

Batı geleneğinde hiciv, genellikle çirkin yanlış ve gülünç âdetlerin ve olayların niteliğini zarafet ve maharetle ortaya koymak olarak algılanmış ve böylece hiciv edebî bir tür olmanın yanı sıra sosyal bir fonksiyon da yüklenmiştir. Doğu edebiyatlarında ise hiciv, genellikle sosyal yönü olmayan daha çok gerçek kişilerin yerilmesine dayanan, şahsi kinlerin ortaya döküldüğü bir tür olarak görülmüş ve müstehcen, küfürlü bir edebiyatı akla getirmiştir. Türk edebiyatında İslamiyet'in etkisi ve içerdiği galiz ifadeler nedeniyle hiciv türüne hoş bakılmamıştır. Tezkirelerde ya hiciv örneklerine yer verilmemiş ya da bu tarz şiirden kaçınmak gerektiği konusunda fikir beyan edilerek kısa bir örnekle yetinilmiştir. Bu nedenle çoğu şair hicviyelerinde mahlas kullanmamış ve hicivci kimliklerini şair kimliklerinden ayrı tutmaya çalışmışlardır.

Klasik Türk edebiyatında hiciv konulu eserler, ilk olarak XIV. ve XV. asırlarda *Risâletü'n-Nushiyye*, *Mesnevi*, *Garibnâme* gibi eğitici nitelikli eserler olarak karşımıza çıkmaktadır. Özellikle XVI. yüzyıldan itibaren hiciv türünde yazılmış eser ve temsilcilerinde büyük bir artış görülmektedir. Lâmiî Çelebi, Kemalpaşazâde, Zâtî, Taşlıcalı Yahya, İshak Çelebi gibi şairlerle birlikte Klasik Türk edebiyatında bir hiciv yazma geleneği oluşmaya başlamıştır. XVII. yüzyıl ise hiciv edebiyatının zirve yaptığı bir dönem olarak kabul edilmektedir. Bu dönemde hiciv alanında edebiyat tarihimizin en meşhur şairlerinden Nefî olmak üzere Kafzâde Fâizî, Ganî-zâde Nâdirî, Veysî, Nev'î-zâde Atâyî, Mantıkî, Riyâzî, Fehîm, Bahâyî, Tarzî, Tıflî gibi şairler, hiciv ve hezel sahasında şiirler kaleme almışlardır. XVIII. yüzyılda Nedim, Sünbüzâde Vehbî, Kânî, Sürûrî, Hevâyî gibi şairler, hiciv türüne yeni bir soluk getirmiştir. XIX. yüzyıldan itibaren şair ve eser sayısında bir düşüş yaşanmışsa da hiciv geleneği Yeni Türk edebiyatı bakış açısıyla günümüze kadar gelmiş, yeni ve farklı formlarla edebiyatımızda varlığını sürdürmeye devam etmiştir.

Anahtar Kelimeler: Hiciv, Yergi, Mizah, Mübalağa, Literatür

RÜKNEDDİN AHMED'İN ACÂİBÜ'L-MAHLÛKÂT TERCÜMESİNDE MITOLOJİK ÖĞELER

Tuğçe YAŞA

Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi,
SBE, Türk Dili ve Edebiyatı ABD Doktora Öğrencisi

ÖZET

Klâsik Türk edebiyatı; kutsal kitaplar, evliya ve enbiya menkıbeleri, efsane, astronomi, astroloji ve yerli malzeme gibi çok çeşitli kaynaklardan beslenir. Mitoloji de sanatkârlara esin kaynağı olmanın yanı sıra inanç hususunda birtakım açıklamalar getirmesi sebebiyle her yüzyılda dikkat çeken konulardan biri olmuştur. Yazıldığı dönemin coğrafya ve kozmografya kitabı olarak kabul edilen ve “yaratıkların acayıplığı” anlamına gelen *Acâibü'l-mahlûkât*’ta, başta yaratılış hadisesi olmak üzere; ateş, hava, su ve toprak gibi unsurların kökenine dair açıklamalar yapılır ve insanların bunlardan nasıl istifade etmesi gerektiği bildirilir. Bazı şahıslar etrafında gelişen olağanüstü anlatımlar da bu tür eserlerde, okuyanlara örnek teşkil etmek veya yol göstermek amacıyla kendisine yer bulur. Bu nedenle *Acâibü'l-mahlûkât* kitaplarında mitolojinin temel konularının ve gayelerinin mevcut olduğu söylenebilir. 15. yüzyılda Rükneddîn Ahmed tarafından tercüme edilip Çelebi Mehmet’e sunulan *Acâibü'l mahlûkât*’ta da Hint, Yunan, İran ve Türk mitolojilerine ait köken, eskatoloji ve kozmogoni mitleri ile mitolojik şahıslar, mitolojik hayvanlar ve mitolojik bitkiler gibi pek çok öğeye rastlanmış ve bunlar tespit edilip metindeki fonksiyonları değerlendirilerek araştırmacıların dikkatine sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: *Acâibü'l-mahlûkât*, Rükneddîn Ahmed, Mitoloji

GIOVANNİ BOCCACCİO'NUN DECAMERON ADLI ESERİNDE YAPISAL ÇERÇEVE

Dr. Öğr. Üyesi Ebru BALAMİR
Ankara Üniversitesi, DTCF
Batı Dilleri ve Edebiyatları Bölümü
İtalyan Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı

ÖZET

İtalyan Edebiyatının 14. Yüzyıla ait en önemli düzyazı yazarlarından Giovanni Boccaccio başyapıtı sayılan *Decameron*'da Ortaçağ edebiyatına özgü yapısal bir çerçeve meydana getirmiştir. Eser 1348-1353 yılları arasında yazılmış, dönemin öykücülüğünün en güzel örneklerini oluşturmaktadır. Kitabın baş kısmında bir önsöz ve ardından ilk gün öykülerinin başında uzun bir giriş kısmı yer almaktadır. Yazar bu önsöz ve girişte kitabın genel özelliklerini, kimler için ve neden yazdığını anlatır. Floransa ve yakınlarında o dönem meydana gelen veba salgınından kaçmayı amaçlayan yedisi kadın üçü erkek olmak üzere on soylu gencin kentten uzak bir villada geçirdiği on gün boyunca birbirlerine anlattıkları öykülerden ibaret bir eserdir. On gün boyunca anlatılan yüz adet öykü söz konusudur. Her gün on adet öykü anlatılmaktadır. Her günü yöneten bir kral ve kraliçe seçilmektedir. Öykülerin konusunu o günün seçilmiş kral ya da kraliçesi belirler. Öykülerin konuları arasında mutlu durumlar, kadın-erkek ilişkileri, aşk, kurnazlıklar v.b. yer alır.

Anahtar Kelimeler: Boccaccio, Hümanizm, İtalya, Çerçeve, Öykü

THE STRUCTURAL FRAME IN THE *DECAMERON* OF GIOVANNI BOCCACCIO

ABSTRACT

Giovanni Boccaccio, one of the most important writers of the 14th century of Italian literature produces a structural frame according to the Medieval rules to his masterpiece *Decameron*. The book is written between the years 1348-1353 and forms the most beautiful examples of the short story writing of that period. In the beginning of the book we find a preface and after that at the beginning of the first day a long introduction. In these parts the writer explains the general characteristics of the book, for whom and why he wrote. There are ten young people that want to take refuge in a villa far away from the city of Florence in which there is a great epidemic of plague in that time. And they start telling each other stories during the ten days they stay in that villa. Each day they tell ten stories that makes in total 100 stories. They choose a king or a queen for each day and this chosen king or queen tells the topic of the story of that day. Between the topics of the stories there are happy events, the relation between men and women, love and also cunning.

Keywords: Boccaccio, Humanism, Italy, Frame, Story

AZERİ SAHASI EDEBİ ESERLERİNDE FELEĞİN KATMANLARINA DAİR BİR İNCELEME

Dr. Öğr. Üyesi Nurgül SUCU KÖROĞLU

Selçuk Üniversitesi

Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü

Farida JAFAROVA

Selçuk Üniversitesi

SBE Türk Dili ve Edebiyatı ABD Yüksek Lisans Öğrencisi

ÖZET

Günümüzde Astronomi ilmi ve Astroloji inancı diye iki farklı dalda mevcudluğunu koruyan kadim Nücûm ilmi, eski zamanlardan beri aslında bu iki kavramı kendi içinde paralel olarak barındırmıştır. İbn-i Sina, Nasirüddin-i Tusi, İbn-i Rüşd, Farabi, Mes'udi gibi İslam filozofları bu konuda birçok önemli eserler ortaya koymuşlardır. Astronomi kavram olarak “yıldız bilgisi” anlamını taşır ve bir hesap ilmidir. Astroloji ise yıldızların bütün varlıklar üzerinde etkisi olduğuna inanır, gelecekle ilgili önceden haber verilebileceğini iddia eder. Hatta malumdur ki, bu sebeple, hükümdarlar saraylarında müneccimler tutar, onların dediklerine sıklıkla kulak verirlerdi. Sırf bu konu üzerine edebiyatta bir çok eser yazılmıştır. (Mesela, M.F. Ahundov’un “Aldanmış Kevakib” adlı eseri. Bu eser yıldızların yol göstericiliğine bu denli inanın, nelere sebep olduğu ve yalnız eski zamanda değil, XIX. yüzyıl gibi ilmin, tefekkürün nispeten geliştiği zamanda bile devletler ve şahlar üzerinde de nasıl bir etkiye sahip olduğunu göstermektedir).

İlm-i Nücûm ilk defa Babil’de yıldızlara tapan Nebatiler tarafından ortaya konmuştur. Onlar her yıldızla bir isim vermekle onların hareket ve durumlarından anlam çıkarırlardı. Temeli bu inanç sistemine dayanan yıldız ilmine asırlar boyunca inanılmış ve bu durum günümüzde de devam etmektedir. Eskiler yıldızlar ve gezegenlerin insan kaderini ve yazgısını tayin ettiğine ve düzenlediğine inanırlardı.

İnanışa göre Dünya, kainatın merkeziydi ve felekler iç içe geçmiş soğan zarları gibi onu çevrelemişti. Dünya’dan başlayarak yedi gezegen, yedi feleğin gezegeniydi. 7 feleğin üstünde 8. felek olan sabit yıldızlar (burçlar) feleği vardır. Bu felek her biri burçları ifade eden 12 eşit parçaya ayrılmıştır. Onların en üstünde Atlas feleği idi. Atlas ve ya Arş (şariatca ismi), bütün gökleri kaplayan bir boşluktan ibarettir. Divân şairlerinin görüşünden 7 feleği sıralamak gerekirse: Kamer (Ay)- vezir, Utarid (Merkür)- katip, Zühre (Venüs)- sazende ve hanende, Şems (Güneş)- hükümdar, Mirrih (Mars)- komutan, Müşteri (Jüpiter)- kadı, Zühal (Satürn)- bekçi.

Bu çalışma, edebiyatın da önemli kaynaklarından olan yıldız ilminin geçirdiği tarihi süreçler hakkında araştırma yapmak ve bu konunun edebi eserler üzerindeki etkisine değinmek amacıyla hazırlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: İlm-i Nücûm, Felek, Burçlar, Azeri Sahası

**BECOMING “WOMAN”: VARIOUS REPRESENTATIONS OF FEMININITY WITHIN
THE HANDMAID’S TALE**

Öğr. Gör. Ebru UĞUREL ÖZDEMİR

Aksaray University

Department of Western Languages and Literatures

ABSTRACT

Ever since the creation of humankind, woman has always been forced to recognize the whole world as a possession of man, a masculine entity because the social structures do validate patriarchal ideology which is concerned with ruling, dominating, and shaping through violence. Within such an oppressive society she has no independent stance; she is consciously deactivated and defined as an inferior embodiment that needs to be enclosed and controlled by male force. Away from freedom even in thought, woman is indeed motivated to live without struggling for her rights or truths. Portraying a disruptive society in which the violence, concerning sexual and mental abuse, is nauseatingly manifested, Atwood, in her dystopian novel, denounces the condition that women are coerced to adapt their bodies and minds to, desperately. In this paper, gender issue and various representations of “woman” is discussed. To achieve this aim, the construction of “femininity” in terms of religion and culture is explained, and a brief history of the feminist theory that Simone de Beauvoir propounded is provided. In line with this purpose, the female characters of *The Handmaid’s Tale* are analyzed with reference to the claim “becoming a woman” put forward by Beauvoir.

Keywords: The Handmaid’s Tale, Atwood, Beauvoir, Becoming “Woman”, Gender Ideology

**DISSIDENT READING OF THE TRAGEDY OF MARIAM AND KURBAN WITH REFERENCE
TO CULTURAL MATERIALISM**

Öğr. Gör. Ebru UĞUREL ÖZDEMİR

Aksaray University

Department of Western Languages and Literatures

ABSTRACT

Theatre has always been considered one of the mirrors that reflect the traditions and practices of societies. Through the performances of the characters on stage, the real life of humans, the ideological meanings, the power relations, and the resistance that individuals within a society put up against the system are unfolded. Feminine and masculine roles and rules coded for each sex are also transmitted through the attributed acts of the characters. Accordingly, in this paper, the ideological stance of women is discussed with regards to the expression of power both in Renaissance drama and Turkish Republican drama. The challenging attitude that female characters adopt against the masculine authority is examined through incorporating dissidence in interpretation with the aim of social change in many fields such as religion and femininity. To achieve this aim, the plays *The Tragedy of Mariam* by Elizabeth Cary and *Kurban* by Güngör Dilmen are analyzed with reference to the principles of cultural materialism as the textual analysis of the plays in question demonstrates dissident reading in the form of negation of the dominant structures of each society.

Keywords: Gender Perception, *The Tragedy of Mariam*, *Kurban*, Cultural Materialism, Ideology

DİVANE MEHMET ÇELEBİ ŞİİRLERİNDE VAHDET-İ VÜCÛD ANLAYIŞI

Doç. Dr. Mutluhan TAŞ

Selçuk Üniversitesi

Güzel Sanatlar Fakültesi Heykel Bölümü,

Hümeysra YAMAN

Selçuk Üniversitesi

Mevlana ve Mevlevilik Araştırmaları Enstitüsü,

ÖZET

Divane Mehmet Çelebi 15. yüzyılın ikinci yarısında, babasının şeyhlik yaptığı Karahisar Mevlevihanesi'nde doğmuştur. Mevlana'nın yedinci nesil torunlarından. Mevlevilik tarikatının önemli bir temsilcisi olmasının yanında tarikatın ikinci kurucusu olduğu söylenir. Aileden gelme Mevlevilik anlayışıyla birlikte babası Bali Çelebi'nin vefatından bir yıl önce şeyhlik makamına tayin edilmiştir.

“Biliniz ki, kalpler ancak Allah'ı anmakla huzur bulur.” (Ra'd Suresi/28.Ayet) İlahi bir nefes olan ruh, özünden uzaklaşınca mânevî boşluğa düşerken; özünü kavrayan mânevî olgunluğa eren birey değersizlik kaygısı yaşamaz, yaşam amacı bellidir, sıkıntı ve yokluğu umursamaz olumsuzlukta bile küllî hayır saklı olduğunu bilir (Işitan İbrahim, Sufî Psikolojisi), olay ve kişilere takılmaz her şeyin İlahî tecelliden ibaret olduğunun bilincindedir, izafî varlıklardan ve benliğinden sıyrılmış/kurtulmuş ve mutlak varlığı, “Bir”i idrak etmiştir. İşte tam bu noktada karşımıza Vahdet-i Vücûd kavramı çıkmaktadır.

Her ne kadar başlangıcı XIII. yüzyıldan çok daha öncelerine dayandırılrsa da olgunluk çağını Muhyiddin İbn-i Arabî ve Sadrettin Konevî döneminde yaşayan “Vahdet-i Vücûd” düşüncesi, asırlar boyu üzerinde belki de en çok tartışılan ancak ilgi çekici olması hasebiyle hakkında en fazla araştırma yapılan tasavvufî kavramlardan birisidir.

Divane Mehmet Çelebi, içinde bulunduğu manevi yolculuk üzerine pek çok şiirler yazmıştır. Şiirlerinde mutasavvıflarca benimsenmiş olan vahdet-i vücûd anlayışı üzerine de durmuştur. Varlığın birliği anlamına gelen bu düşünce; Tanrı, insan ve canlı- cansız tüm varlıklar üzerine kuruludur. Yaratılanın, yaratandan farksız olmadığı gibi her şey O'ndan bir parçadır.

Bu çalışmada Sultan Dîvânî' nin Vahdet-i Vücûd anlayışı üzerine yazdığı şiirleri incelenecektir.

Anahtar Kelimeler: Divane Mehmet Çelebi, Mevlevilik Tarikatı, Vahdet-i Vücûd, Afyon Mevlevihanesi, Şiir

AKŞEMSEDDİN MEHMED BİN HAMZA VE MAKÂMÂT-I ENBİYÂ ADLI ESERİ

Selvi GÜZ

Selçuk Üniversitesi

SBE Türk Dili ve Edebiyatı ABD

Yüksek Lisans Öğrencisi

ÖZET

İnsanlar, tarih boyunca var oluşlarıyla ilgili sorulara cevaplar aramıştır. Bu sorulara bilim, felsefe ve din adına benzer ya da farklı cevaplar bulmuşlardır. Başta İslâmiyet olmak üzere çoğu dinde insanın var olma sebebi “iyiyi arama, iyiyi bulma çabası” şeklinde tezahür etmiştir. İslam dininde bu konuyla özellikle ilgilenen ve belirli kavramlar geliştiren bir alan da tasavvufur. “İnsan-ı kâmil” olma yolunda insanın yaşadığı zorluklar ve kat etmeye çalıştığı aşamalar gerek dinî-tasavvufî halk edebiyatında gerekse klasik Türk edebiyatında özellikle de klasik şiirde sıkça dile getirilmiştir. Çoğu şairin ve yazarın, eserlerinde “insan-ı kâmil” olma yolunda halka rehberlik için eserlerini bir araç olarak kullandığını görmekteyiz. Bu niyetle ilk sûfiler, geniş halk kitlelerine ulaşmaya çalışmışlar ancak bu yolda her bilgiyi halk ile paylaşmamışlardır Akşemseddin, onlardan farklı olarak herkesin merak ettiği tasavvuf terimlerini, özellikle de Ricâlu'l-Gayb ve Rûh-ı Muhammedî konusunu Makâmât-ı Evliyâ adlı eserinde veciz bir şekilde anlatmaktan çekinmemiştir. Bu tebliğde, Akşemseddin Mehmed bin Hamza'nın Makâmât-ı Enbiyâ adlı eseri çeşitli yönleriyle tanıtılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Akşemseddin, Tasavvuf, Enbiyâ.

TÜRKÇE SÖZLÜK'TE ARGO VE ARGOLAŞMA

Hasibe SARIKAYA

İstanbul Aydın Üniversitesi
SBE Türk Dili ve Edebiyatı ABD
Yüksek Lisans Öğrencisi

ÖZET

Yapılan bu çalışmayla argonun iki farklı kullanım boyutu olan bir anlam alanı olduğunu gördük. Bunlardan birincisi; gizlenme, kamufle olma, boşalma, rahatlama maksatlı kullanımı; diğeri sövgü ve ilenç sözü olarak kullanılan boyutudur. Başlangıçta gizlenme, kamufle olma, boşalma, rahatlama amacıyla kullanılmayan; sövgü ve ilenç sözü olarak algılanmayan bir sözün zaman içerisinde gizlenme, kamufle olma, boşalma, rahatlama amacıyla kullanılmasına veya sövgü ve ilenç sözü olarak algılanmasına da argolaşma denir.

“Türkçe Sözlük'te Argo ve Argolaşma” adıyla hazırlanan bu çalışma konu itibariyle sözlük bilimi ve anlam bilimi ile ilgili olduğundan ilk olarak bu alanlarla ilgili genel bir araştırma yaptık. Bu araştırmamızın ardından argo, argonun tanımı, tarihçesi, oluşum yolları, kimler tarafından kullanıldığı, diğ anlam alanlarıyla ilişkisi ve argodaki eğilimler ile ilgili bilgi topladık. Topladığımız bu bilgiler ışığında argo ve argolaşmayı argonun var olan sınıflandırmasını da içine alacak şekilde yeniden sınıflandırdık. Bu sınıflandırmada argoyu 1) Kullanım çevresine göre argo: Azınlık argosu, ayaktakımı argosu, inanç argosu, sporcu argosu, cinsel argo, kapalı topluluk argosu, ticaret argosu, iletişim argosu. 2) İfade ediliş şekline göre argo: Dilbilgisel yapı düzeyinde argo, bağlam düzeyinde, görsel-işitsel argo olarak sınıflandırdık.

Yaptığımız araştırmalar sonucunda elde ettiğimiz bilgileri birleştirerek çıkarımlar elde etmeye çalıştık. Elde ettiğimiz çıkarımlar ışığında da TDK Türkçe Sözlük'ün Kasım 2011 basımını genel argo sözlüğü niteliği taşıyan sözlüklerle “A.Fikri'nin Lugat-ı Garibe, Osman Cemal Kaygılı'nın Argo Lugatı, Seyfettin Şimşek'in Argo Lügatçesi, Ferit Devellioğlu'nun Türk Argosu, Kemal Tahir'in Argo Sözlük, Ali Püsküllüoğlu'nun Türkçenin Argo Sözlüğü, Hulki Aktunç'un Büyük Argo Sözlüğü ve Bahattin Sezgin'in Yeni Argo Sözlüğü” ile karşılaştırmalı olarak inceledik. Bu incelemelerimizi argo ile ilgili yapılan ve kaynaklarda belirtilen başka çalışmalarla ve internet kaynaklarıyla destekledik. Tüm bu çalışmalar ve yöntemlerde belirttiğimiz maddeler dahilinde Türkçe Sözlük'te yer alan 77.005 madde başı,

15.287 madde içi olmak üzere toplam 92.292 söz varlığını argo ve argolaşma konu başlığı altında inceledik. Bu incelemeler sonucunda Türkçe Sözlük'te 1001 argo, 1070 argolaşma, toplam 2071 argo ve argolaşma tespit ettik.

Anahtar Kelimeler: Anlam, Argo, Argolaşma, Genel Argo Sözlükleri, TDK Türkçe Sözlük.

AFGANİSTAN'DA TÜRKOLOJİ VE TÜRKÇE ÇALIŞMALARI HAKKINDA BİR ARAŞTIRMA-2

Dr. Öğr. Gör. Firuz FEVZİ
Kabil Devlet Üniversitesi Türkoloji Bölümü
Kabil - AFGANİSTAN

ÖZET

Türkler, Afganistan coğrafyasını yüz yıllarca yönetmiş ve her alanda sayısızca tarihi eser bırakmışlardır. Türk kültürüne ve Türk tarihine ait yüzlerce eser Afganistan'ın birçok şehrinde bulunmaktadır. Türk dili bu coğrafyalara uzun yıllar hakim olmuştur. Bu hakimiyetin 1919 yılından sonra zayıfladığını hatta son bulduğunu görüyoruz. Bu tarihten sonra Afganistan'da Peştun (Peştun) dili zorunlu dil ilan edilerek Türk lehçeleriyle yapılan eğitim-öğretim yasaklanmıştır. Günümüzde de resmi diller Peştunca ve Farsça (Derice) olup bu dillerle eğitim yapılmaktadır.

Peştun hakimiyetli Afgan yönetimi, 1963'te, Özbeklere ve Türkmenlere ana dillerinde eğitim yapabilmeleri noktasında kolaylık sağladı. Ayrıca 2001 yılında yeni Afgan hükümetinin kurulması ile Türkiye Cumhuriyeti, eğitim ve öğretimde Afganlılara çok büyük destek vermiş, 2002-2003 yıllarında Türkoloji eğitimini başlatmıştır. 2013-2014 yıllarında da Afganistan'ın bazı üniversitelerinde Türkoloji bölümleri açılmıştır. Bu bölümlere Afgan öğrencilerinin ilgisi her yıl artarak devam etmektedir. Türkoloji bölümlerinde Türkiye Türkçesi, Türk kültürü ve Türk tarihi okutulmaktadır. Bildirimizde bu konuya ayrıntılı olarak değinilecektir.

Anahtar Kelimeler: Türkoloji, Türkçe, Kültür, Afganistan, Türkiye

PSİKODİNAMİK AÇIDAN ÂSAF HÂLET ÇELEBİ'NİN ŞİİRLERİ

Doç. Dr. Mutluhan TAŞ

Selçuk Üniversitesi

Güzel Sanatlar Fakültesi Heykel Bölümü

Hilal AKIN

Selçuk Üniversitesi

Mevlâna ve Mevlevilik Araştırmaları Enstitüsü

ÖZET

Âsaf Hâlet Çelebi, 1907'de İstanbul'da zengin ve köklü bir ailenin çocuğu olarak büyük bir konakta dünyaya gelmiştir. Babası Mehmed Said Hâlet Bey, Salkım Söğüt Dergâhı'nın postnişi olan Bedreddin İzzi Efendi'ye mensup bir kadirî dervişidir. Annesi Atike Beyza Hanım'dır. Galatasaray Sultanîsi'nde, Sanayi-i Nefise Mektebi'nde ve Adliye Meslek Mektebi'nde okumuştur.

Âsaf Hâlet Çelebi, Cumhuriyet dönemi Türk Edebiyatının en dikkat çekici şairlerinden biridir. O, gazeller, rubailer yazıp nesir denemeleri ve incelemeleri yayımlamasına rağmen, daha çok şiirleriyle tanınmış ve günümüzde bu yeni tarz anlam derinliği olan hacimli şiirleri ile tanınmaktadır. *He* (1942), *Lâmelif* (1945), *Om Mani Padho Hum* (1953) adında üç şiir kitabında toplam seksen şiiri vardır. Âsaf Hâlet, kendi şiirinin ana kaynaklarından birini “şuuraltı” olarak görmesiyle ilgili “*Hazineler bizim tahteşşuur varlığımızdadır*” diyerek belirtmiştir. Onun şuuraltında ise, “*Altşuurda kendimi aradığım zaman en ziyade çocukluğumu, çocukluğumun bâkir ve ilk tesirlere alışan saf ruhunu buluyorum*” şeklindeki ifadesinde görüleceği üzere, çocukluk yılları önemli bir yer tutar.

Bu bildirinin amacı, Âsaf Hâlet Çelebi'nin renkli kişiliği, çocukluk yılları, toplumsal duyarlılığı ve insani anlam arayışı ile şiirlerindeki şuuraltı ve şuurakışı süreçlerinin psikodinamik açıdan incelenmesidir. Konu kapsamında Âsaf Hâlet'in şiir kitapları incelenerek, şiirlerinde şuuraltı ve şuurakışı süreçleri psikodinamik açıdan tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Âsaf Hâlet Çelebi, Cumhuriyet Dönemi Türk Edebiyatı, Şuur Altı, Şuur Akışı Psikodinamik.

METİN NEŞRİNDE İHTİSAS VE İHTİMAM NOKSANLIĞI: “EVRÂK-I HAZÂN” ÖRNEĞİ

Doç. Dr. Mehmet SARI

Afyon Kocatepe Üniversitesi

Fen Edebiyat Fakültesi

ÖZET

Eski Türk edebiyatının önemli çalışma alanlarından biri metin neşridir. Metin neşri, diğer çalışmalara da temel teşkil ettiği için ayrı bir önem arz eder. Metin neşrinin doğru yapılabilmesi için gerekli temel ilkeler vardır. Bu ilkeleri uygulayabilmek için ihtisas ve ihtimam gereklidir. XIX. yüzyıl şairlerinden Adanalı Ziya 1959-1932 yılları arasında yaşadı. Adana, İstanbul ve Afyonkarahisar’da sıkıntılarla dolu bir ömür sürdü. Aruz ve hece ölçüsüyle yazdığı şiirlerinde dönemin haksızlıklarını dile getirdi. Ziya, bir süre akıl hastanesine yatırıldı, bir süre de tutuklandı. Şiirlerinin bir kısmı sağlığında bir kısmı da vefatından sonra çeşitli dergi ve gazetelerde yayınlandı. Bu yayımlarda, anlamı etkileyecek önemli hatalar bulunmaktadır. Bu hatalı metinler, “Evrâk-ı Hazân” adıyla iki ayrı kitap olarak yayınlandı. Yaptığımız çalışmada, ihtisas ve ihtimam noksanlığına örnek olarak bu iki kitap ele alındı. Söz konusu kitaplardaki yanlışlar üzerinde duruldu ve metin neşrinde ihtisas ve ihtimam noksanlığı dile getirildi.

Anahtar Kelimeler: Adanalı Ziya, Metin Neşri, İhtisas, İhtimam, “Evrak-I Hazan”

EXPERTISE AND SOLICITUDE DEFICIENCY IN TEXT PUBLISHING: EXEMPLARILY ‘EVRAK-I HAZAN’

ABSTRACT

Text publishing is the one of important fields of Old Turkish Literature. Text publishing has particular importance cause it is fundamental of other studies. There are basic principles for a right text publishing. Expertise and solicitude are necessary for carry out to these basic principles. Adanalı Ziya is the one of poets of XIX. Century and he lived between 1959-1932. He lived with some troubles in Adana, Istanbul and Afyonkarahisar. He said injustice of his term in his poems. Ziya, was put in mental hospital and he was under arrest for a while. Some part of his poems were publication on his health, some part of his poems were publication after his death in various magazines and newspapers. There are important mistakes in these publishing. These wrong texts were publication as two seperate boks and these books’ name is ‘Evrak-ı Hazan’. We handle these two boks exemplarily expertise and solicitude deficiency in our work. We lay stress on wrongs in these boks and we said expertise and solicitude deficiency in text publishing.

Keywords: Adanalı Ziya, Text Publishing, Expertise, Solicitude, Evrak-ı Hazan.

MEHMET FUAD KÖPRÜLÜ'NÜN KAFKASYA'YA DAİR BİR DEĞERLENDİRMESİ VE OSMANLIYA BİR MUHTIRASI

Öğr. Gör. Dr. Ümit AKIN
Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
Türk Dili Bölüm Başkanlığı

ÖZET

Türk edebiyatı ve tarihçiliğinde müstesna hizmetleri olan Fuad Köprülü, Türk milletinin önemli fikir ve bilim adamlarındandır. O, eserleri ve fikirleriyle Türkiye’de modern tarihçiliği başlatmış, bu konuda kendinden sonrakilere rehberlik etmiştir. Fikri dünyasının şekillenmesinde büyük öneme sahip olan Ziya Gökalp’i kendine üstat gören Köprülü, eserlerini ulusçu bir zihniyetle, sosyolojik bir bakış açısıyla kaleme almıştır. Eserlerinde vurgulamaya çalıştığı temel nokta, Türk milletinin hangi şartlar altında olursa olsun milli benliklerini korumayı başardığı şeklindedir. Onun *Vakit* gazetesinde yayımladığı “Kafkasya’ya Dair” başlıklı yazısı bu hususu ele almaktadır. Yazıda Ruslar tarafından ayrı bir millet gibi gösterilmeye çalışılan Kafkasya’daki Türkler tanıtılmaya çalışılır. Köprülü’nün Genelkurmay Askeri Tarih arşivinde yer alan bir diğer belgede de Rus tahakkümü altında bulunan Müslümanlarla ilgili mühim bir teklif sunulmaktadır. Köprülü, bu yazısında Osmanlının, Rusya Müslümanlarına yönelik iki siyaset uygulama gerekliliğinden bahseder: Açık siyaset ve gizli siyaset. Biz çalışmamızda Mehmet Fuad Köprülü’nün bu iki yazısından yola çıkarak onun Kafkasya Türklüğü ve Rusya Müslümanlarına yönelik fikirlerini değerlendireceğiz.

Anahtar Kelimeler: Fuad Köprülü, Osmanlı, Kafkasya, Türk

AN OBSERVATION OF MEHMET FUAD BRIDGE TO THE OTTOMAN AND AN ASSESSMENT OF THE CAUCASUS

ABSTRACT

Fuad Köprülü, who has exceptional services in Turkish literature and historiography, is one of the important ideas and scientists of the Turkish nation. He initiated modern historiography in Turkey with his works and ideas, and guided those who were after him on this subject. Köprülü, who sees Ziya Gökalp as a master who is of great importance in shaping the intellectual world, wrote his works with a nationalist mentality and a sociological perspective. The main point he tried to highlight in his works is that the Turkish nation managed to preserve its national identity no matter what the circumstances. His article titled “About the Caucasus”, published in *Vakit* newspaper, addresses this issue. In the article, the Turks in the Caucasus are tried to be introduced as a separate nation by the Russians. Another document in the General History Military History archives of Köprülü presents an important offer to Muslims under Russian domination. Köprülü, in this article, mentions the necessity of the Ottoman Empire to implement two policies towards Russian Muslims: Open politics and secret politics. Based on these two writings of Mehmet Fuad Köprülü, we will evaluate his ideas for the Caucasus Turkishness and Russian Muslims.

Keywords: Fuad Köprülü, Ottoman, Caucasus, Turkish

“KÖROĞLU” DESTANINDA KAHRAMANLIK VE VATANSEVERLİK MOTİFLERİ

Prof. Dr. Rufat LATİFOĞLU HÜSEYİNZADE

Azerbaycan Devlet Pedagoji Üniversitesi

ÖZET

Azerbaycan'ın kahramanlık destanlarında özellikle halkın hayatı ile ilgili tarihi hadiselerden, onun hak-adalet ve hürriyet(azaldık) uğrunda yaptığı (apardığı) mücadeleden bahis edilir. Böyle destanların kahramanları halk içinden çıkmış mert ve yiğit insanlar olur ki, onlar genç neslin eğitiminde, talim ve terbiyesinde en güzel ve değerli örneklerdir. Bunlardan birisi Köroğlu destanıdır.

Anahtar Kelimeler: Köroğlu, Destan, Kahramanlık, Vatanseverlik

EPIC, PATRIOTIC AND HEROIC MOTIVES KOROGHLU

ABSTRACT

The article examines the motives of patriotism and heroism epic folklore. That the saga of the young generation grows courage, bellicosity, fearlessness is brought up. Name of folklore hero, a symbol of courage.

In addition to being co-culture folklore legend of the Turkic peoples and the common pedagogical opinion. Saga of bellicosity young people, education is an important tool in the spirit of heroism.

Keywords: Koroghlu, Epic, Patriotism, Heroism

**BURSA ENARLI ZAVİYESİ ŞEYHİ SEYYİD MEHMED EFENDİ'NİN *MENÂSİK-İ
MANZUME'Sİ***

Doç. Dr. Suat DONUK

Manisa Celal Bayar Üniversitesi

Eğitim Fakültesi Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Bölümü

ÖZET

Hac Müslümanlara farz olan ibadetlerden biridir. Osmanlı âlimleri hac konulu çeşitli eserler yazmışlardır. Hac konulu edebî türlerden biri menâsik-i haclardır. Menâsik-i haclarda şair veya yazar haccın şartları, ihrama girmek, vakfeye durmak, şeytan taşlamak vb. haccın ifası ile ilgili bilgiler verir. Klasik Türk edebiyatında bu türde manzum veya mensur eserler yazılmıştır. Bu tür eserlerden biri Bursa Enarlı Zaviyesi Şeyhi Seyyid Mehmed Efendi tarafından kaleme alınmıştır. *Menâsik-i Manzûme* adını taşıyan bu eserin yazımı 1110 (1698/99) yılında tamamlanmıştır. Mesnevi nazım şekliyle yazılan eserde aruzun üç farklı kalıbı kullanılmıştır. Haccın farz olması için gerekli şartlar, ihrama girmek, haccın edasındaki şartlar, haccı bozan haller, ihramdaki kişiye haram olan durumlar vb. konularda bilgiler veren eserin dil ve anlatımı oldukça ağırdır. Aruz ve kafiye tatbikinde bazı nazım kusurları içermektedir. Dil varlığı ağırlıklı olarak Arapça kelimelerden oluşan *Menâsik-i Manzûme* edebi sanatlar ve Türkçe deyimler bakımından oldukça kurudur. Bu bildiride Bursa Enarlı Zaviyesi Şeyhi Seyyid Mehmed Efendi'nin *Menâsik-i Manzûme* adlı eseri tanıtılacak, çeviri yazılı metni ilim âlemiyle paylaşılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Menâsik-i Hac, Seyyid Mehmed Efendi, Mesnevi

**SHEIKH OF BURSA ENARLI ZAWIYA SAYYIDS MEHMED EFENDİ'S *MENÂSİK-İ
MANZÛME***

ABSTRACT

Hajj is one of the prayers of Muslims. Ottoman scholars wrote various works on pilgrimage One of the literary genres on the Hajj theme is the menasik-i hajj. poet or writer in menasik-i hajj, the conditions of the pilgrim, to enter the foundation, to stand to the foundation, the devil's stones, and so on. gives information about the performance of the pilgrim. This type of verse or prose works were written in classical Turkish literature. One of the works of this kind was written by the Sheikh of Bursa Enarlı Zawiya Sayyids Mehmed Efendi. This work which was named as Menâsik-i Manzûme was completed in 1110 (1698/99). In the work written in the style of mesnevi verse, three different patterns of aruz were used. The conditions necessary for the assumption of the pilgrimage, to enter into the grant, the conditions of the pilgrimage, the case of the hajj disrupts, the person in the ihram are situations that are forbidden. The language and the narration of the work is quite heavy. Aruz and rhyme application contains some defect defects. Menâsik-i Manzûme, which consists mainly of Arabic words, is quite dry in terms of literary arts and Turkish idioms. In this paper, Sheikh of Bursa Enarlı Zawiya Sayyids Mehmed Efendi's Menâsik-i Manzûme will be introduced and translation written text will be shared with science.

Keywords: Menâsik-i Hac, Seyyid Mehmed Efendi, Matnavi.

TARIK BUĞRA’NIN BUHRAN HİKÂYESİNDEKİ EKSİLTİ UNSURLARI ÜZERİNE BİR İNCELEME

Dr. Melahat ARIKLI

Kıbrıs İlim Üniversitesi

KKTC-Girne

Uzm. Öğr. Gör. Süleyman AKSU

Girne Amerikan Üniversitesi

Eğitim Fakültesi Türkçe Öğretmenliği Bölümü

ÖZET

Dilde en az kelime kullanımı kuralı çerçevesinde, bir sözcüğün, söz grubunun ya da cümlenin herhangi bir ögesinin karışıklık yaratmayacağı zamanda cümleden çıkarılmasına, eksiltilmesine denir (Özmen, 1996).

Eksiltiye ihtiyaç duymamızın nedeni, az sözle öz bilgi vermek istememizdir. Bunun için gereksiz yere sözü uzatmaktan ve tekrarlardan kaçınırız. Eksilti, dilin kendine özgün yapısına bağlı meydana gelen bir ilişkidir. Eksilti iki şekilde gerçekleşir; hem anlam, hem de yapı boyutu vardır. Göndericinin alıcıya gönderdiği mesajı eksiksiz vermesi, söylediği sözün anlaşılması anlamsal boyutu; cümle içerisindeki herhangi bir yapının düşürülmesi ise yapı boyutuyla ilgilidir.

Halliday ve Hasan (1976) eksiltiyi, “metin bünyesinde yazılmamasına rağmen, metnin içyapısından anlaşılabilir öbek” olarak tanımlamışlardır. Günay (2003) ise, “anlam değişikliğine imkân vermeden cümle içerisinde kullanılan kimi sözcükleri silme veya yokluğu anlam darlığına, değişikliğine sebebiyet vermeyecek kelimeleri silme” biçiminde tanımlar. Vardar (2002) ise, “normal şartlardaki biçimine kıyasla bazı öğeleri eksiltme; ancak bu eksiltme anlamayı aksatmayan bir eksiltmedir” şeklinde bir tanım getirmiştir.

Atasözleri ve deyimler kalıplaşan eksiltili yapılardır. Eksilti, ne bir dil hatası, ne de metin içerisinde aniden gerçekleşen bir olaydır. Yüzeyde bilinçli olarak yapılan kelime silme işidir. Metin ya da tümce içinden bir unsurun silinmesi, eksilti yapılması ile cümlenin bağlam içerisindeki anlaşılması zorlaşmaz. Eksiltiyi, elipsis bağlamsal bir yapı içerisinde düşünmeli; Örneğin evin önünden geçen simitçiye “lütfen iki adet” diye seslendiğimiz zaman, bizim seslenişimize simit satıcısının tepkisi eksilti kullanımını göstermektedir.

Bu çalışmada “Tarık Buğra’nın Buhran Hikâyesindeki Eksilti Unsurları Üzerine Bir İnceleme” yapılmıştır. Tarık Buğra’nın Buhran adlı öykü kitabındaki bağdaşıklığı sağlayan unsurlar; bu unsurların metin oluşumundaki yeri, hikâyelerdeki eksiltili kullanımlar ve eksiltiyi sağlayan unsurlar tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Tarık Buğra, Hikaye, İnceleme.

OĞUZ DİLLERİNDE ARAP ALINTILARININ MANA DEĞİŞMESİ

Doç. Dr. Dürdane RAHİMZADE

Azerbaycan Tıp Üniversitesi Azerbaycan Dili Bölümü

ÖZET

Her dilin sözlüğünü zenginleştirmenin ana yollarından biri, diğer dillerden alınmış kelimelerdir. Arapların Ortadoğu işgalinden kenarda kalmayan Azerbaycan dili ve Oğuz grubundan olan diğer Türk dilleri de Arapça kelimelerle zenginleştirmiştir. Arapçanın ve Türk dillerinin tamamen farklı dil sistemlerine dahil olduğu göz önüne alındığında, alıntı kelimelerdeki değişiklikler ilgi çekicidir. Bu değişiklikler farklı açılardan gerçekleşmiş olsalar da temelde kendilerini sözcüksel ve fonetik yönlerde gösteriyorlar. Leksik yönündeki değişiklikler özellikle ilgi çekicidir. Bazı kelimeler anlamlarını tamamen değiştirmiş, bazıları kısmen değişmiş, bazıları ise çağdaş Arapçada kullanılmıyor, ancak Türk dillerinde korunmuşlar ve bu gün de halen kullanılmaktadırlar.

Bu çalışmada anlam değişikliğine uğramış kelimelerin Arapça manaları gösterilmiş ve Oğuz dilleri ile karşılaştırılmıştır. Bazı kelimelere bakıldığında, Munakaşa kelimesi naqaşa fiilinin üçüncü babına dayanan “مناقشة” (munagaşatun) kelimesi Arapça’da daha çok tartışma manasında kullanılıyor. Türkçede bu kelime Arapça ile aynı anlamda kullanılmaktadır. Azerbaycan dilinde bu kelimenin anlamı farklılaşarak çatışma, ihtilaf şeklinde anlam kazanmıştır. Arapçada ise aynı manada “nizaaun” kelimesi kullanılır. Türkmen ve Gagavuz dillerinde bu sözcük kullanılmamaktadır.

Yani aynı kelimenin Arapçadaki manası Oğuz dillerindeki manalarından biri tamamen farklı bir yöntem almıştır. Türk dillerinde Arapçadan alıntı kelimelerin çoğu kısmında bu tür mana değişikliğine rastlanılır. Çalışma kapsamında bu tür kelimelerden bazılarının analizi yapılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Arapça Alıntılar, Oğuz Dilleri, Semantik Tutum, Anlam Değişimi.

GELİBOLULU SUN'İ GAZELLERİNDE DEYİM VARLIĞI

Yasin AKKOL

Selçuk Üniversitesi

SBE Türk Dili ve Edebiyatı ABD

Yüksek Lisans Öğrencisi

ÖZET

Sözün anlamını kuvvetlendirmek için edebiyatımızın her devrinde kullanılmış olan deyimler, Klasik Türk edebiyatı şairleri tarafından da sıklıkla kullanılmıştır. Divanlarda geçen deyimlere dair çeşitli çalışmalar hem divan şiirindeki söz zenginliğinin deyimler aracılığıyla nasıl kullanıldığını hem de dilimizin deyim varlığının genişliğini göstermesi açısından son derece önemlidir. Ayrıca divanları deyim varlığı açısından inceleyen çalışmalar divan şiirinin anlamlandırılmasını kolaylaştırdığı gibi deyim sözlüklerimizin güncellenmesine ve zenginleşmesine olanak sağlayacaktır. Şiirlerin anlamını zenginleştiren ve sözün etkisini artıran deyimleri, çalışmamıza konu olan Gelibolulu Sun'î de gazellerinde ustalıkla kullanan şairlerimizden biridir. Yüksek lisans tezi için divanı üzerinde çalıştığımız Gelibolulu Sun'î'nin gazellerindeki zengin deyim varlığını fark edince bu deyim varlığıyla alakalı bir çalışma ortaya çıkardık. Bu çalışmada Gelibolulu Sun'î'nin gazellerinde geçen deyimleri tespit edip, bu deyimlerin şiirlerin anlamına sağladığı katkıları göstermeye çalıştık.

Anahtar Kelimeler: Gelibolulu Sun'î, Divan, Gazel, Deyimler

**KÜNHÜ'L-AHBÂR MUKADDİMESİNDE
GELİBOLULU ÂLÎ'NİN YAŞADIĞI DÖNEME YÖNELİK ELEŞTİRİLERİ**

Doç. Dr. Suat DONUK

Manisa Celal Bayar Üniversitesi

Eğitim Fakültesi Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Bölümü

ÖZET

Gelibolulu Mustafa Âlî'nin *Künhü'l-ahbâr* adlı eseri genel tarih türüne girmektedir. 1000 (1592) yılında yazımına başlanan eser 1008 (1599-1600) senesinde tamamlanmıştır. Rükün adını taşıyan dört ana bölümden meydana gelen *Künhü'l-ahbâr*'ın Osmanlı Devleti'ni konu alan dördüncü rüknü en önemli bölümü kabul edilmektedir. *Künhü'l-ahbâr*'ın oldukça hacimli bir mukaddimesi vardır. On bir kısımdan oluşan mukaddimenin bir kısmında Mustafa Âlî, yaşadığı dönemin idari ve sosyal sorunlarını ve bununla bağlantılı olarak kendisinin çektiği maddi sıkıntıları dile getirmektedir. Eleştirilerinin kendisi ile ilgili kısımları onun diğer eserlerinde de görülen memnuniyetsiz ruh halinin tezahürü olduğu izlenimi vermektedir. Ancak Osmanlı Devleti'nin kısa süre sonra duraklama devrine girmesi idari alandaki tenkitlerinde haklılık payı bulunduğunu göstermektedir. Bu bildiride Gelibolulu Âlî'nin *Künhü'l-ahbâr* mukaddimesinde yaptığı eleştiriler günümüz Türkçesine aktarılacak ve bu hususla ilgili çeşitli değerlendirmeler yapılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Gelibolulu Mustafa Âlî, Künhü'l-ahbar, Osmanlı Devleti

CRITICISM OF GELIBOLIAN ALI'S PERIOD IN THE PREFACE OF *KUNHU'L-AHBAR*

ABSTRACT

Gelibolian Mustafa Âlî's work named *Künhü'l-ahbâr* enters the general history type. The work which was started to be written in 1000 (1592) was completed in 1008 (1599-1600). The most important part of the fourth ruling of *Künhü'l-ahbâr*, which is composed of four main sections bearing the name of rükün, is the Ottoman Empire. *Künhü'l-ahbâr* has a very bulky preface. In a section of eleven chapters, Mustafa Âlî expresses the administrative and social problems of the period in which he lived and in this connection the financial problems he suffered. The parts of his critiques about him give the impression that he is the manifestation of the dissatisfied mood seen in his other works. However, the fact that the Ottoman Empire entered into a period of pause after a short period of time shows that there is a fair share of criticism in the administrative field. In this paper, his criticisms of Gelibolulu Âlî in the preface of *Künhü' aktarl-ahbâr* will be transferred to modern Turkish and various evaluations will be made about this issue.

Keywords: Gelibolian Mustafa Âlî, Künhü'l-ahbar, Ottoman Empire

SEMT PAZARLARI VE PAZARCI SÖYLEMLERİ: HATAY ÖRNEĞİ

Prof. Dr. Zeki TAŞTAN

Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi
Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü

Sümevra NAİM

Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi
SBE Türk Dili ve Edebiyatı ABD Yüksek Lisans Öğrencisi

ÖZET

Semt Pazarları tarih itibarıyla geçmişi oldukça eskilere dayanır. Bilhassa Osmanlı coğrafyasında kuruldukları bölgelerin en canlı ekonomik, sosyal ve kültürel merkezleri hâline gelen pazarlar, günümüze kadar taşınmasıyla da dikkat çekmektedir. Kuruldukları her mahalde insanların yoğun bir şekilde katılım sağladıkları, alış veriş yaptıkları pazarlar zaman içinde kendine özgü yöntemler, söylemler ve kültürel dokusuyla da incelenmeye değer malzeme taşımaktadır. Tarih, sosyoloji, edebiyat, sanat tarihi, etnografya ve daha pek çok bilim dalının ilgi alanına dâhil edebileceğimiz semt pazarları, halkbilimi anlamında da oldukça zengin bir malzeme taşımaktadır.

Semt pazarlarının dikkat çekici en önemli unsuru da buralarda hizmet veren esnaflardır. Kendine has jargonu olan pazar esnafı, özellikle kullandıkları söylemler açısından da diğer meslektaşlarından ayrılmaktadır. Ancak günümüzde teknolojik ilerlemeler, çarpık kentleşme süreciyle birlikte semt pazarları ve Pazar esnafı büyük dönüşümler yaşamaktadır. Bu bakımdan yüzlerce yıllık geçmişe sahip bu kültürel değerlerin bir an önce kayda geçirilmesi ve gelecek nesillere aktarılması gereği düşünülmüştür. Bu çalışmamız kapsamında pazarcılığın tarihsel süreç içerisindeki gelişimi ortaya konularak, Hatay'daki Pazar esnafının söylemleri bire bir görüşmeler ve gözlem yoluyla kayda alınarak incelenecektir.

Anahtar Kelimeler: Hatay, Semt Pazarları, Söylem, Halkbilim, Pazar Esnafı.

ROMAN KAHRAMANLARINI ŞİİRDE YAŞATMAK: ÖLÜMSÜZLERLE

Prof. Dr. Zeki TAŞTAN

Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi
Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü

Dr. M. Arif ERZEN

Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi
Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü

ÖZET

Cumhuriyet dönemi Türk şiirindeki ana temayüllerden biri, Sovyet Rusya'sında gelişim gösteren toplumcu gerçekçilik etrafında şekillenir. Nâzım Hikmet'in açtığı yolu takip ederek sosyal meseleleri öncelikli konu hâlinde işleyen bu şairler bir kuşak hâlinde edebiyat tarihlerinde yerlerini alır. Toplumcu gerçekçi 1940 Kuşağı olarak bilinen bu şairlerin yaş itibarıyla en genç olanı Şükran Kurdakul'dur. Edebiyat tarihi ve araştırmaları çerçevesinde de bazı çalışmalara imza atan Kurdakul, şiire oldukça erken yaşta başlamış ve şiirden hiç kopmamıştır. Devrin değişen şiir zevkine yabancı kalmamaya ve lirizmi göz ardı etmemeye özen gösteren bir şair olarak Kurdakul, toplumcu gerçekçi şiirin klişeleşmiş havasından kurtulmayı zaman zaman başarır. Şairin 1985 tarihli şiir kitabı *Ölümsüzlerle*, bu bakımdan ilgi çekicidir. Nitekim bu kitabında şairin, dünya edebiyatından ve Türk edebiyatından o güne dek okuyup etkilendiği çoğu roman kişisi olmak üzere birtakım kurgusal kişiliklerden ilham alarak şiirler yazdığı görülmektedir. Söz konusu kitabın "Alacakaranlıktakiler" bölümünde; Halid Ziya'nın *Mâî ve Siyah* (1897), Yakup Kadri'nin *Yaban* (1932), Halide Edib'in *Sinekli Bakkal* (1936) ve Yaşar Kemal'in *Ortadirek* (1960) romanlarından hareketle yazılmış birer şiire tesadüf edilir. Bu tebliğin amacı, söz konusu şiirler ile bu şiirlerin ilgi kurduğu romanları bir arada değerlendirmektir. Böylece Kurdakul'un fikir ve his dünyasına dair çıkarımlara ulaşılmaya çalışılacak ve edebiyatta türler arası etkileşim, bahsi geçen örneklerle incelenecektir.

Anahtar Kelimeler: Halit Ziya, *Mâî ve Siyah*, Yakup Kadri, *Yaban*, Halide Edip, *Sinekli Bakkal*, Yaşar Kemal, *Ortadirek*, Şükran Kurdakul.

ÜLKER KÖKSAL'IN TİYATROLARINDA KÖYDEN KENTE GÖÇ

Prof. Dr. Zeki TAŞTAN

Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi
Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü

Mehmet TÛTAK

Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi
SBE Türk Dili ve Edebiyatı ABD Dr. Öğrencisi

Burecu TÛTAK

Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi
SBE Türk Dili ve Edebiyatı ABD Dr. Öğrencisi

ÖZET

İnsanoğlu tarihin çeşitli dönemlerinde doğal nedenler başta olmak üzere, sosyal, siyasi ve ekonomik nedenlerden dolayı yaşadığı yerleri terk etmek ve yaşamını yeni yerleşim alanlarında sürdürmek zorunda kalmıştır. İnsanların coğrafi bir bölgeden diğer bir bölgeye yönelişini ifade eden bu hareketlilik, en genel yorumuyla kişilerin zamanda, fiziki mekânda veya sosyal yapılarıdaki her tür devinimine işaret eder. Kısa, orta veya uzun vadeli geriye dönüş amaçlı veya sürekli yerleşim hedefi güden coğrafi, toplumsal ve kültürel bir yer değiştirme boyutları olan bu demografik hareketler, toplumların çehrelerini değiştiren sosyolojik süreçlerin başında gelmektedir. Gerek dünyada gerekse Türkiye’de özellikle gelişmekte olan ülkeler için ciddi bir problem olarak görülen göç türlerinden biri de köyden kente yönelik göçlerdir.

Türkiye’de iç göçle köyden kentlere yönelen yoğun nüfus akımı nedeniyle birey ve toplum yaşamını ilgilendiren pek çok alanda ciddi sorunlar baş göstermiştir. Bütün toplumu ilgilendirecek bir boyuta erişen bu sorunlara sanatçılar da duyarsız kalmamıştır. Nitekim köyden kente göçün yoğun olarak yaşandığı yıllarda Ankara’da yaşayan Ülker Köksal da yaşadığı kentin çehresini değiştiren hızlı değişim ve dönüşümün bir tanığı olarak tiyatrolarında bu sorunlara yer vermiştir. Köksal 1972-2003 yılları arasında kaleme aldığı yirmi bir oyunla tiyatro tarihimizin önemli isimleri arasında yerini almıştır. Bu oyunlar, köyden kente yapılan göçlerin bir sonucu olarak ortaya çıkan yoksulluk, psikolojik baskı, aile içi şiddet, kültür çatışması, değer yitimi, dışlanma, geleneksel yaşam ile modernlik çatışması açısından zengin bir içeriğe sahiptir.

Bu çalışmada öncelikle Köksal’ın köyden kente göç olgusunun hangi boyutlarını ele aldığı belirlenecektir. Daha sonra yazarın göç bağlamında hangi problem alanlarına değindiği tespit edilecektir.

Anahtar Kelimeler: Köyden Kente Göç, Ülker Köksal, Tiyatro

POSTMODERNİZM KADAR AŞIRI GÜRÜLTÜLÜ VE POSTMODERNİZME İNANILMAZ YAKIN

Kadriye BARAN

Başkent Üniversitesi

SBE Radyo, Televizyon ve Sinema ABD

Yüksek Lisans Öğrencisi

ÖZET

Postmodernizm için modernizmden kopuş, modernizme karşı, modernizme tepki, modernizm sonrası gibi tanımlamalar söz konusudur. Peki bu tanımlamaları bir kenara bırakıp, postmodernizm için yeni bir başlangıç desek, sınırları kaldırmak, yaratıcılık desek, deneysel, cesur desek, tamamlanmamışlık, merak desek, sürpriz, illüzyon desek, şüpheli, kışkırtıcı desek, esnek, gem vurulamaz desek, özgün, özgür desek, metamorfoz, devrim desek, sorgulayıcı, görece desek, farkındalık, çoğulculuk desek, tanımlamaları çoğaltmak mümkün. Çünkü postmodernizm oyun hamuru ile oynamak gibi. Onu bir kalıba koyup şekil almasını sağlayabilirsiniz ya da tüm yaratıcılığınızı kullanıp ona yeni bir form kazandırabilirsiniz. Elinizdeki malzeme ile ne yapmak istediğiniz size kalmış.

Elimize aldığımız bir roman da, izlediğimiz bir film de, baktığımız bir fotoğraf da, gördüğümüz bir mimari yapı da, bir sanat eserin de ya da sergilenen bir oyunda yukarıda saydığımız tanımlamalardan bir ya da bir kaçını mevcut ise postmodern bir eserle karşı karşıyayız demektir.

Jonathan Safran Foer'in Aşırı Gürültülü ve İnanılmaz Yakın adlı romanını henüz okumaya başlamadan elinize alıp sayfalarını şöyle bir çevirdiğinizde bir an önce okumak için sabırsızlanıyorsunuz. Nedir sizi bu kadar sabırsız kılan? Çünkü bu roman postmodernizmin ilk ortaya çıkış sürecinde olduğu gibi aşırı gürültülü ve postmodernizme inanılmaz yakın.

Anahtar Kelimeler: Modernizm, Postmodernizm

EXTREMELY LOUD AS POSTMODERNISM AND INCREDIBLY CLOSE TO POSTMODERNISM

ABSTRACT

Definitions such as breaking away from modernism, against modernism, reaction to modernism, after modernism, are considered as the explanations for Postmodernism. What if we put these descriptions aside and say a new beginning for postmodernism, removing boundaries, call it creativity, experimental, brave, incompleteness, curiosity, surprise, illusion, suspicious, provocative, flexible, uncontrollable, unique, free, metamorphosis, revolution, interrogator, relative, awareness, pluralism, it is possible to reproduce definitions. Because postmodernism is like playing with play dough. You can place it in mold and shape it or give it a new form by using all your creativity. It is in your hands to do what you want with the ingredient you have.

If any of these definitions are existing in a novel that we received, a movie we watched, a photograph we look at, an architectural structure we see, a work of art or a play that is being performed, it is sure that we are facing a postmodern artwork. Before you begin to read and flip through the pages of the novel written by Jonathan Safran Foer called "Extremely Loud and Incredibly Close" you become eager to read it as soon as you can. What is it that makes you so impatient? Because this novel is as noisy and close to postmodernism as when the process of postmodernism first emerged.

Keywords: Modernism, Post-Modernism

KÜLTÜRLERARASI İLETİŞİM: KAZAKİSTAN'DA ÇOK DİLLİLİK SORUNLARI

Öğr. Gör. Bakbergenova Roza KOJABAYEVNA

Abay Kazak Devlet Pedagoji Üniversitesi

Kazak Dili Edebiyatı Fakültesi

Almatı / KAZAKİSTAN

ÖZET

Uluslar arasındaki siyasi, kültürel, ekonomik ve sosyal ilişkilerin yeni gelişim özellikleri sonucunda, iletişim ve iletişim hizmetleri de sürekli geliştirilmektedir. Eğer ki; günümüz gündeminde dilin çift dilliliği konusunu ele alacak olursak, günümüzde medeni ülkelerde dilin çok dilliliği konusunun oluşmasına sebebiyet vermektedir. Entelektüel insanların bilgi dağarcığıyla, sahip olduğu kültür bilgileriyle, ilme duyduğu öğrenme ve bilme arzularıyla, manevi değerlerimizi dil aracılığıyla, dil iletişimi sayesinde dünyaya tanıtma olanağı sağlanmaktadır. Günümüzdeki entelektüel insan sadece çift dilliliği ile değil de çok dilliliği ile iletişimi gerçekleştirmeye hazır dil insanı olmalıdır.

Kazak dili – Kazak halkının en temel manevi dinamiğidir. Kazak halkı ve gelişmekte olan devlet dili olan kazak dili Kazakistan vatandaşlarının bütünlüğünün temel *birleştirici unsurudur*. Biz: “Ben Kazakistan’lıyım kendi ülkemde benim için bütün kapılar açıktır!” diyebilmek ve bu şekilde söyleyebileceğimiz adaletli bir toplum inşa etmekteyiz. Günümüzde vatandaşlarımıza, bütün kapılar, bütün imkanlar, bütün olanak yolları açıktır. Biz çokluyuz ve hepimiz bir ülkede, bir milletiz. Kazak dili, devletin resmi dilidir, Rus dili ise, devlet kurumlarında ve yerel dil yönetim organlarında kullanılmakta olan kazak diline eşit derecede kabul görülen resmi dil olarak sayılmaktadır.

Çok dilli eğitimin sonucu olarak çok dilli, çok kültürlü bir insan toplumunun oluşturulması gerekmektedir. Dünyada, bazı devletler “tek devlet - tek millet - tek dil” odaklı dil politikasına bağlı bir yol izlemektedirler. Kazak halkının bağımsız bir devlet statüsünü kazanmasıyla birlikte, Kazak halkının çift dilliliği ve çok dilliliği gelişmiştir. Türkiye, Moğolistan ve Çin devletlerinden geri dönüş yaparak, Kazakistan’a taşınan Kazaklar, Kazakistan’da Kazak-Rus çift dilliliğinin yanı sıra Kazak-Çin, Kazak-Türk ve Kazak-Moğol türünde çift dilli oluşumlarla dilin çok dilliliğinin gelişimine katkı sağlamışlardır. Çok dillilik Kazakçanın ve Kazak kültürünün zenginleşmesine katkı sunacaktır.

Anahtar Kelimeler: Kazakça, Kazakistan, İki Dillilik, Çok Dilli Kültür

AZERBAYCANLI ŞAİR ELMAS YILDIRIM'IN ŞİİRLERİNDE TÜRKÇÜLÜK MEFHUMU

Öğr. Gör. Dr. Ümit AKIN

Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi

Türk Dili Bölüm Başkanlığı

ÖZET

1920'de Azerbaycan'ın Bolşeviklerce işgali, Türkiye'de olduğu gibi Azerbaycanlı aydınlar içerisinde de Türkçülük mefhumunun gelişmesine zemin hazırlar. Bu aydınların öncülerinden olan Ahmet Cevat'ın şiirlerinde görülen Türkçülük ideali, çevresindekileri de etkilemiştir. Ahmet Cevat'ın tesir ettiği kişilerden biri de ileride Azerbaycan Muhaceret Edebiyatının ünlü şairi olacak Elmas Yıldırım'dır. O, Sovyet baskısının hür düşüncelerine izin vermemesi nedeniyle önce İran'a oradan da Türkiye'ye göç etmiştir. Onun şiirleri genel anlamda gurbet, vatan sevdası, milliyetçilik temaları üzerine yazılmıştır. Özellikle milliyetçilik fikrini ön plana çıkardığı şiirlerinde, Bolşevik Rusya'nın Azerbaycan'a yaptığı faciaları anlatmış, bağımsızlığa vurgu yapmıştır. Eğitimini Azerbaycan'da tamamlayan şair yükseköğrenim için Şarkiyat bölümüne girmeye hak kazanmış olsa da milliyetçi ideolojik fikirleri yüzünden buradan atılmış, bir süre sonra da sürgüne gönderilmiştir. Azerbaycan'ın Sovyet Rusya'sı tarafından 1920'deki işgalini bir türlü içine sindiremeyen Yıldırım, isyanını şiirleriyle dile getirmeye çalışmıştır. İlk şiirlerinden itibaren milliyetçi çizgiden çıkmayan şairin, özellikle Türkiye'de yazdığı şiirlerinde milliyetçilik fikri daha çok hissedilir. Biz çalışmamızda Azerbaycan Muhaceret Edebiyatı'nda büyük önem arz eden şair Elmas Yıldırım'ı ve şiirlerinde Türkçülük fikriyatını incelemeye çalışacağız.

Anahtar Kelimeler: Elmas Yıldırım, Azerbaycan, Milliyetçilik, Türkçülük

IN THE POEMS OF THE AZERBAIJANI POET ELMAS YILDIRIM CONCEPT OF TURKISM

ABSTRACT

The occupation of Azerbaijan by the Bolsheviks in 1920 paved the way for the development of the concept of Turkism among the Azerbaijani intellectuals as in Turkey. The ideal of Turkism in the poems of Ahmet Cevat, one of the pioneers of these intellectuals, affects the people around him. One of the people influenced by Ahmet Cevat is Elmas Yildirim, who will later become the famous poet of Azerbaijani immigration literature. Because he did not allow free thoughts of Soviet oppression, he first migrated to Iran and then to Turkey. His poems were written in the themes of longing, patriotism and nationalism in general. Especially in his poems, which he emphasized the idea of nationalism, Bolshevik told about the disasters Russia has done to Azerbaijan and emphasized independence. Although the poet who completed his education in Azerbaijan was entitled to enter the Department of orientalist for higher education, he was expelled from here due to his nationalist ideological ideas and was then exiled. Yildirim, who was unable to assimilate the occupation of Azerbaijan by Soviet Russia in 1920, tried to express his revolt with his poems. The poet writes nationalist poems and this is more common in Turkey. In our study, poet Elmas Yildirim, who is of great importance in Azerbaijani immigration literature and we will try to examine the idea of Turkism in his poems.

Keywords: Elmas Yildirim, Azerbaijan, Nationalism, Turkism

**EDEBİYAT-TARİH İLİŞKİSİ BAĞLAMINDA BULGAKOV’UN “BEYAZ MUHAFİZ”
ADLI ESERİNDE KURMACA GERÇEKLİK**

Arş. Gör. Mesude ARKIM
Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi
Edebiyat Fakültesi Rus Dili ve Edebiyatı

ÖZET

Edebiyat, farklı disiplinlerle sürekli etkileşim içinde olan bir bilim dalıdır. Bu etkileşimin sıkça meydana geldiği disiplinler arasında ise tarih bilimi yer alır. Tarihsel eserlerde konu ya da malzemenin tarihsel bir dönem olmasına karşın bu eserlerin pek çoğunun yazıldığı devrin sorunlarını ele aldığı görülür. Sovyet döneminin büyük yazarlarından Mihail Afanasyeviç Bulgakov’un kaleme aldığı ilk eseri olan *Beyaz Muhafiz* (*Belaya gvardiya, 1925*) Ekim Devrimi sonrasında Ukrayna’nın başkenti Kiev’de Almanya’nın Ukrayna’yı işgalinden Bolşeviklerin Kiev’i ele geçirmesine kadarki sürede meydana gelen tarihi olayları konu edinmiştir. Bunun yanı sıra eser, otobiyografik bir özellik de taşımaktadır. Eserin ana karakterlerini oluşturan Turbin ailesi üyelerinin prototiplerini Bulgakov’un kendi ailesinden kişiler oluşturmaktadır. Yazar, Walter Scott tarzında, bilinen tarihsel bir gerçekliğe, ana dokusunu değiştirmeden kurmaca bir öykü katmıştır. Çalışmamızda eserde yer alan kurgu, dönemle ilgili tarihsel veriler ışığında ele alınacak, bu tarihsel verilerin eserdeki kurgu ile ne derece örtüştüğü ortaya koyulmaya çalışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Bulgakov, Beyaz Muhafiz, Tarihsel Roman, Sovyet Edebiyatı

**TÜRKÇE ÖĞRETMENİ ADAYLARININ SOSYAL MEDYA KULLANIMI
VE DİJİTAL OYUN OYNAMA ALIŞKANLIKLARI İLE SOSYAL ÇEVRELERİ VE
ÖĞRENME ORTAMLARI ARASINDAKİ İLİŞKİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ**

Doç. Dr. Bilge Bağcı AYRANCI
Aydın Adnan Menderes Üniversitesi
Türkçe Eğitimi ABD
Doç. Dr. Nevin AKKAYA
Dokuz Eylül Üniversitesi
Türkçe Eğitimi ABD

ÖZET

Dijital oyunlar ve sosyal medya hesapları çocukların, gençlerin, yetişkinlerin hayatında giderek daha fazla yer almaktadır. İnsanların dijital oyunlara ve sosyal medya hesaplarına harcadıkları zaman öğrenme durumlarına harcadıkları zamanı da etkilemektedir. İnsan bilgileri sadece öğrenme ortamlarından edinen bir varlık değildir. İnsan hayatı boyunca gördüğü diğer insanlardan, o insanlardan duyduklarından, o insanların davranışlarından, psikolojik olarak kendini etkileyen anlardan vb. hep bir şeyler öğrenir. İnsan sosyal çevresinden ve öğrenme ortamlarından etkilenen bir varlıktır. Bu araştırma kapsamında nicel araştırma yöntemleri çerçevesinde sosyal çevre ve öğrenme ortamı ölçeği uygulanarak Türkçe öğretmeni adaylarının sosyal medya kullanımı ve dijital oyun oynama alışkanlıklarının sosyal çevre ve öğrenme ortamları durumlarını nasıl etkilediği üzerinde çalışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Türkçe Öğretmeni, Sosyal Medya, Dijital Oyun, Sosyal Çevre, Öğrenme Ortamı

**THE EVALUATION OF THE RELATIONSHIP BETWEEN TURKISH TEACHERS' USE
OF SOCIAL MEDIA AND DIGITAL GAME-PLAYING HABITS AND SOCIAL ENVIRONMENT
AND LEARNING ENVIRONMENTS**

ABSTRACT

Digital games and social media accounts of children, young people, adults are more and more in life. When people spend time on digital games and social media accounts in case do not spend time learning. People are just learning the information environment is not a entity. Lives of others saw, heard from those people, those people are affecting moments as the psychological behavior etc. always learns something. Are affected by environmental and human social learning environment is an asset. The scope of this research within the framework of quantitative research methods in the social environment and the learning environment scale by applying a Turkish teacher candidates use social media and digital game-playing habits of the social status of the environment and learning environments how it affects the work was over.

Keywords: Turkish teacher, social media, digital gaming, social environment, learning environment.

TAHMİN-GÖZLEM-AÇIKLAMA DESTEKLİ PROJE TABANLI ÇEVRE EĞİTİMİNİN ORTAOKUL 8. SINIF ÖĞRENCİLERİNİN ÇEVREYE YÖNELİK TUTUM, DAVRANIŞ VE BAŞARISINA ETKİSİ

Duygu ÇALIŞ

Gazi Üniversitesi

Eğitim Bilimleri Enstitüsü Fen Bilgisi Eğitimi ABD

Dr. Halil İbrahim YILDIRIM

Gazi Üniversitesi

Gazi Eğitim Fakültesi Fen Bilgisi Eğitimi Bölümü

ÖZET

Geçmişten günümüze artan nüfusun getirdiği kentleşme, sanayileşme, teknolojiadaki hızlı ilerleme ve insanoğlunun rahatı uğruna sonunu düşünmeden kullandığı doğal kaynaklar çok ciddi çevre sorunlarının ortaya çıkmasına neden olmuştur. Kısa sürede çözümü mümkün olmayan çevre sorunlarının uzun vadede çözümü bilinçli ve duyarlı bireylerden geçmektedir. Ne yazık ki geleneksel öğretim metotlarıyla anlatılan çevre eğitimi bireylerde istendik davranış değişikliği meydana getirmemektedir. Eğitim alanındaki bu ve benzeri sorunların çözümü için yeni yöntem ve teknikler araştırılmaktadır. Bu bağlamda bu araştırmanın amacı Tahmin Gözlem Açıklama (TGA) Destekli Proje Tabanlı Öğretim Yöntemi ile verilen çevre eğitiminin geleneksel öğretim yöntemine kıyasla 8. sınıf öğrencilerinin çevreye yönelik tutum, davranış ve başarı düzeylerinde anlamlı bir fark oluşturup oluşturmadığını saptamaktır. Araştırmada yarı deneysel yöntem ön test-son test kontrol gruplu deneysel desen kullanılmıştır. Araştırmanın uygulama basamağı aynı fen bilgisi öğretmeni tarafından gerçekleştirilmiştir. Çevre eğitiminde deney grubunda TGA destekli proje tabanlı öğretim yöntemi, kontrol grubunda ise geleneksel öğretim yöntemi kullanılmıştır. Araştırmanın örneklemi Mardin ili ilçe merkezinde bulunan ortaokulda öğrenim gören 8. sınıf öğrencilerinden oluşmaktadır. Araştırmanın çalışma grubunda 34 kişi deney grubu ve 28 kişi kontrol grubu olmak üzere toplam 62 öğrenci bulunmaktadır. Araştırmada verileri toplamak amacıyla Timur & Yılmaz (2013) tarafından geliştirilen çevreye yönelik davranış ölçeği, Ertürk & Atasoy (2008) tarafından geliştirilen çevre tutum ölçeği ve çevre başarı testi öntest ve sontest olarak uygulanmıştır. Araştırmada TGA destekli proje tabanlı çevre eğitiminin 8. sınıf öğrencilerinin çevreye yönelik tutum, davranış ve başarıları üzerinde anlamlı bir gelişim sağladığı sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Çevre, Çevre Eğitimi, TGA Yöntemi, Proje Tabanlı Öğretim, Geleneksel Öğretim

SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMEN ADAYLARININ COĞRAFYA ALANINA İLİŞKİN ÖZ-YETERLİK ALGILARININ İNCELENMESİ

Arş. Gör. Dr. Ramazan BULUT

Afyon Kocatepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi

ÖZET

Araştırmanın genel amacı, sosyal bilgiler öğretmen adaylarının coğrafya alanına ilişkin öz-yeterlik algılarının incelenmesi olarak belirlenmiştir. Araştırmada, yakınsayan paralel desen kullanılmıştır. Araştırmanın evrenini bir devlet üniversitesinin Eğitim Fakültesi'nde öğrenim gören sosyal bilgiler öğretmen adayları oluşturmaktadır. Araştırmanın katılımcıları belirlenirken maksimum örnekleme tekniği kullanılmıştır. Araştırmaya tüm sınıf ve şubelerden öğrencilerin katılımı sağlanmıştır. Öğretmen adaylarının coğrafya dersine yönelik öz-yeterliklerinin ölçülebilmesi için Karadeniz (2005) tarafından geliştirilen "Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının Coğrafya Alanına İlişkin Öz-Yeterlik İnancı" ölçeği kullanılmıştır. Ölçeğin güvenirlik analizleri yeniden yapılmıştır. Öğrencilerin coğrafya dersine ilişkin görüşleri, tutumları ve lisans dersleri dışında coğrafya ile ilgili yaptıkları etkinlikleri ortaya koyabilmek amacıyla Gençtürk (2009) tarafından hazırlanan veri toplama araçlarındaki açık uçlu ve kapalı uçlu sorular kullanılmıştır. Araştırmadan elde edilen sonuçlar şu şekilde özetlenebilir: Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının coğrafya alanına ilişkin öz-yeterlik algılarının orta düzeyde olduğu ve kız öğretmen adayları ile erkek öğretmen adaylarının öz-yeterlik algıları arasında anlamlı farkın olmadığı anlaşılmıştır. Öğretmen adaylarının coğrafya öz-yeterlik algıları ile coğrafya dersine ilişkin tutumları arasında düşük düzeyde ancak anlamlı ve pozitif yönde bir ilişkinin olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca coğrafya dersine ilişkin tutum puanı yüksek olan öğrencilerin, düşük olan öğrencilere göre coğrafyaya ilişkin öz-yeterlik algılarının anlamlı derecede daha yüksek olduğu ortaya konmuştur. Coğrafya derslerinin nitelik ve nicelik açısından yeterliliğine ilişkin soruya, hayır cevabını veren öğretmen adaylarına (yaklaşık %30) göre, derslerde gerekli araç-gereç kullanılmaması, konu içeriğine uygun strateji, yöntem ve tekniklere yer verilmemesi, uygulama yapılmaması ve ders saatinin az olması nedeniyle derslerin verimli ve istenen şekilde işlenemediği belirtilmiştir. Öğretmen adaylarından elde edilen görüşler doğrultusunda coğrafya derslerinin daha etkili ve verimli olabilmesi için öğretim sürecinin araç-gereçlerle desteklenmesi, uygulamaya ağırlık verilmesi ve alan gezilerinin yapılması gerektiği belirtilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Öz-yeterlik, Coğrafya, Sosyal Bilgiler Öğretmen Adayları

ATATÜRK DÖNEMİ MİLLİ EĞİTİM POLİTİKALARI VE MİLLİYETÇİLİK

Öğr. Gör. Dr. Günseli GÜMÜŞEL

Atılım Üniversitesi

Sosyal Bilimler Ortak Dersler Bölümü

ÖZET

Atatürk döneminde milli eğitim tüm toplumun milliyetçi kılınması anlayışıyla yeniden inşa edilmişti. Özellikle 1923-1938 yılları arasında uygulanan eğitim pratikleri ve milli eğitim yaklaşımları Cumhuriyet'in "yeni insan"ını yaratmak üzereydi. Osmanlı İmparatorluğundaki padişaha sadakatin, Türkiye Cumhuriyetinde ulusal bağlılığa dönüşmesi hedeflendi ve milli eğitim de bu yeniden yaratılmanın ocağı olarak seçildi. Türk milli eğitiminin içine tüm milliyetçilik pratikleri özenle yedirildi. Talim terbiye kapsamında milliyetçi ritüeller, semboller ve bedensel, zihinsel, estetik uygulamalar kitlesel bir nitelik kazandı.

Çalışmada Atatürk döneminde Cumhuriyetin ve çağdaşlaşmanın bir gereği olarak kabul edilen milliyetçilik ilkesi, Türk milli eğitim politikaları ve pratikleri içinde ele alınacaktır. Ayrıca Türk milli eğitim sistemi mimarlarının Başöğretmeni rolünde olan Mustafa Kemal Atatürk'ün konuyla ilgili görüşlerine ve bu görüşlerin dönem içindeki yansımalarına yer verilecektir.

Anahtar Kelimeler: Atatürk Dönemi Eğitim Politikaları, Türk Milli Eğitimi, Milliyetçilik

ARİSTOTELES’TE ETİK POLİTİKA İLİŞKİSİ

Medine AKKUŞ

Kocaeli Üniversitesi

SBE Felsefe Bölümü Yüksek Lisans Öğrencisi

ÖZET

Bu çalışmada etiğin politikayı önceleyip öncelemediğine dair tartışmaya Aristoteles’in eserlerinden hareketle katkı yapmayı amaçlamaktadır. *Nikomakhos’a Etik*’te, Aristoteles, politikanın amacı olarak belirlediği mutluluğu erdemlerle ilişkilendirir. Zira mutluluk ruhun erdeme uygun etkinliğidir. Erdemin neliği ve erdemli bir yaşamın neleri gerektirdiği ise etiğin araştırma alanına girer. Bu nedenle Aristoteles erdemleri ruhla ilişkisi bağlamında inceler ve erdemli bir yaşamın gerektirdiği maddi ve manevi koşulları belirler. Mutluluğu mümkün kılmayı ve muhafaza etmeyi amaçlayan politika ise bu belirlenimler üzerine bir yaşam inşa etmeye uğraşan bir etkinliktir. Öyleyse mutlu bir yaşam, erdemli eylem ve etkinliklere olanak sağlayacak kadar maddi destek ve iyi bir eğitimle mümkün olabilir. Bu bağlamda politika hem ruhun eğitiminin hem de bilim ve sanatlar için gerekli olan koşullarla ilgilenir. Bu tespit, politikanın, etiğin belirlediği insanca yaşamı mümkün kılma ve muhafaza etmeye uğraştığını gösterir. Hal böyleyse politika ve etik birbirini önceleyen değil, tamamlayan disiplinlerdir.

Anahtar Kelimeler: Etik, Politika, Mutluluk, Erdem, İyi

CANAN TAN'IN 'SOKAKLARDAN BİR ALİ' HİKÂYESİNİN ÇOCUK EDEBİYATI İLKELERİ AÇISINDAN İNCELENMESİ

Miray ÇETİN

Siirt Üniversitesi

SBE Türkçe Eğitimi ABD Yüksek Lisans Öğrencisi

ÖZET

Yoksulluğun, kimsesizliğin ayna görevi gördüğü bir toplumda çocukların sürmekte olduğu yaşam tarzını görmek mümkündür. Değişen hayat koşulları, sosyo-ekonomik yapı beraberinde çeşitli sorunları da getirir. Aile nüfusunun kalabalık olması, bireyler arasındaki ilişkilerin sağlam olmaması da bunları etkilemektedir. İnsanlık ölçütlerine dikkat edilmeden sürdürülmeye çalışılan bir hayatın, toplumun en küçük bireylerinde dahi bir ses yarattığı söylenebilir. Öyle ki Canan Tan burada; ekonomik sıkıntılarının yarattığı olumsuzluklardan kurtulma yolunu, sokağa çıkmada bulanları anlatmaktadır. Çalışmanın amacı; yaşamın zorluklarından, çeşitli engellerden rahata çıkmış olan çocukların hikâyesini yeni bir alan olan çocuk edebiyatı paydasında incelemektir. Bu doğrultuda yazarın; Ali karakterinde kardeşliği, arkadaşlığı ve belki de en önemlisi insanları sevip onlara güven duyabilmenin değerini anlatmasını öncelikli ele almak gerekmektedir. Ailesinden kopup bilmediği bir şehre giden küçük Ali'nin bireysel başladığı yolda grup olarak ilerlemesi anlatılır burada. Daha iyi bir yaşam isteği onu; bir parça ekmeğe, beş kuruş paraya muhtaç kalma pahasına evden kaçıp kendi başının çaresine bakmaya mecbur bırakır. Ali'nin başından geçenler, gerçek hayatın pembe bir dünya olmadığını göstermektedir. Ayrıca ekonomik durumun da ne derece etkin ve gerekli olduğunu da kanıtlamaktadır. Dolayısıyla yazar, olayların kültürel ve ekonomik boyutunun çocuklarda yarattığı sonuçları bir araya getirmiştir. Bu bağlamda bahsedilen hikâyenin çocuk edebiyatı açısından değerlendirilmesi alana katkı sunacaktır, denilebilir.

Anahtar Kelimeler: Çocuk, Çocuk Edebiyatı, Canan Tan'ın Çocuğa Bakışı

BEDEN EĞİTİMİ ÖĞRETMENLERİNİN FİZİKSEL AKTİVİTE SEVİYELERİ VE İŞ PERFORMANSLARININ BELİRLENMESİ

Muhammet KUSAN

Amasya Üniversitesi,

SBE Spor Yöneticiliği ABD Yüksek Lisans Öğrencisi

Dr. Öğr. Üyesi Hasan Erdem MUMCU

Hitit Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi

ÖZET

Bu araştırmada beden eğitimi öğretmenlerinin fiziksel aktivite düzeylerinin iş performanslarına etkileri incelenmiştir. Araştırma, Samsun ilinde Milli Eğitim Bakanlığına bağlı devlet okullarında görev yapan 255 beden eğitimi öğretmeni üzerine yapılmıştır. Sonuçlara bakıldığında beden eğitimi öğretmenlerinin fiziksel aktivite durumlarının %50,98'inin yüksek, %49,02'sinin ise düşük düzeyde olduğu tespit edilmiştir. Araştırmaya katılan bireylerin fiziksel aktivite durumları, kıdem yılı ve bölümleri bakımından iş performansı puan ortancaları arasında istatistiksel olarak anlamlı fark olduğu belirlenmiştir. Buna göre fiziksel aktivite durumu yüksek olan bireylerin iş performansı puanı anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu; kıdem yılı 6-10 yıl olan bireylerin iş performansı puan ortancası, kıdem yılı 0-5 yıl olan bireylere göre anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu; antrenörlük bölümü mezunlarının iş performansı puan ortancası, öğretmenlik ve yöneticilik bölümü mezunlarına göre anlamlı düzeyde daha düşük olduğu görülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Fiziksel Aktivite, İş Performans

ASTRONOMİ EĞİTİMİNDE YAPILAN ÇALIŞMALARIN ANALİZİ

Doç. Dr. Mustafa DOĞRU

Akdeniz Üniversitesi

Eğitim Fakültesi Matematik ve Fen Bilimleri Eğitimi Bölümü

Ceren SATAR

Akdeniz Üniversitesi

SBE Fen Bilgisi Eğitimi ABD Yüksek Lisans Öğrencisi

Melahat ÇELİK

Akdeniz Üniversitesi

SBE Fen Bilgisi Eğitimi ABD Yüksek Lisans Öğrencisi

ÖZET

Fen Bilimleri alanında günlük yaşamda karşılaşılan konulardan biri, astronomidir. Bu yüzden de fen eğitimi içinde astronomi eğitim ve öğretiminin çok önemli bir yeri vardır. Son yıllarda uzay bilimlerindeki gelişmeler doğrultusunda astronomi eğitimi alanında yapılan çalışmaların hızlandığı görülmüştür. Çalışmada; Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi resmi sitesinde ve ProQuest Dissertations & Theses veri tabanında yayımlanan, Astronomi eğitimi alanında yapılan tezler tespit edilerek, çalışmaların eğilimleri belirlenmiştir. Astronomi eğitimi ile ilgili, Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi resmi sitesinde 2004 – 2018 yılları arasında yayımlanan 55 tez ve ProQuest Dissertations & Theses veri tabanında 2004 – 2018 yılları arasında yayımlanan 35 tez olmak üzere toplam 90 tezin yayımlandığı tespit edilmiştir. İçerik analizi yapılan tezlerin yıllara göre dağılımları, çalışılan tezlerin konu alanlarına ait dağılımlar, tezlerdeki yöntem ve tekniklere ait dağılımlar, tezlerdeki çalışma gruplarına ait dağılımlar yüzde (%) ve frekans (f) cinsinden ifade edilerek tablollaştırılmış ve analiz sonuçlarına göre yorumlar yapılmıştır. Çalışmanın sosyal ağ analizinin gerçekleştirilmesinde ise CiteSpace II yazılımı kullanılmıştır. Web of Science veri tabanından 1970-2018 yılları arasında yayımlanan 271 çalışmaya ait veriler Citespace II yazılımına uygun formatta yüklenip analizler gerçekleştirilmiştir. Astronomi Eğitimi konu başlığı altında yapılan çalışmalara ait bibliyometrik verilere ulaşılmıştır. Çalışmalar; yayın yıllarına göre yayın sayıları, yayın türleri, yayın dilleri, ülke işbirliklikleri, yazar ortak atıf ağları bağlamından incelenmiştir. Araştırma sonucunda; yurtiçi tezlerde astronomi eğitiminde en fazla çalışılan konu “Kavram ve Kavram Haritaları”, en fazla çalışılan yöntem “DeneySEL Desen”, en fazla kullanılan çalışma grubunu ortaokul öğrencileri, en az sıklıkta kullanılan çalışma grubunu ise öğretmenler oluşturmaktadır. Yurtdışı tezlerde ise Astronomi Eğitiminde en fazla çalışılan alan “Öğrenci Motivasyonu”, en fazla çalışılan yöntem “DeneySEL Desen”, en fazla kullanılan çalışma grubunu ortaokul öğrencileri, en az sıklıkta kullanılan çalışma grubunu ise lise ve yüksek lisans öğrencileri oluşturmaktadır. Bu çerçevede veri analiz sonucu devam etmektedir.

Anahtar Kelimeler: Fen Bilimleri, Astronomi Eğitimi, Güncel Eğilimler, Web of Science, Bibliyometri

BİLİM VE SANAT MERKEZİ ÖĞRENCİLERİNİN ÖĞRENMEYE İLİŞKİN TUTUMLARI: BOLU BİLSEM ÖRNEĞİ

Sevinç DEMİR TÜMEN

Bolu Bilim ve Sanat Merkezi Tarih Öğretmeni

ÖZET

Bu araştırmada, Bolu Bilim ve Sanat Merkezine (BİLSEM) devam eden özel yetenekli öğrencilerin öğrenmeye ilişkin tutumlarının öğrencilerin cinsiyeti, sınıf düzeyi, BİLSEM’de devam ettiği eğitim programı gibi değişkenlere bağlı olarak incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmada, öğrencilerin öğrenmeye ilişkin tutumlarını belirlemek amacıyla veri toplama aracı olarak Kara (2010) tarafından geliştirilen “Öğrenmeye İlişkin Tutum Ölçeği” kullanılmıştır. Öğrenmeye ilişkin tutum ölçeği 40 sorudan oluşmaktadır ve beşli likert tipi cevap sistemine sahiptir. Ölçekte yer alan alt boyutlar; öğrenmenin doğası, öğrenmeye ilişkin beklentiler, öğrenmeye ilişkin kaygılar ve öğrenmeye açıklık şeklindedir. Öğrencilerin öğrenmeye yönelik tutumları ile öğrenmenin doğası, öğrenmeye ilişkin beklentiler, öğrenmeye ilişkin kaygılar ve öğrenmeye açıklık alt boyutlarında; cinsiyet ve BİLSEM gruplarına bağlı olarak istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamıştır. Öğrencilerin öğrenmeye yönelik tutumunun sınıf düzeyi değişkenine göre farklılık gösterip göstermediğini ortaya koyan istatistiklerde ise öğrenmenin doğası, öğrenmeye ilişkin kaygılar, öğrenmeye ilişkin beklentiler alt boyutlarında ve öğrenmeye ilişkin tutum toplam puanında farklılaşmadığı görülmektedir. Ancak öğrencilerin öğrenmeye açıklık alt boyutunda 4. sınıfa giden BİLSEM öğrencileri ile 7. sınıfa giden BİLSEM öğrencileri arasında anlamlı bir fark olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Elde edilen sonuçlar, daha önce yapılan çalışmalar ile karşılaştırılmış ve ortaya çıkan sonuçlar doğrultusunda, Bilim ve Sanat Merkezlerinde eğitim alan öğrenciler için öğrenmeye yönelik tutumlarının geliştirilmesi konusunda nelerin yapılabileceği tartışılmıştır. BİLSEM öğrencilerinin öğrenmeye ilişkin tutumlarının değerlendirilip, daha iyi tanınmasını ve bu öğrencilerin eğitimine ilişkin belirli önlemlerin alınması gerekmektedir. Araştırma özel yetenekli öğrencilerin öğrenmeye yönelik tutumları hakkında detaylı bilgiler elde edilmesiyle, onlara verilmesi gereken özel eğitimin niteliklerinin belirlenmesi açısından önemlidir.

Anahtar Kelimeler: Öğrenme, Tutum, BİLSEM, Öğrenme Tutumu, Özel Yetenek

GRAMSCI AND ADULT EDUCATION

Dr. Ziya TOPRAK

Boğaziçi Üniversitesi

BEPAM Eğitim Politikaları Uygulama ve Araştırma Merkezi

Dr. Öğr. Üyesi Volkan YÜCEL

İstanbul Kent Üniversitesi

ÖZET

Gramsci's significance for education lies in two realms. First, his notion of hegemony provides a way of understanding in which informal educators function and it gives us the possibility of critique and transformation. His theory of organic intellectuals provides a more detailed place of adult education in his thought. The intellectuals have a crucial role in creating counter-hegemony. The second realm is in a wider context in which he discusses the traditional education and schooling and describes the education for the proletariat. This essay will focus on the importance of Gramsci's thoughts on adult education. To do this, the essay firstly will deal with his philosophy and political thoughts which has a close relationship with his ideas on adult education. Then, this relationship and his theory of education and intellectuals will be elaborated.

Keywords: Gramsci, Education, Adult Education, Hegemony, Civil Society

AHMET YESEVÎ'NİN TÜRKMEN ŞAİRİ MAHDUMKULU ÜZERİNDEKİ ETKİLERİ

Doç. Dr. Mikail SÖYLEMEZ

ÖZET

Ahmet Yesevî bugün Kazakistan'ın Çimkent şehri yakınlarında yer alan Sayram kasabasında dünyaya gelmiş, dinî tasavvufî eğitimini tamamladıktan sonra, yine o bölgedeki Yesi şehrine yerleşmiş, uzun yıllar halkı maneviyat yolunda irşad etmiş bir mutasavvıftır. Zamanın önemli ilim merkezlerinden Buhara'ya giden Ahmet Yesevî burada Yûsuf Hemedânî'nin talebesi olmuştur. Eğitimi bitirdikten sonra Yesi'de bir irfan mektebi kurup insanları dinî ve ahlâkî yönden yetiştiren Hoca Ahmet Yesevî, tasavvufî düşüncelerini Türkçe ve sade şiirler ile anlatmış, Hikmet adı verilen bu şiirler zamanla toplanarak *Dîvân-ı Hikmet* meydana gelmiştir. Sohbetlerinde ve şiirlerinde en çok işlediği konular Allah ve peygamber sevgisi, fakir ve yetimleri korumak, dinî kurallara riayet, güzel ahlâk, zikir, nefis ile mücadele, kendini eleştirmek, ölümü düşünmek, manevî mertebeleri gibi mevzular olmuştur.

Ahmet Yesevî, Hülefai Raşidin döneminden sonra siyasi ve sosyal hayatta görülen bir kısım ahlaki zafiyetlere dikkat çekerek bu hususta çözüm üretmeye çalışmıştır. Ona göre idari ve sosyal hayattaki bozulmaların nedeni Kur'an ve Sünnet'ten uzak bir hayatı temel almaktır. Ahmet Yesevi bu konuda çözüm adına Hz. Peygamber'in (as) hadislerini ve Kur'an ayetlerini temel alarak eserler yazmıştır. Eserleri ve nasihatları ile halkı ve idarecileri Sünnet yoluna davet etmiştir. Mahdumkulu da aynı yöntemi kullanmıştır. Beylerin haksız kazanç elde etmelerine ve zorbalıklara karşı çıkmıştır.

Anahtar Kelimeler: Ahmet Yesevi, Mahdumkulu, Ahlak, Sünnet, Tasavvuf, Dîvân-ı Hikmet

WHISTLEBLOWING VE ETİK ÇATIŞMASI: ETİK İKİLEMLER ÇERÇEVESİNDE VIGNETTE TEKNİĞİ İLE NİTEL BİR DEĞERLENDİRME

Dr. Zübeyde YARAŞ
Milli Eğitim Bakanlığı

ÖZET

Whistleblowing (bilinenleri açığa çıkarma), örgüt içerisinde çalışanların ahlaki açıdan uygun bulmadığı, etik ve ahlaki ilkelere uzak, yasal olmayan her türlü yanlış davranışların çözüm mercilerine iletilmesi durumu olarak tanımlanabilir. Whistleblowing davranışı gösteren bireylerin örgüt içerisinde bir takım olumsuz durumlarla (mobing, fazla iş yükü, psikoloji şiddet vb.) da karşı karşıya kalacakları bir gerçektir. Bu nedenle bireyler kendi çıkarları ile örgüt çıkarları arasında tercih yapma zorunluluğu ile karşı karşıya kalmaktadır. Dolayısıyla etik çatışması içerisinde etik ikilem yaşayan bireylerin tutumları örgütün geleceği açısından önemli görülmektedir.

Bu çalışmada eğitim örgütlerinde öğretmenlerin, örgüt içerisinde whistleblowing (bilinenleri açığa çıkarma) davranışları sonucunda yaşayabilecekleri etik ikilemlere ilişkin görüşlerini ortaya çıkarmak amaçlanmıştır. Nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışması deseni çerçevesinde yapılandırılan bu çalışmanın çalışma grubunu amaçlı örnekleme yoluyla seçilen 34 öğretmen oluşturmuştur. Çalışmanın verileri ise varsayımsal olarak oluşturulmuş kısa hikâyeler olarak adlandırılan Vignette tekniği ile elde edilmiştir. Bu amaçla araştırmacı tarafından yazılan kısa hikâyeler öğretmenlere uygulanmış ve veriler bu kısa hikâyeler aracılığıyla elde edilmiştir. Elde edilen verilerin çözümlenmesinde içerik analizi yöntemi kullanılmıştır. Verilerin analiz sürecinin devam etmesi dolayısıyla elde edilen bulguların ortaya konulmasından sonra çalışmaya ilişkin sonuçlara, sonuçlar doğrultusunda ise araştırma sahasında yer alanlara sunulacak önerilere ayrıca yer verilecektir.

Anahtar Kelimeler: Etik, Etik Çatışması, Etik İkilemler, Whistleblowing

MEDENİ HUKUK BAKIMINDAN PERVASIZCA HAREKET

Dr. Öğr. Üyesi Zafer KAHRAMAN

Bahçeşehir Üniversitesi

Hukuk Fakültesi

ÖZET

Toplum içinde birlikte yaşayan kişiler, birbirleriyle olan ilişkilerinde belirli bir davranış biçimine uygun hareket etmek zorundadırlar. Bu belirli davranış, makul kişilerin, birbirlerine zarar vermeden uyum içinde yaşayabilmeleri için göstermek zorunda oldukları dikkat ve özenden oluşan ortalama, örnek bir davranış biçimidir. Hukuk düzeni, herkesten bu davranış biçimine göre yaşamasını, hareketlerini buna uydurmasını ister. Benzer durum ve şartlar altında bulunan kişilerden beklenen bu ortalama davranış biçimine uymayan, ondan sapan ve ayrılan davranış biçimi kusur olarak nitelenir. Kusur, hukuk düzeninin kınadığı, hoş görmediği bir davranış biçimidir. Hukuk düzeni bunu uygun bulmaz; çünkü o davranış biçimi, somut olayın şartlarında bireylerden beklenen ortalama hareket tarzına uygun değildir. Kusur, kusurlu fiilden kaynaklanan sorumluluğun sübjektif unsurudur. Kusur, genel olarak kast ve ihmal olarak ikiye ayrılarak incelenir. Hukuka aykırı sonucun fail tarafından bilerek istenmesine kast denir. İhmal, failin hukuka aykırı sonucu istememekle beraber, işbu sonucu önlemek için somut olayın gerektirdiği dikkat ve özeni sergilememesi, iradesini yeterli derecede kullanmamasıdır. Bu bildiri kapsamında pervasızca hareketin medeni hukuk bakımından kusurun hangi türüne ve derecesine tekabül ettiği incelenecektir. Yargıtay kararlarına baktığımızda, pervasızca hareketin kast seviyesinde olmayan bir davranış olduğu kanaatinde olduğunu görüyoruz. O halde Yargıtay, açıkça söylemese de bunu bilinçli bir ihmal olarak görmektedir. Failin zarar verme kastı olmasa da, işbu fiilden kaynaklanan bir zararın oluşabileceğine dair bilinci vardır. Bize göre ise, pervasızca hareket halinde bir olası kast söz konusudur.

Anahtar Kelimeler: Pervasızca Hareket, Kusur, Kast, İhmal

HIRSIZLIĞIN YAĞMA SUÇUNA DÖNÜŞMESİ

Arş. Gör. Sultan ÇAMAK

Kocaeli Üniversitesi

Hukuk Fakültesi

Ceza ve Ceza Muhakemesi Hukuku ABD

ÖZET

5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun 148. maddesinde yer alan düzenlemeye göre, bir başkasını, kendisinin veya yakınının hayatına, vücut veya cinsel dokunulmazlığına yönelik bir saldırı gerçekleştireceğinden ya da malvarlığı itibarıyla büyük bir zarara uğratacağından bahisle tehdit ederek veya cebir kullanarak, bir malı teslim veya malın alınmasına karşı koymamaya mecbur kılmak yağma suçunu oluşturur. Yağma suçu hırsızlık suçu ile cebir ve tehdidin birleşmesiyle oluşan bir bileşik suçtur. Yani hırsızlık suçunun cebir veya tehdit kullanılarak işlenmesi halinde yağma suçu vücut bulur. 5237 sayılı kanunun 148.maddesinin gerekçesinde, suçun konusunu oluşturan mal, zilyedin tasarruf olanağı ortadan kalktığı anda alınmış olacağından, bu ana kadar yapılan cebir veya tehdidin, hırsızlığı yağmaya dönüştüreceği belirtilmiştir. Mal alındıktan yani hırsızlık suçu tamamlandıktan sonra, malı geri almak isteyen kişiye karşı cebir veya tehdit uygulanması halinde, artık yağma suçu oluşmayacaktır. Hırsızlığın hangi anda tamamlandığı, malın zilyetliğinin hangi anda karşı tarafa geçirildiği noktaları burada önem taşır. Kanunun gerekçesinde hırsızlık suçunun yağmaya dönüşmesi konusu açıklığa kavuşturulmuş gibi görünse de doktrinde konu üzerinde bir fikir birliğine varılamamıştır. Türk Ceza Kanunu'nda hırsızlığın yağmaya dönüşmesini düzenleyen ayrı bir hüküm bulunmaması nedeniyle bu tür durumlarda yağma suçundan değil, ancak hırsızlık suçu ve cebir veya tehdit suçlarından ceza verilebileceği yönünde görüşler vardır. Yargıtay kararlarına bakıldığında da içtihat birliği bulunmamaktadır. Çalışmamızda öncelikle hırsızlık suçunun hangi anda tamamlanmış sayılacağı ve malın hangi anda alınmış sayılacağı üzerinde durulacak, hırsızlık suçunda cebir veya tehdidin hangi anda uygulanmasının yağma suçuna vücut vereceği konuları doktrin ve özellikle yargı kararları ışığında incelenecektir.

Anahtar Kelimeler: Yağma, Hırsızlık, Dolaylı Yağma, Cebir, Tehdit

6771 SAYILI KANUNLA GERÇEKLEŞTİRİLEN ANAYASA DEĞİŞİKLİKLERİNİN KANUN YAPIM YÖNTEMİ ÜZERİNDEKİ ETKİLERİ

Dr. Nahit YÜKSEL
Maliye Bakanlığı

ÖZET

Anayasa’da bugüne kadar yapılan değişikliklerden en önemlisi, Parlamenter Sistem’den Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi’ne geçişi öngördüğü için, 21/1/2017 tarihli ve 6771 sayılı Kanun aracılığıyla gerçekleştirilen ve tüm hükümleriyle 24 Haziran 2018’deki Seçim’ler sonrasında yürürlüğe giren değişikliktir.

Kanun Teklifi’nin genel gerekçesinde, özetle, 1961 ve 1982 Anayasalarının millî iradeyi kontrol eden bir vesayet sistemi oluşturduğu, yasama kuvvetinin zayıflatıldığı ve çift başlı yürütme kuvvetinin çalışamaz hale getirildiği; oysa 1961’den 2016’ya uzanan çizgide, cumhurbaşkanının, “bürokrat” cumhurbaşkanı profilinden “siyasetçi” cumhurbaşkanı profiline evrildiği, mevcut hükümet sisteminin Türkiye’de bir türlü istikrar üretmediği ileri sürülmüş, yasamanın ve yürütmenin ayrı ayrı ve doğrudan millet tarafından seçildiği bir hükümet sistemine (Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi) geçişin istikrar için elzem olduğu belirtilmiştir.

6771 sayılı Kanun, Anayasanın yasama, yürütme ve yargı eklerine ilişkin düzenlemelerinde önemli değişiklikler yapmıştır. Kanun yapım yöntemi de bu değişikliklerden ve sonrasında İçtüzük’te gerçekleştirilen değişikliklerden etkilenmiştir.

Anayasa’nın, bütçe kanununun yapımı dışında çok az değiştiği “kanun yapım yöntemi”, daha çok TBMM İçtüzüğü’nde gösterilmiştir. 1920-2018 zaman diliminde, 132.540 Resmî Gazete sayfasından ibaret 14.830 adet kanun, içerdiği 22. ve 23. Yasama Dönemlerinin (2002-2011) yoğun bir biçimde kanun enflasyonu tartışmalarına sahne olduğu 1983-2018 zaman diliminde ise, 64.732 Resmî Gazete sayfasından ibaret 4.039 adet kanun yürürlüğe konulmuş, bu süreçte kanun yapım yöntemi çok fazla değişmemiştir.

6771 sayılı Kanun’un Anayasa hükümlerinde ve ülkemizdeki kanun yapım yönteminde (kanun teklif etme biçimi ve yetkisi) yaptığı değişiklikler, bütçe kanunlarının durumu, uygun bulma kanunlarının 24 Haziran 2018 sonrasında Kanun Teklifi biçiminde yasama organına getirilecek olmasının doğurması olası sorunlar ele alınacak, yürütme yetkisine ilişkin konularda, önceki KHK uygulamasından farklı olarak, kanun ile eşdeğer güçte olmayan bir normu (Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi) çıkarma yetkisinin Cumhurbaşkanına tanınmasının kanun yapımı üzerindeki nicel ve nitel etkileri, bu bildirin konusu olacaktır.

Anahtar Kelimeler: Anayasa, Kanun, Kanun Yapımı, Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi, Bütçe Kanunu

**LEGAL STRUCTURE OF THE INVESTOR COMPENSATION CENTER (ICC),
AS A TURKISH CAPITAL MARKET INSTITUTION**

Prof. Dr. Huriye KUBİLAY
İzmir University of Economics
Faculty of Law
Head of Commercial Law Department

ABSTRACT

The Investor Compensation Center (ICC) has played an important role during “*dematerialization*” in Turkey. The “dematerialization process” of capital market instruments, caused some serious legal problems, in almost every country.

Although the dematerialization of capital market instruments has been regulated by former Capital Market Law No. 2499 published in the Official Gazette number 17416 on July 30, 1981, The Investor Compensation Center was established by the Capital Market Law No. 6362, published in the Official Gazette number 28513 on December 30, 2012.

Structure, administration and representation of the ICC, alteration of traditional negotiable instrument law and physical system, the principles related to dematerialization established by the Capital Market Board, legal issues during dematerialization, scope of compensation, compensation procedure have been evaluated, in this paper.

The aim of the paper is to examine thoroughly the legal structure and operation of the ICC and its functions in Turkish Capital Market Law.

Keywords: Dematerialisation, Capital Market Act, Compensation, Investor

TÜRK HUKUKUNDA YOKSULLUK NAFAKASI ÜZERİNE GENEL DÜŞÜNCELER

Arş. Gör. Arif KALKAN

Erciyes Üniversitesi

Hukuk Fakültesi Medeni Hukuk Anabilim Dalı

ÖZET

Sözlük anlamı itibariyle nafaka, geçinmek için gerekli olan şeylerin bütünü ifade eder. Hukuki anlamda nafaka ise, kanunların belirlediği durumlarda, genellikle maddi zorluk içerisinde olan kişiye, kanunda belirtilen yükümlüler tarafından karşılanması gerekli yardım olarak tanımlanabilir. Nafaka kurumu özellikle aile kurumunu korumak ve devamlılığını sağlamak, sağlıklı nesiller yetiştirebilmek için önem taşır.

Türk Medeni Kanunda (TMK) nafaka, bakım ve yardım nafakası olmak üzere iki ayrı grupta ele alınabilir. Bakım nafakası, anne ve babanın çocuğa ve/veya kadın ile kocanın birbirlerine karşı olan yükümlülüklerinden doğan bir nafaka türüdür. Yardım nafakası ise, yardım edilmemesi durumunda içinde bulunduğu maddi imkânsızlık nedeniyle yaşamını sürdüremeyecek üstsoy, altsoy veya kardeşe verilen nafakadır. Bakım nafakası, kendi içerisinde tedbir, iştirak ve yoksulluk nafakası olmak üzere üçe ayrılır. Konumuz itibariyle çalışmamızda, yoksulluk nafakası ele alınmıştır.

Yoksulluk nafakası, boşanmanın mali sonuçlarından birisidir. Bu nafakanın amacı, boşanma yüzünden yoksulluğa düşecek tarafın korunmasıdır. Dolayısıyla hukuki niteliği itibariyle yoksulluk nafakası, bir tazminat olmayıp, boşanmaya bağlı bir haktır. Bu konuya ilişkin TMK m. 175 - 177’de düzenleme mevcuttur. TMK m. 175’e göre “Boşanma yüzünden yoksulluğa düşecek taraf, kusuru daha ağır olmamak koşuluyla geçimi için diğer taraftan malî gücü oranında süresiz olarak nafaka isteyebilir. Nafaka yükümlüsünün kusuru aranmaz”. İlgili madde gereği, yoksulluk nafakasının talep edilebilmesi belli şartların varlığına bağlıdır. Keza unutulmamalıdır ki, butlanla sona ermiş bir evlilikte de şartları varsa yoksulluk nafakası talep edilebilir. Zira TMK m. 158/2’ye göre “Eşler arasındaki ... nafaka ... hakkında boşanmaya ilişkin hükümler uygulanır”. İşte tebliğimizde, yoksulluk nafakası, Yargıtay ve doktrin içtihatları doğrultusunda detaylı olarak ele alınması amaç edinilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Boşanma, Butlan, Nafaka, Yardım Nafakası, Bakım Nafakası

TÜRK HUKUKUNDA DİĞER EŞİN RIZASINA BAĞLI HUKUKİ İŞLEMLER

Dr. Öğr. Üyesi Gökhan ŞAHAN

Erciyes Üniversitesi

Hukuk Fakültesi Medeni Hukuk Anabilim Dalı

ÖZET

4721 sayılı Türk Medenî Kanunu (TMK), 1 Ocak 2002 tarihinde yürürlüğe girmiştir. İlgili Kanunda, 743 sayılı Türk Kanunu Medenisinden farklı olarak pek çok yeni hüküm ve kurumlara yer verilmiştir. İşte bu yeniliklerden biri de, diğer eşin rızasına bağlı hukuki işlemlerdir. Zira 4721 sayılı Türk Medenî Kanunu ile Türk Hukukunda ilk kez bazı hukuki işlemler, diğer eşin rızasına bağlı kılınmıştır.

Diğer eşin rızasına bağlı hukuki işlemler, aile konutuna (TMK m. 194), hâkimin belirleyeceği malvarlığı değerlerine (TMK m. 199) ve eşlerin paylı mülkiyet konusu malın payına (TMK m. 223/2) ilişkin hukuki işlemler şeklinde sınırlanabilir. Yine 6098 sayılı Türk Borçlar Kanununda (TBK) da, diğer eşin rızasına bağlı bir hukuki işlem öngörülmüştür. TBK m. 584 gereği belirli şartlar altında, bir eşin kefil olabilmesi diğer eşin rızasına tabidir.

Gerek 4721 sayılı Türk Medenî Kanununda gerekse 6098 sayılı Türk Borçlar Kanununda öngörülen bu sınırlandırmalar için eşlerden birinin herhangi bir talepte bulunması gerekmez. Başka bir deyişle, kişilerin evlenmiş olmaları bu sınırlamaların uygulama bulması için yeterlidir. İşte tebliğimizde, diğer eşin rızasına bağlı hukuki işlemler, Yargıtay ve doktrin içtihatları doğrultusunda detaylı olarak ele alınması amaç edinilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Aile Konutu, Kefalet, Edinilmiş Mallara Katılma Rejimi, Rıza

TURKCELL'İN KABLOSUZ İNTERNET PAYLAŞIMINI ÜCRETLENDİRME ÇABASININ DÜŞÜNDÜRDÜĞÜ: İNTERNETE ERİŞİM BİR HAK MIDIR?

Dr. Öğr. Üyesi Gündüz Alp ASLAN

Erciyes Üniversitesi

Hukuk Fakültesi Anayasa Hukuku Anabilim Dalı

ÖZET

Son yirmi yılda internet hiç olmadığı kadar hayatımızın içine girmiş ve vazgeçilemez hale gelmiştir. Gerek sosyal medyanın klasik anlamdaki medyanın yerini alması gerekse insanların hayatı kolaylaştıran bilgi ve hizmetlere hızlıca erişebilmesi interneti herkes için cazibe merkezi yapmaktadır. Devletler de internetin gelişimine kayıtsız kalamamıştır. E-devlet uygulamalarıyla vatandaşların devletle olan pek çok işi internetten görülebilmektedir. Bununla birlikte, devletlerin interneti izleme ve kontrol etmeye yönelik çabaları da ortadadır. Bu bağlamda tüm dünyada internetin bir hak olup olmadığı üstüne tartışmalar başlamış ve sürmektedir. Küresel boyutta 2003 yılında ilk kez yapılan Dünya Bilgi Toplumu Zirvesi'ne (WSIS) kadar götürebileceğimiz internete erişimin bir hak olduğu vakıyası; 2011 yılında Birleşmiş Milletler İfade Özgürlüğü Özel Raportörü Frank Le Rue'nin raporu ve 2016 yılında Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Konseyinin devletlerin internet erişimini engellemesini kınayan tavsiye kararıyla uluslararası insan hakları hukukunda kendine sağlam bir yer edinmiş gözükmektedir. Üstelik Birleşmiş Milletler Evrensel Periyodik İnceleme (UPR) süreci sonucunda yayınlanan ve devletlerin insan hakları sicilini gösteren raporlarda internet ile ilgili kısımlar önemli yer tutmaktadır. Kuşkusuz, internete erişim hakkı klasik hak teorileri ile tam açıklanamamaktadır. Burada akla üçüncü kuşak haklar gelmektedir. Üçüncü kuşak hakların öne çıkan özelliği bu hakların iç hukuktan önce uluslararası belgelerde yer almasıdır. Uluslararası belgelerde yer alan hususların iç hukuka aktarılmasıyla da hukuken bağlayıcılık tam anlamıyla sağlanmış olmaktadır. Her ne kadar üstünde çok tartışma yaşansa da; üçüncü kuşak haklar iç hukuka girmeyi sürdürmektedir. İnternete erişim de üçüncü kuşak haklar içerisinde değerlendirilmeye müsaittir. Ayrıca, internete erişim hakkının, haberleşme hürriyeti ile düşünceyi açıklama ve yayma hürriyeti başta olmak üzere diğer pek çok hak ve hürriyet ile doğrudan veya dolaylı bağlantısı bulunmaktadır. İnternete erişim hakkının doğrudan veya dolaylı olarak bağlantılı bulunduğu hak ve hürriyetlerin bir kısmı iç hukukta düzenlenmiştir. Ülkemizde faaliyette bulunan cep telefonu operatörlerinden Turkcell, 2018 yılı Aralık ayında aldığı tek taraflı bir kararla, cep telefonlarında bulunan kablosuz internet paylaşımı özelliğini kullanan abonelerini mevcut paketlerine ek olarak ücretlendireceğini duyurmuştur. Kamuoyunda oluşan tepkiler neticesinde kararından geri adım atmak durumunda kalan Turkcell, uygulamasını belirsiz bir tarihe kadar ertelemiştir. Ne var ki, Turkcell'in bu tutumu internete erişim hakkı ihlaline açık bir örnektir.

Anahtar Kelimeler: İnsan Hakları, Üçüncü Kuşak Haklar, İnternete Erişim Hakkı, İnternet Paylaşımı, Kablosuz İnternet Paylaşımı

ULUSLARARASI CEZA HUKUKUNUN EN AĞIR SUÇLARI (ETNİK TEMİZLİK, SOYKIRIM GİBİ KİTLESEL KATLIAMLAR) ÖNCEDEN TAHMİN EDİLEBİLİR Mİ?

Dr. M. Fatih ÇINAR
İstinye Üniversitesi
MYO Hukuk Bölümü

ÖZET

İnsancıl hukuk (savaş-silahlı çatışma hukuku) ihlallerini önlemeye yönelik olarak yakın zamanda önemli bir gelişme yaşandı. 1998 Roma Statüsü kabul edilerek Uluslararası Ceza Divanı (UCD) kuruldu. 2003 yılından itibaren faaliyet gösteren bu daimî uluslararası ceza mahkemesinin yargı yetkisine giren suçlar insancıl hukukun en ağır ihlallerini oluşturan ve en ağır cezalar ile cezalandırılan eylemlerdir. Bunlar soykırım suçları, insanlığa karşı suçlar ve savaş suçları olarak UCD Statüsünde düzenlenmiştir. Eylemler gerçekleşip, suçlar işlendiğinde kitlesel ölümler meydana gelmekte uluslararası toplumun vicdanı, güveni, inancı derinden yaralanmaktadır. İnsancıl hukukun en ağır ihlallerini yani kitlesel katliamları gerçekleşmeden önce tahmin ederek önlenmesine yönelik dikkate değer bir çalışma ABD-Yahudi Soykırımı Anıt Müzesi'ndeki Simon-Skjodt Soykırımın Önlenmesi Merkezi ve Dartmouth Kolejindeki Dickey Uluslararası Uzlaşma Merkezi tarafından "Erken Uyarı Projesi" adı altında yürütülmektedir.

Bu makalede erken uyarı projesinin nasıl oluşturulduğu, çalışmanın metodolojisi ve amaçları ortaya koyulmaya çalışılacak, ayrıca Türkiye'ye yönelik yüksek risk uyarısının bilimsel güvenilirliği ve geçerliliği konusunda bir değerlendirme getirilecektir.

Anahtar Kelimeler: Uluslararası Ceza Divanı Suçları, Kitlesel Katliam, Riskli Ülke, Erken Uyarı Projesi

GRAVE BREACHES OF INTERNATIONAL CRIMINAL LAW (MASSACRE SUCH AS ETHNIC CLEANSING, GENOCIDE) CAN BE PREDICTED?

ABSTRACT

There has recently been a significant development to prevent violations of humanitarian law (law of war-law of armed conflict). 1998 Rome Statute was accepted and International Criminal Court (ICC) was established. This permanent international criminal court operating since 2003 have jurisdiction on the most severe violations of humanitarian law which are punished with the most severe penalties. Code, was enacted under the ICC Statute as genocide crimes, crimes against humanity and war crimes. When actions take place, when crimes are committed, and mass deaths occur, the international community's conscience, trust and belief are deeply injured. A remarkable study is being carried out to predict the most severe violations of humanitarian law before the mass killings take place, by *Simon-Skjodt Center for the Prevention of Genocide at the United States Holocaust Memorial Museum and the Dickey Center for International Understanding at Dartmouth College*, under the name of "Early Warning Project".

This article describes how to set up early warning project, methodology and aims of the study will attempt to put forward, also will be an scientific assessment of the reliability and validity of the high-risk warning to Turkey.

Keywords: International Criminal Court's Crimes, Mass Killings, Risky Country, Early Warning Project

1998-2008 YILLARI ARASINDA ERMENİSTAN-İRAN İLİŞKİLERİ

Doç. Dr. Elnur KELBİZADEH

Azerbaycan Milli Bilimler Akademisi
Kafkasya Araştırmaları Enstitüsü

Elmira KELBİZADEH

Araştırmacı Yazar

ÖZET

Sovyetler Birliği'nin dağılmasından sonra, post-sovyet ülkeleriyle, özellikle Kafkas cumhuriyetleriyle ilişkiler, İran dış politikasının özel bir yönü haline geldi. 9 Nisan 1998'den 9 Nisan 2008'e kadar 10 yıl Ermenistanı yöneten Koçaryan döneminde Ermenistan'ın önceki dönemde bağımsız olarak kabul edilen ekonomik ve dış politikası Rusya tarafından sona erdirildi. Hatta dış politikada Rusya'ya bağlılık İranla olan ilişkileri de etkiledi. Rusya ve İranın Kafkasya'da bir çok konularda çıkarlarının örtüşmesine rağmen, İranın Ermenistan üzerinden Avrupaya doğal gaz ihracını gerçekleştirmek istemesi Rusya'yı rahatsız etmekteydi. Bu nedenle tetkik ettiğimiz dönemde Rusya İranla Ermenistan arasında bir çok projelerin gerçekleşmesinin önünü kesmiştir. Lakin bununla beraber İranı Ermenistanın iç ekonomik sorunlarını çözmesine yardımcı olmaya da teşvik etmiştir.

Robert Koçaryana'nın döneminde Ermenistan İran'la olan ilişkileri ekonomik ve jeopolitik şartlar nedeniyle geliştirilmek zorundaydı. Rusya ve İran'ın ABD ve Avrupa ülkeleriyle olan Kafkasya rekabetindeki konumu örtüşüyordu.

Bu dönemde Rusya'nın bir ili konumunda olan Ermenistan, ABD ve bazı Avrupa ülkelerinin İran'a yönelik yaptırımlara karşı çıkıyordu. Ancak bu, Ermenistan'ın adil konumundan veya komşularıyla dayanışma politikasından kaynaklanmıyordu. Gerçek şu ki, bu kararları Ermenistan değil, Kafkasya'da kendi çıkarları için Rusya alıyordu.

- ABD Kongresi'ndeki güçlü Ermeni lobisinin etkisiyle İran çıkarlarının korunmasının mümkünlüğü;
- Fransa, Belçika gibi bazı Avrupa ülkelerinin parlamentolarında etkili olan Ermeni lobisini politika ve menfaatlerine uygun olarak kullanmak için araç olması.

Bu gibi etkenler Ermenistan ile İran arasındaki ilişkilerde önemli etkileyici faktörler olmuştur.

1998 - 2005'te İran ve Ermenistan arasındaki ticaret hacmi neredeyse iki katına çıktı. Aynı dönemde İranın Azerbaycanla ticari sirkülasyon hacmi ciddi şekilde azalmaktaydı. Örneğin İran ile Azerbaycan arasındaki ticaret hacmi 1995 yılında 266.4 milyon dolar iken, 2000 yılında bu rakam 64.5 milyona kadar düştü. Ayrıca, Koçaryan döneminde önemli ekonomik projelerin uygulanması ile ilgili anlaşmalar imzalandı. Araştırmamız, Koçaryan'ın 10 yıllık yönetimi döneminde Ermenistan ile İran arasında 34 belgeye imza atıldığını gösteriyor.

Anahtar Kelimeler: Ermenistan, İran, Kafkasya, Dış İlişkiler, Politika, Ekonomik İlişkiler

**THE RELATIONSHIP BETWEEN CONSUMER CREDIT AND
CONSUMER CONFIDENCE INDEX: EVIDENCE FROM TURKEY**

Prof. Dr. Ayhan KAPUSUZUOĞLU

Prof. Dr. Nildağ Başak CEYLAN

Arş. Gör. Ayyüce MEMİŞ

Ankara Yildirim Beyazıt University

Faculty of Business Department of Banking and Finance

ABSTRACT

The purpose of this study is to analyze the relationship between consumer credit and consumer confidence index is analyzed for Turkey. The period that is covered in the study is between 2005:01 to 2018:12 and the data used is monthly. As a model, in order to measure short term relationship, Granger causality test is used. For long term relationship, Johansen Cointegration test is used. The results of the tests show that there is no short term relationship between consumer credit and consumer confidence index. For the long run relationship, there is long run relationship from consumer confidence index to consumer credit.

Keywords: Consumer Confidence Index, Consumer Credit, Co-integration, Causality

SOSYAL SERMAYENİN TOPLUMSAL VE KÜLTÜREL GÖRECELİĞİ

Arş. Gör. Dr. Hülya AĞCASULU
Süleyman Demirel Üniversitesi
İİBF İşletme Bölümü

ÖZET

Bireylerin sosyal ilişkilerinden doğan sosyal sermayenin önemi, toplum ve kültüre göre değişkenlik göstermektedir. Toplumsal ve kültürel görecelik ekonomik ve sosyal aktörlerin ilişkilere atfettiği değeri etkileyebilmektedir. Bireycilik ve rekabetin görüldüğü Batı toplumlarında, rasyonel bireyin objektif değerleri piyasa işleyişinde evrensel bir ilke olarak yansıtılmaktadır. İdealde ekonomik faaliyetlerin asosyal kavramsallaştırılmasına dayanan bu modelde sosyal ilişkilerin önemine vurgu yapılmamaktadır. Asya toplumlarında ekonomik yapı ve örgüt yapısı Batı ilkelerinden farklı bir durum arz etmektedir. Topluluk hayatının nüfuz ettiği bu kültürlerde, ekonomik hayatın ayrılmaz bir parçası olan sosyal ilişkilerin yoğunluğu, çeşitliliği ve niteliği de artmaktadır. Parasal olmayan getirileri ifade eden sosyal sermaye ekonomik hayatı desteklemektedir. Aynı zamanda ekonomik işleyiş açısından meşru görülmektedir.

Bu çalışma, uluslararası yazında genelde Batı'da araştırılan sosyal sermaye ve özelliklerinin, farklı toplum ve kültürlerde karşılaştırılması muhtemel değişimini incelemektedir. Ayrıca, sosyal sermayenin temel ilkelerine eleştirel bir yaklaşım geliştirilmektedir. Topluluk kültürlerini taşıyan toplumlarda, kavram ile ilgili yapılacak görgül çalışmaların uluslararası yazına özgün katkılar sağlayacağı düşünülmektedir. Bu çalışmada, sosyal sermaye tanımı ve türleri, sosyal sermayenin Doğu ve Batı ekseninde farklılıkları ile Asya ülkelerinde yapılan görgül çalışmalar değerlendirilmektedir. Aynı zamanda tarihsel ve güncel ekonomik hayat örnekleriyle ülkemizin toplum ve kültür dokusunun sosyal sermaye kavramına özgün katkısına yer verilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Sosyal Sermaye, Sosyal ve Ekonomik İlişkiler, Doğu-Batı, Topluluk, Bireycilik

ARMS TRADE TREATY: ISSUES AND SOLUTIONS

Prof. Dr. Cuneyt YENİGÜN

Sultan Qaboos University,
College of Economics and Political Science
Founder Head of Political Science Department

ABSTRACT

The small arms industry appears to be fragmenting, bringing manufacturers closer to potential markets. More than 1,000 companies in about 100 countries are involved in some aspects of small arms production, with significant producers in around 30 countries. Conservative estimates mention that 7.5 to 8 million small arms being produced per year. Until December 2014 there was no regulation to export or import weapons unlike a toy or furniture. Small arm trade is easy to handle, cheap, light, transport and conceal. They are the weapons of choice in civil wars and for terrorism, organized crime and gang wars. Small arms trade could be illicit very easily. Sources of small arms supplies to areas conflicted regions are varied. Domestically, small arms can enter illicit circulation very easily. By big pressure of civil society groups and nongovernmental organizations in December 2014 Arms Trade Treaty (ATT) entered to force by including conventional and small arms. Five of the big sellers ratified the treaty. But it has still some shortness and loopholes in addition to non-signatory countries like US, China and Russian Federation. This study strives of filling gaps in the treaty as de jure situation and some policy alternatives to make the treaty more effective as de facto situation.

Keywords: Arms Trade, Arms Trade Treaty, International Law, Military industry, Security Studies

KESİŞİMSELLİK KAVRAMI ÜZERİNE ANLAŞMAZLIKLARIN KAVRAM ANALİZİ YÖNTEMİYLE İNCELENMESİ

Dr. Öğr. Üyesi Mehtap SÖYLER

İzmir Katip Çelebi Üniversitesi

İİBF SBKYB

ÖZET

Toplumsal cinsiyet çalışmalarında bir mihenk taşı olan kesişimsellik (intersectionality) kavramı, 1989'da Crenshaw tarafından adı konulmasından otuz yıl sonra, hem coğrafi alanda hem de disiplinler arasında seyahat edebilme yeteneğini kanıtlamış olmakla birlikte, anlaşmazlık içeren bir kavram olarak karışımımıza çıkmaktadır. Bu bildiri, kesişimsellik kavramını yeni-pozitivist yöntembilimsel terminolojiler ışığında analiz ederek kavramsallaştırmadaki hangi unsurların anlaşmazlığa götürdüğünü inceler. İlk bölüm, kavramsal analizin temelleneceği yöntemsel terminolojiyi tanıtır: bağlam, seyahat, nedensellik ilişkisi, adlandırma, olumsuzlama, alan, boyut, gereklilik, karşılıklı bağımlılık, işlemselleştirme. İkinci bölüm, bu kriterlere dayanarak, kesişimsellik kavramını siyaset bilimi literatüründen örneklerle analiz eder. “Bağlam” kavramın kuramsal, tarihsel, kültürel ve coğrafi arka planına ışık tutar. “Seyahat” kuralı kavramın diğer zamansal ve kültürel mekanlara iyi seyahat edip edemediğini değerlendirir. “Nedensellik ilişkisi” kavramın içerdiği kavramlar ya da boyutlar arasındaki ilişkileri inceler. “Adlandırma” kuralı kavramın kabul edilen adı ve komşu kavramlarla kurduğu semantik alanındaki diğer adlardan neden ve nasıl farklılaştığına odaklanır. “Olumsuzlama” kuralı temel kavramın olumsuzunun ne olduğunu bilmemiz gerektiğinden yola çıkar. “Alan” kriteri kavramı bir ölçek içine yerleştirir ve gri alanın olup olmadığını sorar. “Boyut” kuralı kavramın tanımındaki boyut ya da özelliklere işaret eder. “Gereklilik” kriteri bu boyutlardan gerek şartla kavrama bağlanan olup olmadığını araştırır. “Karşılıklı bağımlılık” kuralı boyutlar arasındaki ilişkiyi tespit eder. “İşlemselleştirme” kuralı ise kavramın nasıl uygulandığına, vaka seçimine ve verilerin nasıl tespit edildiğine açıklık getirme amacıdadır. Son bölüm, bildirinin bulgularını değerlendirerek kavramsallaştırmanın bilimsel geçerliliğe etkisini tartışır.

Anahtar Kelimeler: Kavram Analizi Yöntemi, Siyaset Bilimi, Geçerlilik, Kesişimsellik, Toplumsal Cinsiyet

ÖLÜMLE ÇOK KARŞILAŞAN SERVİSLERDE ÇALIŞAN HEMŞİRELERLE MESLEKLERİ GEREĞİ ÖLÜMLE KARŞILAŞMAYAN KİŞİLERDE ÖLÜM KAYGISI, SÜREKLİ KAYGI VE UMUTSUZLUK DÜZEYLERİNİN KARŞILAŞTIRILMASI

Dr. Diler AKTÜRK
CIIP, Dr. Öğr. Üyesi Muzaffer ŞAHİN
İstanbul Arel Üniversitesi

ÖZET

Bu araştırma, meslekleri gereği çok fazla ölüm vakası ile karşılaşan, yetişkin yoğun bakım ve onkoloji servislerinde çalışan hemşireler ile meslekleri gereği ölüm vakası ile karşılaşmayan öğretmen, bankacı ve akademisyenlerin ölüm kaygısı, sürekli kaygı ve umutsuzluk düzeyleri, ölümle sık karşılaşma veya karşılaşmama durumuna göre farklılaşıp farklılaşmadığını ortaya koymak amacıyla genel tarama modeli kullanılarak yapılmıştır. Araştırma, 100 yetişkin yoğun bakım ve 100 onkoloji hemşiresi ile 65 bankacı, 70 öğretmen ve 70 akademisyen olmak üzere toplam 405 katılımcı ile yapılmıştır. Veriler Thorson-Powell Ölüm Kaygısı Ölçeği (TPÖKÖ), Spielberger Sürekli Kaygı Ölçeği (SSKÖ), Beck Umutsuzluk Ölçeği (BUÖ) ve Kişisel Bilgi Formu (KBF) ile toplanmıştır. Verilerin değerlendirilmesinde T-Testi, Mann-Whitney U Testi, One-Way ANOVA, Kruskal-Wallis H Testi ve Pearson Korelasyon analizi kullanılmıştır.

Yapılan istatistiksel analizler sonucunda, meslekleri gereği ölümle karşılaşmayan akademisyen, bankacı ve öğretmenlerin ölüm kaygısı puanlarından, meslekleri gereği ölümle sık karşılaşan hemşirelerin ölüm kaygısı puanlarının anlamlı derecede ($p<0.05$) düşük olduğu saptanmıştır. Umutsuzluk puanlarına bakıldığında akademisyen, bankacı ve öğretmenlerin umutsuzluk puanlarına göre hemşirelerin umutsuzluk puanlarının anlamlı derecede yüksek olduğu görülmüştür ($p<0.01$). Sürekli kaygı düzeyi açısından iki grup arasında ise anlamlı bir fark saptanmamıştır.

İki hemşire grubu karşılaştırıldığında, onkoloji hemşirelerin ölüm kaygısı puanları, yetişkin yoğun bakım hemşirelerinin ölüm kaygısı puanlarından anlamlı derecede yüksek bulunmuştur ($p<0.05$). Sürekli kaygı ve umutsuzluk puanları açısından ise anlamlı bir fark olmadığı saptanmıştır.

Eğitim değişkeninin ölüm kaygısı, sürekli kaygı ve umutsuzluk düzeylerine etkisi incelendiğinde; akademisyen, bankacı ve öğretmen grubunda ölüm kaygısı, sürekli kaygı ve umutsuzluk düzeyine bir etkisi olmadığı bulunmuştur. Hemşire grubunda eğitim değişkeninin, sadece ölüm kaygısı üzerinde etkisi olduğu saptanmıştır. Analiz sonuçlarına göre sağlık meslek lisesi hemşirelik mezunlarının ölüm kaygısı puanları, ön lisans ve lisans hemşirelik mezunlarının ölüm kaygısı puanlarından anlamlı derecede yüksek bulunmuştur ($p<0.05$).

Ölüm kaygısı, sürekli kaygı ve umutsuzluk düzeyleri arasındaki ilişki analizi sonuçlarına göre ise sürekli kaygı ve umutsuzluk düzeyleri arasında pozitif yönde orta derecede bir ilişki tespit edilmiştir ($r = 0,459$, $p<0,01$).

Anahtar Kelimeler: Hemşire, Ölüm Kaygısı, Sürekli Kaygı, Umutsuzluk Düzeyi

ÜNİVERSİTE TERCİHİNİ ETKİLEYEN FAKTÖRLERİN BELİRLENMESİNE YÖNELİK AMPİRİK BİR ÇALIŞMA: ISPARTA UYGULAMALI BİLİMLER ÜNİVERSİTESİ

Öğr. Gör. Ali ŞİMŞEK

Öğr. Gör. Mustafa Erhan TÜRKOĞLU

Dr. Öğr. Üyesi Ercan KÜÇÜKEŞMEN

Isparta Uygulamalı Bilimler Üniversitesi Isparta MYO

ÖZET

Bu çalışmada, Isparta Uygulamalı Bilimler Üniversitesindeki önlisans öğrencilerin tercih etme nedenlerinin belirlenmesi amaçlanmaktadır. Bu üniversitedeki öğrencilerin tercih etme nedenleri üzerine daha önce bir araştırma yapılmamış olması, bu çalışmanın önemli bir noktasıdır. Bu çalışmada tesadüf olmayan örnekleme yöntemlerinden kolayda örneklem yöntemi tercih edilmiştir. Gerekli verilerin elde edilmesinde anket tekniği uygulanmıştır. Çalışmanın evrenini, Isparta Uygulamalı Bilimler Üniversitesine bağlı meslek yüksekokullundaki önlisans öğrencileri oluşturmaktadır. Araştırma için hazırlanan anketler önlisans öğrencilerinin eğitim aldıkları birimlere gönderilerek elektronik ortamda uygulanmıştır. Altı meslek yüksekokulundaki toplam 643 öğrenciden elde edilen veriler, "Microsoft Excel 2010" programında aktararak düzenlenmiş ve "Statistical Package for the Social Science 22.0" programında uygun analizler yapılmıştır. Çalışmanın sonucunda altı boyut elde edilmiştir. Öğrencilerin bazı betimsel özellikleri ile üniversite tercihini etkileyen boyutların bazıları arasında anlamlı farklılıklar olduğu tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Tercih, Üniversite Tercihi, Meslek Yüksekokulu, Önlisans Öğrencileri

AN AMPIRICAL STUDY FOR DETERMINING THE FACTORS AFFECTING THE CHILDREN'S CHOICE: THE CASE STUDY OF ISPARTA APPLIED SCIENCES UNIVERSITY

ABSTRACT

In this study, it is aimed to determine the reasons of preference of associate degree students in Isparta University of Applied Sciences. The fact that there is no previous research on the reasons for the preference of the students in this university is an important point of this study. In this study, sampling method was preferred from random sampling methods. Questionnaire technique was used to obtain the required data. The universe of the study consists of associate degree students in the Vocational School of Applied Sciences of Isparta University. The questionnaires prepared for the research were sent to the units where the undergraduate students were educated and applied in electronic environment. The data obtained from 643 students in six vocational schools were transferred by "Microsoft Excel 2010" program and the appropriate analysis was done in the "Statistical Package for the Social Science 22.0" program. As a result of the study, six dimensions were obtained. There were significant differences between some descriptive characteristics of students and some of the dimensions affecting university preference.

Keywords: Preference, University Preference, Vocational School, Associate Degree Students

**ÖNLİSANS ÖĞRENCİLERİNİN MEMNUNİYET DURUMLARI ÜZERİNE
AMPİRİK BİR ARAŞTIRMA: ISPARTA UYGULAMALI BİLİMLER ÜNİVERSİTESİ
ISPARTA MESLEK YÜKSEKOKULU**

Öğr. Gör. Ali ŞİMŞEK

Öğr. Gör. Mustafa Erhan TÜRKOĞLU

Dr. Öğr. Üyesi Ercan KÜÇÜKEŞMEN

Isparta Uygulamalı Bilimler Üniversitesi Isparta MYO

ÖZET

Bu araştırmanın amacı, Isparta Uygulamalı Bilimler Üniversitesi Isparta Meslek Yüksekokulundaki önlisans öğrencilerinin eğitim-öğretim faaliyetlerinden memnun olma düzeylerinin incelenmesidir. Bu çalışmanın önemi ise, yükseköğretimdeki eğitimin ve bu eğitim çıktılarının öğrencilerin görüşleri temelinde memnuniyet düzeyinin ortaya konulmasıdır. Bu çalışmada tanımlayıcı (tesadüf olmayan örnekleme yöntemlerinden kolayda örnekleme yöntemi) yöntem tercih edilmiş olup, gerekli verileri elde edebilmek için, veri toplama tekniği olarak anket tekniği tercih edilmiştir. Çalışmanın örneklemini, Isparta Uygulamalı Bilimler Üniversitesi Isparta Meslek Yüksekokullu öğrencileri oluşturmaktadır. Araştırma için hazırlan anketler önlisans öğrencilerine elektronik ortamda uygulanmıştır. Elde edilen veriler, “Microsoft Excel 2010” programında düzenlenerek SPSS programına aktarılmıştır. Aktarıldıktan sonra bu programda uyum analizler (frekans, ortalama, standart sapma, tek örnekleme bağımsız t-testi ve tek örnekleme varyans testi) yapılmıştır. Yapılan analizler sonucunda; (i) öğrencilerin memnuniyet düzeylerinin orta düzeyde olduğu, (ii) memnuniyet düzeyleri ile ilgili ifadelerin dört boyuta ayrıldığı “derslerin yürütülmesi ve değerlendirilmesi, akademik ve idari personel ile iletişim, araç-gereç, laboratuvar ve aidiyet ve rehberlik” ve (iii) öğrencilerin betimsel özellikleri ile bu boyutlar arasında anlamlı farklılıklar tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Memnuniyet, Memnuniyet Düzeyi, Önlisans Öğrencileri

**AN AMPIRICAL RESEARCH ON SATISFACTION STUDENTS ‘SATISFACTION:
ISPARTA APPLIED SCIENCES UNIVERSITY ISPARTA VOCATIONAL SCHOOL CASE**

The aim of this study is to investigate the level of satisfaction of the associate degree students in Isparta Vocational School of Applied Sciences at Isparta University of Applied Sciences. The importance of this study is to reveal the level of satisfaction on the basis of the views of the students in the education and higher education. In this study, descriptive method (sample sampling method which is not random) is preferred. In order to obtain the necessary data, survey technique was preferred as data collection technique. The sample of the study is composed of Isparta University of Applied Sciences Isparta Vocational School students. Preparatory questionnaires were applied to associate degree students electronically. The data were transferred to the SPSS program in “Microsoft Excel 2010” program. In this program, after conducting the analysis (frequency, mean, standard deviation, single sample independent t-test and single sample variance test) were performed. As a result of the analysis; (i) the level of satisfaction of the students is moderate, (ii) statements of satisfaction levels are divided into four dimensions “conduct and evaluation of courses, communication with academic and administrative staff, equipment, laboratory and belonging and guidance” and (iii) significant differences between the students’ descriptive characteristics and these dimensions were determined.

Keywords: Satisfaction, Satisfaction Level, Associate Degree Students

YABANCIDAN ARKADAŞA: ÜNİVERSİTE BİRİNCİ SINIF ÖĞRENCİLERİ ARASINDA ARKADAŞLIK AĞLARI VE DEVİNİMİ ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA

Arş. Gör. Dr. Hülya AĞCASULU
Süleyman Demirel Üniversitesi
İİBF İşletme Bölümü

ÖZET

Bireyler arasında kurulan ilişkilerin bireylerin ömürleri boyunca sahip oldukları sosyal sermayeleri olduğu bilinmektedir. Aynı zamanda sahip olduğumuz sosyal çevre ve arkadaşlar, dış dünyaya kim olduğumuz hakkında ipuçları vermektedir. Günlük hayatta kullandığımız “bana arkadaşımı söyle sana kim olduğumu söyleyeyim” sözü boşuna sarf edilmemiştir. Hayata bakış açımız, tutum ve davranışlarımız, eğitim ile kariyerimiz ve hatta eş seçimlerimiz dahi sahip olduğumuz arkadaş çevremizden etkilenmektedir. Bahsedilen saiklerden yola çıkarak bu çalışma bireylerin yaşamında değişim süreci kabul edilen üniversitenin ilk yılında kurulan arkadaşlıkları ve bu arkadaşlıkların devinimini, gelişimini konu edinmektedir.

İki aşamalı bir çalışmanın ilk ayağını oluşturan bu aşamada Süleyman Demirel Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Sosyal Hizmet Bölümü birinci sınıf öğrencileri arasında eğitim yılı başında yeni kurulmaya başlayan arkadaşlık ilişkileri incelenmektedir. Eğitim yılı sonunda yapılması planlanan araştırmanın ikinci aşamasında, bu ilişkilerin devinimi ve ağdaki değişimler tespit edilmektedir. Bu aşamada arkadaşlık sosyogramı çıkarılarak, ağın genel görünümü, spesifik öğrencilerin ağdaki konumu ve durumu analiz edilmiş; ayrıca ağın derece ve aradalık merkezilikleri yorumlanmıştır.

Çalışma sonucunda yeni oluşan arkadaşlık ağının parçalı yapıda olduğu, düşük bağ ve yoğunluğa sahip olduğu ve yalıtılmış öğrencilerin bulunduğu tespit edilmiştir. Etkileşimin yeni başlaması nedeniyle düşük değerler gözlemlenmiştir. Çok bileşenli ve göreceli olarak homojen bir ağ yapısı araştırmanın bulguları arasındadır.

Anahtar Kelimeler: İlişkiler, Arkadaşlık, Sosyal Ağlar, Etkileşim, Sosyal Ağ Analizi, Sosyal Sermaye.

ÖNLİSANS ÖĞRENCİLERİNİN GİRİŞİMCİLİK EĞİLİMLERİNİN BELİRLENMESİNE YÖNELİK AMPİRİK BİR ÇALIŞMA

Dr. Öğr. Üyesi Ercan KÜÇÜKEŞMEN
Öğr. Gör. Mustafa Erhan TÜRKOĞLU
Öğr. Gör. Ali ŞİMŞEK

Isparta Uygulamalı Bilimler Üniversitesi Isparta MYO

ÖZET

Bu çalışmada, Isparta Uygulamalı Bilimler Üniversitesi bünyesindeki meslek yüksekokullarında eğitim alan önlisans öğrencilerinin girişimcilik düzeylerinin incelenmesi amaçlanmaktadır. Bu çalışmanın önemi ise, meslek yüksekokullarında “Girişimcilik ve Küçük İşletme Yönetimi” dersini alma durumunun önlisans öğrencileri arasında bir farklılık oluşturup oluşturmadığının ortaya konulmasıdır.

Bu çalışma betimsel (tesadüf olmayan örnekleme yöntemlerinden kolayda örnekleme yöntemi) yöntem tercih edilmiş olup, gerekli verileri elde edebilmek için, veri toplama tekniği olarak anket tekniği seçilmiştir. Araştırmanın evrenini, Isparta Uygulamalı Bilimler Üniversitesi bünyesindeki meslek yüksekokullarında 2018-2019 bahar yarıyılında eğitim gören 30,110 önlisans öğrencileri oluşturmaktadır. Araştırma için hazırlanan anketler önlisans öğrencilerine elektronik ortamda uygulanmıştır. 627 önlisans öğrencisinden elde edilen veriler, “Microsoft Excel 2010” programında kodlanarak “Statistical Package for the Social Science 22.0” programında uygun analizler yapılmıştır. Öğrencilerin betimsel özellikleri ve Girişimcilik ve Küçük İşletme Yönetimi dersini alma durumu ile girişimcilik düzeyi faktörü arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığı incelenmiştir. Çalışmanın sonucunda; öğrencilerin yaş aralıkları ile girişimcilik düzeyi faktörü arasında anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Girişimcilik, Girişimcilik Düzeyi, Meslek Yüksekokulları

AN AMPIRICAL STUDY FOR DETERMINATION OF ENTREPRENEURSHIP LEVELS OF GRADUATE STUDENTS

ABSTRACT

In this study, it is aimed to examine the entrepreneurship levels of associate degree students who study at vocational schools of Isparta University of Applied Sciences. The importance of this study, vocational schools in Entrepreneurship and Small Business Management is to expose undergraduate students will compose a difference between the courses of the receiving state.

In this study, descriptive method (sampling method which is easy from random sampling methods) method has been preferred and in order to obtain the necessary data, survey technique has been chosen as data collection technique. The population of the study consists of 30,110 associate degree students in the vocational high schools of Isparta University of Applied Sciences. The questionnaires prepared for the research were applied to the associate degree students electronically. The data obtained from 627 associate students were coded in “Microsoft Excel 2010” program and appropriate analyzes were performed in the “Statistical Package for the Social Science 22.0” program. It was investigated whether there was a significant difference between the students’ descriptive characteristics and the level of entrepreneurship and small business management. As a result of the study; A significant difference was found between age range of students and entrepreneurship level factor.

Keywords: Entrepreneurship, Entrepreneurship Level, Vocational School

DAVRANIŞSAL İKTİSAT VE VERGİ UYUMU ARASINDAKİ İLİŞKİ ÜZERİNE GENEL BİR DEĞERLENDİRME

Doç. Dr. Ahmet TEKİN

Eskişehir Osmangazi Üniversitesi

İİBF Maliye Bölümü

Dr. Öğr. Üyesi Özlem SÖKMEN GÜRÇAM

Iğdır Üniversitesi

İİBF İktisat Bölümü

ÖZET

Son yıllarda yapılan araştırmalar bireylerin iktisadi kararlarında her zaman rasyonel davranmadıklarını aynı zamanda psikolojik durumlarının da tutum ve davranışlarına yansıttıklarını göstermektedir. Adam Smith'in Ahlaki Duygular Teorisi ile başlayan Davranışsal İktisadın babası olarak tabir edilen Katona ile devam eden Kahneman ve Thaler ile genişleyen Davranışsal İktisat yeni bir bilim dalı olarak kabul edilmiştir. Davranışsal iktisat ekonomik olarak alınan kararlarda duyguların, ön yargıların, tutumların kısaca sosyal psikolojik faktörlerin etkili olduğunu savunmaktadır. Mükelleflerinde vergiye uyum konusunda sosyal – psikolojik durumlarına göre hareket etmeleri nedeniyle bu çalışmada davranışsal iktisat ve vergi uyumu arasındaki ilişki üzerine genel bir değerlendirme yapılmaktadır. Çalışmada öncelikle davranışsal iktisadın teorik çerçevesi ve gelişimi açıklanmakta daha sonra vergi uyum kavramını gönüllü uyum/gönüllü uyumsuzluk olarak inceleyerek davranışsal iktisat ve vergi uyumu arasındaki ilişki değerlendirilmektedir. Son olarak gelecekteki çalışmalara fayda sağlaması açısından öneriler sunulmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Davranışsal İktisat, Vergi uyumu, Beklenti Teorisi, Çerçeveleme Etkisi.

A GENERAL EVALUATION ON THE RELATIONSHIP BETWEEN BEHAVIORAL ECONOMY AND TAX COMPLIANCE

ABSTRACT

Recent researches show that individuals don't always act rationally in their economic decisions and they also reflect their psychological state on their attitude and behaviors. Behavioral economics which started with Adam Smith's 'The Theory of Moral Sentiments', continued with Katona called the father of Behavioral Economics, expanded with Kahneman and Thaler has been accepted as a new scientific discipline. Behavioral economics defends that decisions taken economically, emotions, prejudices, attitudes briefly social psychological factors are influential in economic decisions. In this study, the relationship between behavioral economics and tax compliance is evaluated generally because they acted on social-psychological conditions about tax compliance in taxpayers. Firstly theoretical frame and development of behavioral economics is explained in the study, then the relationship between behavioral economics and tax compliance is assessed by examining the concept of tax compliance as voluntary compliance /voluntary noncompliance. Finally, proposals are presented in terms of future benefits to the studies.

Keywords: Behavioral Economics, Tax Compliance, Prospect Theory, Framing Effect

MARKETING ACTIVITIES EFFECTIVENESS OF OTC PRODUCTS

Evrin İNAN

Yeditepe University

Institute of Social Sciences Business Administration Department PHD Student

Assoc. Prof. Dr. Erku AKKARTAL

Yeditepe University

Faculty of Commerce Department of International Logistics and Transportation

ABSTRACT

Pharmaceutical producers supply both prescription and over-the-counter (OTC) drugs to their customers. OTC market can be briefly defined as non-prescription, self-medication sales direct to patients. OTC products are consumers health care products mainly categorized as; Vitamine& Mineral supplements, Dietary supplements, Some pain relievers, Anti-Smoking products, Eye Care products and Sleeping aids. Whole overall the World, especially in US and European market OTC is a fast growing area persuading consumers to purchase products directly from pharmacy and supermarkets.

In US, OTC products are freely advertised in all media channels, even in broadcast media. The sale of them are allowed in supermarteks and also in non-pharmacy outlets named as grocery stores. They are subject to free pricing.

In many European countries there is same application with US. For instance, in Netherlands there is a big share sold outside the pharmacies, in UK supermarket sales are growing, in Italy & France sales are allowed outside the pharmacies and they are freely advertised to the public.

In Turkey, the promotion and advertising of prescription medicines strictly restricted by MOH (Ministry of Health) in accordance with WHO (World Health Organization). Since 2011, the promotion of OTC products are restricted as well. As a result of collaboration with European Union countries, the necessity to adopt the OTC regulation come out. Radio and Television Law is revised and OTC drug advertisement became free. However, there is still an ongoing debate about freely advertisement of OTC products, especially because of pharmacist's resistance to remain the only sales point of these products.

In this study it is focused on the effectiveness of marketing activities held on OTC products in Turkey in order to provide a scientific resource for the OTC regulation still waiting the approval of the government. The objective is to find out the most effective promotion and distribution channels of OTC products.

Keywords: OTC Product Use, Healthcare, Consumer Behavior, Marketing in Pharma

JEL CODES I11, I18, M31, M37

ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN ÜNİVERSİTEYE UYUM SÜRECİNDE PSİKOLOJİ VE REHBERLİK DESTEĞE İHTİYAÇLARININ İNCELENMESİ

Dr. Öğr. Üyesi Serdal IŞIKTAŞ
Kıbrıs Sağlık ve Toplum Bilimleri Üniversitesi
Sosyal ve Beşeri Bilimler Fakültesi

ÖZET

Araştırmacının amacı üniversiteye yeni başlayan öğrencilerin üniversiteye başladıklarında en çok sorun yaşadıkları alanların belirlenmesi, öğrencilerin üniversite bünyesinde verilecek psikolojik hizmetlerinden öncelikli olarak hangilerine ihtiyaç duyduklarının tespit edilmesidir. Araştırmaya katılan öğrencilerden, üniversiteye başladıklarında en çok sorun yaşadıkları alanları sıralamaları istendiğinde, ilk sırada ekonomik sorunları belirtilmiştir. Katılımcılar, üniversite bünyesinde öğrencilere yönelik yürütülecek psikolojik destek hizmetlerinden yardım almak istedikleri öncelikli konuları sırasıyla akademik başarı, kariyer planlama - iş bulma, iletişim becerileri, sosyal kaygı-girişkenlik, stresle başa çıkma, motivasyon, sorun çözme, zaman yönetimi, öfke kontrolü ve çatışma çözme olarak belirtmişlerdir. Öğrencilerin akademik genel not ortalamaları ile üniversiteye uyum, akademik uyum ve sosyal uyum düzeyleri arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki saptanmıştır. Sosyo-ekonomik düzey açısından incelendiğinde üst gelir gruplarının çeşitli boyutlardaki uyum puanlarının alt gelir grubundan anlamlı düzeyde yüksek olduğu görülmektedir. Araştırmada elde edilen bulgular doğrultusunda yükseköğretimde yürütülecek psikolojik destek çalışmalarına ilişkin öneriler sunulmuştur.

Anahtar Sözcükler: Üniversiteye Uyum, Üniversite Öğrencileri, Psikoloji

**AKADEMİSYENLERİN PERSPEKTİFİNDEN ÇALIŞMANIN ANLAMI:
FENOMENOLOJİK BİR ARAŞTIRMA**

Arş. Gör. Şükriye ULAŞKIN
Aksaray Üniversitesi
İİBF İşletme Bölümü
r

ÖZET

Gündelik hayatımızın en önemli bölümünü oluşturan bir kavram olarak çalışma, üzerinde yeterince düşünmediğimiz bir eylem biçimidir. Çalışmayı, yalnızca gerekleri neyse onu yerine getirdiğimiz (belli saatte, belli bir mekanda olma, görevleri yerine getirme v.b) fakat kavramsal açıdan üzerinde düşünmediğimiz bir fenomen olarak değerlendirebiliriz. Hayatın olağan akışı içerisinde sıradanlaşmış bir eylem biçimiyle karşı karşıya olduğumuzu düşünsek de çalışma fenomenine her bir bireyin deneyimleri üzerinden yaklaşılabilecek olursa farklı anlam örüntüleriyle karşılaşmamız mümkündür. Buradan hareketle bu araştırma akademisyenler için çalışmanın (akademik çalışmanın) ne tür anlamlar ifade ettiğini ortaya çıkarmayı amaçlamaktadır.

Araştırmada ilk olarak çalışma kavramına, çalışmanın tarihsel süreçte geçirdiği anlam değişimine ve çalışmanın anlamı üzerine yapılan çalışmalara değinilerek kavramsal çerçeve açıklanacaktır. Araştırma, nitel araştırma desenlerinden biri olan fenomenolojik desen ekseninde gerçekleştirilecektir. Veriler, yarı yapılandırılmış görüşmeler yapılarak toplanacaktır. Konunun akademik çalışma bağlamında ele alınıyor oluşu birtakım farklı meseleleri de gündeme taşımaktadır. Akademik çalışmanın, akademisyen kimliğinden ve meslek olarak akademisyenlikten bağımsız düşünmenin zorluğu nedeniyle görüşme soruları bu husus dikkate alınarak hazırlanmıştır. Görüşme soruları akademisyenlik, akademisyen ve akademik çalışma ile ilgili açık uçlu sorulardan oluşmaktadır. Görüşmeler Aksaray Üniversitesi akademisyenleriyle yapılacaktır. Görüşmelerin dökümü yapıldıktan sonra betimsel analiz yapılacak ve temalar oluşturulacaktır. Son olarak bu temalar ve temalar arasındaki ilişkiler yorumlanacaktır.

Çalışmanın anlamı üzerine yapılan çalışmalar incelendiğinde çoğunlukla nicel tasarımların kullanıldığı görülmüştür. Çalışmanın nitel yöntem kullanılarak gerçekleştiriliyor olması bu bakımdan önemlidir. Literatürde akademisyenler için çalışmanın anlamını inceleyen herhangi bir çalışmaya rastlanmaması nedeniyle bu araştırmanın literatürdeki önemli bir boşluğu dolduracağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Çalışma, Çalışmanın Anlamı, Akademisyen

TÜRKİYE’DE VERGİ TAHSİLAT ORANLARI VE SİYASİ DAVRANIŞ

Doç. Dr. Şennur SEZGİN

Prof. Dr. Selami SEZGİN

Eskişehir Osmangazi Üniversitesi

İİBF İktisat Bölümü

ÖZET

Devletlerin en önemli gelir kaynağı olan vergilerin tahsil tahakkuk edilmelerinde ülkeler ve bölgeler arasında farklılıklar gözlenmektedir. Devlete olan bağlılık ve güven vergi tahsilat oranlarını yükseltmekte ve vergiye karşı direnç azalmaktadır. Vergiye karşı direnci belirleyen en önemli etken siyasi davranış biçimidir. Türkiye’de vergilerin iller arasındaki tahsilat oranlarındaki farklılıklar ile siyasi davranış biçimleri arasında bir ilişkinin varlığı bu çalışmanın temel sorusudur.. Bu çalışmada, il bazında mükelleflerin vergi tutumları ve siyasi tutumları arasındaki ilişki 1980-2018 yılları arasında incelenmektedir. İllerin siyasi tutumları farklı siyasi partilere seçimlerde verilen oy oranları ile ölçülmektedir. Vergiye ilişkin tutum ise illerdeki vergi tahsilatı oranları ile ölçülmüştür. Seçimlerde sağ ve sol siyasi partilerin aldıkları oy oranları ile vergi tahakkuku ve vergi tahsilatı arasındaki anlamlı bir ilişkinin varlığı araştırılmıştır. Çalışmanın sonuçlarına göre sağ seçmenin yoğun olduğu bölgelerde vergi tahsilat oranları, sol seçmenin yoğun olduğu bölgelere göre daha yüksek olarak gerçekleşmektedir.

Anahtar Kelimeler: Seçimler, Siyasi Davranış, Vergi Tahsili

RELIGION AND DEFENCE EXPENDITURE

Prof. Dr. Selami SEZGİN

Dr. Mehmet ŞENGÜR

Department of Economics
Eskisehir Osmangazi University

ABSTRACT

In this paper, the linkage between defense spending and religion is investigated. Is there any impact of religion on level of defence expenditures of countries? There has been an active debate on the impact of religion on people's all economic attitudes. Religion should effect the level of defence spending. We use Pew Research Center data for religion and SIPRI data for defence expenditure to identify the relationship between religious beliefs and level of defence spending. Countries sorted where at least 50% of the population is same religion, (Christian, Muslim, Hindu, Buddhist, Jewish, Religiously Unaffilaleted and no majority).

The analysis is based on 89 Christian, 45 Muslim, 6 Budhist, 2 Hindu, 1 Jewish, 4 Religiously Unaffilaleted and 8 no majority of any religion countries for the time period 1987–2017. The results indicated some statistically significant differences between the groups, which can have important implications for global defence expenditure.

Keywords: Defence Expenditure, Religion.

EFFECTS OF INCOME AND EDUCATION ON RURAL POPULATION

Sedef ŞENGÜR

Graduate School of Educational Sciences
Eskisehir Osmangazi University

Dr. Mehmet ŞENGÜR

Department of Economics
Eskisehir Osmangazi University

ABSTRACT

The geographical areas where the population density is low and the production based on agriculture and animal forming rather than industrial type production is considered as rural area. More specific, in this study, we have defined areas with less than 2500 inhabitants as rural areas.

The share in total population of the rural population in the world and Turkey decreased over time. In the first period of the Republic of Turkey, 75% of the population live in rural areas, the proportion of people living in rural areas has decreased to 7.7% in 2017. The population migrated from rural to urban areas was also the main reason for the acceleration of urbanization.

Many programs and policies for the development of rural regions in Turkey and many other countries are implemented. One of these policies is to increase education, income and quality of life in rural areas. In this study, using data on education in Turkey and in the world, its impact on rural areas were comparatively investigated. In addition, variables affecting the education level were analyzed by logistic regression model. The preliminary results show that the increase in income causes urbanization. Gender is one of the determinants of the level of education. Moreover, it was found that age, marital status and employment status had a decreasing effect on education level.

Keywords: Education, Rural Ares, Income.

BİREYSEL KARIYER PLANLAMANNIN ÖĞRENCİ DERS BAŞARISI ÜZERİNDEKİ ETKİSİ: ISUBÜ MESLEK YÜKSEKOKULU ÖĞRENCİLERİ ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA

Öğr. Gör. Mustafa Erhan TÜRKOĞLU

Isparta Uygulamalı Bilimler Üniversitesi Isparta MYO

Dr. Öğr. Üyesi Osman Kürşat ACAR

Süleyman Demirel Üniversitesi İİBF İşletme Bölümü

ÖZET

Bu araştırmanın amacı, Isparta Uygulamalı Bilimler Üniversitesi bünyesindeki meslek yüksekokullarında eğitim gören öğrencilerin kariyer planlama yapmanın başarıları üzerinde bir etkisinin olup olmadığının belirlenmesidir. Bu çalışmanın önemi ise, meslek yüksekokullarına bir kariyer planlaması ile gelen öğrencilerle gelmeyen öğrenciler arasındaki akademik başarı açısından bir farkındalığın ortaya konulmasıdır.

Bu çalışma tanımlayıcı (tesadüfı olmayan örnekleme yöntemlerinden kolayda örnekleme yöntemi) yöntem tercih edilmiş olup, gerekli verileri elde edebilmek için, veri toplama tekniği olarak yüz yüze anket tekniği seçilmiştir. Çalışmanın örnekleme, Isparta Uygulamalı Bilimler Üniversitesine bağlı meslek yüksekokullarında eğitim gören önlisans öğrencilerini kapsamaktadır. Araştırma için hazırlanan anketler önlisans öğrencilerinin eğitim aldıkları birimlerde uygulanmıştır. Elde edilen veriler, “Microsoft Excel 2010” programında kodlanarak “Statistical Package for the Social Science (SPSS) 22.0” programına aktarılmıştır. Bu programda uygun analizler yapılarak betimsel özellikler ve akademik başarı puanı ile “kendini değerlendirme”, “fırsatları değerlendirme”, “hedef belirleme” ve “plan oluşturma” faktörleri arasında anlamlı bir farklılık bulunamamıştır.

Anahtar Kelimeler: Kariyer, Kariyer Planlama, Meslek Yüksekokulları, Akademik Başarı

THE EFFECT OF INDIVIDUAL CAREER PLANNING ON STUDENTS' COURSE SUCCESS: A RESEARCH ON ISUBU VOCATIONAL SCHOOL STUDENTS

ABSTRACT

The aim of this study is to determine whether students studying at vocational schools of Isparta University of Applied Sciences have an impact on the success of career planning. The importance of this study is to reveal an awareness of the academic achievement among students who do not come with a career planning in vocational colleges.

In this study, descriptive method (easy sampling method without random sampling methods) was preferred and face-to-face survey technique was chosen as data collection technique in order to obtain the necessary data. The sample of the study consists of pre-graduate students studying at Isparta Vocational School of Applied Sciences. The questionnaires prepared for the research were applied in the units where the undergraduate students were educated. The obtained data was coded in “Microsoft Excel 2010” program and transferred to the “Statistical Package for the Social Science (SPSS) 22.0” program. There was no significant difference between the descriptive traits and academic achievement score and “self-evaluation”, “opportunity evaluation”, “goal-setting” and “plan-building” factors in this program.

Keywords: Career, Career Planning, Vocational Schools, Academic Success

MESLEĞİN DİJİTALLEŞMESİ: MUHASEBE 4.0

Dr. Öğr. Üyesi Günay Deniz DURSUN
İstanbul Aydın Üniversitesi
İİBF Muhasebe ve Finans Yönetimi Bölümü
Arş. Gör. Doğu EKTİK
Öğr. Gör. Burçin TUTCU
Akdeniz Üniversitesi
Korkuteli MYO

ÖZET

Buhar makinesinin icadı ile başlayan endüstrinin ilk sürümü zaman içerisinde teknolojik çevrenin gelişimi ve etkileri ile yerini siber fiziksel sistemlere bırakmıştır. Günümüzde yükselen teknoloji trendi ile robotik yoğun otomasyon, nesnelerin interneti ve akıllı sistemler işletmeler tarafından kullanılır hale gelmiştir. Dijital devrim olarak literatürde kabul gören ve Endüstri 4.0 olarak adlandırılan bu gelişmeler, işletmelerin bütün fonksiyonlarının yeniden tasarlanmasını gerekli kılmıştır. Bu gereklilik ile hazırlanan araştırmada Endüstri 4.0'ın, işletmelerin hayati fonksiyonlarından biri olan muhasebeye ve mali olayların gerçekleştiricileri olan muhasebe meslek mensuplarına etkilerinin ortaya çıkarılması amaçlanmıştır. Yaşanan dijital değişimlerin, muhasebenin fonksiyonlarına ve mesleğin konusuna etkilerinin olası sonuçlarına ilişkin öneriler ile tespitler aktarılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Muhasebe, Dijitalleşme, Endüstri 4.0, Otomasyon, Nesnelerin İnterneti
JEL Sınıflandırması: L00, M41, O30

TARIMSAL FAALİYETLERİN 41 NO'LU TÜRKİYE MUHASEBE STANDARDI ÇERÇEVESİNDE İNCELENMESİ VE MUHASEBE UYGULAMALARI

Melek Tan LESKAY

Dokuz Eylül Üniversitesi
SBE İşletme ABD Doktora Öğrencisi

Prof. Dr. Seçkin GÖNEN

Dokuz Eylül Üniversitesi
İİBF İşletme Bölümü Muhasebe-Finansman ABD

ÖZET

Tarım yardımıyla insanoğlu ilk yerleşik hayat uygulamalarına başlamış ve tarımın gıda güvenliğini sağlamasıyla da popülasyonunu artırmayı başarabilmiştir. Uygarlığın gelişimine yön veren tarım, günümüzde de sektör olarak değerini korumaktadır. Tarım sektörü tüketilen tüm gıdaları sağlaması nedeniyle ülkeler için stratejik bir öneme sahiptir. Bunun yanı sıra; geniş bir alana yayılarak istihdam sağlamakta, milli geliri artırmakta ve sanayiye hammadde kaynağı oluşturmaktadır. Tarım sektöründeki muhasebeleştirme yöntemlerini ve açıklamalarını belirlemek amacıyla ise 24.02.2006 tarihli 26090 sayılı resmi gazetede Tarımsal Faaliyetler Türkiye Muhasebe Standardı (TMS 41) yayınlanmıştır. Söz konusu standart, işletmelerin bünyesinde bulunan canlı varlıklardan hasat edilen tarımsal ürünlere hasadın gerçekleştirildiği anda uygulanmaktadır. Standart çerçevesinde; canlı varlık kavramı yaşayan tüm bitki ve hayvan topluluğunu ifade ederken, hasat ise canlı varlığın yaşam sürecinin sona erdirilmesi veya ürünün canlı varlıktan ayrılması olarak tanımlanmaktadır. Buradan hareketle çalışmanın amacı tarımsal faaliyetlerle ilgili işlemlerin TMS 41 açısından muhasebeleştirilmesini göstermektir. Henüz TMS/TFRS'ye uygun tekdüzen hesap planı yürürlüğe girmediği için çalışmada kullanılan örneklerde öneri niteliğindeki hesaplar kullanılmış ve açıklamalara yer verilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Tarım Sektörü, Türkiye Muhasebe Standartları, Muhasebeleştirme

ETKİN VE VERİMLİ BİR KATI ATIK YÖNETİMİNDE KOOPERATİFLERİN ÖNEMİ: MAHALLE ATIK KOOPERATİFLERİ ÖNERİSİ

Doç. Dr. İmam Bakır KANLI

Marmara Üniversitesi

SBF Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü

Ezgi KILIÇDOĞAN

Marmara Üniversitesi

SBE Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi ABD

Yüksek Lisans Öğrencisi

ÖZET

Endüstriyel gelişmelerle beraber tüm dünyada kentsel atık ve geri dönüşüm kavramları önem kazanmakta, atıkların geri dönüştürülmesiyle yüksek faydalar sağlanmaktadır. 1800'lü yıllarda İngiltere'de ve İrlanda'da depozitolu şişelerle başlayan geri dönüşüm, günümüzde yıllık yaklaşık 12 milyar avro kazanç sağlayan büyük bir sektöre dönüşmüştür. Türkiye'de 1991'de Katı Atıkların Kontrolü Yönetmeliğiyle başlayan atık dönüştürme süreci, dünyadaki gelişmelere paralel olarak ilerlemekte ve büyük bir sektöre dönüşmektedir. Çevre Koruma ve Ambalaj Atıkları Değerlendirme Vakfı verilerine göre Türkiye'de 2017 yılında atıklardan ekonomiye 2 milyar liralık katkı sağlandı. Bu katkının %10'luk kısmına tekabül eden kentsel katı atıklarda, atık yönetimi genellikle bireysel atık toplayıcıları marifetiyle gerçekleşmektedir. Bireysel atık toplayıcıları herhangi bir örgütlenme ve sosyal güvence olmaksızın atık işleriyle uğraşmaktadır. Bu durum hem atık toplayıcıları için olumsuz şartlar oluşturmakta hem de atık yönetiminin verimliliğini azaltmaktadır. Bu çalışmanın konusu, atık yönetiminde etkinlik ve verimliliği sağlamada kooperatiflerin yükleneceği misyonu, yurtdışı örnekleri üzerinden ele alarak ortaya koymaktır. Atık yönetimi konusunda dünyada kooperatif uygulamaları olmakla birlikte, bu çalışma atık kooperatiflerine mahalle ölçeğinde yeni bir bakış açısı getirmektedir. Çalışmanın amacı sürdürülebilir bir topluma giden en küçük yapı taşının oluşmasına katkı sağlamaktır. Bu çalışmayla mahalle düzeyinde kooperatif çatısı altında örgütlenmiş bireylerin mahalleye, ekonomiye ve bireysel gelirlerine katkı yapabilmesi, geri dönüşümden alınan faydanın artırılması, atık toplayıcılarının kooperatifler aracılığıyla yaşam koşullarının iyileştirilmesi hedeflenmektedir. Araştırma, Kadıköy Belediyesi sınırları içerisinde yer alan Hasanpaşa Mahallesi üzerinden ele alınmış, katı atık türleriyle sınırlandırılmıştır. Yöntem olarak hem kalitatif hem kantitatif analizler kullanılmıştır. Saha araştırmalarından mülakat ve anket teknikleri kullanılmakla birlikte, ikincil veri kaynaklarının verileri ve seçilmiş yurtdışı örnekleri ele alınarak analizler yapılmıştır. Bu analizler sonucunda, kooperatif çatısı altında örgütlenmiş kolektif atık yönetimini tercih etmenin yerel ve makro ekonomiye, yönetişime ve ortaklık hissine katkı sağlayacağı bulgusuna ulaşılmıştır. Sonuç olarak çalışmada, elde edilen bulgulara dayalı olarak mahalle atık kooperatifine yönelik bir model önerisi yapılmakta ve bu model SWOT analiziyle değerlendirilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Atık Yönetimi, Geri Dönüşüm, Kooperatif, Mahalle Atık Kooperatifi, Sokak Atık Toplayıcılığı

**THE EXMANINATION OF PARENTS' NEGLECTFUL BEHAVIORS TOWARDS
THEIR CHILDREN ACCORDING TO THEIR OWN CHILDHOOD HISTORY OF NEGLECT**

Assist. Prof. Dr. Utku BEYAZIT

Akdeniz University

Kumluca Health Sciences Faculty

Child Development Department

Prof. Dr. Aynur BÜTÜN AYHAN

Ankara University

Health Sciences Faculty

Child Development Department

ÖZET

A childhood history of maltreatment is argued to be among the most prominent risk factors of parents' abusive acts towards their children. Although child neglect is as prevalent as child abuse, it remained neglected and unstudied. It is a matter of concern whether the child neglect has characteristics of intergenerational transmission as shown by a number of studies in the literature for child abuse. Within this context, in the present study, it was aimed to examine whether the mothers' and fathers' neglectful behaviors towards their children differ according to their childhood history of neglect by their parents. The study group was comprised of a total of 315 parents (190 mothers and 125 fathers) living in the city center of Hatay. In terms of the data gathering instruments, the participants were administered a Socio-Demographic Information Form, prepared by the authors. In addition, the parents were administered Multidimensional Neglectful Behavior Scale-Parents Form, developed by Kantor et al. (2003). Prior to the onset of the data analysis, Kolmogorov-Smirnov Test was conducted to test the hypothesis of normality and it was found that the data collected was non-parametric. Hence, Mann-Whitney U Test was performed in the analysis. According to the results of the study, it was found that both the mothers and the fathers who were neglected by their mothers had higher levels of neglectful behaviors towards their children ($p < .05$). However, no significant differences were found in the neglectful behaviors of the mothers and fathers according to whether they were neglected by their own fathers or not ($p > .05$). The results are discussed in line with the relevant findings in the literature.

Keywords: Parents, Neglect, Childhood

KAMU HASTANELERİNDE VERİMLİLİK ÖLÇÜMÜ: AKDENİZ BÖLGESİ ÖRNEĞİ

Hatice ESEN

Antalya Eğitim ve Araştırma Hastanesi

Ar-Ge Birim Sorumlusu

Doç. Dr. Vahit YİĞİT

Süleyman Demirel Üniversitesi

İİBF Sağlık Yönetimi Bölümü

ÖZET

Bu araştırmanın amacı Akdeniz Bölgesinde Sağlık Bakanlığına bağlı A-B ve C hizmet rol grubunda yer alan kamu hastanelerinin teknik verimliliğini analiz etmektir. Araştırma ile verimli olan ve verimli olmayan hastaneler tespit edilecektir. Verimli olmayan hastaneler için potansiyel iyileştirme önerilerinde bulunulacaktır. Araştırmada Veri Zarflama Analizi (VZA) yöntemi kullanılmıştır. VZA analizinde CCR ve BCC modeline göre hastaneler değerlendirilmiştir. VZA yönteminde değişkenler dört girdiden (uzman hekim, hemşire, yatak sayısı, toplam gider) ve dört çıktıdan (muayene sayısı, ağırlıklı ameliyat sayısı, yatak doluluk oranı, sağlık hizmeti geliri) oluşmaktadır. Yapılan analiz sonucunda araştırma kapsamındaki hastanelerin yaklaşık %63,3'ünün (CCR) verimsiz olduğu tespit edilmiştir. Hastanelerin verimlilik ortalaması 0.91 (CCR), 0.95 (BCC) ve ölçek verimliliği ise 0.96 olarak tespit edilmiştir. Hastanelerin verimlilik düzeyleri ile hizmet rol grupları arasındaki ilişkiye bakıldığında istatistiksel olarak anlamlı ($p \leq 0,05$) fark bulunmuştur. Sonuç olarak Akdeniz Bölgesinde yer alan kamu hastanelerinin kaynaklarını etkin ve verimli kullanması için girdilerini rasyonel yöntemlerle tahsis etmelidir. Verimsiz hastaneleri verimli olabilmesi için girdilerini azaltmalı veya çıktılarda potansiyel iyileştirmeler sağlanmalıdır.

Anahtar Kelimeler: Hastane, Verimlilik, Performans, VZA, Teknik Verimlilik

EFFICIENCY MEASUREMENT IN PUBLIC HOSPITALS: THE CASE OF THE MEDITERRANEAN REGION

Abstract: The aim of this study is to analyze the technical efficiency of public hospitals in the A-B and C service role groups of the Ministry of Health in the Mediterranean Region. Research will be determined by efficient and non-efficient hospitals. Potential improvement suggestions will be made for inefficient hospitals. Data Envelopment Analysis (DEA) method was used in the study. In the DEA analysis, hospitals were evaluated according to the CCR and BCC model. In DEA, variables consist of four inputs (specialist physician, nurse, bed number, total cost) and four outputs (number of examinations, weighted operations, bed occupancy rate, health service income). As a result of the analysis, it was found that approximately 63.3% (CCR) of the hospitals included in the study were inefficient. The average efficiency of the hospitals was 0.91 (CCR), 0.95 (BCC) and the scale efficiency was 0.96. There was a statistically significant difference ($p \leq 0,05$) between the efficiency levels of hospitals and service role groups. As a result, public hospitals in the Mediterranean Region should allocate their inputs with rational methods in order to use their resources effectively and efficiently. Efficient hospitals should be able to reduce their inputs or provide potential improvements in output to be efficient.

Keywords: Hospital, Productivity, Performance, DEA, Technical Efficiency

EKOLOJİK VERGİLERİN MİLLİ GELİR İÇERİSİNDEKİ PAYI VE POZİTİF DIŞSALLIK SAĞLAMAYA YÖNELİK ANALİZİ: TÜRKİYE VE İNGİLTERE ÖRNEĞİ

Doç. Dr. İmam Bakır KANLI

Marmara Üniversitesi

Siyasal Bilgiler Fakültesi, Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü

Fıratcan ÜNER

Marmara Üniversitesi

SBE Kamu Politikası Yüksek Lisans Öğrencisi

ÖZET

Teknolojik ilerlemeler ve bunun sanayiye etkisi ülke ekonomilerini de dönüştürmektedir. Bu dönüşüm önceleri büyümeye odaklı iken, çevre sorunlarının mekan tanımaz hale gelmesiyle birlikte, kalkınmaya doğru evrilmiştir. Bu gelişmeler ışığında dünya gündemi; büyümenin sınırsız bir kavram olmadığı, ekonomik ve çevresel sürdürülebilirliğin bir arada olması gerektiği konusunda ortak bir uzlaşıyla belirlenmiştir. Oluşan bu ortak tutum, sürdürülebilir çevre politikalarına olan gereksinimi daha da ön plana çıkarmıştır. Bunun bir yansıması olarak, çevre politikalarının uygulama araçları, özellikle de mali araçlar, başarı elde etmede önemli bir görev üstlenmişlerdir. Kirleten öder ilkesine dayanan uygulama araçlarının, kirletmeden önlemeyi esas alan bir anlayışa dönüşmesi, ekolojik vergileri ülkeler açısından vazgeçilmez bir hale getirmiştir. Öyle ki Eurostat'ın 2017 yılı verilerine göre bu vergilerin ülkelerin milli gelirleri içerisindeki payı; Avrupa Birliği ülkelerinde ortama %2,4 iken Türkiye'de bu oran %3,24 olarak hesaplanmıştır. Diğer ülkelerle kıyaslandığında ortalamanın üzerinde bir gelir elde edilmesine rağmen çevre kirliliğinin Türkiye'de yüksek seviyelerde olması, söz konusu vergilerin çevresel amaçlara yeterince hizmet edemediğini göstermektedir. Bu çalışmanın konusu; ekolojik vergilerin milli gelir içerisindeki payı ile bu vergilerin ortaya çıkardığı pozitif dışsallığı analiz etmektir. Yerel yönetimlerden merkezi yönetime doğru işleyen bir vergilendirme sürecinin benimsenmesinin, çevre sorunlarını kaynağında önleme fırsatı vererek vergi adaletini arttıracığı, bunun da çalışmayı daha önemli bir hale getireceği düşünülmektedir. Çalışmanın amacı ise; ekolojik vergilerin ortaya çıkardığı pozitif dışsallığın niteliğini arttıracak bir model önerisi sunmaktır. Türkiye ve İngiltere'nin yerel ve ulusal ölçeklerdeki ekolojik vergi uygulamaları bu çalışma kapsamında ele alınmakta, karşılaştırmalı bir değerlendirme ile söz konusu ölçeklerdeki çevre politikaları analiz edilmektedir. Yöntem olarak nicel ve nitel araştırma yöntemleri kullanılmakla birlikte SWOT Analizi tekniği uygulanarak tasarlanan modelin yol haritası oluşturulmaktadır. Elde edilen bulgular ışığında, Türkiye'nin kapsamlı bir çevre mevzuatına ihtiyaç duyduğu ve uygulanan çevre politikalarının; eğitim, sağlık, ekonomi gibi farklı disiplinler ile bütünlük sağlayacak şekilde uygulanması gerektiği sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Dışsallık, Ekolojik Vergi, Sürdürülebilir Çevre, Sürdürülebilir Kalkınma, Türkiye

TEMEL İLETİŞİM BECERİLERİNİN İŞ DOYUMUNA ETKİSİ: HİZMET SEKTÖRÜ ÖRNEĞİ

Bayram KELLEÇİOĞLU

Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi

SBE Yüksek Lisans Öğrencisi

Dr. Öğr. Üyesi Öznur YAVAN TEMİZKAN

Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi

İİBF Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri Bölümü

ÖZET

İletişimin temelinde insan vardır. İnsanların her anları iletişim kurarak geçmektedir. Hizmet sektörünün temelini de insan oluşturmaktadır ve dinamik bir özelliğe sahiptir. İnsan temelli bu sektörde insana hizmet edilmekle beraber insan gücünün önemini de unutmamak gerekmektedir. İnsan gücünün olduğu bu alanda hizmet kalitesindeki farklılık da insan eliyle oluşmaktadır. Hizmet kalitesindeki farklılığı belirleyen en önemli faktörlerden biri iletişim becerisidir. Bu noktada hizmet sektöründe çalışanların iletişim becerileri önemli hale gelmektedir.

Bireylerin sahip oldukları temel iletişim becerileri iş doyum düzeylerini etkilemektedir. İletişim becerisi güçlü olan bireylerin iş doyum düzeyleri de artmaktadır. Hizmet sektörü çalışanları üzerine gerçekleştirilen bu çalışmanın amacı, sektörde çalışanların temel iletişim becerilerinin iş doyumunu nasıl etkilediğini belirlemektir. Bu bağlamda hizmet sektörü çalışanlarının demografik özelliklerine göre temel iletişim becerileri ve iş doyum düzeylerinin farklılaşıp farklılaşmadığını ve iletişim becerileri ile iş doyumları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olup olmadığını saptamak amacıyla analizler yapılmıştır. Alan araştırmasında anket tekniği kullanılmış olup, çalışmaya Ankara İlinde hizmet sektöründe çalışan 404 kişi katılmıştır. Veriler, 5'li likert tipinde iletişim becerileri ölçeği (İBÖ) ve iş doyum ölçeği (İDÖ) ile toplanmıştır. Çalışmada elde edilen bulgular değerlendirilirken, istatistiksel analizler için SPSS 22.0 İstatistik paket programı kullanılmıştır. Çalışma verileri değerlendirilirken tanımlayıcı istatistiksel metotları (Frekans, Yüzde, Ortalama, Standart sapma), Bağımsız t-testleri, Anova ve Korelasyon, Regresyon analizlerinden faydalanılmıştır. Araştırmada temel iletişim becerileri ile iş doyum düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesine yönelik yapılan analizler neticesinde Ankara İlinde hizmet sektörü çalışanlarının temel iletişim becerileri ile iş doyumları arasında düşük düzeyli ve pozitif yönde ilişki olduğu görülmüştür. Çalışanların iletişim becerilerindeki bir birimlik artışın iş doyumlarını 0,16 düzeyinde arttırdığı saptanmıştır.

Anahtar Kelimeler: İş Doyumu, İletişim Becerileri, Hizmet Sektörü

TÜRK VERGİ HUKUKUNDA UZLAŞMA

Doç. Dr. Ahmet TEKİN

Eskişehir Osmangazi Üniversitesi

İİBF Maliye Bölümü

Arş. Gör. Gülnihal AVŞAR

Eskişehir Osmangazi Üniversitesi

İİBF Maliye Bölümü

ÖZET

Uzlaşma, mükelleflerin adlarına yapılan tarhiyatı yargıya intikal ettirmeden önce, vergi idaresi ile tahakkuk edecek vergi ve ceza hususunda anlaşmak için başvurabilecekleri idari bir çözüm yoludur. Kamu alacağının kısa sürede tahsilini sağlayan uzlaşma yolu, aynı zamanda mükellefin yargı sürecinde katlanacağı maliyetleri ve bürokratik işlemleri de ortadan kaldırmaktadır. Zamanla devlete yüklenen sosyal yükümlülüklerin artış göstermesi ve devletin vergilendirme yetkisine sınırlar çizilmesi isteği birtakım anayasal hareketleri beraberinde getirmiş ve sonrasında hukuk devleti kavramını ortaya çıkarmıştır. Hukuk devleti kavramı kısaca faaliyetlerinde hukuk kurallarına bağlı olan ve vatandaşlarına hukuki güvence sağlayan devlet olarak tanımlanabilecektir. Vergilerin kanuniliği ilkesi de hukuk devletinin gereklerinden birini oluşturmaktadır. Bilindiği üzere bu ilke doğrultusunda vergiler yalnızca yasama organı tarafından konulup kaldırılabilir.

Vergi uyuşmazlıklarının barışçıl çözüm yollarından biri olan uzlaşma birçok ülkede olduğu gibi ülkemizde de uygulama alanı bulmaktadır. Vergi idaresi tarafından özellikle hızlı tahsilat amacıyla kullanılan bu uygulama bazı yazarlar tarafından kişisel bir vergi affı şeklinde de nitelendirilmektedir. Kısaca uzlaşma vergi idaresinin vergi asıl ve cezalarının bir kısmından veya tamamından vazgeçmesi olarak tanımlanabilmektedir. Bu bağlamda Anayasamızın 73. Maddesinde hüküm altına alınmış olan vergilerin kanuniliği ilkesi dikkate alınacak olursa, uzlaşma kurumu ile verginin kaldırılması yetkisi uzlaşma komisyonlarına devredilmekte ve dolayısıyla vergilerin kanuniliği ilkesinin zedelenmesine neden olmaktadır. Ayrıca burada uzlaşma komisyonlarının ne oranda uzlaşma sağlayacaklarına ilişkin sınırlandırmaların bulunmaması da bu ilkeye aykırı uygulamalara neden olmaktadır. Bu bakımdan tarafımızca vergi aslı ve cezalarında uzlaşma oranının ne olacağına ilişkin gerekli yasal düzenlemelerin yapılması ile uzlaşma kurumunun kanunilik ilkesine aykırılık taşıyan bir yönünün ortadan kaldırılmasına yardımcı olunacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Vergi, Uzlaşma, Uyuşmazlık, Vergi Uyuşmazlıklarının İdari Aşamada Çözüm Yolları

**EVALUATING THE ROLE OF MARKET SHARE OF TURKEY
IN AUTOMOTIVE SPARE PART INDUSTRY**

Nazmiye Selin BAYRAK

Yeditepe Üniversitesi

SBE Uluslararası Ticaret ve Lojistik Yönetimi

Yüksek Lisans Öğrencisi

Doç. Dr. Erkut AKKARTAL

Yeditepe Üniversitesi

Ticari Bilimler Fakültesi Uluslararası Lojistik ve Taşımacılık Bölümü

ABSTRACT

Automotive sector, which has generally acknowledged as one of the key sector of developing countries, also has a priority of move handise effect between multiple sectors like fuel, logistic or service. Besides, automotive industry considered as the strongest defense industry of the countries. On the other hand, the development of main industry depends to the development of sub-industry. In this perspective, the spare part industry is a subject, which has to be focused on. The aim of this article is evaluate the market share of Turkey in automotive spare parts industry probingly the ranking of the automotive spare parts industry in the sum results of export, the advantages of the Turkey in the global market, technological perspective, targets, weaknesses and possible threats. The article explores that the spare parts industry has big share in export revenues of Turkey and Turkey has an important status in the global market of automotive spare parts. Equally, Turkey has to take some dispositions as follow the technological developments or as provide to infrastructure development of logistic to avoid lost this status.

Keywords: Spare Part Logistics, Supply Chain, Automotive Industry

JEL: L62, O25, R41, L91, F10

MARX'S CONCEPT OF IDEOLOGY

Arş. Gör. Leman Sinem TOPCUOĞLU

Selçuk Üniversitesi

İİBF SBKY

ABSTRACT

Most substantial contribution of Marx would be a clarification of his understanding of ideology. There is not a clear-cut definition of ideology. Marx's treatment of ideology is unfortunately ambiguous, tense and scattered which makes the job of interpretation a tough one. The significance of the term 'ideology' is apparent with its complex connections to the whole system of Marx's thought. Reconstruction of theory of ideology includes the evaluation of texts directly relevant to ideology as well as the ones that barely mention ideology. Discussion of a 'break' or 'evolution' or 'continuity' in Marx's thought of ideology reflects a political choice about 'who is Marx'. That is, it should be kept in mind that, evaluation of Marx's ideas is not satisfactorily neutral and presentation of 'who is Marx' necessarily implies a theoretical position, including this very effort. The argument supported here will be one of 'middle way'. Despite the undeniable change and improvement in Marx's thought, it points an 'evolution' rather than a sharp 'break'.

Keywords: Marx, Ideology, Hegel, Feuerbach, Consciousness and False Consciousness.

MARX'IN İDEOLOJİ ANLAYIŞI

ÖZET

Marx açısından yapılabilecek en önemli katkı, onun ideoloji anlayışının bir açıklaması olacaktır. İdeolojinin kesin bir tanımı yoktur. Marx'ın ideolojiyi ele alması maalesef belirsiz, gerilimli ve dağınıktır ve bu da yorumlama işini zorlaştırır. İdeoloji teriminin önemi, Marx'ın düşünce sisteminin tümüyle olan karmaşık bağlantıları ile ilişkilidir. İdeoloji teorisinin yeniden inşası, ideolojiyle doğrudan ilgili metinlerin değerlendirilmesini içerdiği gibi, ideolojiden çok az bahsedilen metinleri de içerir. Marx'ın ideolojisi düşüncesinde "kopuş" veya "evrim" veya "süreklilik" tartışması, "Marx'ın kim olduğu" ile ilgili politik bir seçimi yansıtır. Yani, Marx'ın fikirlerinin değerlendirilmesinin tatmin edici derecede nötr olamayacağı ve "Marx'ın kim olduğu" ile ilgili her çaba mutlak teorik bir pozisyonu kabul etmek anlamına gelecektir. Bu yazıda desteklenen argüman bir orta yol bulma çabası olup; Marx'ın düşüncesindeki inkar edilemez değişim ve gelişmenin kabulüne rağmen, keskin bir "kopuş" yerine "evrim" fikrini işaret edecektir.

Anahtar Kelimeler: Marx, İdeoloji, Hegel, Feuerbach, Bilinç ve Yanlış Bilinç

DENİZ TAŞIMACILIĞI VE LİMANLARIN EKONOMİK ETKİLERİ: HOPA LİMANI ANALİZİ

Öğr. Gör. Veysel TATAR

Artvin Çoruh Üniversitesi

Deniz ve Liman İşletmeciliği

Meriç Burçin ÖZER

Avrasya Üniversitesi

SBE İşletme Anabilim Dalı Doktora Öğrencisi

Ahsen KARTAL

Bandırma Onyedli Eylül Üniversitesi

Uluslararası Ticaret ve İşletmecilik Yüksek Lisans Öğrencisi

ÖZET

Deniz ticaretinin en önemli altyapısını oluşturan liman İşletmeleri son yarım asırdır çok hızlı gelişim göstermiştir. Limanlar elleçleme faaliyetlerinin yanı sıra yüke katma değer yaratan ve yoğun sanayii faaliyetlerinin gerçekleştirildiği merkezlerdir. Türkiye'nin 2000'li yıllarda ivme kazanan ihracat büyümesinin Cumhuriyetimizin 100'üncü yılı için amaçlanan 500 milyar ABD Doları tutarındaki büyük hedefe ulaşması için başlattığı "Türkiye'nin 2023 İhracat Stratejisi" Türkiye'nin 2023 hedefine ulaşmada önemli role sahiptir. Bu çalışmada Hopa Limanı, lojistik potansiyeli ve sağladığı lojistik hizmetleri ile hem uluslararası ticarete hem de Türkiye'nin iç pazarına katkılarının önemi belirtilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Denizyolu Taşımacılığı, Hopa Port, Liman.

ECONOMIC IMPACTS OF SEAWAY TRANSPORTATION AND MARITIME PORTS: HOPA PORT ANALYSIS

ABSTRACT

Port Operations, which constitute the most important infrastructure of maritime trade, have developed very rapidly for the last half century. The ports are centers that create added value to the cargo as well as handling activities and intensive industrial activities. Turkey in the 2000s, accelerating export growth of our Republic, which began to reach major destinations in the intended amount of US \$ 500 billion for the year 100th "Turkey's 2023 Export Strategy" Turkey has an important role in achieving the 2023 target. In this study, Hopa Port with potential logistics and logistical services it provides as well as the importance of international trade to contribute to Turkey's domestic market is indicated.

Keywords: Seaway Transportation, Hopa Port, Maritime Port

ÖĞRENEN ÖRGÜTLER VE ÖRGÜTSEL ÖĞRENME: KAVRAMSAL BİR BAKIŞ

Dr. Duygu SEÇKİN HALAÇ
Ege Üniversitesi
Kadın Çalışmaları Ana Bilim Dalı

ÖZET

Bu çalışmanın amacı, literatür taraması yolu ile 1990'ların başlarından itibaren popülaritesi artmış olan öğrenen örgütler yaklaşımının nereden geldiği, nasıl geliştiği ve temel düşünce tarzları hakkında bilgi edinilmesidir. Bu amaç doğrultusunda öğrenen örgütlerin gelişiminde temel dayanak noktası olan örgütsel öğrenme ve aralarındaki farklar da açıklanmaya çalışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: öğrenen örgütler, örgütsel öğrenme, kavramsal bakış

LEARNING ORGANIZATIONS AND ORGANIZATIONAL LEARNING: A CONCEPTUAL STUDY

ABSTRACT

The aim of this study is to traceback the term learning organization's occurrence, progress and building blocks while its popularity has increased since the 1990s. with this aim, as being the starting point of the term, learning organizations and the differences between these two terms are also highlighted.

Keywords: organizational learning, learning organizations, conceptual study

**AN IMPACT STUDY ON THE ACADEMIC AND SKILLS DEVELOPMENT OF EARLY CAREER
RESEARCHERS IN HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS -WITH COMPARATIVE
REFERENCES TO THE BRITISH AND TURKISH CASES**

Dr. Sürhan ÇAM

Cardiff University, Cardiff-WALES

Esra YÜKSEL

Bandırma Onyedİ Eylül Üniversitesi

SBE Çalışma İlişkileri İnsan Kaynakları Programı

Yüksek Lisans Öğrencisi

ABSTRACT

This presentation is based on the initial findings of a pilot study for an international impact-research project on the academic and skills development of early career researchers in higher education institutions. Including various comparisons between the British and Turkish experiences, the main stage of the research will be funded by the Global Challenges Research Fund of the OECD through the British Council and the UK's Economic and Social Research Council.

The research deploys a triangulation between quantitative (primary fieldwork and secondary data analysis) and qualitative (semi-structured interviews and ethnographic enquiries) methods. Taking on the topic mainly from the international political economy of employment relations' point of view rather than an educational or pedagogical perspective, the project will find out the managerial challenges for the career development of researchers. On that basis, the project will not only develop but also promote the implementation of new logistic and human resources management strategies in cooperation with the university administrations.

In this presentation, we will argue that there appears to be a widespread feeling of 'learned helplessness', particularly among the early career researchers in Turkish higher education institutions about their own academic and skills developments to international standards. However, as often the case almost by the very definition of the term, there are also signs of solutions here and there which are already promising enough to pursue in order to even lead up, let alone keep up with the international standards. It will be further argued that the critical issue here is not to let the prevailing sense of frustration feed into prejudices about the 'othered'

Keywords: Academic Development, Akademik Skills, Early Career Researcher, Higher Education Institutions

BULGARİSTAN TÜRKLERİNİN 1950-1951 GÖÇÜNÜN BASINA YANSIMASI

Hilal ÇİMEN

İstanbul Ticaret Üniversitesi
SBE Uluslararası İlişkiler ABD
Yüksek Lisans Öğrencisi

ÖZET

Osmanlı Devleti'nin kuruluş döneminden itibaren yürütülen iskân politikası sayesinde Anadolu'dan Balkanlara çok sayıda Müslüman Türk nüfus yerleştirilmiştir. 19. yüzyılda söz konusu göç tersine dönerek Balkanlardan Anadolu'ya doğru yön değiştirmiş ve siyasi gelişmelere paralel olarak Cumhuriyet döneminde de devam etmiştir.

Balkanlarda Türk azınlığın en yoğun olduğu ülkelerden birisi de Bulgaristan'dır. Buradaki Türklerin durumu iki ülke arasındaki siyasi ilişkilerin seyrine göre bazı dönemlerde önemli değişikliklere uğramıştır. Soğuk Savaş bu dönemlerden biridir. 1950-1951 tarihinde Bulgaristan Türklerinin zorunlu göçe mecbur edilmesi ile iki yüz bin Türk nüfusu Türk topraklarına göç etmek zorunda kalmıştır. 1968-1978 yılları arasında göçler devam etmiş, 1984-1989 tarihleri arasında ise Bulgaristan'ın sistematik politikasının bir ürünü olarak Türkiye'ye bir başka zorunlu göç dalgası olmuştur. Bu tebliğde, 1950-1951 tarihleri arasında Bulgaristan'dan Türkiye'ye gerçekleşen göçler ele alınacaktır. Söz konusu bu göçlerin dünyadaki ve Türkiye'deki siyasi konjonktüre bağlı olarak sebepleri, göçlerin gerçekleşmesi sırasında yaşanan sorunlar ve bunların politik yansımaları hem Türk ve yabancı literatür hem de Türk (Cumhuriyet, Milliyet, Akşam, Zafer, Hürriyet gazeteleri) ve yabancı basına (The New York Times gazetesi) dayalı olarak incelenecektir.

Anahtar Kelimeler: Zorunlu Göç, Gönüllü Göç, Bulgaristan Türkleri, Soğuk Savaş

MODERN-ULUS DEVLET VE PROPAGANDA İLİŞKİSİ

Dilara ŞENSİVAS

İstanbul Ticaret Üniversitesi,
SBE Uluslararası İlişkiler ABD
Yüksek Lisans Öğrencisi

ÖZET

Propaganda, önceden belirlenmiş amaçlar doğrultusunda kitleleri hedef alan ve bu kitlelerin belirlenen amaçlar doğrultusunda davranış geliştirmesini hedefleyen, tek yönlü ve sistematik bir iletişim biçimidir. Tarihsel süreçte modern ulus-devletin ortaya çıkmasıyla birlikte propaganda devlet eliyle kullanılan en etkili araçlardan biri olmuştur. Bilhassa ulusal kimliğin oluşumunda, yurtseverlik ve ulusal bilincin şekillenmesinde propaganda son derece başarılı bir biçimde kullanılmıştır. Ayrıca hükümetler siyasi meşruiyeti sağlama konusunda da propagandadan yararlanmışlardır. Modern ulus devlet milliyetçi içerikli propagandayı bir araç olarak kullanıp, kolektif bellek yaratarak, kolektif rıza imalatını sağlamaktadır. Bu tebliğde propaganda ile ulus-devlet arasındaki ilişki ele alınarak, propagandanın siyasi olarak kullanımında hangi unsurlardan (semboller, kavramlar, resimler vs) yararlandığı, ulusal bilincin ve kolektif hafızanın inşasında ve sürekli olarak yeniden üretiminde propagandanın rolü üzerinde durulacaktır.

Anahtar Kelimeler: Propaganda, Modern Ulus Devlet, Milliyetçilik

DOĞRUDAN YABANCI YATIRIMLARIN CARI İŞLEMLER DENGESİ ÜZERİNDEKİ ETKİSİ: TÜRKİYE ÖRNEĞİ

Dr. Mehmet Ali POLAT
D.H.M.İ. Bursa Yenişehir Havalimanı

ÖZET

Tasarruf düzeyinin üzerinde bir yatırım düzeyinin sürdürülebilmesi için, aradaki farkın yabancı sermaye (portföy yatırımı ve *doğrudan yabancı yatırım*), dış borç ve rezerv varlıklar ile finansmanı şarttır. *Doğrudan yabancı yatırımlar*, bir ülkede yerleşik kişi ya da kurumların başka bir ülkeden konut, arsa, firma satın alması veya yeni kurulan bir firma için kuruluş sermayesi sağlaması ya da mevcut bir firmanın sermayesini artırmak suretiyle onunla ortaklık kurması olgusunu ifade etmektedir. Doğrudan yabancı yatırımları gerçekleştiren firmalar, başka ülkelerde/kendi ülkelerinde kullanmış oldukları teknolojileri, iş yapma ve işletmecilik bilgilerini gittikleri diğer ülkelere beraberinde götürmektedir. Ayrıca, doğrudan yabancı sermaye yatırımları, ev sahibi ülkeye döviz girişi sağlayıp ülkenin sermaye stokunu artırmaktadır; bu bağlamda, o ülkenin, üretim kapasitesini genişletip istihdamını artırabilmektedir.

Doğrudan yabancı yatırımları artırmaya yönelik politikaların nihai hedefi ulusal ekonomiyi canlandırmak ve büyümeyi sürdürülebilir kılmak gibi makroekonomik amaçlardır. Bununla birlikte özellikle az gelişmiş ve gelişmekte olan ekonomilerde, cari açığın finansmanında yabancı sermaye hareketleri belirleyici olabilmektedir. Bu nedenle, doğrudan yabancı yatırımlar ile cari açık arasındaki ilişkinin incelenmesi çok önemlidir.

TCMB tarafından, geleneksel olmayan (yeni) para politikalarının uygulanmaya başlandığı Kasım 2010'da Türkiye'ye gelen yabancı sermayenin çok büyük bir kısmı kısa vadeli sermaye hareketlerinden oluşmakta iken, alınan önlemlerin de etkisiyle zaman içinde bu yapı değişmiş, Ocak 2014'ten itibaren uzun vadeli sermaye hareketleri daha fazla olmaya başlamıştır. Temmuz 2015'ten sonra ise tamamen uzun vadeli sermaye hareketleri gerçekleşmeye başlamıştır. Bu nedenle, TCMB'nin uyguladığı yeni para politikalarının, ülkeye gelen yabancı sermayenin vade yapısını uzatmada genel olarak başarılı olduğu söylenebilir. Ancak, 2017 yılında tekrar kısa vadeli sermaye hareketleri artış göstermiş, ülkeye gelen toplam yabancı sermaye miktarı da önemli ölçüde azalmıştır. TCMB'nin bu noktada alacağı tedbirlerle ülkeye gelen portföy yatırımlarını düşük ve istikrarlı, doğrudan yabancı yatırımları da yüksek ve istikrarlı tutmaya çalışmasında yarar vardır.

Anahtar Kelimeler: Cari İşlemler Açığı, Doğrudan Yabancı Yatırımlar, Portföy Yatırımları

**RELATIONSHIPS BETWEEN FATHER INVOLVEMENT LEVEL AND SOCIAL COMPETENCE
AND BEHAVIORS OF CHILDREN**

**OKUL ÖNCESİ DÖNEM ÇOCUKLARINDA BABA KATILIM DÜZEYİ İLE ÇOCUKLARIN
SOSYAL YETKİNLİK ve DAVRANIŞLARI ARASINDAKİ İLİŞKİ**

Dr. Öğr. Üyesi Kızbes Meral KILIÇ

Akdeniz Üniversitesi

Kumluca Sağlık Bilimleri Fakültesi

Çocuk Gelişimi Bölümü

ÖZET

Çocuğun gelecekteki ilişkilerinde, çocuğun annesi tarafından desteklenmesinin yanında babadan aldığı değer duygusu da önemli bir etken olmakta; duyarlı annelik kadar duyarlı babalık kavramının da çocuk gelişimi için önemli olduğu, üzerinde durulması gereken konulardan biri olarak karşımıza çıkmaktadır. Babaların aile içinde katılım sağlamalarının doğrudan ya da dolaylı olarak çocukların üzerinde etkisinin olabileceği saptanmış, özellikle de çocukların fiziksel ve psikolojik iyi oluş hallerine yönelik etkisi giderek farkındalık kazanılan bir konu haline gelmiştir. Babaların çocuklarıyla ilgilenmeleri, çocukların akademik, bilişsel ve sosyo-duygusal gelişimleriyle ilişkili gözükmemektedir. Baba ile daha fazla aktivite paylaşan çocukların, paylaşmayanlara göre daha başarılı olduğu da edinilen bulgular arasındadır. Bu bağlamda bu çalışmanın amacı, babaların katılım düzeyi ile çocuklarının sosyal becerileri arasındaki ilişkinin araştırılmasıdır. Çalışmada kullanılacak “Baba Katılım Ölçeği”ni çocukların babaları, “Sosyal Yetkinlik ve Davranış Değerlendirme Ölçeği”ni ise çocukların öğretmenlerinin doldurmaları planlanmaktadır. Çalışmadan elde edilen bulgular ışığında önerilerde bulunulacaktır.

Anahtar Sözcükler: Baba Katılımı, Sosyal Yetkinlik, Sosyal Beceri, Okul Öncesi Dönem.

TIBBİ SOSYAL HİZMET: KRONİK HASTALIKLARIN PSİKOSOSYAL BOYUTU

Dr. Öğr. Üyesi Buğra YILDIRIM

Manisa Celal Bayar Üniversitesi
Sağlık Bilimleri Fakültesi Sosyal Hizmet Bölümü

ÖZET

Kronik hastalıklar modern tıbbın en önemli sağlık sorunlarından biridir. İnsan ömrü uzarken kronik hastalıkların görülme sıklığı günden güne artmaktadır. İnsanların yaşam kalitesi de kronik hastalıklar nedeniyle her geçen gün düşmektedir. Kronik hastalığa sahip birey kendi hastalığının getirdiği fiziksel sorunları tecrübe eder. Dahası kronik hastalığa sahip bireyler; psikolojik ve sosyal alanlarında da hastalık eksenli yeni değişimler, olumsuz durumlar ile karşılaşır. İnsanı çevreleyen kronik hastalıklara sadece tıbbi tedavi yöntemleri ile müdahale yerine hasta odaklı yaklaşımlarla müdahale etmek gerekir. Böylece kronik hastalığın psikososyal boyutları ile ilgili profesyonel müdahaleler tıbbi tedavi ekibi tarafından geliştirilebilir. Sosyal hizmet müdahaleleri ve sosyal hizmet uzmanları sağlık bakım alanında ve tıbbi tedavi ekibi içinde kronik hastalıkların psikososyal boyutu ile ilgilenir. Ayrıca bir asırlık bilgi ve beceri deneyimi ile sosyal hizmet uzmanları kronik hastalıklara karşı tıbbi sosyal hizmet müdahalelerini kullanırlar. Bu noktada sosyal hizmet; insanı ve çevresini anlama sanatıdır şeklinde tanımlanabilir çünkü tıbbi sosyal hizmet uygulama alanı sosyal bir bilim olan sosyal hizmetin birey merkezli yetkinliğini bireyler lehine kullandığı alanlardan sadece biridir. Dolayısıyla bu bildiri tıbbi sosyal hizmetin doğuşunu ve kronik hastalıklar ile sosyal hizmet müdahaleleri arasındaki ilişkiyi açıklamayı amaçlamaktadır. Sonuç olarak hasta odaklı yaklaşımlarda kronik hastalıkların psikososyal boyutu tıbbi sosyal hizmet müdahaleleri ile desteklendiği zaman daha etkili bir tedavi sunumundan bahsedilebilir.

Anahtar Kelimeler: Kronik Hastalıklar, Sosyal Hizmet Uzmanı, Tıbbi Sosyal Hizmet

MEDICAL SOCIAL WORK: PSYCHOSOCIAL DIMENSION OF CHRONIC ILLNESS

ABSTRACT

Chronic illness are one of the most important health problems of modern medicine. The prevalence of chronic illness increases day by day as human lifetime increases. The quality of life of people also decreases every day due to chronic illness. Person with chronic illness experiences the physical problems of his/her disease. Moreover, people with chronic illness; in their psychological and social fields, new changes and negative situations are encountered. Patient-centered approaches should be considered in order to intervene in chronic illness surrounding human rather than intervention with only medical treatment methods. Thus, professional interventions related to psychosocial dimensions of chronic illness can be developed by the medical treatment team. Social work interventions and social workers are concerned with the psychosocial dimension of chronic illness with in the health care settings and medical treatment team. In addition, with a century of knowledge and skill experience, social workers use medical social work interventions against chronic illness. At this point, social work; It can be defined as the art of understanding the human and their environment, because the social work practice field is only one of the areas in which social work, which is a social science, uses person-centred competence in favor of individuals. Therefore, this proceeding aims to explain the birth of medical social work and the relationship between chronic illness and social work interventions. As a result, a more effective treatment provision can be mentioned when the psychosocial dimension of chronic illness are supported by medical social work interventions.

Keywords: Chronic Illness, Social Worker, Medical Social Work

BİR KUŞAK BİR YOL PROJESİ ÇERÇEVESİNDE ÇİN VE TÜRKİYE İLİŞKİLERİNDE YENİ GELİŞMELER

Shanawa YUSUFU

Chang Ji Üniversitesi (Chang Ji College)

Kamu Yönetimi Bölümü, Chang Ji-ÇİN

İstanbul Ticaret Üniversitesi

SBE Uluslararası İlişkiler Bölümü

Yüksek Lisans Öğrencisi

ÖZET

2013 yılında, Çin Devlet Başkanı Xi Jinping Orta Asya ve Güneydoğu Asya ülkelerine yapılan ziyaretler sırasında, “İpek Yolu Ekonomik Kuşağı” ve “21. Yüzyıl Deniz İpek Yolu”nun birlikte inşa edilmesi hakkında büyük bir girişimi önerdi. 3 Mart 2015 Çin Halk Cumhuriyeti hükümeti “İpek Yolu Ekonomi Kuşağı ile 21. Yüzyıl Deniz İpek Yolunun Ortaklaşa İnşa Edilmesini Teşvik Üzerine Vizyon ve Faaliyetler” i ortaya koydu. O günden itibaren gündemde en çok konuşulan konulardan bir olan “Bir Kuşak Bir Yol”, ekonomik küreselleşmenin derinleşmesini teşvik etmek için Çin halk cumhuriyeti tarafından önerilen yeni bir uluslararası bölgesel ekonomik işbirliği modeli oldu. “Bir Kuşak Bir Yol” ekonomik işbirliği modeli aynı zamanda Çin’in ekonomik barış, dostluk ve ortak gelişme düşüncesini yansıtan yeni ekonomik stratejisini ortaya koymaktadır.

Tarihi İpek Yolu bağlamında, Türkiye ile Çin aralarında 2000 yıl öncesine kadar uzanan bir bağ oluşmuştur. Günümüzde ise Tarihi İpek Yolu, “Bir Kuşak Bir Yol” projesi ile yeniden canlandırılarak ikili ilişkilerin geliştirilmesinde fırsat yaratmak amacıyla kullanılmaktadır. Bu çalışmada, “Bir Kuşak Bir Yol” projesi çerçevesinde Çin ve Türkiye ilişkilerinde yeni gelişmeleri ve problemleri incelenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Bir Kuşak Bir Yol, İpek Yolu Ekonomik Kuşağı, 21 Yüzyıl Deniz İpek Yolu, Strateji

**THE EFFECTS OF THE PERCEIVED LOGISTICS-MARKETING COORDINATION
ON BUSINESS PERFORMANCE IN LOGISTICS COMPANIES**

Res. Asst. Esra Nur GÖKHAN

Beykoz University Department of Business

Assoc. Prof. Dr. Erkut AKKARTAL

Yeditepe University

Faculty of Commerce

Department of International Logistics and Transportation

ABSTRACT

Marketing is considered to be a vital part of economy and of course and increasing need exist for an efficient marketing system for logistics. As well as communicating logistics with a purpose of positioning logistics in the present competitive environment, logistics managers are given the tasks of marketing logistics. Planning delivering, controlling the flow of physical goods, marketing materials and informations from the raw material to the market are essential for marketing logistics. The lack of co-ordination of joint activities between marketing and logistics units leads to poor cooperation and low operational performance. The aim of this paper is to examine the effects of perceived marketing and logistics functions on business performance. In that research reflection of this increase to marketing logistics will be discussed entirely. Result will show the importance level of the unity of marketing and logistics coordination on business performance.

Keywords: Marketing, Logistics, Competitive Advantage

Jel: M31, M21, M11

IMPACT OF ARTIFICIAL INTELLIGENCE SYSTEMS ON MANAGERIAL DECISIONS

Zainab BEIROUTY

German Jordanian University - JORDAN

Graduate School of Business

Ph.D. Candidate

Yeditepe University

ABSTRACT

“The development of full artificial intelligence could spell the end of the human race”

Stephen Hawking

Almost every aspect of modern human life is being influenced by science and technology. In other words; we can say that technology is invading our lives in every single use starting from smart phones up to smart homes and medical surgery.

The name of Artificial Intelligence refers to the work processes of machines that would need intelligence if they were applied by humans. As our lives' complexity level increases, the AI systems level get more complicated, or what we might call “robots” become significant trying to digitalize all our work processes and move all business sectors to fully automated systems as much as possible.

In what most scientists called the fourth industrial revolution; robots have taken a huge step-in decision-making process and selecting employees especially in some companies in different countries; such as Japan, China, US and UAE. Moreover; replacing some human resource department in some companies with a complete AI system that is able to perform selection, recruiting, appraising and training for the employees. This all pushed to ask the question of what extent can robots' effect on management positions and can they perform accurate decisions instead of humans?

In this paper; the impact of AI on human managerial decision-making process in Gulf countries will be studied. Also, if Human managers will be replaced by AI systems will be investigated through the use of previous researchers and conducting other research methodology to obtain more relevant and accurate data for future studies.

Keywords: Management, AI systems, Managerial Decisions, Automation, Decision-Making

ÇAĞRI MERKEZLERİNDE ÇALIŞAN MÜŞTERİ TEMSİLCİLERİNİN İŞ YÜKÜ ALGILARININ DÜŞÜRÜLMESİNDE ETKİLEŞİMCİ LİDERLİK TARZININ ETKİSİ: İSTANBUL'DA FAALİYET GÖSTEREN ÇAĞRI MERKEZLERİNDE BİR ALAN ARAŞTIRMASI

Arş. Gör. Dr. Mehmet CIRANOĞLU
Uludağ Üniversitesi İnegöl İşletme Fakültesi
İşletme Bölümü

ÖZET

Bu çalışmada, çağrı merkezlerinde takım lideri (supervisor) pozisyonunda bulunan ilk kademe yöneticilerinin sergiledikleri etkileşimci liderlik davranışlarının, kendilerine bağlı çalışan müşteri temsilcilerinin iş yükü algılarını ne yönde ve ne kadar etkilediğinin ölçülmesi amaçlanmıştır. Bununla birlikte, müşteri temsilcilerinin iş yükü algılarının birtakım demografik faktörlere göre ne şekilde farklılık gösterdiği de ayrıca test edilmiştir. İstanbul ilinde çeşitli çağrı merkezlerinde çalışan 284 katılımcıdan beşli Likert Ölçeğinde ifadeler içeren bir anket kullanılarak veri toplanmıştır. Toplanan veriler Yapısal Eşitlik Modeli kullanılarak değerlendirilmiş, işten yükü algısının demografik faktörlere göre anlamlı farklılıklar gösterip göstermediğini test etmek için ise T testi ve ANOVA testleri kullanılmıştır. Araştırma kapsamında ortaya konan hipotez; takım liderlerinin sergiledikleri etkileşimci liderlik tarzının, müşteri temsilcilerinin iş yükü algılarını düşürdüğüdür (negatif yönde etkilediğidir). Araştırma sonucunda müşteri temsilcilerinin iş yükü algılarını hem meslekteki hem de çalıştıkları kurumdaki kıdemlerine göre anlamlı farklılıklar gösterdiği tespit edilmiştir. Ayrıca yapısal modelin test edilmesi sonucunda; modelin araştırma için uygun olduğu ve elde edilen p ve t değerlerine göre de hipotezin desteklendiği görülmüştür.

Anahtar kelimeler: Etkileşimci Liderlik, İş Yükü Algısı, Çağrı Merkezi

THE EFFECT OF TRANSACTIONAL LEADERSHIP STYLE ON WORKLOAD PERCEPTIONS OF CUSTOMER REPRESENTATIVES WORKING IN CALL CENTERS: A FIELD STUDY IN CALL CENTERS IN ISTANBUL

ABSTRACT

In this study, it was aimed to measure the effect of the transactional leadership behaviors of the team leaders (supervisors) on customer representatives' workload perceptions in call centers. At the same time, it is tested how workload perception differs according to some demographic factors. Data were collected from 284 participants from a variety of call centers in the province of İstanbul using a questionnaire including the five-point Likert Scale. The data which was collected for the study were analyzed by using Structural Equation Model, and also to test whether the workload perception significantly differed according to demographic factors, T test and ANOVA test were used. The hypothesis of the study; that the interactional leadership style exhibited by the team leaders reduces (negatively affects) the workload perceptions of the customer representatives. As a result of the study, it was determined that the workload perception of the customer representatives showed significant differences according to their profession and their seniority at the institution they worked. As a result of testing the structural model; it was found that the model was suitable for the research and the hypothesis was supported according to the obtained p and t values.

Keywords: Interactional Leadership, Workload Perception, Call Centers

ÇALIŞMA YAŞAMINDA KADIN OLMAK: FARKLILIK İKLİMİ BAĞLAMINDA BİREYSEL VE ÖRGÜTSEL ÇIKTILARIN DEĞERLENDİRİLMESİ

Hazal Koray ALAY

Yıldız Teknik Üniversitesi

SBE İşletme Yönetimi ABD Doktora öğrencisi

Prof. Dr. Esin CAN

Yıldız Teknik Üniversitesi

ÖZET

Bu çalışma da, kadınların evli ve çocuk sahibi olma/ma durumunun algıladıkları farklılık iklimi, iş tatmini, örgütsel bağlılık ve işten ayrılma niyeti üzerinde farklılaştırıcı bir etkisinin varlığı incelenmektedir. Aynı zamanda farklılık iklimi algısının bireysel ve örgütsel çıktılar üzerindeki etkisinin geçerliliği ve geleceği tartışılmaktadır. Bu çalışma kadınların çalışma yaşamındaki kimliğini odak noktasına aldığı için araştırmanın teorik alt yapısı sosyal kimlik teorisi ve cinsiyet rolü teorisine dayanmaktadır. Elde edilen verilere uygulanan analiz sonuçları modelin açıklayıcılık gücünün yüksek olduğunu göstermektedir. Kadınların medeni durumu ve çocuk sahibi olma/ma farklılıkları algılanan farklılık iklimi, bireysel ve örgütsel çıktılar üzerinde farklılaştırıcı etkiye sahiptir. Ayrıca farklılık iklimi iş tatmini, örgütsel bağlılık ve işten ayrılma niyeti üzerinde anlamlı etkiye sahiptir. Çalışma yaşamındaki kadının varlığını farklılık iklimi algısı, bireysel ve örgütsel çıktılar bağlamında inceleyen bu çalışmanın, ilgili yazına ve iş dünyasına katkı sunması amaçlanmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Cinsiyet Roller, Farklılık İklimi, İş Tatmini, Örgütsel Bağlılık, İşten Ayrılma Niyeti

BEING WOMEN IN WORKING LIFE: EVALUATION OF INDIVIDUAL AND ORGANIZATIONAL OUTCOMES IN THE CONTEXT OF DIVERSITY CLIMATE

ABSTRACT

This study examines the existence of differentiating effect of diversity climate perception, job satisfaction, organizational commitment and intention to quit of women that married and have child. At the same time, the validity and future of the impact of diversity climate perception on individual and organizational outcomes is discussed. Since this study focuses on the identity of women in the working life, the theoretical background of the research is based on the gender role theory and social identity theory. The results obtained from the data analysis show that the model has a high explanatory power. Women's marital status and having children have a differentiating effect on individual and organizational outcomes. Moreover, the diversity climate has a significant effect on job satisfaction, organizational commitment and intention to leave. The aim of this study, which examines the existence of women in working life in the context of diversity climate perception, individual and organizational outcomes, is to contribute to the related literature and business world.

Keywords: Gender Role, Diversity Climate, Job Satisfaction, Organizational Climate, Intention to Quit

ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN FİZİK LABORATUVARINDA ARKA PLAN MÜZİK HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİ

Dr. Öğr. Üyesi Cezmi ÜNAL

Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi
Eğitim Fakültesi Matematik ve Fen Bilimleri Eğitimi Bölümü

ÖZET

Fizik genel olarak insanlar tarafından pek ilgi gösterilmeyen ve sıcak bulunmayan derslerden bir tanesidir. Fizik eğitimi alanında çalışan bilim insanları bu isteksizliğe çare olabilecek ve fiziği sevdirecek öğretebilecek yöntemler üzerinde araştırmalar yürütmektedir. Bu kapsamda başka bilimlerdeki başarıyı ve bilimlere karşı motivasyonu arttırdığı iddia edilen müziğin uygun olabileceği fizik derslerine de entegre edilmesi ümit verici olabilir. Bu araştırmanın amacı, üniversite öğrencilerin fizik laboratuvarında deney yaparken arka planda müzik çalması hakkında görüşlerini belirlemektir. Araştırmanın çalışma grubunu Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi Eğitim Fakültesi Fen Bilgisi Öğretmenliği Programı'nda okuyan 18 üniversite öğrencisi oluşturmaktadır. Katılımcıların arka plan müzik hakkındaki görüşlerini öğrenebilmek için standartlaştırılmış açık uçlu görüşme formu hazırlanmıştır. Katılımcıların görüşleri dört boyut altında betimsel analiz yoluyla incelenmiştir. Katılımcıların genel olarak, deney yaparken arka plan müziği hakkında olumlu görüşe sahip olduğu ve fizik deneylerini gerçekleştirme yönündeki isteklerini arttırdığı sonuçlarına ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Fizik, Laboratuvar, Deney, Müzik

KARIYER Mİ? ÇOCUK MU? KADINLAR NE DÜŞÜNÜYOR?

Nalan Ecem ÇAKMAK

Prof. Dr. Bülent BAYAT

Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi
SBE Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri ABD

ÖZET

Nüfus, bir ülkenin kalkınması ve o ülkedeki mevcut kaynakların bölüşümü açısından önemli göstergelerden biri olarak kabul edilmektedir. Gelişmiş ülkelerin nüfus yapısı incelendiğinde nüfus artış hızlarının gittikçe azaldığı, doğurganlık oranlarının düştüğü ve genç nüfusun toplam nüfus içerisindeki payının hızla azaldığı dikkat çekmektedir. Bu durum nüfusun bağımlılık oranını ve dolaylı olarak ülkelerin kalkınma düzeylerini etkilemektedir. Nüfus politikaları özellikle son yıllarda Türkiye’de de önemli gündem konularından biridir. Türkiye’de azalma eğiliminde olan ve TÜİK’ in açıkladığı son verilere göre nüfus yenilenme düzeyinin altında kalan doğurganlık hızını artış eğilimine çevirmeye yönelik nüfus politikaları ve düzenlemeler yapılmıştır. Son yıllarda pronatalist politikaların Türkiye’nin nüfus politikasına yön vermesiyle birlikte ilgili kanunlarda gebe ve yeni doğum yapmış kadın çalışanlara yönelik değişiklikler yapılmıştır. Doğurganlık tercihlerini etkileyen pek çok etmen vardır. Çeşitli etmenlerin doğurganlık üzerindeki etkisi konuyu eleştirilere açık hale getirirse de özellikle Türkiye Nüfus Sağlık Araştırmaları tarafından yapılan çalışmalar kadın çalışanların doğurganlık tercihlerini etkileyen belirli faktörler olduğunu göstermiştir. Bu çalışmada, doğurganlık hızı kavramından yola çıkılarak Türkiye’deki doğurganlık hızının yıllar içindeki durumu incelenecektir. Daha sonra çalışan kadınların doğurganlık tercihlerini etkilemeye yönelik Türkiye’de yapılan hukuksal düzenlemelere yer verilecektir.

Anahtar Kelimeler: Doğurganlık, Nüfus Politikaları, Pronatalist Politikalar

ORTA ÖLÇEKLİ KENTLER VE SÜRDÜRÜLEBİLİR KENTSEL GELİŞME

Dr. Öğr. Üyesi H. Burçin HENDEN ŞOLT
Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi
Alaplı MYO Mimarlık ve Şehir Planlama Bölümü

ÖZET

Yaşam alanı olarak kırsal alan yerine kentsel alanların tercih edilmesi rastlanırl bir durumdur. Ancak kentsel hizmetlerin paylaşımı kent yaşamını zorlaştırabilir. Bu nedenle kırsal ve kentsel alanların geçişi niteliğinde olan orta ölçekli kentler dikkat çekmektedir. Orta ölçekli kentlerin özelliği dışarıya göç vermesi ve ekonomik yapılarının zayıflamasıdır. Bunun yanı sıra mevcut ekonomik, teknolojik ve sosyal gelişmeler orta ölçekli kentin aleyhine olmakta, büyük kentler karşısında iş ve nüfus kaybetmektedirler. Ancak tüm bunlara rağmen, orta ölçekli kentler birçok yönden cazip yerleşim yerleridir. Büyük kentlerin yaratmış olduğu olumsuzluklardan kaçmak isteyenler için alternatif konumdadır. Ayrıca, orta ölçekli kentler sürdürülebilir kentsel gelişme açısından önemli avantajlar sunmaktadırlar. Bu çalışma; dünya genelinde önemi giderek artmakta olan “orta ölçekli kent” kavramını farklı boyutlarıyla tartışarak; sürdürülebilir kentsel gelişme açısından değerlendirmesini yapmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Kent, Kent planlama, Sürdürülebilir Kentsel Gelişme, Orta Ölçekli Kent

ABSTRACT

Urban areas are preferred as living spaces instead of rural areas. Sharing urban services can make city life difficult. The middle-scale cities, which are the transition of rural and urban areas, are remarkable. The characteristic of medium sized cities is the emigration and weakening of economic structures. Besides, the current economic, technological and social developments are against the middle-scale city., Medium sized cities lose jobs and population compared to large cities. But despite all this, medium-sized cities are attractive settlements in many ways. It is an alternative for those who want to escape from the negativity created by big cities. In addition, medium-sized cities offer substantial advantages in terms of Sustainable Urban Development. This study discusses the concept of “mid-sized city”, which is increasingly important throughout the world, with different dimensions and evaluates it in terms of Sustainable Urban Development.

Keywords: City, Urban Planning, Sustainable Urban Development, Medium-Sized City

ENGELSİZ KENT YAKLAŞIMI VE KENTSEL HİZMETLER

Dr. Öğr. Üyesi H. Burçin HENDEN ŞOLT
Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi
Alaplı MYO Mimarlık ve Şehir Planlama Bölümü

ÖZET

Kentler yaş, cinsiyet, köken, eğitim, gelir, engellilik durumu gibi farklı nitelikteki bireylerin bir arada yaşamını sürdürdüğü mekânlardır. Kent planlama; fiziki, ekonomik ve sosyal anlamda düzenlemenin devamlılığını esas kılmaktadır. Kent planlama hizmetleri adil ve eşit erişilebilirlik olmalıdır. Özellikle dezavantajlı kesimin hizmetlerden faydalanma durumu dikkat çekicidir. Avrupa Kentsel Şartı ve Kentli Hakları Deklarasyonu gibi hukuki metinlerde yer alan erişilebilirlik olgusu yerini giderek eşit erişilebilirliğe ve “Engelsiz Kent Yaklaşımı”na bırakmıştır. Bu çalışmada; kent yönetimlerinin sunması gereken hizmetlerden yola çıkarak engelsiz kent yaklaşımı ele alınmaktadır. Daha yaşanabilir kentsel mekânların oluşmasında; dezavantajlı kesimin yaşam kalitesinin değerlendirilmesi toplumsal adalet anlayışı açısından önemlidir. Engelsiz kent yaklaşımında kent halkının bütünselliği ön plandadır. Konuyla ilgili başarılı örneklerin gözden geçirilmesi ve yeni düzenlemelerin teşvik edilmesi olumlu olacaktır.

Anahtar Kelimeler: Kent, Kent planlama, Erişilebilirlik, Engelsiz Kent Yaklaşımı

ABSTRACT

Cities are places where individuals of different quality, such as age, gender, origin, education, income, disability, etc. live together. Urban planning is based on the continuity of the arrangement in the physical, economic and social sense. Urban planning services should be fair and equitable accessibility. It is particularly striking that the disadvantaged sector is benefiting from services. The concept of accessibility is included in legal texts, such as the “European Charter of Urban” and “Urban Rights Declaration”. Equal accessibility and the “City Approach Without Barriers” are becoming more and more important. In this study, based on the services required by the city administrations, the approach of the city without barriers is taken into consideration. In terms of social justice, it is important to evaluate the quality of life of disadvantaged people in the formation of more livable urban spaces. The integrity of the city people is at the forefront of the approach of the city without barriers. It would be a good idea to review the successful examples and promote new regulations.

Keywords: City, Urban Planning, Accessibility, City Approach Without Barriers

AVM ATMOSFERİ UNSURLARININ ALIŞVERİŞ DEĞERİ VE TÜKETİCİLERİN ALIŞVERİŞ DAVRANIŞ BİÇİMLERİ ÜZERİNDEKİ ETKİSİ: ALIŞVERİŞ DEĞERİNİN ARACI ROLÜNÜN İNCELENMESİ

Dr. Mehmet SAĞLAM

İstanbul Ticaret Üniversitesi
İşletme Fakültesi, İşletme Bölümü

ÖZET

Son dönemde artan AVM sayısı ile birlikte yoğun rekabette bulunan AVM'ler için müşterileri mağazalara çekmek ve tercihlerini kendilerine yöneltmek amacıyla oluşturulan atmosfer unsurlarının tüketici alışveriş değerine ve davranış biçimlerine ne derece etkisi olduğu önemli olmaktadır. AVM'lerde oluşturulan atmosfer tüketicilerin duygularına hitap ederek hazcı ve faydacı alışveriş değerini şekillendirmekte ve bu değerler tüketici davranışlarına etki etmektedir.

Bu çalışmada AVM atmosferi unsurlarının hazcı ve faydacı alışveriş değerleri üzerindeki etkisi ile alışveriş davranış biçimlerinden plansız zaman geçirme, plansız alışveriş yapma ve müşteri olma niyetleri üzerindeki etkisi, çoklu regresyon analizi ile incelenmeye çalışılmıştır. Ayrıca, AVM atmosferinin alışveriş davranış biçimleri üzerindeki etkisinde hazcı ve faydacı alışveriş değerlerinin aracı rolü hiyerarşik regresyon analizi ile araştırılmıştır. Çalışma online anket aracılığıyla ve kolayda örnekleme ile 330 katılımcı üzerinde gerçekleştirilmiştir. Veri analizinde SPSS 24 programı kullanılmıştır. Analiz sonuçlarında AVM atmosferi unsurlarından dizayn, sosyal ve ambiyans faktörlerinin hazcı değer üzerinde pozitif, dizayn faktörünün faydacı değer üzerinde negatif, yerleşim ve sosyal faktörlerin ise pozitif etkiye sahip olduğu, dizayn ve ambiyans faktörlerinin plansız zaman geçirme üzerinde pozitif, sosyal ve ambiyans faktörlerinin plansız alışveriş yapma ve müşteri olma niyeti üzerinde pozitif etkiye sahip olduğu, sosyal faktörlerin plansız alışveriş yapma, ambiyans faktörlerinin ise müşteri olma niyetinde daha fazla etkisi olduğu belirlenmiştir. Aracı etkiler değerlendirildiğinde, AVM atmosferinin plansız zaman geçirme ve müşteri olma niyeti üzerindeki etkisinde hazcı değer kısmi aracı etkiye, plansız alışveriş yapma üzerindeki etkisinde ise tam aracı etkiye sahip olduğu, faydacı değer ise sadece AVM atmosferinin müşteri olma niyeti üzerindeki etkisinde kısmi aracı etkiye sahip olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: AVM Atmosferi, Alışveriş Değeri, Tüketici Alışveriş Davranış Biçimleri

GRİLEŞEN YÜZYILDA ALTIN DEĞERİNDE GÜMÜŞ EKONOMİ

Hatice Kübra HASBENLİ

Prof. Dr. Erdiñç YAZICI

Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi
SBE, Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri ABD

ÖZET

Dünyada nüfus, doğum ve ölüm oranlarının azalması ile daha önce yaşamadığı bir döneme girmektedir. Sosyal yapının değişmesi ile çocuk sayısının düşük olması ve gelişen teknoloji sonucu yaşam beklentisinin uzaması ile küresel bir sorun olarak nüfus yaşlanmaya başlamıştır. Bu değişim sonucunda, 50 yaş ve üstü nüfusun yaşlanmasına ilişkin tüketici harcamalarından ve özel ihtiyaçlarından kaynaklanan ekonomik fırsatlar olarak tanımlanan Gümüş Ekonomi kavramı geliştirilmiştir. Gümüş Ekonomi kavramı, altın dönemini geçen insanların yaşlılıkta karşılaştıkları engelleri aşarak, üretimde ve tüketimde yer almalarını sağlamak amacıyla ortaya çıkmıştır. Yaşlıların yaşam kalitesini yükseltmek, yeni ürünler oluşturmak, aktif ve bağımsız yaşamlarını sağlamak, hayat boyu öğrenme ile kendilerini geliştirmelerine ve işgücü piyasasında tutunmaya devam edebilmelerine yardımcı olmak ve hayata sosyal olarak katılmalarını sağlamak Gümüş Ekonominin temel düşünce yapısını oluşturmaktadır. Gümüş ekonomi, dünyanın üçüncü büyük ekonomisi olarak değerlendirilmektedir ve bunun temelinde nüfusun giderek yaşlanması ve yaşlı insanların ise daha eğitilmiş, daha sağlıklı, finansal açıdan güçlü ve bağımsız olmaları yatmaktadır. Gümüş ekonominin kapsamının yaşlı insanlar olduğu düşünülse de, halkın refahı ve ekonominin büyümesi adına gelişmelerin yaşanması, kavramın içinde yer bulmuştur. Gümüş Ekonomi yeni kavramların doğuşuna neden olmuştur; yaşlı dostu, gerontoloji, gümüş pazar, vb. Günümüzde çevremizde yaşanan birçok gelişmede akıllı evden otonom arabalara, sağlık turizminden üçüncü çağ üniversitelerine kadar, ekonominin yeni gözde pazarı, Gümüş Ekonominin etkisi olduğu anlaşılmaktadır. Söz konusu çalışmamızda öncelikle Gümüş Ekonomi kavramına ve ortaya çıkışına dair yapılan çalışmalara değinilecektir. Daha sonrasında ilişkili kavramlar açıklanacak ve son olarak Gümüş Ekonomi kavramının kapsamını teknoloji, işgücü piyasası, tüketim, eğitim ve sağlık açısından örneklerle açıklanacaktır. Sonuç kısmında ise genel değerlendirme ile önerilerde bulunulacaktır.

Anahtar Kelimeler: Gümüş Ekonomi, Nüfus Yaşlanması, Yaşlı Dostu, Gerontoloji

TÜRKİYE'DE İMAR PLANLARININ SÜRDÜRÜLEBİLİR ŞEHİR UYGULAMALARI BAĞLAMINDA ANALİZİ

Doç. Dr. İmam Bakır KANLI

Marmara Üniversitesi

SBF Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü

Dilek SÜLÜN

Marmara Üniversitesi

SBE Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi ABD

Yüksek Lisans Öğrencisi

ÖZET

Endüstrileşme ile birlikte artan karbon salınımı, liberal politikaların kentleşme sürecine olan etkilerinin yeniden gözden geçirilmesine sebep olmuştur. Karbon emisyonu, küresel ısınmayı etkileyen çevresel faktörlerden biridir. Bu bağlamda bu tür emisyonların atmosferde birikmesi son yüzyılın en önemli çevresel ve küresel sorunu haline gelmiştir. ABD Ulusal Bilimler Akademisi ve Birleşmiş Milletler Çevre Programı ozon tabakasındaki inceleme ve sera etkisinin iki en önemli küresel çevresel sorun olduğunu belirtmektedir. Bu yüzden, korumaya yönelik küresel ölçekte politikaların geliştirilmesine ihtiyaç duyulmuş ve bu dönemde sürdürülebilirlik ve enerji kavramları daha bir ön plana çıkmıştır. Belirlenen bu küresel ölçekli politikaların uygulanabilirliğinin, yerel ölçekte uygulamalara ve onun başarısına bağlı olması, sürdürülebilir şehir anlayışı ve uygulamalarına olan talebi de arttırmıştır. Dünyada son dönemde başlayan ve yaygınlığı giderek artan uygulamalardan biri de şehir içi ulaşımında bisiklet kullanım oranının arttırılmasına yönelik çalışmalar olmuştur. Bu anlamda bisiklet kullanımı bir farkındalık oluşturmaya başlamış ve yerel yönetimlerde bisiklet yolu önem kazanmaya başlamıştır. İşte bu çalışmanın konusu, Türkiye'de imar planlarında bisiklet yollarının planlanmasına ilişkin kararın olup olmadığının incelenmesidir. Çalışmanın önemi yerel yönetimlerde bisiklet yollarına yönelik politikaların geliştirilmesine katkı sağlamak ve bu bağlamda şehirlerimizdeki karbon salınımını en aza indirilmesine vesile olacak öneriler sunmaktır. Türkiye'deki şehir planlarında sürdürülebilirlik uygulamaları kapsamında bisiklet yollarına ilişkin kent ölçeğinde herhangi bir uygulamanın olup olmadığını, var ise ne kadar etkin uygulandığının ortaya koyulması çalışmanın amacını oluşturmaktadır. Bu kapsamda, sürdürülebilir enerji için uygulama aracı olan bisiklet kullanımı Kadıköy ilçesi 1/1000 ölçekli uygulama imar planı ile sınırlandırılmış ve bir değerlendirmesi yapılmıştır. Araştırmada niceliksel ve niteliksel bilimsel araştırma yöntemleri kullanılmış; literatür taraması, mülakat, saha çalışması ve ilgili kamu kurum ve kuruluşlardan elde edilen teknik raporlar kullanılarak çalışma analiz edilmiştir. Analiz sonucunda elde edilen bulgulara bağlı olarak sürdürülebilirlik kapsamında bisiklet yollarının önemi ve etkinliğini ortaya koyacak önerilerle çalışma sonuçlandırılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Bisiklet Yolu, Çevre, İmar Planı, Karbon Salınımı, Sürdürülebilirlik, Yerel Yönetimler

**GENDER DISCRIMINATION DURING THE HIRING PROCESS: AN EXAMPLE FROM
TURKISH EMPLOYMENT ORGANIZATION**

Nur Banu KARTAL

Yıldız Teknik Üniversitesi

SBE İktisat ABD Yüksek Lisans Öğrencisi

Dr. Öğr. Üyesi Özge KAMA MASALA

Yıldız Teknik Üniversitesi

İİBF İktisat Bölümü

ABSTRACT

In 2019, women are still hindered and get discriminated in working life. Problems encountered by women in working life are; participation gap, wage gap, horizontal gender segregation in vocational and sectoral distribution, vertical gap, the wealth and property gap, motherhood gap, unpaid domestic labor and care services, feminization of labor. The indicators show that in Turkey, women participate 38.3% less to the labor force, they are 36,5% less employed and yet, 3.8% more in unemployment in comparison with men. The inadequate representation of women in employment is a universal issue, but when comparing Turkey with OECD countries, women's representation is far behind than OECD average which brings a huge potential loss to the economy. At this point, one needs to ask this critical question: What constitutes gender-based discrimination that prevents women to have equal opportunities in working life? This study investigates gender discrimination in hiring process based on Turkish Employment Organization (İŞKUR)'s annual data. The gender discrimination is analyzed through public institutions, integrated with a comprehensive data of education levels and age compared to the more general studies.

Keywords: Gender Gap, Wage Gap, Economics of Labor, Care Economics

JEL Classification: E24, J16, J13

OYUNLAŞTIRMANIN PAZARLAMADAKİ GÜCÜ

Erman AKILLIBAŞ

İstanbul Gelişim Üniversitesi

SBE İşletme ABD Doktora Öğrencisi

Dr. Öğr. Üyesi Kutalmış Emre CEYLAN

İstanbul Gelişim Üniversitesi

İİBF İşletme Bölümü

ÖZET

Oyun, tarih boyunca insanların sosyalleşmesi ve iletişim kurması için vazgeçilmez bir olgu olmuştur. Oyun doğuştan gelen her insanda olan bir güdüdür. İnsan oyun oynadığı sürece insandır. Oyun sayesinde insanlar kültürlerinin devamlılığını sağlamıştır (Sezgin, 2016:2-4). Oyunlaştırmanın temeli oyunlara ve motivasyon teorilerine dayanmaktadır. Oyunlaştırma sayesinde müşteriler kendilerini markaya hem daha yakın hem de daha ait hissetmektedir. Oyunlaştırma kavramı ticaret, üretim, eğitim, sağlık, spor, pazarlama, psikoloji ve tasarım gibi bir çok alanı da kapsamaktadır. Oyunlaştırma, oyun tasarım unsurlarının oyun bağlamı dışındaki durumlarda kullanılmasıdır (Niels van der Linden vd, 2018:171). Oyunlaştırma, oyun tasarımı, pozitif psikoloji, motivasyon teorisi, nörofizyoloji ve davranış bilimi gibi çeşitli disiplinlerin birleşiminden meydana gelmektedir. Oyunlaştırma işletmeler için belirlenen hedeflere ulaşmada yol gösterici yepyeni bir iş aracıdır. İnsanların başarı ve rekabet duygusuna seslenmektedir. Çalışanların arasında birlik duygusu oluşturur ve kurum içi bağları güçlendirir. Gabe Zicherman. “Oyunlaştırmanın %75’i psikolojik %25’ide yeni teknolojilerdir” şeklinde açıklamıştır (Yılmaz, 2015:31). Oyunlaştırmanın asıl amacı oyun duygusuyla katılımcılardan beklenen davranış değişikliğini sağlamaktır. Oyunlaştırma, gönüllülük esaslı oluşan amaçları ve hedefleri planlanmış, rekabet unsurunun yer aldığı, kuralları belirlenmiş, bir sistemdir. Bu araştırmada oyunlaştırma hakkında kapsamlı literatür taramasına yer verilmiştir. İlk olarak oyunlaştırma ile motivasyon arasındaki ilişki açıklanmıştır. İkinci olarak oyunlaştırma teorilerine değinilmiş ve oyunlaştırma mekanikleri açıklanmaya çalışılmıştır. Üçüncü olarak oyunun tarihsel gelişimi ve oyuncu tipleri açıklanmaya çalışılmıştır. Son olarak oyunlaştırma örneklerine yer verilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Oyun, Oyunlaştırma, Motivasyon, Oyunlaştırma Teorileri, Oyunlaştırma Mekanikleri

İNTERNET VE SOSYAL MEDYA BAĞIMLILIĞININ ÖĞRENCİLERİN AKADEMİK PERFORMANSLARINA ETKİLERİ ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA¹

Dr. Eda BÜYÜKGEBİZ KOCA

Süleyman Demirel Üniversitesi

SBE İşletme ABD

Prof. Dr. Mustafa Zihni TUNCA

Süleyman Demirel Üniversitesi

İİBF İşletme Bölümü

ÖZET

Teknolojinin hızlı gelişimiyle birlikte internetin, cep telefonları, bilgisayarlar ve diğer modern iletişim araçlarında kullanımı artmıştır. İnternete erişimin kolaylaşması ve internet kullanıcı sayısının hızla artması internette sunulan ürün ve hizmetlerin de artmasını sağlamıştır. Bu ürün ve hizmetlerin günümüz insanı için en önemli unsurların başında gelen zamana olan katkısı ile birlikte internet kullanımı birçok insan için bir tercih olmaktan çıkıp zorunluluk haline gelmiştir. İnternette sunulan ve günlük yaşamı kolaylaştıran ürün ve hizmetlere sosyal ağlar gibi iletişim ve eğlence araçlarının da eklenmesiyle birlikte internet kullanımı farklı bir boyut almıştır. Bu yönüyle internet sadece yetişkinler tarafından değil çocuklar ve gençler tarafından da yaygın olarak kullanılan bir araç haline gelmiştir. Bu araştırma, internet ve sosyal medya bağımlılığının öğrencilerin akademik performanslarına etkilerini incelemeyi amaçlamaktadır. Çalışmada nicel ve nitel analizlerin birlikte kullanıldığı karma yöntemlerden Açıklayıcı Sıralı Desen modelinden yararlanılmış olup araştırma kapsamında Antalya ilinde yer alan bir Anadolu Lisesinde eğitim gören 10, 11 ve 12. sınıf öğrencileri incelenmiştir. Nicel araştırmanın sonucunda internet bağımlılık düzeyi yüksek olduğu tespit edilen 15 öğrencinin ailesi ile görüşme gerçekleştirilmiştir. Görüşmeler ve değerlendirmeler sonucunda ailelerin, velisi oldukları öğrencilerin aşırı internet kullanımı konusunda rahatsızlık duydukları fakat öğrencilerin ergenlik döneminde olmalarından dolayı çok fazla müdahale edemedikleri sonucuna ulaşılmıştır. Öğrencilerin internet bağımlılık düzeylerinin demografik özellikleriyle ilişkili olup olmadığı incelenmiş ve aylık cep harçlığı, internet kullanımına konan kısıt, internette geçirilen süre, sosyal ağlardaki takipçi sayısı, sosyal medya araçlarından Twitter, Instagram, Snapchat ve Swarm kullanımı ile internet bağımlılık düzeyi arasında anlamlı bir ilişki olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: İnternet Bağımlılığı, Sosyal Medya, İnternet Kullanım Alışkanlığı, Karma Desen, Açıklayıcı Sıralı Desen

¹ Bu çalışma Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İşletme Anabilim dalında 2018 yılında Prof. Dr. Mustafa Zihni Tunca danışmanlığında tamamlanmış olan Eda Büyükgebiz Koca'nın "Sosyal Medya Bağımlılığının Öğrencilerin Performanslarına Etkileri Üzerine Bir Uygulama" adlı doktora tezinden türetilmiştir.

SOSYOTELİZM ÜZERİNE BİR YAZIN TARAMASI

Dr. Eda BÜYÜKGEBİZ KOCA

Süleyman Demirel Üniversitesi

SBE İşletme ABD

ÖZET

Gelişen ve değişen teknoloji ile birlikte bireylerin davranışları, değer yargıları ve öncelikleri de değişmektedir. Teknoloji, bireyleri birbirlerine yaklaştırır gibi görünürken aslında bireylerin arasına fark edilmeyen duvarlar örebilmektedir. Birbirlerinin sorunlarını dinlerken dahi elleri istemsizce cep telefonlarına giden bireyler karşılarındaki kişiyi dinlermiş gibi görünürken aslında farklı şeylerle meşgul olabilmektedir ve bu durum sosyotelizm (Phubbing) olarak adlandırılmaktadır. Aslında sosyotelizmi akıllı telefon bağımlılığı tetiklemektedir ve sosyotelizm akıllı telefon bağımlılığının bir alt dalı olarak görülebilmektedir. Sadece gelen bir bildirim ya da saate bakmak için telefonunu eline alan birey sonrasında farkında olmadan kendisini akıllı telefonuna kaptırabilmektedir. Bireyler başkaları ile aynı ortamdayken cep telefonu kullanımına ara veremedikleri durumlarda etrafındaki bireylerle iletişime ara vermektedir. Sosyotelizm, günümüzde her bireyin yaşadığı ama fark etmediği bir durum haline gelmiştir. Bu çalışmada yerli ve yabancı akademik dergilerde sosyotelizm üzerine yapılmış çalışmalara ilişkin bir yazın taraması gerçekleştirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: İnternet Bağımlılığı, Sosyotelizm, İnternet Kullanım Alışkanlığı, Telefon Bağımlılığı

BİR TEKSTİL İŞLETMESİNDE KAS İSKELET SİSTEMİ RAHATSIZLIKLARINA YÖNELİK ERGONOMİK RİSK DEĞERLENDİRME

İsa ÇOKER

Dokuz Eylül Üniversitesi

Fen Bilimleri Enstitüsü İş Sağlığı ve Güvenliği ABD

Prof. Dr. Hasan SELİM

Dokuz Eylül Üniversitesi

Mühendislik Fakültesi Endüstri Mühendisliği Bölümü

ÖZET

Günümüzde mesleki rahatsızlıklar önemli bir toplumsal sorundur ve Mesleki Kas İskelet Sistemi Rahatsızlıkları (MKİSR), mesleki rahatsızlıkların büyük bir çoğunluğunu temsil eden ciddi sağlık problemleridir. MKİSR ürün ve çalışma yaşamı kalitesinin ve verimliliğinin düşmesine neden olmakla birlikte zaman kayıplarına, sağlık harcamalarının ve maliyetin artmasına da yol açmaktadır.

Uygun olmayan çalışma pozisyonları MKİSR'na yol açmakta ve bunun sonucunda iş kazalarında artış meydana gelmektedir. Bu nedenle, çalışanların çalışma pozisyonlarına ilişkin ergonomik risklerin analizi oldukça önemlidir.

Bu çalışmanın amacı, bir tekstil işletmesinin farklı birimlerinde görev yapan personelin çalışma pozisyonlarına ilişkin ergonomik analizler yapmak ve MKİSR risklerini değerlendirmektir. Çalışma kapsamında, yaygın olarak kullanılan ergonomik risk ölçme ve değerlendirme yöntemlerinden biri olan ve yapılan işle ilgili olarak tüm vücuda ilişkin duruş risklerinin ele alınmasını sağlayan REBA (Rapid Entire Body Assessment) yönteminden faydalanılmıştır.

Analiz sonucu elde edilen bulgular ışığında, çalışanların sağlığı ve güvenliği yanında iş verimini ve kalitesini arttırmaya yönelik çalışma koşulları ve şekilleri konusunda uygulama yapılan firma yönetimine önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Ergonomi, Risk Değerlendirme, Mesleki Kas İskelet Sistemi Rahatsızlıkları, İş Sağlığı ve Güvenliği, REBA

SU ÜRÜNLERİ YETİŞTİRİCİLİĞİNDE ÜRETİM FAKTÖRLERİNİN İNCELENMESİ VE MODELLENMESİ

Öğr. Gör. Metehan YAYKAŞLI
Dr. Öğr. Üyesi Ahmet AYDIN
Öğr. Gör. Mustafa ÇELTIKÇI

ÖZET

Su ürünleri sektörü, gıda ve hayvancılıkta oldukça önemli bir yere sahiptir. Buna karşın sektör, üretim yapısından kaynaklanan özelliklerden dolayı en başta doğal riskler olmak üzere, ekonomik, politik ve sosyal risk ve belirsizliklerden kaçınılmaz olarak etkilenir.

Bu risk faktörleri su ürünleri işletmelerinde üretimi yapılan canlıların üzerinde olumsuz etkiler yapmakta ve üretim miktarlarında beklenmeyen kimi zaman öngörülemeyen dalgalanmalara sebep vermektedir. Bu dalgalanmalarda su ürünleri üretiminde işletme bazında ve bazen sektörün genelini etkileyen kırılmalara sebep olmaktadır.

Bu çalışmada tatlı su balığı yetiştiriciliğindeki faktörler belirlenecek, bunlar arasında hiyerarşik bir yapı oluşturulacaktır. Bu sayede faktörler dikkate alınarak risklere karşı daha dayanıklı kararlar alınması ve sektörün istikrarlı bir çizgide kalmasına katkı sağlanacaktır.

Kriterler uzman görüşleri alınarak belirlenmiştir. Belirlenen kriterler yapılandırılırken Analitik Hiyerarşik Proses yöntemi kullanılmıştır. Karar verme problemlerinde yaygın kullanımı olan AHP'ye ilaveten yeni yöntemler arasında yer alan ARAS ve MOORA yöntemi ile de çalışma genişletilecektir.

Elde edilen bulguların sektörle ilgili yatırım planlayan girişimcilere ve halen sektörde faaliyet gösteren işletmelere katkı sağlaması hedeflenmektedir. Risklere karşı doğru kararların alınması ile maliyetin azalmasını ve ortalama üzerinde getiri elde edilmesi ile sürdürülebilir rekabet üstünlüğü sağlamanın sektörteki yetiştiricilere fikir vermesi beklenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Su Ürünleri, Moora, Aras, Üretim

DİJİTAL DÖNÜŞÜM SÜRECİNDE YÖNETİM MUHASEBESİNİN GELECEĞİNİ ETKİLEYEN FAKTÖRLERE KAVRAMSAL BİR BAKIŞ

Doç. Dr. Mihriban COŞKUN ARSLAN

Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi

İİBF İşletme Bölümü

Dr. Öğr. Üyesi Atila KARKACIER

Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi

İİBF İşletme Bölümü

ÖZET

Teknolojik gelişmelerin hız kazanması ile birlikte dijital dönüşüm ve Endüstri 4.0. kavramları da sıkça gündeme gelmekte ve giderek önem kazanmaktadır. İşletmelerin sürdürülebilirliklerini artırabilmesi ve rekabet ortamında güçlerini koruyabilmeleri için dijital dönüşüm çerçevesinde Endüstri 4.0.'ı yakalamaları oldukça önemlidir. Bu dönüşüm aynı zamanda işletmelerin stratejik hedefler belirlemelerinde ve bu hedeflerine ulaşmalarındaki en önemli araçlardan biri olan yönetim muhasebesi uygulamalarında da değişimi zorunlu hale getirmektedir. Artık günümüzde yönetim muhasebesi uygulamalarının hibrid olarak tasarlanması ve iş ortamında dijital dönüşümün baskısıyla yaşanan değişikliklere hızla uyum sağlanması beklenmektedir. Geleneksel yönetim muhasebesi uygulamalarından ziyade proaktif yönetim muhasebesi uygulamaları gelecekte karşılaşılabilecek zorlukların aşılması konusunda yöneticilere yol gösterici olacaktır.

Bu çalışmada; dijital dönüşüm sürecinde yönetim muhasebesinin geleceğini etkileyen faktörlerin tartışılması amaçlanmaktadır. Dijital dönüşüm ve Endüstri 4.0 kavramları açıklanarak, yönetim muhasebesinin dijital dönüşüme kadar olan tarihsel gelişimi de kavramsal bir çerçevede sunulmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Dijital Dönüşüm, Endüstri 4.0., Yönetim Muhasebesi

THE IMPACT OF HRM PRACTICES ON EMPLOYEE WELLBEING, JOB SATISFACTION AND INDIVIDUAL WORK PERFORMANCE

Doç. Dr. Erkut AKKARTAL
Hüseyin Bora TUNCER
Yeditepe Üniversitesi

ABSTRACT

HRM practices, job satisfaction, employee well-being and individual work performance are notions that have lately become a main subject for organizations, companies and institutions. Companies or organizations are struggling to discover solutions both for enhancing employee wellbeing as well as increasing job satisfaction among their employees to boost the motivation and performance accordingly. That is why, companies or organizations recently are proposing some opportunities or incentives for their employees. Even incentives differ from a company to another company in terms of their vision, their mission or their budget, they generally propose their employees' generous salary and beneficial programs, peaceful work environment, both social and personal opportunities for employees' satisfaction.

Therefore, understanding the impact of HRM practices on job satisfaction and employee wellbeing and examining the effect of employee's well-being on job performance play an important role for companies, organizations and institutions. However, there is a few study examining the relationship among these variables by scholars.

Hence, the aim of this study is to focus on the effects of HRM practices on employee well being and job satisfaction. Lastly, this study examines the effect of employee well-being on individual work performance which occurs from task performance, contextual performance, adaptive performance and counterproductive work behavior seperately. The data were collected from various white-collar employees of a international company located in Istanbul, İzmir, Manisa, Bursa and Kocaeli, Turkey. The survey questionnaire is sent electronically by online survey.

As a result of this study, the research shows that for the private sector employees, there are positive relationships between the variables except the relationship between employee well being and counter productive work performance. In the light of the findings, both theoretical and managerial implications will be provided.

Keywords: HRM, Employee, Wellbeing, Job Satisfaction, Performance.

JEL CODE: M10 – M12 – M14 – M52

TEKNOLOJİDEN DOĞAN E-HASTALIKLAR BELİRLENMESİ: ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİ ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA²

Derya KOCABABA

Süleyman Demirel Üniversitesi
İİBF İşletme Bölümü Lisans Öğrencisi
Arş. Gör. Dr. Seyhan ÖZDEMİR
Süleyman Demirel Üniversitesi
İİBF İşletme Bölümü

ÖZET

Teknolojinin insan hayatına getirdiği sayısız faydalar var. Ancak kişinin teknoloji kullanımı üzerinde kontrolünün kaybolması ve teknolojiyi ölçsüz ve sınırsız kullanması çok ciddi zararlara sebep olabilir. İnternet ve teknoloji bağımlılığı diğer bağımlılıklarda olduğu gibi kişinin bağımlısı olduğu teknolojik ürüne ulaşamadığında yoksunluk yaşadığı bir durum olarak tanımlanmaktadır. Bilgi iletişim teknolojileri ve yeni medya, modern insanın hayatını kolaylaştırmakla beraber birçok negatif etkiye de sahip olabilmektedir. 21. yüzyıla beraber tanımlanmaya başlanan yeni medya rahatsızlıkları günlük hayatı ve insan ilişkilerini doğrudan etkileyebilmektedir. Tıpkı diğer bağımlılıklar gibi insanları etrafını saran bu yeni teknoloji ürünleri bir hastalığa dönüşmüş ve “dijital hastalık” veya da “e-hastalık” olarak yaşamda ki yerini almıştır.

Bu çalışmanın amacı, bugüne kadar literatürdeki çalışmaların büyük bir çoğunluğunun üniversite öğrencilerinin teknoloji bağımlılığını yansıtmaktadır ama bu çalışmayla teknolojiyle ortaya çıkan hastalıkların belirlenmesi ve öğrencilerde daha çok hangi tür teknoloji hastalıkları olduğunu belirlemeye yöneliktir. Yöntemi ise, ‘e- hastalıkların belirlenmesi’ isimli bir anket geliştirilmiştir. Bu çalışmanın evrenini Isparta il oluşturmaktadır. Örneklemi ise Süleyman Demirel Üniversitesi fakültelerinde yer alan öğrenciler oluşturmaktadır. Kolayda örneklem yöntemiyle 360 kişiye ulaşılmıştır.

Araştırma sonucunda, teknolojinin gelişmesi, dijital araçların yaygınlaşması ve sosyal medyanın bilinçsizce kullanılması nedeniyle bireylerde nomofobi, FOMO (Fear Of Missing Out), Siberhondrik, Photolurking, Facebook depresyonu ve cheese podding adı verilen çeşitli “e-hastalık”ların ortaya çıktığı görülmüştür. E-hastalıklar sosyal medya aracılığıyla giderek yaygınlaşmaktadır. E-hastalıklarla baş etmenin en temel yolu bir aktiviteyle (şarkı söylemek, spor yapmak, kitap okumak...) uğraşmaktır. Ortaya çıkan sonuçlar, yeni araştırmalar için bir başlangıç noktası oluşturacaktır.

Anahtar Kelimeler: Teknoloji, Dijital Bağımlılık, E-Hastalıklar, Öğrenciler

² Bu çalışma TÜBİTAK 2209/A Üniversite Öğrencileri Araştırma Projeleri Destekleme Programı kapsamındaki öğrenci projesinden çıkarılmıştır.

KURUMLAR VERGİSİ VE DOĞRUDAN YABANCI YATIRIMLAR: OECD ÖRNEĞİ

Dr. Öğr. Üyesi Abdullah BARIŞ

Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi

İİBF Maliye Bölümü

ÖZET

Çeyrek yüzyılı aşkın bir süredir, doğrudan yabancı yatırımlar, özellikle gelişmekte olan ülkeler arasında ekonomik büyümenin ana motoru olarak görmüştür. Doğrudan yabancı yatırımlar yoluyla, teknoloji transferi, firmaların üretim sürecinde yeni bilgi, beceri ve teknikler geliştirmesi, yerli ve yabancı üreticiler açısından rekabeti arttırma, dış ticaretin geliştirilmesi gibi katkılar beklenmektedir. Bu bakımdan gelişmiş ve gelişmekte olan ülkeler uluslararası yatırımları çekebilmek için rekabet halindedir. Uluslararası sermaye ise yatırım yapacağı ülkeleri seçerken çeşitli faktörlerden etkilenir. Bu faktörlerden biri de kuşkusuz vergilerdir. Bu çalışmanın amacı kurumlar vergisinin doğrudan yabancı sermayeye etkisinin incelenmesidir. Bu amaçla 1996-2016 dönemine ilişkin 33 OECD ülkesinde kurumlar vergisinin vergi gelirleri içindeki payı ile doğrudan yabancı sermaye akımı arasındaki ilişki panel veri analizi yöntemiyle test edilmiştir. Analiz bulguları kurumlar vergisinin toplam vergi gelirleri içindeki payı ile yabancı sermaye akışı arasında istatistiksel olarak pozitif ve anlamlı bir ilişki olduğunu göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Kurumlar Vergisi, Doğrudan Yabancı Sermaye Yatırımları, Uluslararası Sermaye

CORPORATE TAX AND FOREIGN DIRECT INVESTMENTS: CASE OF OECD

ABSTRACT

For more than a quarter of a century, foreign direct investment has been seen as the main engine of economic growth, especially among developing countries. Some contributions such as technology transfer through foreign direct investments, development of new knowledge, skills and techniques in the production process of the firms, increasing competition for domestic and foreign manufacturers, and development of foreign trade are expected. In this respect, developed and developing countries are competing to attract international investments. International capital is influenced by various factors when choosing the countries to invest. Of course, one of these factors is taxes. The aim of this study is to examine the effect of corporate tax on foreign direct investment. For this purpose, the relationship between the share of corporate tax in tax revenues and foreign direct capital flows in 33 OECD countries for the period 1996-2016 was tested by panel data analysis method. Analysis findings show that there is a statistically significant and positive relationship between the share of corporate tax in total tax revenues and foreign capital flow.

Keywords: Corporate Tax, Foreign Direct Investment, International Capital

JEOPOLİTİK RİSKİN DOĞRUDAN YABANCI YATIRIMLAR ÜZERİNDEKİ ETKİSİ

Dr. Öğr. Üyesi Cem Kaan ARSLAN
Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi
İİBF İktisat Bölümü

ÖZET

Tasarruf düzeylerinin yetersiz kaldığı gelişmekte olan ülkelerde kalkınma ve büyümenin sağlanabilmesi için yabancı sermaye elzem görülmektedir. Sermaye birikimi, istihdama katkısı ve teknoloji transferi gibi avantajları nedeniyle doğrudan yabancı sermaye yatırımları (DYY) gelişmekte olan ülkeler açısından büyümek ve gelişmek için bir anahtar niteliğindedir. Bu yönüyle pek çok iktisadi araştırmaya konu olan DYY'nin ekonomik belirleyicilerinin yanı sıra politik belirleyicileri de ilgi odağı durumundadır. Bu çalışmanın amacı, gelişmekte olan ülkeler için jeopolitik riskin DYY'yi nasıl etkilediğini ortaya koymaktır. Bu doğrultuda FED ekonomistleri Dario Caldara ve Matteo Iacoviello tarafından geliştirilen Jeopolitik Risk İndeksi (JRİ) ile DYY ilişkisi 1994-2017 periyodunda 17 gelişmekte olan ülke için analiz edilmiştir. Yapılan panel regresyon analizi neticesinde DYY ile JRİ arasında istatistiksel olarak anlamlı, negatif bir ilişki tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Doğrudan Yabancı Yatırımlar, Gelişmekte Olan Ülkeler, Jeopolitik Risk İndeksi

TÜRKİYE'DE TERÖR SALDIRILARI VE YABANCI TURİST SAYISI ARASINDAKİ İLİŞKİ: BOOTSTRAP KAYAN PENCERE NEDENSELLİK TESTİ

Doç. Dr. Türker ŞİMŞEK

Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi İİBF İktisat Bölümü

ÖZET

Terörist saldırılar ulusal ve uluslararası alanda sürekli gündemini koruyan ve araştırmacıların ilgiyle takip ettiği önemli bir konudur. Terörist saldırılar artık ideolojik hedeflere ulaşmak için yapılmaktan ziyade ülkelerin ekonomilerine zarar vermeye yönelik yapılan bir eylem halini almıştır. Çalışmada Türkiye'nin maruz kaldığı terör saldırıları sayısı ve ülkeye giren aylık yabancı turist sayısı arasındaki nedensellik ilişkisini ortaya koymak amaçlanmaktadır. Bu amaç doğrultusunda terör saldırıları sayısına yönelik veri Global Terörizm Veritabanı'ndan, yabancı turist sayısı verisi de Türkiye İstatistik Kurumu veritabanından aylık olarak temin edilmiştir. Öncelikle yüzdeleri alınan serilerin tanımlayıcı istatistikleri ve birim kök testleri sonuçları değerlendirildikten sonra Johansen Eşbütünleşme Testi yapılmıştır. Eşbütünleşme testi sonucunda analize dahil edilen iki değişken arasında uzun dönemde bir ilişki olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Analizin son aşamasında ise Balcılar vd. (2010) tarafından geliştirilen Bootstrap Kayan Pencere (Rolling Window) nedensellik testi kullanılmış ve sonuç olarak Türkiye ekonomisinde genel olarak terör saldırılarından yabancı turist sayısına doğru tek taraflı bir nedenselliğin olduğu ve 2015M05 : 2015M06 dönemlerinde ise ilgili iki değişken arasında çift taraflı nedenselliğin olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Çalışmada elde edilen bu bulguların altında yatan nedenler açıklanarak turizm sektöründeki karar vericilere bilgi sunmak ve turizm sektörünün direkt, dolaylı ve uyarılmış etkilerin olumlu yönde olmasını sağlamak, Türkiye ekonomisinde etkinliğin ve büyümenin sağlanması açısından önem arz etmektedir.

Anahtar Kelimeler: Terör Saldırıları, Turist Sayıları, Bootstrap Kayan Pencere Nedensellik Testi

THE RELATIONSHIP BETWEEN TERRORIST ATTACKS AND THE NUMBER OF FOREIGN TOURISTS IN TURKEY: BOOTSTRAP ROLLING WINDOW CAUSALITY TEST

ABSTRACT

Terrorist attacks are an important issue that keeps the agenda of the national and international area and which the researchers follow with interest. Terrorist attacks have now become an action to harm countries' economies rather than to achieve ideological goals. In this study, it is aimed to determine the causality relationship between the number of terrorist attacks and the number of foreign tourists entering the country. For this purpose, data on terrorist attacks were obtained monthly from the Global Terrorism Database and the data on the number of foreign tourists were obtained monthly from the Turkish Statistical Institute database. Firstly, the descriptive statistics of the obtained series and the results of the unit root tests were evaluated and Johansen Cointegration test was performed. As a result of the cointegration test, it was concluded that there was a long-term relationship between the two variables included in the analysis. In the final stage of analysis, Balcılar et al. (2010) developed by the Bootstrap Rolling Window Causality Test was used and as a result, it was concluded that there was a one-sided causality in the Turkish economy towards the number of foreign tourists from terrorist attacks in general and that there was a double-sided causality among the two variables in 2015M05 : 2015M06. It is important to provide information to decision makers in the tourism sector and to ensure that the direct, indirect and stimulated impacts of the tourism sector are in a positive direction by explaining the reasons underlying these findings in the study.

Keywords: Terrorism Attacks, Tourist Numbers, Bootstrap Rolling Window Causality Test

ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN HIZLI MODAYA YÖNELİK YAKLAŞIMLARI

Öğr. Gör. Dr. Senem PAK
Pamukkale Üniversitesi
Buldan Meslek Yüksekokulu

ÖZET

Hazır giyim sektörü ekonomik gelişmelerden ve değişimlerden önemli ölçüde ve hızlı bir şekilde etkilenen bir pazar yapısına sahiptir. Hızlı moda ise özellikle son on yılda hazır giyim sektöründe etkisini gittikçe arttırmaktadır. Araştırmalar, bu olgunun genç tüketiciler arasında özellikle öne çıktığını göstermektedir. Bu bağlamda, araştırma üniversite öğrencilerinin hızlı moda akımına bakış açılarını ortaya koymayı amaçlamaktadır. Bu amaç doğrultusunda bir anket formu hazırlanmıştır.

Çalışma Pamukkale Üniversitesinde farklı akademik programlarda öğrenim gören öğrenciler ile gerçekleştirilmiştir. Anket sonuçlarına göre elde edilen araştırma sonuçları analiz edilerek değerlendirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Moda, Hızlı Moda, Üniversite Öğrencileri

EV TEKSTİLİ SEKTÖRÜNDEKİ ÇALIŞANLARIN İŞ DOYUMU İLE İŞ PERFORMANSI ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ: TÜRKİYE ÖRNEĞİ

Öğr. Gör. Dr. Senem PAK
Pamukkale Üniversitesi
Buldan Meslek Yüksekokulu

ÖZET

Ev tekstilleri, günümüzün global tekstil ve hazır giyim pazarında öne çıkan ve tüketimi giderek artan ürün gruplarından birisini oluşturmaktadır. Global tekstil ve hazır giyim pazarının en önemli ihracatçılarından birisi olan Türkiye ev tekstili alanında da lider ülkelerden birisi konumundadır. Ev tekstili sektörünün emek yoğun bir sektör olduğu dikkate alındığında, çalışanlardan yüksek performans elde edebilmek için onların iş doyumunun sağlanması gerekmektedir.

Bu çalışmada işletmeler için son derece önemli bir yönetsel durum olan iş doyumunu veya doyumsuzluğunun çalışanların performansı üzerindeki etkisinin belirlenmesini hedeflemektedir. Bu amaçla, Denizli, Bursa, İstanbul, Gaziantep, Uşak, Kayseri ve Hatay illerindeki ev tekstili işletmelerindeki çalışanları kapsayan bir anket çalışması gerçekleştirilmiştir. Elde edilen araştırma sonuçları analiz edilerek önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Ev Tekstili Sektörü, İş Doyumu, İş Performansı

KAMBIYO SENETLERİNİN DOĞUŞU VE TARİHİ

Arş. Gör. Emrah DELİCE
Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi
İİBF İşletme Bölümü

ÖZET

Günümüz dünyasında sıklıkla kullanılan kambiyo senetlerinin ilk ortaya çıkışının ne zaman gerçekleştiği hususunda öğretide bazı görüşler yer almaktadır. Bu görüşlerden ilki ve en çok destek toplayan görüş, kambiyo senetlerinin ortaya çıkmasında Yahudi tüccarlarının büyük etkisinin olduğunu belirtmektedir. Buna göre Fransa’da yaşayan ve ticari faaliyetleri neticesinde ciddi gelirler elde eden Yahudi tüccarların, 13. yüzyılda dönemin Fransa kralı tarafından sürgün edildiklerinde, arkalarında bıraktıkları malları ülke dışına çıkarabilmek için poliçeyi kullandıkları ifade edilmektedir. Bir diğer görüş ise “Yahudi tüccarlar” görüşü kadar destek toplaması da hatırı sayılır bir grup tarafından desteklenen, kambiyo senetlerinin Cenevizli tüccarların katkısı ile ticari hayatta kullanıldığına ilişkin görüştür. Bu görüş taraftarları kambiyo senedinin anavatanının İtalya olduğunu ifade etmektedirler. Azınlıkta yer alan bir başka görüş ise kambiyo senetlerinin mucidinin doğulu tüccarlar olduğunu belirtmektedir. Bu açıklamayı desteklemek üzere Arapça “hawala” olan ve birçok ülke hukukunda aval olarak kabul edilen bir garanti müessesesinin, uluslararası kullanımının doğulu tüccarların katkısı ile gerçekleştiğini belirtmektedir.

Bahsedilen görüşler haricinde kambiyo senetlerinin kullanımının çok daha eski zamanlara tarihlendiğini belirten görüşler de mevcuttur. Bunlardan birisi İngiliz Müzesi’nde yer alan ve milattan önce 6. yüzyıla tarihlenen bir Asur tabletinin ilk poliçe düzenlemesi olduğunu savunmaktadır. Diğer görüş ise milattan önce 106 ile 43 tarihleri arasında yaşayan devlet adamı olan Cicero’nun, Atina’da okuyan oğluna yardım etmek amacıyla borçlularından birine yazmış olduğu belgenin poliçe niteliğinde olduğunu savunmaktadır. Ancak belirtmek gerekir ki, her iki görüşte yer alan belgelerin modern toplumumuzdaki kambiyo senetlerinin tam karşılığı olarak ifade edilmesi mümkün değildir. Zira bu belgeler nitelik olarak yetki belgesi ve taahhüt vasfına daha yakındır.

Kambiyo senetleri hakkında ilk yasal düzenlemelere bakıldığında, tespit edilebilen ilk düzenlemeler Fransa’da Kral 14. Louis’in maliye denetçisi olan Jean Baptiste Colbert’in, kralın emriyle 1673 (kara ticareti hakkında) ve 1681 (deniz ticareti hakkında) yıllarında hazırlattığı Ticaret Fermanları’dır. Bununla birlikte kambiyo senetleri hakkındaki ilk yasal düzenlemelerin 1569 Bologna Kambiyo Fermanı ile başladığını belirten kaynaklara da rastlanmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Kambiyo Senetleri, Poliçe, Bono, Çek

KAMU KURUMLARINDA İTİBAR YÖNETİMİ: ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME İÇİN BİR MODEL ÖNERİSİ

Prof. Dr. Ferit İZCİ
Dr. Öğr. Üyesi Yıldız ATMACA
Dr. Öğr. Üyesi Vedat YILMAZ
Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi
İİBF Kamu Yönetimi Bölümü

ÖZET

Kamu kurumları ulusal, bölgesel ve yerel nitelikteki kamusal hizmetleri yerine getirirler. Bu görevlerini siyasal iktidarın politika ve kararları doğrultusunda yaparlar. Bu özellikleri, onlar hakkında genel bir bakış açısı doğurmakla birlikte, kamu kurumlarına duyulan güveni ve onların kurumsal itibarını da oluşturur. Vatandaşların artan ihtiyaçlarına ve değişen tercihlerine etkin ve rasyonel bir biçimde cevap vermek kadar kurumun itibarı önemlidir. Kamu sektöründe, itibarın altında güven vardır. Kamu sektörü örgütlenmesinde merkezîyetçiliğin benimsenmesinin önemli nedenlerinden biri de kamuya yani devlete duyulan güvenin zarar görmesinin önüne geçme isteğidir. İtibar, kamu kurumları tarafından yerine getirilen hizmetler ve varlık nedenleriyle ilgili kamuoyunda kendileri hakkında oluşan düşünce ve algıdır. İtibar yönetimi ise, muhatapların kurum ve kurumsal hizmetler hakkında ne düşündüğünü veya ne hissettiğini belirleme süreci olup, söz konusu düşünce ve algıların kurumsal hedeflere katkı sunacak şekilde oluşmasını bilinçli bir biçimde sağlamaya çalışmaktır. Bu nedenle, kurumsal itibarın doğru yönetilmesinin ve değerlendirilmesinin bilimsel ilke ve metotlara göre yapılması büyük önem arz etmektedir. Bu çalışmada, kurumsal itibarın başarılı bir biçimde yönetilmesi ve değerlendirilmesine yönelik bir model önerisi sunulmaya çalışılmıştır. Özel sektörde başarılı bir biçimde uygulanan modelin kamu sektörüne uygulanabilirliğini tartışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Kamuda İtibar Yönetimi, İtibar Değerlendirme Modeli, Kurumsal İtibar

MESLEK YÜKSEKOKULLARINDA 3+1 İŞBAŞI EĞİTİMİ STAJI YAPAN ÖĞRENCİLERİN MENTÖRLÜK SORUNU VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ: PAMUKKALE ÜNİVERSİTESİ ÖRNEĞİ

Dr. Öğr. Üyesi Emin YÜREKLİ

Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi

İİBF İşletme Bölümü

Prof. Dr. Seçkin GÖNEN

Dokuz Eylül Üniversitesi

İİBF İşletme Bölümü

ÖZET

Meslek yüksekokulları ülkelerin ara eleman ihtiyacını karşılamada etkin bir rol oynayan, mesleki eğitime ağırlık veren dinamik yapıları ile ön plana çıkan okullardır. Bu okullarda öğrenim gören öğrenciler kısa sürede iş hayatına atılarak öğrencilik yıllarında elde etmiş oldukları donanımları iş hayatına aktarmak ve daha kolay iş bulabilmek, daha erken ekonomik bağımsızlığa kavuşabilmek gibi bir takım önemli etkenler ile iş hayatına atılmaktadırlar. Meslek Yüksekokullarında öğrenim gören öğrencilerin okul ile sanayi arasında ilişki kurabilmeleri ve piyasanın talepleri doğrultusunda nitelikli ara eleman ihtiyacının karşılanması, bu okullarda okuyan öğrencilerin işyerlerinde uzun dönemli pratik yaptırılabilmesi ile mümkün olabilmektedir. Ülkemizde bazı Üniversitelerde faaliyete geçen 3+1 işbaşı eğitimi modeli ile öğrenciler 3 dönem ders 1 dönem staj uygulaması ile öğrencilik yıllarında iş hayatına daha yakından tanıma imkanlarını bulabilmektedirler. 3+1 İşbaşı eğitimi modeli ile meslek yüksekokulu öğrencileri Üniversite-Sanayi işbirliği ile bir takım yerlerde staj yapma imkanı bulmaktadırlar. Öğrenciler staj yaptıkları süre içerisinde kendilerine bilgi ve tecrübelerini aktaracak ve piyasanın istemiş olduğu eleman statüsüne kavuşturacak mentor ya da mentörlük sistemi problemi ile karşı karşıya kalabilmektedirler. Bu çalışmada Pamukkale Üniversitesi Honaz Meslek Yüksekokulunda öğrenim gören 20 öğrenci üzerinde derinlemesine araştırma uygulanarak öğrencilerin mentörlük sorunu var mıdır var ise bu sorunu Üniversite-Sanayi işbirliği içerisinde nasıl çözüme kavuşturulabilir çözüm önerileri sunulacaktır.

Anahtar Kelimeler: Mesleki Eğitim, Mentörlük, İşbaşı Eğitimi

KONKORDATO SÜRECİNDE MUHASEBELEŞTİRME İŞLEMLERİ

Dr. Öğr. Üyesi Hüseyin TEMİZ

Samsun Üniversitesi

İktisadi İdari ve Sosyal Bilimler Fakültesi

İşletme Bölümü

ÖZET

Türkiye’de yaşanan döviz kurundaki dalgalı seyir ve faiz oranı artışları gibi faktörler nedeniyle bazı işletmeler alacaklarını temin etme konusunda güçlük yaşamakta ve bu nedenle borçlarını da zamanında ödeme kabiliyetleri azalmaktadır. Dolayısıyla bahse konu olan işletmeler kâr ediyor olsalar dahi likidite problemi yaşayabilmektedir. Diğer bir ifadeyle, bu işletmelerin gelir tabloları incelendiğinde kâr ediyor olarak görülseler de nakit akış tablolarında nakit sıkıntısı yaşadıkları açık bir şekilde görülmektedir. Bu durumun bir sonucu olarak 28 Şubat 2018 tarihindeki 7101 sayılı Kanun ile iflas ertelemesinin eksikliklerini gidererek sürecini daha etkin bir şekilde işlemesini amaçlayan konkordato kurumu getirilmiştir.

Konkordatoda borcunu ödeme niyetinde olup ödeme kabiliyetinde olmayan işletmeleri iflastan kurtarmayı sağlayan düzenlemeler yer almaktadır. Kanuna göre işletmeler borçlarını ödeyemedikleri ve/veya ödemekte zorluk çekeceklerinin belirli olduğu durumlarda mahkemelere konkordato başvurusu yapabilmektedirler. Ayrıca iflas talebinde bulunabilecek alacaklılar da ticaret mahkemelerine borçlu firma için konkordato başvurusunda bulunabilirler. Konkordato başvurusunu yapabilmek için borçlu veya alacaklıların belirlenen bir ödeme planını içeren bir anlaşmayı yapması gerekmektedir. Mahkeme söz konusu anlaşmayla birlikte diğer gereklilikleri inceleyerek konkordato ile ilgili kararını vermektedir. Konkordato sayesinde borçlu işletmelere ticari faaliyetlerine devam edebilme olanağı sağlanırken alacaklılara da alacaklarını temin edebilme olanağı sağlanmaktadır.

Diğer taraftan konkordatoyla birlikte firmalarda muhasebe işlemleri açısından borçlu ve alacaklı tarafların yapması gereken muhasebe kayıtlarında önem arz eden durumlar ortaya çıkmıştır. Örneğin, işletmelerin bazı durumlarda alacaklarından vazgeçmesi ve alacaklarının vadelerinin değişmesi gibi durumlarla karşılaşmaktadır. Bahse konu olan durumlarda alacaklı ve borcu tarafların mevcut muhasebe kayıtlarında değişiklikler yapması gerekmektedir. Bu çalışma kapsamında konkordato sürecinde muhasebeleştirme işlemlerinde önem arz eden noktalar çeşitli örnek olaylarla ele alınmış ve gerekli muhasebe kayıtlarına yer verilmiştir. Bu sayede konkordato sürecinde olan işletmelerde yapılması gereken muhasebe kayıt sürecinin açıklığa kavuşturulması amaçlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Konkordato, Muhasebe, Alacak, Borç

ÇOK KRİTERLİ KARAR VERME YÖNTEMLERİ İLE GLOBAL TEDARİKÇİ SEÇİMİ: OTOMOTİV YAN SANAYİ'NDE BİR UYGULAMA

Tuerxunmairatı YILIZATI
İstanbul Ticaret Üniversitesi
FBE Endüstri Mühendisliği Bölümü

ÖZET

Günümüzde işletmelerin müşteri isteklerine zamanında cevap verebilmesi, maliyetlerinin azalması ve verimliliğinin artması için hammadde, mamul yada hizmet üretimi yapan tedarikçilere ihtiyaç duymaktadırlar, tedarikçi seçin problemi, nicel ve nitel birçok seçme kriteri olmasından dolayı zor bir problemdir. Bu çalışmada çok kriterli karar verme yöntemlerinden Analitik Hiyerarşi Süreci (AHS) ve İdeal Çözüme Dayalı Sıralama Tekniği (TOPSIS - Technique for Order Preference by Similarity to Ideal Solution) yöntemleri kullanılarak bir Otomotiv yan sanayi firmasında tedarikçi seçimi yapılmıştır. Literatür çalışması ve uzman görüşlerine dayanılarak tedarikçi seçiminde kullanılan beş kriter belirlenmiştir. Kriterlerin öncelik sırası ve ağırlıkları ikili karşılaştırma matrisleri kullanılarak bulunmuştur. Çalışmada, bütünleşik AHS-TOPSIS yöntemi kullanılarak tedarikçi seçimi probleminin modellenmesi ve en doğru alternatifin belirlenmesi sağlanmıştır. Bütünleşik AHS-TOPSIS yöntemi ile bulunan sonuç, Kriterlerin AHS yöntemi ile ağırlıklandırılması ve sonra TOPSIS yöntemi ile en uygun adayın seçilmesi ile ortaya konulmuştur.

Anahtar Kelimeler: AHS, TOPSIS, Çok kriterli karar verme, Otomotiv yan sanayi, Tedarikçi seçimi

ABSTRACT

The vendor selection is a difficult problem due to it has many selection criteria. In this study, vendor selection was made in an automotive supplier company by using Analytical Hierarchy Process (AHP) and Technique for Order Solution (TOPSIS) methods. Based on the literature review and expert opinions, five main criteria used in supplier selection were determined. The order of priority and weight of the criteria were determined by using binary comparison matrices. In this study using the integrated AHP-TOPSIS method and determining the most accurate alternative were provided. The result obtained by the integrated AHP-TOPSIS method was determined by weighting the criteria with AHP method and then selected the most suitable candidate with TOPSIS method.

Keywords: AHP, TOPSIS, Multicriteria decision making, Otomotiv supply industry, Supplier selection.

**BRAIN DRAIN IN TURKEY: AN INVESTIGATION ON THE LEADING MOTIVES OF
SKILLED MIGRATION**

Elif ÇOBAN

Yıldız Technical University

Institute of Social Sciences

Department of Economics MA Student

Asst. Prof. Dr. Hasan Ağan KARADUMAN

Yıldız Technical University

Faculty of Economics and Administrative Sciences

Department of Economics

ABSTRACT

Migration which is a common phenomenon has recently gained importance in emerging economies. This study is mainly focused on international movements of skilled labor in Turkey. In this study, movements of the skilled human capital, which takes a role as a factor of production in understanding the different level of prosperity and income levels among countries in the new growth literature, has been discussed with the scope of the “Brain drain”. As a subtopic of international migration, the brain drain from the developing countries leads to deterioration in the source economy while high-skilled immigrants improve productivity and innovation in the destination country. A sample of 150 Turkish citizens with tertiary education residing abroad is chosen to conduct a survey about the underlying motives for leaving the origin country and choosing the destination country. After the detailed descriptive analysis of the cross-sectional survey data, some recommendations and policy implications are going to be mentioned to reinstating the migration policies for the source country.

Keywords: International Labor Migration, Human Capital, Skilled Migration, Brain Drain

JEL codes: F22, J61, 015

MULTIVARIATE ANALYSIS BETWEEN WEB-BASED HOMEWORK AND ACHIEVEMENT AT STATISTICAL COURSE

Prof. Dr. Meltem UCAL

Kadir Has University

Faculty of Economics and Administrative Sciences

Department of Economics

ABSTRACT

It has long been established, both through empirical and through anecdotal data from instructors, that homework improves student achievement. In higher education today instructors often have to cope with large student loads, excessive administrative tasks, and research demands. The higher number of students pursuing higher education not only increases the class sizes but it also means that there is now a much larger diversity among the low and high performing students. Instructors faced with such time pressure find it hard to give students frequent homework because they simply don't have the time to review all the assignments. Providing further remedial activities for lower performing students is even harder.

Could technology and web-based activities offer a solution to this predicament? This study looks at the relationship between achievement and web-based homework. More specifically, it examines whether generally low performing students benefit from the opportunity to complete each homework assignment multiple times and improve their performance. The context in which I have attempted to address the issue at hand is an Introductory Statistics course. Statistics is usually one of the least loved and most feared subjects in the business school curriculum. Most Business School instructors agree that students require a lot of practice to master the subject matter. In this context, existing models have three important assumptions to examine student achievement: (1) Students have differences in abilities and thus require different amounts of time to complete the same homework assignment. (2) Homework is beneficial, at least in small amounts and (3) Students have different previous GPA scores.

Keywords: Homework, Achievement, High And Low GPA, Statistical Course

**THE RELATIONSHIP BETWEEN THE CHOICE OF GLOBAL EXPANSION STRATEGY AND
MARKET ORIENTATION THROUGH ORGANIZATIONAL LEARNING PERSPECTIVE**

Arş. Gör. Dr. Tutku SEÇKİN ÇELİK
İstanbul Medeniyet Üniversitesi
İİBF İşletme Bölümü

ABSTRACT

As organizations mature and grow, one of the best growth options would be to expand operations globally. While the choice of enter into foreign waters includes exporting, franchising, licensing, joint ventures and wholly owned subsidiaries, options for wholly owned subsidiaries may involve starting-up a completely new operation (greenfield investment) and acquiring a host-country company (acquisition). On the other hand, market orientation points out organization wide generation of market intelligence, and gain more value in today's business world. Similarly, in order to keep pace with changing competitive conditions, organizational learning becomes popular among organizations. Choosing the learning mode suitable for the organization should depend on market-orientation and the choice of global expansion strategy.. Different choices indicate different requirements for knowledge acquisition. Relying on these arguments, this study offers a factorial model to deduce learning modes of organizations according to their market orientation levels (high-low) and the choice of entry strategies (greenfield investments-acquisitions).

Keywords: Organizational Learning, Market Orientation, Global Expansion Strategy

SUSTAINABLE PRODUCTION AND CONSUMPTION POLICIES: THE QUEST FOR A SOLUTION TO THE ECOLOGICAL CRISIS

Dr. Evren SAPMAZ VERAL

ABSTRACT

In today's global economy, continuous consumption is triggered by the created "demands" rather than our "needs" and this has led to the rapid depletion of resources along with the irreversible destruction of nature. In this system which began with the industrial revolution, the assumption that the natural resources are available, sufficient, easily accessible and could easily be wasted has resulted in exceeding the several planetary boundaries. This situation we face today, which is also referred as an "ecological crisis" by some scientists, will continue to deteriorate if the necessary changes could not be done. In the recent report of the UN International Resource Panel (IRP) titled "Global Resources Outlook 2019", it is underlined that the material extraction increased threefold in the last 50 years. Nevertheless, with the right resource efficiency and sustainable consumption and production policies in place, modelling undertaken by the IRP shows that by 2060, growth in global resource use can slow by 25 per cent and greenhouse gas emissions could be cut by 90 per cent as compared with projections for continuing along historical trends.

Radical changes are needed if all people are to live well within the limits of our planet. Based on narrative review, this study examines and discusses the sustainable production and consumption policies aiming to create economic, social and environmental value in the quest for a solution to the ecological crisis.

Keywords: Sustainable Production and Consumption, Sustainability, Sustainable Development Goals (SDGs).

**PANEL EŞ BÜTÜNLEŞME VE PANEL NEDENSELLİK ANALİZLERİ ÇERÇEVESİNDE
FAALİYET GİDERLERİNİN İŞLETME KARLILIĞI ÜZERİNDEKİ ETKİSİNİN
ARAŞTIRILMASI: BIST TEKNOLOJİ ENDEKSİ KAPSAMINDAKİ İŞLETMELER ÜZERİNE
BİR İNCELEME**

Dr. Öğr. Üyesi Kenan İLARSLAN

Afyon Kocatepe Üniversitesi
Bolvadin Uygulamalı Bilimler Yüksekokulu

ÖZET

Bu çalışmanın amacı, faaliyet giderlerinin işletmelerin karlılığı üzerinde herhangi bir değişikliğe neden olup olmayacağını araştırmaktır. Bunun için BIST Teknoloji endeksinde yer alan 14 firmanın 2010-2017 dönemi brüt kar, genel yönetim giderleri ve pazarlama satış ve dağıtım gideri kullanılmıştır. Çalışmada, panel birim kök testleri, panel eşbütünleşme ve panel nedensellik testi kullanılarak ekonometrik analizler yapılmıştır. Yapılan analizler sonucunda logaritmik formda düzenlenmiş olan değişkenler seviyelerinde durağan olup, Pedroni ve Kao testleri sonucuna göre değişkenler arasında eşbütünleşme ilişkisi olduğu belirlenmiştir. Granger nedensellik testi sonuçlarına göre, brüt kardan genel yönetim giderine doğru ve pazarlama satış ve dağıtım giderinden genel yönetim giderine doğru tek yönlü ve anlamlı bir ilişki olduğu belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Faaliyet giderleri, karlılık, panel birim kök testi, panel eşbütünleşme testleri

**AN INVESTIGATION OF EFFECT OF OPERATING EXPENSES ON FIRM
PROFITABILITY BY WITH PANEL CO-INTEGRATION AND PANEL CAUSALITY ANALYSIS:
A STUDY ON ISE TECHNOLOGY INDEX FIRMS**

ABSTRACT

The aim of this study is to investigate if operating expenses would cause any changes on firms' profitability. For this purpose, were used gross profit, general administrative expenses and marketing sales and distribution expenses of the 14 companies in the BIST Technology index for the period of 2010-2017. In this study econometric analysis was performed by using panel unit root tests, panel cointegration and panel causality test. As a result of the analyzes, the variables arranged in logarithmic form were stable at the levels and according to the results of Pedroni and Kao tests, it was determined that there was a cointegration relationship between the variables. According to the results of Granger causality test, it is determined that there is a one way, significant relationship between from gross profit to general administrative expenses and from marketing sales and distribution expenses to general administrative expenses.

Keywords: Operational Expenses, Profitability, Panel Unit Root Test, Panel Co-Integration Tests

BANKA PERFORMANSINI ETKİLEYEN İÇSEL VE DIŞSAL FAKTÖRLER

İlyas ÇELİK

Marmara Üniversitesi

Bankacılık ve Sigortacılık Enstitüsü, Doktora Öğrencisi

Doç. Dr. K. Batu TUNAY

Marmara Üniversitesi

Bankacılık ve Sigortacılık Enstitüsü

ÖZET

Bankalar içsel ve dışsal birçok faktörden olumlu ya da olumsuz etkilenmektedir. Banka performanslarını etkileyen faktörler literatürde temel olarak içsel ve dışsal faktörler şeklinde sınıflandırılmaktadır. Banka içi faktörler, banka yönetimi tarafından kontrol edilebilen değişkenleri, banka dışı faktörler ise bankanın kontrolü dışında olan ve banka faaliyetlerini olumlu ve/veya olumsuz yönde etkilemesi beklenen değişkenleri kapsamaktadır. Banka dışı faktörler genel olarak bankanın faaliyet gösterdiği ülkedeki yasal düzenlemeler, kurumsal ve finansal sistem, makroekonomik özellikler gibi faktörlerden oluşmaktadır. Konuyla ilgili yapılan çalışmalarda banka performans ölçümlerinin farklılığı, örneklemin farklı ülke ve yılları içermesi gibi nedenlerle farklı sonuçlara ulaşılmıştır. Bu çalışmada, 2008 finansal krizi sonrası dönem inceleneceğinden ve yükselen piyasa ekonomileri kapsamlı bir şekilde ele alınacağından literatürdeki boşluğun doldurulacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Banka Performansı, Yükselen Piyasa Ekonomileri

DOĞRUDAN YABANCI SERMAYE YATIRIMLARININ İSTİHDAMIN KALİTESİ ÜZERİNE ETKİLERİ: TÜRKİYE ÇİMENTO SEKTÖRÜ ÖRNEĞİ

Dr. Okan Güray BÜLBÜL

Ankara Hacı Bayran Veli Üniversitesi

İİBF Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri Bölümü

ÖZET

Doğrudan yabancı sermaye yatırımlarının ev sahibi ülkedeki istihdam etkisi çok boyutlu gerçekleşmektedir. Doğrudan istihdam etkisi, nicel anlamda ölçülebilir olmakla birlikte, istihdamın kalitesi üzerindeki etkiler kısa vadede ortaya çıkmadığı gibi tek bir yatırıma veya çok uluslu şirkete mal edilebilecek etkiler de değildir. Yatırımlar bir çarpan etkisi doğurarak yalnızca gerçekleştiği şirket veya fabrikada sınırlı kalmamakta sektörde, yatırım yapılan bölgede ve hatta ülke çapında sonuçlar doğurabilmektedir.

Türkiye çimento sektörü Türkiye'nin kalkınmasında başat sektör olarak belirlenen ve özelleştirme süreci öncesinde yatırım bölgelerinin seçimi yapılırken ekonomik değil siyasi kararların alındığı bir sektördür. Çimentonun değerine göre ağır ve taşıma maliyeti yüksek bir madde olması nedeniyle, rasyonel olarak alınmayan ve kalkınmanın yaygınlaşması amacıyla gerçekleştirilen kamu yatırımlarının verimsizlik sonucu başarısız olması ve zaman içerisinde teknolojik olarak eskimesi sonucu doğmuştur. Sektörün Türkiye ekonomisinin gelişimindeki rolü, devletin sektörde uzunca bir süredir üretici olarak yer alması gibi nedenlerle, mesleki birliklerin mevcudiyeti ve etkinliği söz konusu olduğu gibi mesleki ve sektörel bağlılık yüksek, iletişim kanalları güçlü ve etkindir. Bu nedenle sektördeki yatırımların etkilerinin yaygınlaşması ve çok uluslu şirketlerin davranış biçimlerinin ev sahibi ülkeye hızlı bir şekilde transfer edilebilmesi mümkün olmuştur. Türkiye çimento sektöründe kurumsal yapılar güçlü ve etkindir. Türkiye Çimento Müstahsilleri Birliği, Türkiye Çimento İşverenleri Sendikası ve Türkiye Çimse – İş sendikasının sektörde önemli faaliyetleri bulunmaktadır. Sektördeki sendikaların ve Türkiye Çimento Müstahsilleri Birliğinin faaliyetlerinin bu anlamda doğrudan yabancı sermaye yatırımlarının kalitesi üzerindeki etkilerin yaygınlaşmasında önemli rolü bulunmaktadır.

Çalışma çerçevesinde Türkiye çimento sektöründe çok uluslu şirketlerin yatırımlarının istihdamın kalitesi üzerine etkileri değerlendirilecektir. Bu etkileri ortaya koyabilecek somut verilerin bulunması, sektördeki kurumsal yapının güçlü olması ve geçmişi uzun yayınların varlığı bu değerlendirmenin yapılabilmesini sağlamıştır.

Anahtar Kelimeler: Doğrudan Yabancı Sermaye Yatırımları, İstihdamın Kalitesi, Çimento Sektörü

ÖĞRETMENLERİN POZİTİF PSİKOLOJİK SERMAYESİ İLE İŞ TATMİNİ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN BELİRLENMESİNE YÖNELİK BİR ARAŞTIRMA

Doç. Dr. Esin BARUTÇU

Pamukkale Üniversitesi

İİBF İşletme Bölümü

Güney GÜLTEKİN

Pamukkale Üniversitesi

SBE İşletme ABD Yüksek Lisans Öğrencisi

ÖZET

Kavramsal olarak ilk kez Maslow tarafından ele alınan pozitif psikoloji daha sonra psikolog Seligman tarafından ilk defa kapsamlı bir şekilde tanımlanmıştır. Seligman ve arkadaşları sağlıklı insanların daha mutlu ve daha üretken olmaları için pozitif psikoloji yaklaşımına ihtiyaç olduğunu vurgulamışlardır. Pozitif psikoloji ortalama bir bireyin nasıl olduğunu, bu bireyde nelerin yolunda gittiğini ve hangi yönlerinin gelişmekte olduğunu değerlendirmektedir. Bir başka ifadeyle pozitif psikoloji bireyin eksik yönlerine değil güçlü yönlerine ve bunların nasıl geliştirilebileceğine odaklanmaktadır. Psikolojik sermaye öz yeterlilik, iyimserlik, umut ve dayanıklılık olarak dört boyutta açıklanabilen bireyin olumlu psikolojik durumunu tanımlar.

İş tatmini genel olarak çalışanların işinden duyduğu mutluluk olarak tanımlanır. İş tatmini iş koşullarının ya da çalışma sonuçlarının bireysel değerlendirilmesidir. Yapılan birçok araştırma; çalışanların iş tatmini ne kadar yüksek olursa moral ve motivasyonun da yüksek olacağını ve bunun sonucunda da performans ve verimliliği olumlu etkileyeceğini ortaya koymuştur. Araştırma Denizli'deki lise öğretmenleri üzerine yapılmıştır. Sonuç olarak öğretmenlerin pozitif psikolojik sermayesi ile iş tatmini arasında güçlü anlamlı bir ilişki olduğu belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Pozitif Psikolojik Sermaye, İş Tatmini, Öğretmenler

FİNANS SEKTÖRÜNDE GİRİŞİMCİ VE YENİLEŞİM ODAKLILIK

Dr. Gaye MAT ÇELİK

TÜİK Zonguldak Bölge Müdürlüğü

Dr. Öğr. Üyesi Ersin KANAT

Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi

Uygulamalı Bilimler Yüksek Okulu

ÖZET

Ülkemizde her geçen gün girişimciliğin ve yenileşmenin önemi anlaşılmakta, küresel rekabetteki avantajları bilinmektedir. Finans sektörünün girişimciliği artırmaya yönelik eğilimler ile yenileşim ve girişimcilik odaklılık temelinde kalkınma ve büyüme perspektifinde yeniden yapılandırılması gerekmektedir. Bu çalışmada inovasyon ekonomisinde finans sektörünün girişimcilik odağında kaydedeceği gelişmelere finans sektöründen akademisyenlerin gözünden yer verilecektir.

Anahtar Kelimeler: Finans Sektörü, Yenileşim, Girişimcilik, İnovasyon

ENTREPRENEURSHIP AND INNOVATION IN THE FINANCE SECTOR

ABSTRACT

In our country, the importance of entrepreneurship and innovation is understood every day and advantages in global competition are known. The financial sector needs to be restructured in the perspective of development and growth on the basis of trends towards entrepreneurship and innovation and entrepreneurship focus. In this study, the developments that will be recorded by the finance sector in entrepreneurship focus in the innovation economy will be taken from the eyes of academicians from the financial sector.

Keywords: Finance Sector, Innovation, Entrepreneurship, Innovation

KIRSAL ALANDA YAŞAYANLARIN SÜRDÜRÜLEBİLİR KALKINMAYA YÖNELİK TUTUMLARININ BELİRLENMESİ

Öğr. Gör. Dr. Mükerrerem ATALAY ORAL

Akdeniz Üniversitesi

Elmalı Meslek Yüksekokulu İşletme Yönetimi Programı

ÖZET

Geleneksel özelliklerin ve kültürel değerlerin korunduğu yerler olan kırsal alanlar, yaşayan yerel halkın doğaya olan saygısının hüküm sürdüğü yerleşimlerdir. Günümüzde dünyanın gündemindeki en önemli konulardan biri olan sürdürülebilirliğin kırsalda yaşayanlar tarafından nasıl algılandığının belirlenmesi, çevre-ekonomi ve toplumla yakın ilişkili olan bu kavramın kırsalda yaşayanlar özelinde irdelenmesi önem arz etmektedir. Bu çalışmada kırsalda yaşayanların sürdürülebilir kalkınmaya yönelik tutumlarının belirlenmesi amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda Elmalı ilçesinde yaşayanlarla yüz yüze anket metodu ile 471 katılımcıdan basit tesadüfî örneklemeyle veri toplanmış ve bu veriler amaca uygun istatistik programında frekans, güvenilirlik, t-testi ve anova testi ile analiz edilmiştir. Sonuç olarak, sürdürülebilir kalkınmaya yönelik tutum ile Elmalı'da yaşayanların bazı sosyo-demografik özellikleri arasında, sürdürülebilir kalkınmaya yönelik tutumun alt boyutları olan sosyal boyut, çevresel boyut ve ekonomik boyut ile Elmalı'da yaşayanların bazı sosyo-demografik özellikleri arasında anlamlı farklılıklar tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Sürdürülebilir Kalkınma, Sosyal Boyut, Çevresel Boyut, Ekonomik Boyut, Kırsal Alan.

DETERMINATION OF THE ATTITUDES OF RURAL LIVES IN SUSTAINABLE DEVELOPMENT

ABSTRACT

Rural areas, where traditional features and cultural values are preserved, are settlements where the local people live in respect of nature. It is important to determine how sustainability is perceived by rural people, which is one of the most important issues on the world's agenda today, and to examine this concept, which is closely related to the environment, economy and society, in the context of rural people. In this study, it was aimed to determine the attitudes of rural people towards sustainable development. For this purpose, data were collected from 471 participants with a simple random sampling by means of face-to-face survey method, and these data were analyzed by using frequency, reliability, t-test and anova test in the appropriate statistical program. As a result, there are significant differences between socio-demographic characteristics of the people living in Elmalı and the socio-demographic characteristics of those living in Elmalı, social dimension, environmental dimension and economic dimension.

Keywords: Sustainable Development, Social Dimension, Environmental Dimension, Economic Dimension, Rural Area.

KAYYIM SİSTEMİNİN DEMOKRATİK YÖNETİM İLKELERİ VE YASAL AÇIDAN DEĞERLENDİRİLMESİ

Prof. Dr. Ferit İZCİ
Arş. Gör. Didem GEYLANİ
Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi
İİBF Kamu Yönetimi Bölümü

ÖZET

Vatandaşın yerel nitelikteki müşterek ihtiyaçlarının karşılanmasında sorumlu olan yerel yönetimler, halkın yönetime katılımını sağlaması nedeniyle demokrasinin en etkili bir şekilde uygulandığı birimlerdir. Çünkü belediyelerde karar organları seçimle göreve gelmekte ve istisnai durumlar dışında seçimle değişmektedir. Ancak 2016 yılında çıkarılan 674 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 39. maddesi gereği belediye ve bağlı idarelerin imkânlarını terör veya terör örgütlerine destek sağlamak amacıyla kullandığını valiliklerin tespit ettiği durumlarda, belediye ve bağlı idarelerin yönetimine kayyım atanmaktadır. 674 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'den kaynaklanan yetkilerin kullanıldığı belediyelerde boşalan görev yerlerine atananlar çoğunlukla mülki idare amirlerinden oluşmaktadır. Belediyelere yapılan kayyım atamaları ile amaçlanan terörle mücadele olmakla birlikte kayyım atamalarının yönetim sistemine adeta yeni bir uygulama olarak geçtiği görülmektedir. Bu çalışmada, 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 57. maddesinde ek fıkra olarak yer alan vesayet makamı tarafından yapılan kayyım atamalarının anayasal demokrasi ve katılımcı yönetim açısından bir değerlendirmesi yapılacaktır. Bu bağlamda kayyım uygulamasının getirmiş olduğu olumlu ve olumsuz sonuçlar objektif bir şekilde tartışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Demokrasi, Yerel Demokrasi, Yerel Yönetim, Kayyım

**ASSESSING THE CRITERIA WHICH DETERMINES THE PERFORMANCE OF
AIR CARGO COMPANIES**

Muharrem DUVARBAŞI

Yeditepe University

Institute of Social Sciences

Business Administration Department Student

Assoc. Prof. Dr. Erkut AKKARTAL

Yeditepe University

Faculty of Commerce

Department of International Logistics and Transportation

ÖZET

Assesing the criteria which determine the performance of air cargo companies' air cargo facilities has been accelerating in last decades. Both money value and the value of the goods have been dramatically increasing because of the competition. In the market, on the other hand, in order to determine the best air cargo company, there are some different strategies and alternatives. Determination of the criteria and prioritization among these criteria have been subjected to so many modelling attempts. The aim of this paper is to determine the criteria for selecting the best air cargo company and to evaluate the prioritization of the criteria among themselves. The criteria will be useful for the airports, customers and for the future needs. Results have shown that there are not only quantitative but also qualitative criteria for selecting the best air cargo company. Thus, while having an idea of how the most profitable and effective cargo company should work, we will also see the errors that should be avoided by making use of the statistics of the successful examples in the sector. In this study, while examining the business environment of the air cargo transportation sector, we will be examining the place of the sector in the world economy. At the same time, we will overview the rising share of air transportation in e-commerce. The data of this study, which we hope will help to understand how the air transport sector will evolve in our rapidly developing and changing world. This study covers the period until 2019 when it was prepared.

Keywords: Air Cargo, Air Freight, Aviation, Airport Management

DAVRANIŞSAL İKTİSAT BAĞLAMINDA Z KUŞAĞI TÜKETİCİ DAVRANIŞLARININ İNCELENMESİ

Rukiye ÜNAL

Bartın Üniversitesi

SBE İktisat ABD Yüksek Lisans Öğrencisi

ÖZET

Geleneksel iktisat teorisi, bireyleri rasyonel, akılcı olarak tanımlamış ve tüketicilerin satın alma davranışlarını etkileyen kişisel faktörler, psikolojik faktörler ve sosyolojik faktörleri göz ardı etmiştir. Bireyleri makineleştiren geleneksel iktisadın bu tutumuna eleştiri olarak gelişen davranışsal iktisat, insanların karar verirken tamamen rasyonel olamayacaklarını, ancak sınırlı rasyonellik gösterebileceklerini savunmaktadır. Bireylerin rasyonelliği birçok unsura bağlı olarak değişkenlik gösterebilmektedir. Günümüzde tüketicilerin satın alma davranışı kişiden kişiye, kuşaktan kuşağa farklılık göstermektedir. Bu çalışmada tüketicilerin satın alma davranışlarını etkileyen faktörlere değinip özellikle kuşaklar arasındaki farklılıklar belirtilmiştir. Teknolojik gelişmelere uzak olan gelenekçi kuşağın aksine teknoloji ile doğup yaşamlarını ona göre şekillendiren Z kuşağının tüketim kararlarında ne kadar rasyonel ya da irrasyonel davrandıkları belirlenmeye çalışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Davranışsal İktisat, Z Kuşağı, Rasyonellik, Sınırlı Rasyonelite

ANALYSIS OF CONSUMER BEHAVIOR IN THE Z GENERATION IN THE CONTEXT OF BEHAVIORAL ECONOMICS

ABSTRACT

Traditional economic theory has defined individuals as rational, rational and ignored the personal factors, psychological factors and sociological factors that influence the buying behavior of consumers. Behavioral economics, which develops as a criticism of this attitude of traditional economics that mechanizes individuals, argues that people cannot be fully rational when making decisions, but they can only have limited rationality. The rationality of individuals may vary depending on many factors. Nowadays, consumers' purchasing behavior varies from person to person and from generation to generation. In this study, the factors affecting the buying behavior of consumers are mentioned and especially the differences between generations are indicated. Unlike the traditional generation which is far from technological developments, the Z-generation, which was born with technology and shaped its lives according to it, tried to determine how rational or irrational behaviors are in consumption decisions.

Keywords: Behavioral Economics, Generation Z, Rationality, Limited Rationality

CO₂ EMİSYONUNU ETKİLEYEN FAKTÖRLER: AVRUPA BİRLİĞİ ÖRNEĞİ

Arş. Gör. Abdülkadir KESKİN

İstanbul Medeniyet Üniversitesi

İİBF İşletme Bölümü

ÖZET

Artan rekabetle birlikte ülke ekonomileri üretime ve büyümeye yönelmekte bunun sonucunda çevresel kalitenin düşmesine neden olmaktadır. Küreselleşmeyle bağlantılı olarak günümüzde karşılaşılan önemli çevre sorunlarının başlıcaları arasında; sanayileşmeye dayalı aşırı kaynak tüketimi, ozon tabakasının incelmeye neden olan zararlı gazların atmosfere salınması (hava kirliliği), ormanların yok edilmesi, hızlı nüfus artışı neticesinde yaşanan doğal alan tahribatı, tarım alanlarının azalması, deniz ve tatlı su kaynaklarının kirletilmesi gibi hususlar sayılabilir. Bu bağlamda gerek ulusal gerekse uluslararası ve sektörel bir takım girişimlerle çevre üzerinde yaratılan negatif dışsallıkların azaltılması yönünde çalışmalar yapılmaktadır. Yaptığımız bu çalışmada CO₂ salınımının nüfus artışı, kişi başına düşen milli gelir ve ormanlık alanların tahribatından ne ölçüde etkilendiğini incelemek amaçlanmıştır. Dünya Bankası verileri kullanılarak Avrupa birliği ülkeleri üzerinde yapılan regresyon analizleri sonucunda karbondioksit salınımının nüfus artışından ve gayri safi milli hasıla artışından pozitif yönde, ormanlık alanlardan negatif yönde etkilendiği tespit edilmiştir. Rekabete dayalı ekonomilerin çevresel kaliteyi azalttığı yönündeki eleştiriler yaptığımız çalışmanın sonuçlarınca desteklenmektedir.

Anahtar Kelimeler: CO₂ Salınımı, Çevre Kirliliği, Regresyon

**THE IMPACT OF OIL PRICE SHOCKS ON THE ECONOMIC GROWTH
(THE CASE OF TURKEY)**

Selin ÇİFTÇİ
Senem ÇAKMAK ŞAHİN
Tolga AKSOY
Yıldız Teknik Üniversitesi
SBE İktisat ABD

ÖZET

Oil has been the most important energy source for countries since the mid-1950s. It has an substantial role in different areas. It is both used in industrial product and a raw material. Therefore the demand for oil is crucial. It does not have an efficient substitute for now, which makes it an important input for economic activity. Since the late 1970s, fluctuations due to increase in the price of crude oil and petroleum products have been the subject of research for the explanation of persistently high inflation in Turkey. It also has direct and indirect effects on Turkish economic growth rate. Since the crude oil is a crucial energy source, positive and negative shifts in oil prices have important effects on two main areas. Inflation rates increase with high oil prices, and consequently, fiscal policies are implemented to stabilize the Turkish economy as an oil importing economy. This study examines the relationship between oil price shocks and economic growth in Turkey for the period between 2003-2019 by using quarterly data from TurkStat and EVDS. The purpose is to analyse how oil price shocks affect economic growth in Turkey. To that end, we employ real GDP, inflation and oil price over the 2003-2019 period. Applying unit root tests and cointegration technique, we find that external shocks play a significant role on Turkish economic growth which is affected negatively by increases in the price of oil.

Keywords: GVAR, Macroeconomics, Oil Price

NETANDAŞLAR DÜNYASINDA YENİ JENERASYON MARKA YÖNETİM STRATEJİLERİ: MARKA RE-LANSMAN UYGULAMASI ÖRNEK VAKA İNCELEMESİ

Ecemnur DELİBALTA

Yeditepe University, MA

Bütünleşik Pazarlama İletişimi Yönetimi

ÖZET

Günümüzde markalama kavramı ürünleri ve şirketleri ayırma hem marka sahibi hem de tüketici için ekonomik değer oluşturma stratejisini ifade etmektedir. Bu kapsamda markalama sürecine girerek kurumsal bir yapı oluşturabilen şirketler tüketici nezdinde kurumsallık algısı ile elde edilen kalite değerlerini sahiplenmeyi hedeflemektedirler. Tüketicileri zihninde kalite duygusunu yakalamayı başaran yapılar aynı zamanda tüketici zihinlerdeki “Güven” noktasına da seslenmeyi başarabilmektedirler. Bu adımı gerçekleştirebilen şirketler, tüketicilerine başarılı bir satış deneyimi de yaşatırken, müşteri sadakati de kazanırlar ya da bu davranışa aday yapılar haline gelirler.

Stratejik marka yönetimi süreçlerindeki, Re-Lansman kavramı, yeni dünya düzeni mensubu markaların içinde buldukları dönem ve şartlarına uyum sağlamak adına gerçekleştirdikleri dönüşümlerini ifade etmektedir. Bu dönüşümün temelinde yatan içgörü ise markanın temel değerleri arasında bulunan yenilikçi ve araştırmacı ruhun hedef kitlelerine doğru uygulamalar ile aktararak takdir kazanılmak istenmesidir. Yeni dünya düzenine entegre olma çabasından doğan iletişimler ise dijital tüketicinin satın alma davranışında belirleyicidir. Markaların dijital tüketicilerinin hayat seyirleri içerisinde çoklu kanallar üzerinde ulaşılabilir olmaları doğru iletişimden doğan olumlu satın alma davranışları sonucunda gelişen memnuniyet kazanımı ve tüketici sadakati edinimi noktasında önemlidir. Tüm bu multi-disipliner sistematik içerisinde başarılı bir stratejik yaklaşım ile doğru marka imajı oluşturmak şirketlerin hedef kitlelerini satış davranışına yönlendirmelerinde önemli bir rol oynamaktadır.

Çalışmanın temel amacı; örnek uygulamada görülen markalama çalışmasının teorik çerçevelerin incelenmesinin ardından; tekno-marketing dünyası mensubu tüketicilerin markalaşma sistematikleri üzerindeki etki ve beklentileri incelenmesi, özellikle re-lansman kavramı ve başarılı formda uygulanma şeklinin örnek bir vaka üzerinden analiz edilmesidir.

Çalışmanın yöntemi ise; araştırma öncelikli olarak literatür taraması ile desteklenmiştir, çalışma özdüşünümsel nitelikte olup, birincil data ise şirket yöneticisi ile derinlemesine görüşme tekniği kullanılarak elde edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Stratejik İletişim, Marka Yönetimi, Pazarlama, Re-Lansman, Reklam

İKLİM MÜLTECİLİĞİNİN KAVRAMSAL ÇERÇEVESİNİN BM SÜRDÜRÜLEBİLİR GELİŞME HEDEFLERİ AÇISINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ

Dr. İsmail GÖKDAYI

Isparta Uygulamalı Bilimler Üniversitesi
Atabey MYO

ÖZET

Son zamanlarda küresel ısınma, iklim değişikliği gibi kavramlar, etkilerinin de giderek artması nedeniyle, hem yerel topluluklarda, hem de uluslararası topluluklarda ciddi olarak tartışılmaya başlanmıştır.

Dünya nüfusunun artışı ve gelişmiş ülkelerle gelişmekte olan ülkeler arasındaki ekonomik, toplumsal ve çevresel gelişmişlik farklarının giderek açılması; teknoloji ve yapay zekâ uygulamalarındaki gelişmelerle birlikte, gelişmiş ülkelerin neden olduğu kirlenme ve küresel ısınmanın etkileri, çoğu gelişmekte olan ve gelişmemiş ülkeleri doğrudan etkilemektedir. Gelişmiş ülkelerin kaynak temini sorunu, gelişmekte olan ülkelerdeki kaynakları tüketmekte (Amazon ve Borneo yağmur ormanlarının odun ve palm yağı ihtiyaçları için kesilmesi vb..) ve bu ülkelerde yaşayan insanların iklim koşullarından daha olumsuz bir şekilde etkilenmesi sorunu ortaya çıkmıştır.

Bu çalışma; “BM Sürdürülebilir Gelişme Hedefleri” doğrultusunda; iklim değişikliği ve iklim mülteciliği kavramlarını değerlendirecek; ve iklim mülteciliğine karşı “BM Sürdürülebilir Gelişme Hedefleri”nin yeterliliğini ve sorunun kavramsal arka planlarını ortaya koymaya çalışacaktır.

Anahtar Kelimeler: İklim Değişikliği, Sürdürülebilir Gelişme Hedefleri, İklim Mülteciliği

ABSTRACT

Recently, concepts such as global warming, climate change have been seriously debated in both local communities and international communities, as their impact has also increased.

The increase in the world population and the increasing economic, social and environmental development differences between developed countries and developing countries, along with developments in technology and artificial intelligence practices, the effects of pollution and global warming caused by developed countries directly affect most developing and undeveloped countries. The resource supply problem of developed countries is consuming resources in developing countries (Amazon and Borneo rainforest for wood and palm oil needs, etc..) and the problem has emerged that people living in these countries are affected more negatively than the climate conditions.

This study will evaluate the concepts of climate change and climate refugees in line with the “UN Sustainable Development Goals” and will attempt to demonstrate the adequacy of the “UN Sustainable Development Goals” against climate refugees and the conceptual background of the problem.

Keywords: Climate Change, Sustainable Development Goals, Climate Asylum

İSLAM'IN ŞİDDET VE TERÖRE BAKIŞI

Prof. Dr. Hulusi ARSLAN

İnönü Üniversitesi

İlahiyat Fakültesi

ÖZET

Çağımızın ulaşım ve iletişim imkânları, giderek daha yoğun bir şekilde farklı inanç ve kültürleri yüz yüze getirmektedir. İnsanoğlu, bir nevi kaçınılmaz bir biçimde bir arada yaşama tecrübesini geliştirmek zorundadır. Böylesi bir karşılaşmada ötekine karşı bazen tepkisel ve dışlayıcı bir tutum sergilenebildiği gibi bazen de özgürlükçü ve kapsayıcı bir tutum sergilenebilmektedir. İslam dini cihanşümul bir dindir. Onun mesajı sadece Araplara, Türklere, Hintlilere Afganlılara veya İranlılara değil bütün insanlığadır. O sebeple her şeyden önce İslam'ın evrensel doğruları kapsayan bir din olduğunun farkında olunmalıdır. Yeni sayılabilecek bir dönemde henüz kayıt altına alınan insan hak ve hürriyetlerini, İslam dini asırlar öncesinde insanlığa ilan etmiştir. Fakat bugün maalesef Müslümanlar, tam aksine bu hakları tanımayan, şiddet ve terörü destekleyen kimseler olarak gösterilmeye çalışılmaktadır. Bu ise, İslam'a karşı ön yargıların oluşmasına sebep olmakta ve ilahi mesajın insanlara ulaşmasında büyük bir engel teşkil etmektedir. Bu sebeple diğer dini ve kültürel çevrelerle olan münasebetlerde İslam'ın gerçek imajı olan adalet, özgürlük, sulh ve hoşgörüye Kur'an'ın verdiği gerçek değeri vermek gerekir. Çünkü Kur'an-ı Kerim, adaleti yüce bir değer olarak görürken, zulmü insanı alçaltan aşağı bir değer olarak görmüştür; sulh ve barışı temel bir değer olarak görürken, savaşı ancak başvurulmak zorunda kalınan ârizi bir değer olarak görmüştür. Bu bağlamda çalışmanın amacı, İslam ve Müslümanların terör ve şiddetle ilişkilendirilmesinden hareketle bu suçlamaların yanlışlığını göstermek ve İslam'ın temel kaynaklarından yola çıkarak, onun adalet, barış ve insan hayatına verdiği önemi ortaya koymaktır.

Anahtar Kelimeler: İslâm, Adalet, Barış, Şiddet ve Terör

EŞ'ARİLERE GÖRE YARATMA: MA'DUM PROBLEMİ BAĞLAMINDA BİR DEĞERLENDİRME

Nazlı EKER

Süleyman Demirel Üniversitesi
SBE Temel İslam Bilimleri Anabilim Dalı
Kelam Bilim Dalı Doktora Öğrencisi

ÖZET

Yunan felsefesinin İslam düşüncesiyle karşılaşması sonrasında âlemin yaratılması ve ezeliyeti problemi de İslam düşüncesinde sistemli bir şekilde tartışılmaya başlamıştır. Bu tartışmalar yapılırken gündeme gelen temel kavram ise ma'dum (yok) olmuştur. Ma'duma ilişkin problemler, daha ziyade âlemin ezeli bir maddeden yaratılıp yaratılmadığı ekseninde tartışılmıştır. Kelamcılar ile felsefeciler arasında yaratmaya ilişkin temel ayrışma: Kelamcıların yoktan yaratmayı benimserken felsefecilerin yaratmayı ezeli bir madde üzerinden gerçekleşen olgusal bir durum olarak görmeleridir. Mu'tezilî kelamcılar ma'dumun şey olduğunu iddia etmek suretiyle felsefi görüşe yaklaştıkları için yoktan yaratmayı benimseyen eş'arîler tarafından ciddi biçimde eleştirilmiş ve âlemin ezeliyeti konusunda felsefecilerle benzer tutumu benimsemiş olmakla itham edilmişlerdir. Eş'arîler, tevhîd inancının zedelenmesini ve Allah'ın kudret ve iradesinin sınırlandırılmasını engelleme çabasıyla, âlemin mutlak bir yokluktan geldiğini, var olmadan önce hiçbir gerçekliğe sahip olmadığını ve bu bağlamda ma'duma herhangi bir şey'iyyetin atfedilemeyeceğini kabul etmektedirler. Dolayısıyla eş'arîler, bu görüşlerini temellendirirken büyük ölçüde felsefecileri ve onlarla aynı görüşü benimsediği düşüncesiyle mu'tezilî kelamcıları hedef almıştır. Esasen ma'dum konusundaki en belirgin tartışma ma'duma şey denilip denilemeyeceği üzerinedir. Nitekim Mu'tezile ma'duma şey denilebileceğini, eş'arîler ise denilemeyeceğini iddia etmektedir. Mu'tezile'nin ma'duma şey denilmesini kabul etmesinin sebebi ma'dumun, Allah'ın ezeli ilminde var olmasıdır. Allah'ın ezeli ilminde var olanlar Mu'tezile'ye göre şey olarak isimlendirilebilir. Çünkü onlar, ma'duma epistemolojik düzeyde şey demenin âleme ezeliyet atfetmek olmadığını söylemektedirler. Aslında sadece mu'tezilî kelamcılar değil eş'arîler de ma'dumun ilme konu olabileceğini kabul etmekte ancak her ilme konu olanın şey olarak isimlendirilmesini reddetmektedirler. Eş'arîler, ma'dumun şey'iyyeti kabul edildiğinde Allah dışında başka varlıkların da ezeliyetini kabul etmek gerekeceğinden ma'dumun şey olmasını reddetmekte ve elbette bunu İslam'ın tevhîd anlayışına aykırı bulmaktadırlar.

Anahtar Kelimeler: Eş'arîler, Âlem, Yaratma, Ma'dum, Şey

DİL BİLİM GELENEĞİNDE NUKREKÂR'IN FEVÂİDÜ'L-GIYASIYYE IŞIĞINDA MEÂNİ YORUMU

Arş. Gör. Şule AĞAÇ

Yalova Üniversitesi

İslâmi İlimler Fakültesi, Arap Dili ve Belâgati ABD

ÖZET

Dil, insanoğlunun hayattaki en kadim iletişim aracıdır. Bu araç her ne kadar çeşitli olsa da biz bildirimizin konusu gereği Kur'an dili olan Arapça'yı ele alacağız. Arapça Dili sarf ve nahiv olmak üzere ikiye ayrılan bir gramere sahiptir. Grameri de aşan karşındaki kişiyi etkileme yollarını öğreten ilim ise Belâgat (retorik)'tir. Belâgat ilmi meâni, beyan ve bedii olmak üzere üçe ayrılır. Konumuz gereği ele alacağımız meâni ilmini Belagât ilminin en önemli eserlerinden olan Miftahu'l-Ulum'un özetini içeren Fevâidu'l-Giyasiyye adlı esere yazılan şerhlerden Nukrekâr'ın şerhini ele alacağız. Çünkü Nukrekâr diğer şerhlerden farklı olarak belâgat ilmini mantık ve vaz ilmi çerçevesinde şerh etmeye çalışmıştır. Biz de bildirimizde kitabın bazı kısımlarından örnekler sunarak konuyu ele almaya çalıştık.

Anahtar Kelimeler; Nukrekâr, Belâgat, Meâni, Mantık, Vaz İlmi

ABSTRACT

Language is the most ancient tool of communication in human life. Although in the earth this tool is ver most kind of variety, we will approach Arabic as the language of Quran which is the subject of our article. The Arabic language has a grammar which is divided into two; the sarf (science of morphology) and the nahw (syntax). The science that goes beyond the limits of grammar that teaches

the way of influencing the person who crosses is Rhetoric(el-balagah). The rhetoric is divided into three branches; ilm al-ma'ânî, ilm al-bayân and ilm al-badî. the statement and the aesthetic. We will consider the annotation of Nukrekâr from the annotations written on Fevâidu'l-Giyasiyye which contains a summary of Miftahu'l-Ulum which is one of the most important works of the science of the Rhetoric. Because unlike other annotations, Nukrekâr tried to annotate the science of Rhetorik (al-balagah) within the frame of science of logic(ilm al-mantıq) and discourse (ilm al-wad) in his annotation. We tried to deal the issue by presenting examples from some parts Nukrekâr's annotation in our report.

Keywords: Nukrekâr, Rhetoric, İlmi al-ma'ânî, Science of Logic, İlmi al-wad

MEZHEPLER ARASI ÖTEKİLEŞTİRME KARŞISINDA MEVLÂNÂ'NIN HOŞGÖRÜ ÖĞRETİSİ

Merve GÜL

Dokuz Eylül Üniversitesi
SBE Temel İslam Bilimleri ABD Mezhepler Tarihi

ÖZET

Bu çalışma, insanlık tarihinde büyük etki bırakan din olgusu ile kitlelerin onu anlama çabasından kaynaklanan mezheplerin ötekileştirme sorununa karşı, Mevlânâ Celâleddîn-i Rûmî'nin (ö. 672/1273) insan sevgisi ve evrensel barış vurgusuyla beslediği hoşgörü öğretisinin, birlikte yaşama idealine ışık tuttuğu tezini savunmaktadır. Genellikle karakteristik özelliklerini spesifik bir olay, kişi/kişiler yahut bir coğrafyaya borçlu olan ve zaman içinde kendilerine ait bir din anlayışı şekillendiren söz konusu mezhebî oluşumlar, taraftarlarına doğru yol üzere olduklarını telkin etmenin yanında fikir çatışması içinde oldukları diğer gruplarla mücadele etmek için de, onları inkâr etme (tekfir/aforoz) yoluna başvurmaktadırlar. Nitekim mezhep çatışmalarının sonucunda kitlelerin yaşadığı sosyal ve dini krizler ile bunları tetikleyen baskı ve ayaklanmalar toplumlar için ciddi kırılmaları beraberinde getiren tatsız birer tecrübe olmuştur. XIII. yüzyıldan bu yana toplumlara şifa dağıtan Mevlânâ'nın hoşgörü öğretisi, başta din anlayışı olmak üzere birçok hususta sahip olunan farklılıkların birer toplumsal zehre dönüşmesini engellemeyi, bunun yerine farklılıkların birer zenginlik olduğunu kabul eden bakış açısıyla hâlihazırdaki sorunların çözümüne olanak sağlayacak güçlü bir panzehir ortaya çıkarmayı öngörmüştür. Bu bağlamda tarihsel örnekler üzerinden mezhep çatışmalarını ele alan çalışma, Mevlânâ'nın hoşgörü öğretisini beslediği kavramlar ışığında incelemektedir.

Anahtar Kelimeler: Mezhep Çatışmaları, Küreselleşme, Ötekileştirme, Mevlânâ, Hoşgörü

DİNİ BİLGİYİ GENÇLİĞE ULAŞTIRMADA SOSYAL MEDYANIN ÖNEMİ

Arş. Gör. Recep Emin GÜL

İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi

İslami İlimler Fakültesi

ÖZET

Sosyal medya kavramı hayatımıza son dönemlerde girmiş olsa da büyük bir hızla yayılmış, milyarlarca kişi tarafından kullanılır hale gelmiştir. Dünyadaki sosyal medya kullanımına Türkiye de kayıtsız kalmamış ve sosyal medya kullanımında ilk sıraları zorlar hale gelmiştir. Sosyal medyanın bu olumlu etkilerini doğru kullanabilmek ise son derece önemlidir.

Sosyal medya kullanıcıları arasında gençlerin payı ise azımsanmayacak derecede büyüktür. Nitekim eldeki son veriler Türkiye’de sosyal medya kullanıcılarının %35’inin gençler olduğunu göstermektedir. Sosyal medya platformlarında ise en fazla Facebook’un kullanıldığı, ardından ise video izleme platformu olan Youtube’un geldiği görülmektedir. Nitekim Türk toplumunun günün 7 (yedi) saatini video izleyerek geçirdiğine dair tespitler bu durumu gösterir niteliktedir. Söz konusu bu sosyal medya mecralarının her birinde canlı yayın yapma olanağının olması ise artık televizyonun yerini almaya başlamış, herkes her an istediği içeriğe ulaşma imkânına sahip olmuştur.

Tüm bu olanaklar arasında dini bilginin sosyal medya platformlarında çok fazla yer almadığı görülmektedir. Nitekim Diyanet İşleri Başkanlığı’nın sosyal medya platformlarındaki takipçi sayısının sıradan bir Youtuber’a göre dahi çok az olduğu; bu platformlarda da dini bilgiyle ilgili herhangi bir paylaşım yapılmadığı tespit edilmiştir. Bu bildiride dini bilgiyi gençliğe ulaştırma noktasında sosyal medyanın kullanım imkânı tartışılacak, konuya yönelik tespit ve öneriler yer alacaktır.

Anahtar Kelimeler: Din, Gençlik, Sosyal Medya, Facebook, Youtube

**OSMANLI DEVLETİ'NİN BATAVYA BAŞŞEBENDERİ HACI RASİM BEY'İN HAYATI,
FAALİYETLERİ VE MECLİS-İ MEBUSAN'A SUNDUĞU ARZUHALİ**

Prof. Dr. İsmail Hakkı GÖKSOY

Süleyman Demirel Üniversitesi

İlahiyat Fakültesi İslam Tarihi ABD

Zübeyir TETİK

Süleyman Demirel Üniversitesi

SBE İslam Tarihi ve Sanatları Bölümü İslam Tarihi ABD

Yüksek Lisans Öğrencisi

ÖZET

Şehbenderlik; Osmanlı Devleti'nde önceleri tüccarlar arasındaki ihtilâfi çözmekle görevli memur iken daha sonra konsolosluga dönüşen dış temsilcinin unvanı olmuştur. Osmanlı Devleti, XVI. yüzyıldan itibaren birçok devletin kendi ülkesinde konsolosluklar açmasına izin vermesine rağmen, kendisi bu konuda oldukça geç kalmış, yabancı ülkelerde Osmanlı konsolosluklarının açılması XIX. yüzyıl gibi çok geç bir tarihte gerçekleşmiştir. Osmanlı Devleti sadece Avrupa'da değil Güney Doğu Asya'da da Müslüman halk ile bağlantı kurmak ve bu bölgelerde halifenin nüfuzunu artırmak için konsolosluklar açmıştır. Açtığı konsolosluklardan biri de günümüzde Endonezya Cumhuriyeti'nin başşehri olan Cakarta'dadır. Hollanda sömürgesi döneminde ismi Batavya olan bu şehirde açılan konsoloslukta 1883 yılından itibaren resmi olarak birçok şehbender görev yapmıştır. Nitekim, bu şehbenderlerden biri de Hacı Rasim Bey'dir. 1904-1908 yılları arasında Batavya Başşehbenderliği yapan Hacı Rasim Bey, İkinci Meşrutiyetin ilanını müteakib Batavya'da başından geçen talihsiz bir olay sebebiyle görevinden azledilmiş ve İstanbul'a dönmüştür. Tekrar ataması yapılmayınca 1910 yılında görev yaptığı yerleri ve oralarındaki faaliyetlerini ve Batavya'daki görev süresince izlenimlerini, düşüncelerini ve haksız yere azledildiğini anlatan bir arzuhal hazırlamış ve bunu matbaada bastırdıktan sonra Meclis-i Mebusân'a sunmuştur. İşte bu çalışmada kısaca Batavya Başşehbenderliği'nin açılmasına değinildikten sonra, Hacı Rasim Bey'in hayatı, görev yaptığı makamlar ve yerler, başarıları, fikirleri ve 1910 yılında Meclis-i Mebusân'a sunduğu arzuhalı kısaca değerlendirilerek Osmanlı Devleti'nin Endonezya'daki siyasi, sosyal, ekonomik ve dini alanlardaki faaliyetlerine dair yapılan çalışmalar ortaya çıkarılmaya çalışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Şehbenderlik, Osmanlı Devleti, Batavya Başşehbenderliği, Hacı Rasim Bey, Endonezya

GILGAMIŞ DESTANI, PLATON'UN DEVLET KİTABI VE ARDAVİRAFNAME'DEKİ ÖTEKİ DÜNYAYA SEYAHAT MOTİFLERİ

Dr. Öğr. Üyesi Azize UYGUN
Süleyman Demirel Üniversitesi
İlahiyat Fakültesi Dinler Tarihi ABD

ÖZET

Kültürel ve dini tasavvurların hemen hemen tamamında insanın doğaüstü ya da fizik ötesi ile ilişkisi önemli bir yer teşkil eder. Fizik ötesi alem insanın dünya yaşantısının değerlendirilmesinin yapıldığı bir yer olarak kabul edilir ve dindar kişiler tarafından fizik ötesi hayat özlenen ve ulaşılabilecek hedef olarak seçilen bir yerdir. Yeryüzü hayatı ise geçici, fani ve sahtedir. Bu doğrultuda da doğaüstü alemle veya doğaüstü varlıklarla ilişki kurmak dinlerin temel özelliklerinden birisi olmuştur. İnsanlar görünmeyeni merak etmiş, merakının ve korkularının bir sonucu olarak anlatılan, var olduğu söylenen öbür dünya hayatını görmek istemişlerdir. Bunun yollarından birisi ise bizzat öbür aleme gitme ve geri dönerek gördüklerini insanlara anlatma şeklindedir. Bu bağlamda öte dünya yolculuğu, fizik ötesi alemi görme, anlama, merakını ve korkularını giderme yollarından birisi olmuştur. Daha çok rüya ve istiğrak yoluyla gerçekleştirilen bu tür öteki dünyaya seyahatlerin hikayeleri anlatıla gelmiştir.

Farklı kültürlerde çeşitli şekillerde gerçekleştirildiği görülen bu seyahatler hakkında çalışmalar bulunmakla birlikte özellikle Gılgamış Destanında Enkidu'nun ve Platon'un Devlet kitabında Er'in öbür dünyayı seyahatleri dikkatlerden kaçmıştır. Sonraki dönemlerde ise Zerdüş din adamı olan Ardaviraf'ın seyahatinin yer aldığı Ardavirafname ortaya çıkmıştır. Bu bağlamda bildiri söz konusu eserlerden hareketle Sümerler, Yunanlılar ve Zerdüşlükteki öteki dünyaya seyahat motifini sonraki döneme etkileri açısından ele alarak benzer tasavvurlar arasında karşılaştırmalar yapacaktır.

Anahtar Kelimeler: Öbür Dünya, Enkidu, Platon, Devlet, Ardaviraf

AĞ PAZARLAMA FİRMALARININ GELİR PLANLAMALARININ TANITIMLARI ÖRNEKLEMİ ÜZERİNDEN AĞ PAZARLAMANIN İSLAM HUKUKU AÇISINDAN MEŞRUIYETİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ³

Dr. Öğr. Üyesi Nurten Zeliha ŞAHİN
Manisa Celal Bayar Üniversitesi
İlahiyat Fakültesi İslam Hukuku ABD

ÖZET

Doğrudan pazarlama içinde yer alan doğrudan satış çeşitlerinden birisi olan network marketing Türkçe ismi ile ağ pazarlama –çok katlı pazarlama- ülkemiz mevzuatında doğrudan satış sistemi olarak düzenlenmiştir. Bu pazarlama doğrudan satıcı için iki farklı gelir türü ile kazanma fırsatını vermektedir. Birincisi distribütör olarak, satışlardan elde edilen kârdır. İkincisi sponsor olarak, oluşturduğu alt hattının satışlarından elde ettiği gelirdir. Bu ikinci gelir, piramit sistemi şeklinde bir gelir dağılımını tanımlamaktadır. Bu yönü, üye kaydı ile genişlemeyi amaçlayan ağ pazarlama firmalarının, ülkemizde yasak olan piramit satışına dönüşümünü kolaylaştırdığı görülmektedir. Ticaret Bakanlığının ülkemizde ağ pazarlama tekniğini temel aldığı belirtilen bazı firmaların yapısının piramit sistemine döndüğünün tespiti ile bunlar ile ilgili inceleme yaptığının duyurusu da bunun bir göstergesidir. Çalışmamız ağ pazarlama tekniği ile pazarlama stratejisini belirlemiş bazı firmaların doğrudan satıcıya vaat ettiği gelir tanımlamalarından yola çıkarak bu şekildeki bir gelir tanımlamasının İslam Hukuku açısından meşruiyetinin değerlendirilmesini içermektedir. Bunun için internetteki tanıtımların bir öneriye davet olduğu noktasından hareketle, bunların arasında belirlediğimiz bazı örneklemeler üzerinden değerlendirme yapılacaktır. İslam Hukukunun bir kazancı meşru kılan temel ilkeleri açısından ağ pazarlama firmalarının internetteki tanıtımları değerlendirilirken şu temel unsurlar göz önünde alınmaya çalışılacaktır. 1. Gelir planlamasında çeşitli adlar altında verilmesi ile vaat edilen meblağların belirgin, tanımlanabilir olup olmadığı. 2. Yatırılan meblağların ileri de katlanarak alınabileceği vaadi içerip içermediği. 3. Vaat edilen kazancın gerçek ile uyumlu mu; yoksa elde edilmesi zor bir planlamayı mı içerdiği. 4. Elde edilecek gelirin gerçek bir emeğe mi dayandığı; yoksa üst hattın kazancı üstüne mi kurulduğu.

Anahtar Kelimeler: İslam Hukuku, Ağ Pazarlama, Piramit Satış, Sponsor

³ Bu bildiri MCBÜ BAP kapsamında hazırlanan 2018-016 nolu projenin bir çıktısıdır.

**THE ROLE OF SUSTAINABLE DEVELOPMENT GOALS ON ENVIRONMENTAL
SUSTAINABILITY: A DISCOURSE FROM AN ISLAMIC PERSPECTIVE**

**SÜRDÜRÜLEBİLİR KALKINMA HEDEFLERİNİN ÇEVRESEL SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK
ÜZERİNDEKİ ROLÜ: İSLAMI PERSPEKTİFTEN BİR ANALİZİ**

Prof. Dr. Vahit GÖKTAŞ

Ankara University Faculty of Theology

Saeyd Rashed Hasan CHOWDURY

Department of Theology (Islamic Studies)

University of Dhaka, BANGLADESH

ABSTRACT

The existence of superb earth cannot be surmised without considering socio-economic development along with emphasizing the environment. Sustainable development is when an accelerated development process is maintained through a balance between the above two concepts and preserving a safe world for future generations. Apart from the steps taken by the United Nations to implement the goals. On the other hand, Islam is a religion that has a whole or complete view of all kinds of needs of the people. Islam has a deep connection with the goals of sustainable development as well as an important role in implementing these goals and targets. From the Islamic point of view, it is said that all the things of the world have been created as a reward for human beings and Islam has approved natural resources without consuming if necessary. The subject of sustainable development is meaningful and expended in Islam and it is related to the spirituality worldly matters with different things of moralities. Presenting these arguments, it can be said that different rules and regulations of Islam is a congenital issue to preserve the environment and Islam includes courtier sides of sustainable development such as moral, social, and political complexities which can easily be separated from the characteristics of United Nations development model. Islam has shown the path of freedom to prevent environmental disasters before 1400 years ago. As Islam has emphasized environmental protection, it has also termed environmental degradation as a sin of Islam. Islam banned water and river pollution. Even the Prophet (Pbuh) has forbidden the flow of water in the stream which breaks the ablution. From these data, it is known that inadequate to disrupt the source of water and waste the environment; Islam has been banned and considered a threat to humanity. Besides protecting the environment, Islam emphasized in protecting resources as well as livelihood related to the environment. Since Islam supports sustainable development, then the steps to implement sustainable development are in keeping with the basic principles behind. The research tries to highlight that the visions and suggestions of Islam in different processes of sustainable development on water, sanitation and health have explained. The result of my study shows that adequate internal and external partnership, widespread awareness as well as spiritual development through Islamic practice will help to achieve SDGs, especially goals no.6, 9 and 13 as well. Again, necessary administrative and policy support is required to scale up the relationship between Sustainable Development Goals and Islam.

Keywords: Sustainable development, Sustainable development goals, Environment in Islam, Al Quran & Hadith, Islamic principles of environmental services, Sustainable Water, Sanitation, infrastructure & Industrialization.

İSLÂM HUKUKU AÇISINDAN CİNSİYET

Dr. Öğr. Üyesi Hilal ÖZAY

Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi

İlahiyat Fakültesi, İslam Hukuku

ÖZET

İnsanlar kadın ve erkek şeklinde iki ayrı cinsten çift olarak yaratılmıştır. Her bir cinsten diğersinden farklı, birbirini tamamlayan, aynı, eşit, fazla ya da eksik nitelikler verilmiştir. Bu niteliklere uygun görevler ve haklar belirlenmiştir. Bu şekilde cinsler arasında bütünlük, denge, uyum ve dayanışma sağlanarak insana dünyada ve ahirette mutlu ve huzurlu olma imkânı verilmiştir. Bu tebliğde İslam hukukunda kadın ve erkeğin cinsiyetleri sebebiyle farklı ve aynı hükümlere tabi oldukları hususlara değinilerek ibadât ve muamelât konusundaki hükümlerde cinsiyetin etkisi araştırılmıştır. Konu ibadetlerde, mükellef olmada ve mükellef olunanları yerine getirmede cinsiyet şeklinde iki kısımda, muamelatta ise her iki cinsin bir araya geldikleri (ikisi için de geçerli olan hükümler) ve ayrıldıkları (ikisine de ayrı hükümlerin verildiği) konularda cinsiyet şeklinde ele alınmıştır. Konuyla ilgili ön araştırmada yapılan pek çok çalışmada cinsiyet eşitsizliğinin kaynağının din olduğu söylemlerinden dolayı İslâm hukuku açısından cinsiyetin incelenip araştırılmasına ihtiyaç hissedilmiştir. Çalışmanın sonucunda İslam hukukunda kadın ve erkeğin insan ve kul olmaya bağlı haklar ve ödevlerde eşit, taşıdıkları farklı nitelik ve rollere bağlı haklar ve yükümlülüklerde ise her iki cinsi de koruyan, bazen eşit bazen değil ama denk, misli ve aynı hükümlerin verildiği görülmüştür. Bu farklı hüküm ve uygulamaları haklı gösterecek objektif ve makul nedenlerin olduğu tespit edilerek cinsiyet eşitsizliğinin kaynağının din olduğunun bir yanığı olduğu da ortaya konulmuştur.

Anahtar Kelimeler: İslam Hukuku, Cinsiyet, Kadın, Erkek, Adalet, Eşitlik, Hak, Sorumluluk.

GENDER IN TERMS OF ISLAMIC LAW

ABSTRACT

Humans were created as a pair of two separate sexes in the form of men and women. Each sex is given the same, equal, extra or missing qualities that are different from the other. Duties and rights appropriate to these qualifications have been determined. In this way, by providing integrity, balance, harmony and solidarity among the sexes, people have been given the opportunity to be happy and peaceful in this world and in the hereafter. In this communiqué, the effect of gender on the provisions on worship and deeds was investigated by referring to the issues they follow to which are different and the same provisions due to the gender of men and women in Islamic law. The issue was discussed in two parts in the form of gender in worship, in responsibility and in fulfilling the responsible ones, in the form of gender in deeds, in subject that both sexes are brought together (the provisions that apply to both) and separated (the provisions that differ from each other). In many preliminary studies on the subject, it was felt that gender should be investigated and studied in terms of Islamic law due to the statements that the source of gender inequality is religion. As a result of this study, it has been observed that in Islamic law, women and men are given equal rights and duties related to being human beings and servants, and sometimes equal, sometimes not equal but the same, equivalent, similar provisions which protect and protect both sexes related to the different attributes and roles they carry. It has been determined that there are objective and reasonable reasons to justify these different provisions and practices and that there is a misconception that the source of gender inequality is religion.

Keywords: Islamic Law, Gender, Women, Men, Justice, Equality, Right, Responsibility.

GEÇMİŞTEN GÜNÜMÜZE İBÂZİYYE FIKHINA YÖNELTİLEN BAZI ELEŞTİRİLER VE CEVAPLARI

Sadi ÖLMEZ

Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi

SBE Dr. Öğrencisi

ÖZET

İslam'daki fikhî mezhepler araştırılırken doğal olarak , şuan yaygın olan ve etbâ'larının sayısı yüz milyonlarla ifade edilen mezhepler akla gelmektedir. Bu mezhepler dünya konjonktürü içerisinde iki farklı blok ile temsil edilmektedir. Bunlardan biri sünnî bloğu olarak adlandırılan blok, diğeri ise Şîî bloğudur. Sünnî bloğun temsilcileri Hanefî, Mâlikî, Şâfiî ve Hanbelî mezhepleri, karşı bloğun en güçlü aktörü Ca'ferî (İmâmiye) ve kısmen de Zeydiye Mezhepleridir. Toplumda yaygın olarak kabul gören mezhep sayısı ve isimleri bunlardır. Hatta İslam'da mezheplerin doğuşu ve oluşumu incelenirken genel anlamda Ebû Hanife'nin doğumu olarak kabul edilen 80/699 ile Ahmed b. Hanbel'in ölüm tarihi olan 241/855 yılları en yaygın dayanak noktası olarak kabul edilmektedir. Bunun en temel sebebi de bu mezhepler dışındaki diğer mezheplerin inkirâda uğraması olarak açıklanabilir. Fakat hâlâ dünya çapında takipçileri milyonlarla ifade edilen İbâziyye mezhebinin gereği gibi önemsenmemesi durumu doğal olarak bir aksaklık ve kronoloji problemi olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu durum da İbâziyye mezhebine yönelik ön yargıların fazla olmasına sebebiyet vermektedir. Bu önyargılardan ötürü bazen İbâziyye mezhebinde olmayan bazı fikhî görüşlerin mezhebin görüşüymüş gibi lanse edildiğini görmekteyiz. Bu önyargılardan hem geçmiş bazı Alimler hem de günümüz alimleri kurtulamamışlardır. Bu çalışmamızda geçmişten (İbn Hazm ez-Zâhiri bağlamında) günümüze (Vehbe Zühayli bağlamında) İbâziyye mezhebine mal edilen bazı yanlış fikhî anlayışları ve Mezhebinin bu yanlış anlayışlara verdiği cevaplara değinilecektir.

Anahtar Kelimeler: İbâziyye Mezhebi, Vehbe Zühayli, İbn Hazm ez-Zâhiri, Sünni Mezhepler

EBÜ'L-BEREKÂT EL-BAĞDÂDÎ (Ö. 547/1152) AÇISINDAN TANRI'NIN BİLGİSİ

Ahmed Mahdi AL BAYATI

Jinan Üniversitesi

Sosyal Bilimleri Fakültesi Trablusşam-LÜBNAN

ÖZET

Bu çalışma insan düşüncesinde en çetrefil sorunlar arasında sayılan Tanrı'nın bilgisi konusunun çözümlemesini ele almaktadır. Ayrıca bu konu Aristoteles'ten bu yana felsefecilerin ve teologların en çok ilgi gösterdikleri alanlardan biri olagelmıştır. Biz çalışmamızı üç ana bölüm altında işlemeyi planladık. Birinci bölümde: konuyla ilgili Aristoteles'in yaklaşımına ve bu yaklaşıma **Ebu'l-Berekat** tarafından yöneltilen eleştirileri inceleyeceğiz. Nitekim Ebu'l-Berekat Aristoteles ve takipçilerinin kendi görüşlerinin doğruluğuna dair getirdikleri kanıtlamaları serdetmiş ardından bunların inceden inceye irdelemesine geçmiştir. Ebu'l-Berekat, Aristoteles tarafından ileri sürülen Tanrı'nın kendini bilmesi dışında bir bilgisi olmadığıyla ilgili kanıtlamaların ve dayanaklarının temellerini kökten sarsıcı karşı çıkışlarda bulunmuştur. Öncelikle bizim burada yapmayı hedeflediğimiz çalışmaysa Ebul-berekat'ın Aristoteles ve yaklaşımıyla ilgili sunduklarının güvenilirlik derecesini ölçmek amaçlı Aristoteles'in kendi kitaplarından sağlamasını ve denetlemesini yapmaktır.

İkinci bölümde: İslam kelmacılarının/teologlarının konuyla yakından ilgili düşünceleri işlenecektir. Doğrudan bu soruna dair geliştirdikleri görüşlerine ve konuyla ilgili aldıkları pozisyonlarına değinilecektir. Ayrıca kelim kitaplarında genişçe tartışılan Allah'ın ilim sıfatı açıklığa kavuşturulacak ve yaklaşımlarının doğruluğunu kanıtlamak amaçlı cedel yöntemine başvurarak ürettikleri delillerine ve temellendirmelerine yer verilecektir.

Üçüncü bölüm: en başta İbn Sina olmak üzere Meşşai İslam filozoflarının konuyla ilgili fikirleri bir araya getirilecektir. Ebul-Berekat **Muteber** adlı eserinde en büyük filozof olarak İbn Sina'nın düşüncelerine ilgi duymuş ve eksik gördüğü noktalarda onu eleştiriye tabi tutmuştur. Fakat biz bu çalışmada genel olarak Meşşai İslam Filozoflarına ait "Tanrı tikelleri değil tümelleri bilir" yargısının anlam alanlarını konu edineceğiz. Bu yargıların gerçek amacı ve sonucunun neler olduğunu sorgulayacağız. Bu söylemlerinin arkasında nelerin olduğu ve hangi temellere dayandırıldığını araştıracağız. Dahası söylemin başlangıç-süreç-sonuçlarının, getirilerinin ve götürülerinin birlikte değerlendirmesini yapacağız.

Sonuç olarak bir araya getirilen farklı fikirler, düşüncelerle karışıklık-**kaos** kuramı ve olasılık/öngörülemezlik teorisi arasında değişik sentezler ve ileri modellemeler yapmaya çalışacağız. Kaos kuramı bizlere ufak tekilliklerin ve önemsiz sayılan önermelerin-sebeplerin aslında kesinkes öngörülemez ve ayrıntılı kestirilemez çok büyük sonuçları doğurabileceklerinin açıklamasına imkân tanımaktadır.

Anahtar Kelimeler: Tanrı, Bilgi, Ebu'l-Berekât, Tümeller-Tikeller, Kaos.

UMMAN BAŞ MÜFTÜSÜ HAMAD AL HALİLİ'NİN MEZHEP ANLAYIŞI

Doç. Dr. Orhan ATEŞ

ÖZET

Saltanat Oman Baş Müftüsü Halilî İslami ilimlerin her alanında kendisini yetiştirmiş saygın ve yetkin bir alimdir. Tefsir, fıkıh, hadis, kelim ve değişik alanlarda çok sayıda eseri olan çağdaş bir bilgidir. İslam dünyasının maddi ve manevi gücünü yok eden mezhep taassubunu ortadan kaldırmaya dönük başta *İstibdât* olmak üzere eserleri son derece önemlidir. O, ilerleyen yaşı, tecrübesi ve bilgi birikimi ile Müslümanların birliği için çaba harcamaktadır. İslam dünyasında mezheplerin ortaya çıkışı öncelikle politik nedenlere dayanmaktadır. Mezhepler arasındaki farklılıklar temel konularla ilgili değildir. İnanç esasları hakkında kaza ve kader anlayışı dışında bir ihtilaf söz konusu değildir. Dolayısı ile mezhep müntesiplerinin furiyatla ilgili hususlarda birbirlerine anlayış göstermeleri gerekir. İbazi gelenekten gelen Halilî, taassuba karşı çıkan İbâzi önderlerden örnekler vermek sureti ile İbâdiye mezhebinin taassuba ve ümmet arasında fitneye karşı olduğunu ifade etmektedir.

Anahtar Kelimeler: İbâdiye, al-Halilî, Mezhep, Taassub

KÂDİYÂNİLİK VE HATM-İ NÜBÜVVET ELEŞTİRİSİ

Arş. Gör. Ömer FİDANBOY

Çukurova Üniversitesi

İlahiyat Fakültesi

ÖZET

Kâdiyânîlik, XIX. yüzyılın sonlarına doğru İslam dünyasının Batı karşısında ağır yenilgiler yaşadığı dönemde Mirza Gulâm Ahmed (v. 1908) tarafından Hindistan'ın Kâdiyân şehrinde ortaya çıkmış siyasî ve dinî karakterli bir akımdır.

Gulam Ahmed'in görüşleri genel itibariyle İslam geleneğinde yer alan Mesihlik, Mehdilik ve peygamberlik üzerine şekillenmiştir. Bu konularda kendine has yorumlara sahiptir. Gulâm Ahmed, Müceddidlik ile başlayan iddialarını Mesihlik ve Mehdilikle devam ettirmiştir. Nitekim 1891 yılında açık bir şekilde kendisine Hz. Peygamber'e inen ayetler gibi kendisine de ayetler indiği ilan ederek maksadını ortaya koymuştur. Ayrıca Şiîlerle olan diyaloglarında kendisinin Hz. Ali olduğunu iddia etmiştir. Bununla sınırlı kalmayıp zaman zaman kendisinin ahir zamanda gelecek olan Krişna olduğunu hatta daha da ileriye giderek Allah'ın kendisine; "Sen benim oğlumsun" dediğini öne sürmüştür.

Gulâm Ahmed'in liderliğini yaptığı Kadiyaniler, bir takım temel konularda Müslümanların genel inanç esaslarına muhalefet etmişlerdir. Muhalefet ettikleri hususlardan biri de nübüvvet meselesidir. Nübüvvet meselesinin en önemli ve tartışmalı konusu ise *hatm-i nübüvvet*'tir. Zira Kadiyanilere göre Peygamberlik sona ermeyip kıyamete kadar insanların ihtiyaçlarına binaen devam edecek müdavim bir müessesedir.

Hatm-i nübüvvet ile ilgili ortaya atılan bu görüşler, İslam'ın inanç bütünlüğü bakımından oldukça sıkıntılıdır. Zira İslam'ın birlik ve bütünlüğünü sağlayan en önemli ana unsurlardan biri *hatm-i nübüvvet* meselesidir. Ehl-i sünnet, Mu'tezile, Şîa ve Hâricî düşünürler *hatm-i nübüvvet* hususunda genel olarak fikir birliği içerisinde. Bu inanç, özellikle Hz. Peygamber sonrası peygamberlik iddiasında bulunacakların iddialarını boşa çıkarmak adına oldukça önemlidir.

Anahtar Kelimeler: Kâdiyânîlik, Mirza Gulâm Ahmed, Nübüvvet, Hatm-i Nübüvvet, Mehdilik.

Z KUŞAĞININ SOSYAL MEDYA KULLANIMI VE NARSİST EĞİLİMLER: ELAZIĞ İLİ ÖRNEĞİ

Arş. Gör. Dr. Emrah ARĞIN
Fırat Üniversitesi
İletişim Fakültesi Gazetecilik Bölümü

ÖZET

Narsisizm bireyin sahip olduğu değer ve sahip olduğu gücün abartılı bir biçimde yansımaları dile getiren karakter olarak değerlendirilmektedir. Bu şekilde değerlendirilen narsist bireyler, kendilerini en ünlü, en popüler, en yetenekli ve en başarılı bir dünyada yaşadıklarını düşünmektedirler. Başka bir ifadeyle narsist kişiler kendilerini, dünyanın başrolünde oynadığını düşünmekte ve her şeyin kendileri doğrultusunda gerçekleştiğini varsaymaktadırlar. Bu anlamda Narsisizm genel olarak kişinin kendi fiziksel ve psikolojik özelliklerine yönelik abartılı hayranlığı olarak tanımlanmaktadır. Narsist eğilimler gösteren bireyler sosyal medya araçlarında daha fazla yer aldıkları düşünülmektedir. Sürekli gelişen ve yenilenen iletişim teknolojileri her kuşakta olduğu gibi Z kuşağını da etkisi altına almıştır. Z kuşağı teknolojiyi en çok kullanan ve en çok seven kuşak olduğu bilinmektedir. Z kuşağının özelliklerinden en belirginini ise bu bireylerin internetle, teknolojiyle büyümeleridir. Bu anlamda sosyal medyanın da Z kuşağını etkilediği söylenebilir.

Sosyal medyanın Narsist eğilimleri nasıl etkilediği konulu bu çalışmanın amacı, Z kuşağının sosyal medya kullanımının narsist eğilimler göstermesindeki rolünü ölçmeye çalışmaktır. Bu bağlamda Z kuşağını temsil eden 420 ortaöğretim öğrencisine anket uygulanmıştır. Çalışma kapsamında elde edilen bulgulara göre narsistlik davranışın bir görünümü olan kendine dönüklüğün ve benliği merkeze almanın sosyal medya kullanıcıları arasında baskın bir karakter özelliği olduğunu sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Narsisizm, Y kuşağı, Sosyal Medya Bağımlılığı

SOSYAL MEDYANIN GÜCÜ “ TEPKİSİZLİK ALGISI” OLUŞTURMA

Öğr. Gör. Türkan AYDOĞAN

Esenyurt Üniversitesi

Halkla İlişkiler ve Tanıtım Bölümü

ÖZET

Gelişen teknoloji ve Küresel Dünya ,sosyal medya takibini mecbur tutmaktadır. Sosyal etkiler nedeni ile belirli bir davranış içerisinde diğerleri ile aynı davranışı gösterenler, yaklaşım açıklaması ile her zaman kendi duygularının ve tepkilerinin kökeninden haberdar olmamaktadır.

Birey, olay ve meseleleri diğerlerinden farklı algıladığını fark ettiğinde karşı tarafın yanlı, kendisinin nesnel olduğunu ve kendi gerçeklik algısının kabul edilen doğrulardan olduğunu savunma eğilimi içerisinde. Bu noktada verilen tepkileri yaratan sosyal medyanın tutum ve davranışları daha önceden beklenen tepkileri vermek konusunda eğitimi mevcuttur.

Sinema, gazete, dergi, reklamlar, sosyal medya toplumun kendini nasıl gördüğünün kanıtıdır. Mecrada verilen mesajlar ,toplumsal algı boyutunda “genel tepkisizlik” duygusunu yaratarak, kendi gerçekliğinin doğru olduğunu ve bununla birlikte sorumluluğunu dağıtma ihtiyacı ile kendini gerçekleştirme eğilimindedir. Toplumsal söyleşiler, sözler bu doğrultuda yaratılmış algı oluşturmaktadır. “Zıt Kutuplar Birbirini Çeker”, “Acele İşe Şeytan Karışır” bu sözlerin doğruluğu hakkında bir bilgi yoktur. Zihne yerleştirilen bu mesajlar zamanla kodlanmış zihin davranışlarını oluşturur.

Lee Ross” Naif Gerçeklikte” herkesin dünyayı olduğu haliyle algılayanın kendisi olduğu inancı nedeniyle çıkmaza girdiğini savunur. Tepki doğacağına inandığımız bir olaya tanık olan insan sayısı ne kadar fazla ise müdahale etme olasılığı o kadar azalır. Algı ,başkaları var dürtüsü ile hareket eder. Latene Ve Darley bu durumu sorumluluğun dağılması olarak açıklar. Zihin çok tanıklı olaylarda sorumluluğu atma eğilimi gösterir. Örtük Kişilik Kuramı ile de toplumsal boyutta bireyleri yorumlama ve algılama duygusu oluşur.

Çalışmanın temeli toplumsal yapı içerisinde görsel medyanın, halk tepkisi oluşturma noktasında bireyler üzerinde ki etki derecesini belirleyen unsurları ortaya çıkarmaktır. Gerbner “Ekme Modeli “, “Örtük Kişilik Kuramı” , “Tepkisizlik Kuramı” baz alınarak arşiv analiz yöntemi ile incelenecektir.

Anahtar Kelimeler: Medya, Sosyal Medya, İkna Temelleri, Gerbner, Ekme Modelleri

DİJİTAL OYUNLARIN BELGESEL NİTELİĞİ ÜZERİNE BİR DEĞERLENDİRME

Doç. Dr. Şermin TAĞ KALAFATOĞLU

Ordu Üniversitesi

Güzel Sanatlar Fakültesi Sinema ve Televizyon Bölümü

ÖZET

Belgesel sinemanın ilk örnekleri sinemanın başlangıç yıllarında, hem teknolojik hem de anlatım olanakları açısından yeni unsurların denendiği ve keşiflerin yapıldığı bir dönemde verilmiştir. Bu ilk örneklerin içerisinde, çeşitli sokak görüntüleri, ünlü kişilerin evlenmeleri, cenazeler, taç giyme törenleri, askeri geçit törenleri gibi haber içeriklerinin yanı sıra egzotik ülkelerde yaşayan halkların geleneksel uygulamalarını kapsayan seyahat filmleri de yer almaktadır. Bu kısa filmlerde kamera gerçek olaylara yönelmekte ve seyircisine aktarmaktadır.

Belgesel yapımlar, tarihsel süreç içerisinde ilk örneklerini verirken bir yandan da alana katılan insanların ele aldıkları konulara yaklaşımlarının farklı olması ve teknolojik gelişmelerin bir sonucu olarak türsel bir çeşitlilik ortaya koymuşlardır. Teknolojik gelişmelerin belgesel yapımcılarına sağladığı olanakların içerisinde görece olarak maliyetlerde düşüş ve farklı platformlarda yapımların dağıtımının gerçekleştirilmesi yer almaktadır. Belgesel yapım alanına ilgi duyanların katılımı dijital teknolojilerin daha ulaşılabilir hale gelmesiyle artmaktadır. Ayrıca farklı anlatım özelliklerine sahip olan yapımlar da yine dijital teknolojilerin sağladığı fırsatlar sayesinde seyircisiyle buluşmak için yeni iletişim platformlarında yerlerini almaktadır.

Gerçekleştirilen bu çalışmada yeni teknolojik gelişmelerin belgesel alanına olan etkileri dijital oyunlar odağında ele alınmaktadır. Bu oyunların içerisinde, geçmişte gerçekleşmiş olan olayların gerçeğe uygun bir biçimde canlandırılarak hedef kitesine sunanlar bulunmaktadır. Bu oyunlar gerçekte var olmuş olan olaylardan yola çıkmakta ve içerik gerçekliğe uygun bir biçimde canlandırılmaktadır. Bu oyunları oynayan kişilere, o olaylara dâhil olmuş olan kişilerin neler deneyimlemiş olabilecekleri hissettirmeye veya yaşatılmaya çalışılmaktadır. Ayrıca bu oyunlar aracılığıyla oyuncular, bazı tarihi gerçekler ya da güncel politik sorunlar üzerine var olan tartışmaların içerisine çekilmeye çalışılmaktadır. Çalışmada dijital oyunların belgesel niteliği var olan örnekler üzerinden tartışılmaktadır. Bu amacı gerçekleştirebilmek için de çalışmada yöntem olarak literatür taraması kullanılmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Dijital Oyunlar, Belgesel Sinema, Dijital Teknolojiler ve Belgesel Sinema, Etkileşim ve Belgesel Sinema.

BELGESELİN ANLATISAL YAPISINDA YAŞANAN DÖNÜŞÜMLERİN TARİHSEL SÜREÇTE DEĞERLENDİRİLMESİ

Doç. Dr. Şermin TAĞ KALAFATOĞLU

Ordu Üniversitesi

Güzel Sanatlar Fakültesi Sinema ve Televizyon Bölümü

ÖZET

Sinemanın ilk toplu gösterimini 1895 yılında Paris'te Grand Café'de Lumière kardeşler tarafından gerçekleştirilmesinden sonra, teknolojik gelişmelerle birlikte arttırdığı türsel çeşitliliğiyle örnekler vermeye devam etmiştir. Farklı türlerin anlatısal yapılarının gelişimi, dönüşümü ve çeşitlenmesi konusunda pek çok farklı ismin önemli etkisi bulunmuştur. İlk örnekleri veren öncülerin içerisinde kurmaca film alanında Edison, Méliés, Porter gibi isimler başı çekerken, kurmaca olmayan film alanında Lumière kardeşler, Flaherty, Vertov gibi isimler yapımlarıyla önemli katkılarda bulunmaktadır.

Sinemanın ilk yıllarında çekilen filmlerde, gündelik yaşamı olduğu gibi seyircisine aktaran yapımlar gerçekleştirilmiştir. Bunların yanı sıra kurmaca olan, fantastik bir dünyanın kapısını aralayan ya da kurmaca olan ancak konusuna daha gerçekçi yaklaşan yapımlar yapılmıştır. Bu iki farklı yaklaşım belgesel ve kurmaca filmler olarak türsel açıdan temel bir ayrışma ortaya koymuştur. Kurmaca olmayan ilk örneklerin içerisinde kısa sokak görüntüleri, haber filmleri ve uzak ülkelerin çeşitli görsel unsurları yer almıştır. Yapımlar kısa sürede hem içerik olarak çeşitlenmiş hem de süre olarak uzamıştır.

Belgesel filmler sinemanın başlangıcından dijital teknolojik gelişmelere doğru gelişen tarihsel süreç içerisinde anlatısal yapısında çok farklı örnekler ortaya koyarak seyircisiyle buluşmuştur. Bu anlatısal yapıda yaşanan dönüşümleri alanda çalışan araştırmacılar farklı türsel gruplandırmalarla değerlendirmişlerdir. Bu türsel gruplandırmaların içerisinde çalışma çerçevesinde Eric Barnouw'un gerçekleştirdiği belgeselin tarihsel gelişimini göz önünde bulunduran türsel sınıflandırmaya odaklanılarak, yaşanan dönüşümler ele alınmaktadır. Çalışmada yöntem olarak literatür taraması kullanılmıştır. Literatürden elde edilen belgeselin tarihsel gelişimine ilişkin bilgiler film örnekleriyle birlikte ele alınmıştır.

Anahtar Kelimeler: Belgesel Sinema, Türsel Tartışmalar, Eric Barnouw, Belgesel Türleri

BARIŞ OPERASYONLARINA BM'NİN VE NATO'NUN YAKLAŞIMLARININ KARŞILAŞTIRMALI ANALİZİ

Dr. Öğr. Üyesi Kıvılcım ROMYA BİLGİN

Başkent Üniversitesi
İletişim Fakültesi

ÖZET

Barış operasyonları uluslararası güvenlik sisteminin önemli bileşenlerinden biri olmuştur. BM ve NATO ise barış operasyonlarının askeri ve sivil unsurlarla birlikte en önemli yürütücüsü konumundadır. Barış operasyonlarına yönelik en kapsamlı doktrinler uluslararası/bölgesel örgütlerden BM ve NATO tarafından hazırlanmıştır. Doktrinler BM ve NATO tarafından yürütülen operasyonlarda edinilen tecrübelerin neler olduğunu ve gelecek dönemde her iki örgütün operasyonlardaki rollerini nasıl oynayacaklarını göstermesi bakımından önemlidir. Dahası ülkeler kendi barış operasyonu doktrinlerini BM ve NATO tarafından hazırlanan doktrinlere göre şekillendirmektedir. Bu çalışma kapsamında, BM'nin ve NATO'nun operasyonlara yönelik yaklaşımları ve uluslararası güvenlik sistemindeki artan önemleri ortaya konularak, BM'nin ve NATO'nun barış operasyonları doktrinlerinin karşılaştırmalı bir analizi yapılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Barış Operasyonları, BM, NATO, Uluslararası Güvenlik

**BİR ROMAN KARAKTERİNDEN SİNEMA EFSANESİ YARATMAK:
FRANKENSTEİN'İN CANAVARI'NIN BEYAZPERDEDE SUNUMU**

Öğr. Gör. Banu ERŞANLI
Başkent Üniversitesi
İletişim Fakültesi, İletişim Tasarımı Bölümü

ÖZET

Sinemanın kendisinden önce gelen tiyatro, edebiyat, resim, müzik gibi sanat dallarından her zaman faydalanmış ve bu dalları kaynak olarak kullanmıştır. “Kendini Tanrı yerine koyup mezarlıklardan topladığı ceset parçalarını bir araya getirip meydana getirdiği yapay bir insana yaşam vermeğe kalkan Doktor Frankenstein’in tüyler ürpertici öyküsü”nün (Scognamillo, 1997: 33) anlatıldığı *Frankenstein ya da Modern Prometheus* romanının tiyatro eserlerine uyarlanmasını takip eden süreçte, romandaki karakterlerin gücü ve hikaye akışının sinemaya da uyarlanabilir olması, farklı yıllar içerisinde Frankenstein hikayesinin birçok sinema filmi ve televizyon dizisinde işlenmesine sebep olmuştur. Bu filmlerin bazılarında Mary Shelley’nin romanına sadık kalınarak bir hikaye örgüsü oluşturulduğu, bazılarında ise hikayenin yeniden oluşturularak sadece *canavar* karakterinin kullanıldığı görülmüştür.

1910-2018 yılları arasında *Frankenstein* temalı henüz gösterime girmemiş 2 film dahil toplamda 114 adet uzun metrajlı film ve televizyon dizisi çekilmiştir. Eserlerin ortak noktası Frankenstein’in *canavarının* kimi zaman tek, kimi zamansa başka korku öğeleri ile bir araya getirilmesi ile oluşturulmuş olmasıdır. Eserlerden bazıları bilimkurgu öğeleri içerirken, birçoğunda korku türüne ait göstergeler mevcuttur. Karikatürize edilen karakterlerin kullanıldığı korku-komedi türündeki filmlere de sayıca az olmalarına rağmen rastlamak mümkündür. Bu çalışmanın amacı sözü edilen filmlere ait içerik analizi yönteminden faydalanarak bir dizin oluşturularak, bir roman karakterinin 200 yıl boyunca başka bir sanat dalına yansıtılması sürecine ışık tutmaktır.

Anahtar Kelimeler: Gotik Edebiyat, Korku Sineması, Frankenstein, Canavar

PARTIES WEBSITES USAGE AS A POLITICAL COMMUNICATION TOOL: THE CASE OF THE TURKISH REPUBLIC OF NORTHERN CYPRUS 2018 GENERAL ELECTION

Yrd. Doç. Dr. Dilan ÇİFTÇİ
Near East University
Faculty of Communication
Nicosia, Cyprus

ABSTRACT

In this study, 7th January 2018 General Elections of Turkish Republic of Northern Cyprus was examined in terms of the new communication technologies and increasing internet usage for political communication. In this context, this study was investigated whether the political parties official websites were used with all means by 6 parties (*Ulusal Birlik Partisi, Cumhuriyetçi Türk Partisi, Halkın Partisi, Toplumcu Demokrasi Partisi, Demokrat Parti ve Yeniden Doğu Partisi*). From this point of view, while the concept of political communication and internet use in political communication are discussed, the media system of the Turkish Republic of Northern Cyprus has been classified within the framework of the three media system theories of Hallin and Mancini (2004). In this study, the findings are presented by using content analysis.

Keywords: Internet Usage, Parties Official Websites, Political Communication, New Communication Technologies, Three Media Systems.

BİR SİYASAL İLETİŞİM ARACI OLARAK PARTİLERİN İNTERNET SİTESİ KULLANIMI: KUZAY KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİ 2018 GENEL SEÇİMİ ÖRNEĞİ

ÖZET

Bu çalışmada yeni iletişim teknolojileri ve artan internet kullanımının siyasal iletişim açısından 7 Ocak 2018 Genel Seçimleri incelenmiştir. Bu bağlamda çalışmada, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti 2018 Genel Seçimi döneminde siyasal iletişim aracı olarak internet sitelerinin 6 parti (*Ulusal Birlik Partisi, Cumhuriyetçi Türk Partisi, Halkın Partisi, Toplumcu Demokrasi Partisi, Demokrat Parti ve Yeniden Doğu Partisi*) tarafından tüm imkânlarıyla kullanılıp kullanmadığı araştırılmıştır. Buradan yola çıkarak siyasal iletişim kavramı ve siyasal iletişimde internet kullanımı ele alınırken Hallin and Mancini'nin (2004) 3'lü medya sistemi çözümlenmesi çerçevesinde Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin medya sisteminin siyasal iletişim açısından sınıflandırılması yapılmıştır. Çalışmada bulgular nitel araştırma yöntemlerinden birisi olan içerik çözümlenmesi yapılarak ortaya konmuştur.

Anahtar Kelimeler: İnternet Kullanımı, Politik Partilerin Resmi Web Siteleri, Siyasal İletişim, Yeni Medya Teknolojileri, Üç Medya Sistemleri

DİYALOJİK İLETİŞİM ÇERÇEVESİNDEN CUMHURİYETİN İLK SİVİL TOPLUM KURULUŞU “TÜRKİYE YARDIM SEVENLER DERNEĞİ” WEB SİTESİ DEĞERLENDİRMESİ

Dr. Öğr. Üyesi F. Senem GÜNGÖR

Başkent Üniversitesi
İletişim Fakültesi

ÖZET

Yeni iletişim teknolojilerindeki gelişmelerin çıktısı olan internet temelli iletişim ortamları; halkla ilişkiler açısından ilişki yönetiminin bir ögesi olan iki yönlü simetrik halkla ilişkiler modeliyle ilişkilendirilen diyalojik iletişim kavramına farklı bir bakış açısı kazandırmıştır. Kent ve Taylor’ın web sitelerine ilişkin belirledikleri prensiplerinden hareketle bu çalışma, Türkiye’nin ilk sivil toplum kuruluşu olan “Türkiye Yardım Sevenler Derneği”nin (TYSD) web sitesinin diyalojik olup olmadığını sorgulamaktadır. Araştırmanın neticesinde TYSD’nin web sitesini öncelikle bilgi yayma aracı olarak kullandığı sonucuna ulaşılmıştır. Çalışmanın diğer bulguları ise incelenen web sitesinde hedef kitlelerin beklenti ve gereksinimlerinin tespit edilmesi, hedef kitlelerle olumlu ilişkilerin oluşturulması ve hedef kitlelerle diyalog içinde bulunulmasına katkı sağlayacak diyalojik iletişim kapasitesinin düşük olduğuna işaret etmektedir. Çalışmanın son bölümünde ise bu kapasitenin nasıl geliştirilebileceği tartışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Diyalojik iletişim, Kurumsal Web Sayfaları, Sivil Toplum Kuruluşları, Halkla İlişkiler

İNTERNET GAZETELERİNDE CEVAP VE DÜZELTME HAKKININ KULLANIMINDA YAŞANAN SORUNLAR

Dr. Öğr. Üyesi Kemal Cem BAYKAL

Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi

İletişim Fakültesi Radyo–Televizyon ve Sinema Bölümü

ÖZET

Cevap ve düzeltme hakkı (tekzip), bireylerin kendileriyle ilgili yayınlar konusunda, aynı araçtan yararlanarak düşüncelerini açıklama olanağını sağlamak için kabul edilen bir haktır. Bu hakkın amacı, basın özgürlüğünün kötüye kullanılmasına engel olmaktır. Cevap ve düzeltme hakkının “kişilerin haysiyet ve şereflerine dokunulması” veya “kendileriyle ilgili gerçeğe aykırı yayınlar yapılması” hallerinde tanınacağı hususu, Anayasanın 32. maddesinde hükme bağlanmıştır. Bu bağlamda, 5187 sayılı Basın Kanunu, 2954 sayılı Türkiye Radyo ve Televizyon Kanunu ile 6112 sayılı Radyo ve Televizyonların Kuruluş ve Yayın Hizmetleri Hakkında Kanunlarda cevap ve düzeltme hakkı tanınmakta ve bu hakkın nasıl kullanılacağı açıklanmaktadır. 2007 yılında yürürlüğe giren 5651 sayılı İnternet Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlenmesi ve Bu Yayınlar Yoluyla İşlenen Suçlarla Mücadele Edilmesi Hakkında Kanunun 9. maddesi ilk zamanlarda cevap ve düzeltme hakkına olanak tanırken, 2014 yılında yapılan değişiklikle bu hak Kanundan çıkarılmıştır. Bu durum, Anayasanın 32. maddesi ile çelişmekle birlikte; kaldırılan cevap hakkı, yayından zarar gören kişilerin kendilerini açıklaması bakımından büyük bir öneme haizdir. Ayrıca, söz konusu değişikliğe rağmen, 5651 sayılı Kanuna dayanılarak çıkarılan İnternet Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlenmesine Dair Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik’te, cevap ve düzeltme hakkını tanıyan hüküm yürürlüğünü korumaktadır. Kanun ve Yönetmelik arasındaki çelişki, “hukukta normlar hiyerarşisi”ne aykırılık teşkil etmektedir. Yine bazı uygulamalarda, yalnızca basılmış ve çoğaltılmış yayınları koruma altına alan 5187 sayılı Basın Kanunu’nun cevap ve düzeltme hakkı ile ilgili hükümlerinin internet alanı için de geçerli sayıldığı görülmektedir. Kanaatimizce, kişi hak ve özgürlüklerinden biri olan cevap ve düzeltme hakkının internet gazetelerinde sağlıklı bir şekilde kullanılabilmesi amacıyla, mevzuatta gerekli düzenlemeler yapılarak yukarıda bahsedilen sorunlar giderilmelidir.

Anahtar Kelimeler: Cevap ve Düzeltme Hakkı, İnternet Gazeteleri, İnternet Gazeteciliği, Basın, İnternet Hukuku.

SİYASAL İLETİŞİM KAMPANYALARINDA KKTC SİYASAL LİDERLERİN SOSYAL MEDYANIN KULLANIMININ İNCELENMESİ

Doç. Dr. Güven ARIKLI
Dr. Melahat ARIKLI
Kıbrıs İlim Üniversitesi
Girne - KKTC

ÖZET

Siyasal iletişimi; siyasal arenada birbirini anlama ve anlatma sanatı siyasal süreçlerle iletişim arasındaki ilişkileri ele alan araştırmalardan oluşan, disiplinler arası bir akademik alan olarak tarif etmek mümkündür. Siyasal iletişim olgusu, liberal demokrasi anlayışının bir ürünüdür (Mutlu,1998). Profesyonel anlamda siyasal iletişim, İkinci dünya Savaşı sonrasında Amerika’da doğmuş ve gerekli çalışmalar ilk etapta burada yapılmıştır. (Topuz,1991;Özkan,2004). Bu süreç özellikle iletişim teknolojisindeki hızlı gelişmeler neticesinde ivedi olarak tüm dünyaya yayılmıştır. (Domenach, 2003). Bu çalışmada amaç, gelişen bilgi ve iletişim teknolojileri sayesinde siyasal iletişim olgusunun sosyal medya aracılığıyla yavaş yavaş yön değiştirmeye başlayan sürecin Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti politikacıları tarafından algılanışını araştırmaktır. Çalışmanın kapsamını 07 Ocak 2018 genel seçimlerine yönelik siyasi parti liderlerinin seçim sürecindeki “twitter” hesapları oluşturmaktadır.

Araştırma, 07 Ocak 2018 Genel seçimleriyle sınırlı olup, sosyal medya kategorisinde sadece “twitter” sosyal ağları incelemeye tabi tutulmuştur. Ayrıca bu çalışmada içerik çözümlemesi yöntemi uygulanmıştır. Diğer yandan siyasi liderler konusunda bir sınırlamaya gidilerek sadece seçimler sonucunda Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Meclisine girmeye hak kazanan siyasi parti liderlerinin “twitter” hesapları araştırılmıştır. 2018 Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti parlamento seçimleri, 7 Ocak 2018 tarihinde Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti’nde Cumhuriyet Meclisindeki 50 milletvekili belirlemek için yapılan erken seçimdir. Seçim sonucunda 50 koltuklu parlamentoda Ulusal Birlik Partisi 21, Cumhuriyetçi Türk Partisi 12, Halkın Partisi 9, Toplumcu Demokrasi Partisi 3, Demokrat Parti 3 ve Yeniden Doğuş Partisi 2 milletvekili elde etti.

Anahtar Kelimeler: Siyasal İletişim, Sosyal Medya, İletişim

KADINLARIN YAŞAM BOYU KARŞILAŞTIKLARI İLETİŞİM ENGELLERİNİN ANALİZİ

Dr. Öğr. Üyesi Serdal IŞIKTAŞ

Kıbrıs Sağlık ve Toplum Bilimleri Üniversitesi

Güzelyurt - KKTC

Dr. Melahat ARIKLI

Kıbrıs İlim Üniversitesi

Girne - KKTC

ÖZET

Kişilerarası iletişim; ilişkilerin ve etkileşimin yaşam boyu temel merkezinde yer almaktadır. Bu durumda; var olan bir takım iletişim engelleri kişilerin etkin ve anlamlandırma görevini yapamadıkları ortaya çıkmıştır. İletişim engelleri değişik şekillerde sınıflandırılmıştır (Agarwal, 2010; Guffey & Almonte, 2010). İletişim engelleri; bireysel önyargılar ve seçicilik, durum farklılıkları (ast-üst ilişkileri), korku ve duygusal imalar, güven eksikliği, kelime güçlükleri, bilgi yüklemeleri (aşırı anlam yükleme) olarak sıralarken, Agarwall (2010) fiziksel, semantik (dil ile ilgili), organizasyonel, sosyo-psikolojik olmak üzere dört sınıflama yapmıştır. Guffey & Almonte (2010) bu sınıflamayı, fiziksel, bireysel, dil problemleri, sözel olmayan engeller, aldatıcı dikkat, konuşma yapma engeli olmak üzere yapmıştır.

Yapılan bu araştırma Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde yer alan kadınların yaşam boyu içerisinde karşılaştıkları iletişim engellerine ilişkin nitel bir araştırma yoluyla analiz gerçekleştirilmiştir. Bu araştırmanın temelindeki amaç; kadınların yaşamları içerisinde karşılaştıkları iletişim engellerini belirlemektir. Çalışmada nitel araştırma tekniğinden yararlanılmıştır. Örneklem belirlenmesinde amaçlı örnekleme yöntemi kullanılmış ve çalışmaya farklı demografik özelliklere sahip 102 kadın katılmıştır. Araştırma verilerinin toplanmasında veri toplama yöntemi olarak yarı yapılandırılmış görüşme tekniği kullanılmıştır. Görüşme sonucu elde edilen veriler, içerik analizi tekniği ile analiz edilmiştir. Yapılan görüşmeler sonucunda belirli tema ve kategorilerle araştırma düzeni analiz edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Siyasal İletişim, Sosyal Medya, İletişim

YEREL BASININ GÜNCEL SORUNLARI VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

Dr. Öğr. Üyesi Mehmet Sena KÖSEDAĞ

Bozok Üniversitesi

İletişim Fakültesi

ÖZET

İletişim teknolojilerinde yaşanan hızlı gelişmelerle birlikte yeni bir medya düzeni ortaya çıkmış ve kısa süre zarfında dünyayı etkisi altına almıştır. Özellikle internet olanaklarının artması ve sosyal medya kullanımının yaygınlaşması nedeniyle interaktif medya ortamı; kitlesel iletişimin en önemli mecrası haline gelmiştir. Gazete, radyo ve televizyon gibi geleneksel kitle iletişim araçlarını dönüşüme zorlayan bu ortam, yerel medyayı da etkisi altına almıştır. Yerel medya, ‘dijital çağ’ olarak adlandırılan bu dönemde, etkinliğini korumaya çalışırken, pek çok güçlükle karşılaşmaktadır. Son dönemlerde önemli ölçüde artış gösteren bu sorunlar, yerel basının işlevini yerine getirmesini zorlaştırmaktadır. Demokrasinin yaşatılması açısından önemli işlev yüklenen yerel medya ile ilgili belli zaman dilimlerinde; bilgilerin toplanması, değerlendirilmesi ve sorunların tespit edilmesi, hem yerel basınla ilgili toplumsal politikaların geliştirilerek çözüm önerilerinin üretilmesi, hem de yerel haberleşme araçlarının öneminin anlaşılması açısından önemlidir. Ülkemizde genel olarak yerel basını ele alan ve sorunlarını tartışmaya açan çalışmalar yapılsa da bu tip çalışmaların zamanla güncelliğini yitirdiği bilinmektedir. Bu çalışma, Türk yerel medyasının yaşadığı güncel sorunları neden sonuç ilişkisi çerçevesinde ortaya koymayı amaçlamaktadır. Demokrasinin geliştiği ülkelerde yerel basına büyük önem atfedilirken, ülkemizde ilk dönemlerden beri yerel basın geri planda kalmıştır. Türkiye’de basın denince ilk olarak, İstanbul kaynaklı basın yayın organları ya da yaygın basın kuruluşları akla gelmektedir. Oysa TÜİK verilerine göre, Türkiye’de 81 il ve ilçede 2 bin 300’e yakın gazete, 952 radyo, 213 televizyon kanalı yerel düzeyde yayın yapmaktadır. Bu bağlamda çalışmada, Batı ülkeleri ile Türkiye’deki yaygın-yerel medyanın genel durumu karşılaştırılarak, yerel medyanın geri planda kalmasının nedenleri sorgulanmakta ve çözüm önerileri getirilmektedir. Kaynak tarama yöntemiyle gerçekleştirilen çalışmada, yerel basının günümüzde en önemli sorunlarının; ekonomik sorunlar, teknolojik sorunlar, nitelikli personel sorunu, reklam ve tiraj sorunu, kurumsallaşma ve yasal düzenlemeler başlıkları altında sıralandığı tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Yerel Medyanın Sorunları, Yerel Medyanın Genel Durumu, Yeni Medya Düzeninde Yerel Medya

AKARYAKIT SEKTÖRÜ ALANINDA YAPILAN KURUMSAL SOSYAL SORUMLULUK KAMPANYALARININ ELEŞTİREL BİR BAKIŞ AÇISIYLA DEĞERLENDİRİLMESİ

Arş. Gör. Eda AKGÜN

Başkent Üniversitesi

İletişim Fakültesi Halkla İlişkiler ve Tanıtım Bölümü

ÖZET

Tüketim anlayışlarının değişkenliğine bağlı olarak tüketicilerin markalardan beklentileri ve şikâyetleri daha önemli bir hale gelmiştir. Tüketicilerin sadece ürünü değil aynı zamanda markayı ve markanın değerlerini de satın alma alışkanlıkları firmaların pazarda kendilerini konumlandırma çabalarına yol açmaktadır. Sosyal sorumluluk kavramı ise bir pazarlama aracı olarak konumlandırmaya yardımcı olmaktadır. Akaryakıt firmalarında yapılan sosyal sorumluluk kampanyalarına bakıldığında, şirketlerin oluşturduğu büyük çevresel sorunları örtbas etmek için kampanyaları başlattığı görülebilir. Kendi yarattıkları zarardan bahsetmeyerek diğer alanlarda sosyal sorumluluğa girişmiş olan şirketler, ortaya çıkan negatif imajı unutturmaya çalışmaktadırlar. Bu şekilde temel amaçları arasında yer alan kar elde etme, toplumsal fayda sağlama ve sürdürülebilirliklerini sağlamayı gerçekleştirebilirler.

Konunun detaylı incelenmesi için araştırmada; Shell & Turcas, Petrol A.Ş., Opet Petrolcülük A.Ş., OMV Petrol Ofisi A.Ş., BP Petrolleri A.Ş. ve TOTAL OIL şirketlerinin Türkiye’de gerçekleştirdikleri kurumsal sosyal sorumluluk projeleri ele alınacak ve söz konusu firmalar arasından özellikle Shell ve BP, çevreye verdikleri zararlar konusunda en çok eleştirilen iki marka olduğu için eleştirel açıdan incelenecektir. Bu şirketlerle ilgili literatürde yapılan çevresel ve etik eleştirilere bakılacak, şirketlerin yaptıkları sosyal sorumluluk projelerinin bu eleştirilere nasıl yanıt verdiği detaylandırılacaktır. Çalışmanın kapsamı son on yılda akaryakıt sektörü, bu sektörün çevreye verdiği zararlar ve de akaryakıt sektöründe yapılan sosyal sorumluluk projelerine dair hem Türkçe hem de İngilizce literatürün taranması ile oluşturulacaktır.

Anahtar Kelimeler: Sosyal Sorumluluk, Çevre, Akaryakıt Sektörü

21. YÜZYILDA DEMOKRATİK ORGANİZASYONLARIN ÖNEM KAZANMASI

Dr. Nimet HARMANCI

Dr. Kamil KANIPEK

Girne Amerikan Üniversitesi

İletişim Fakültesi

ÖZET

İnsanların toplu olarak yaşamaları ve çeşitli ihtiyaçlarını yine birlikte karşılama gereksinimleri, organizasyonların ortaya çıkmasında etkili olduğu söylenebilir. Aynı zamanda organizasyon kavramının zaman içerisindeki değişiminde sosyal, ekonomik, politik, kültürel alandaki gelişmelerin rol oynadığı iddia edilebilir. Organize etme süreci ve organizasyon yapısı, bir örgütte çalışanlar arası ilişkileri ve iletişim kanallarını gösterebilmekteyken alınan kararların başarısı için de demokratik katılım önemlidir. Örgüt amaçları doğrultusunda gerçekleştirilmesi gereken faaliyetler de yine organize etme süreci ile belirlenmektedir. Demokrasi, bireyin haklarını özgürce kullanması ve fikirlerini ifade etmesi ile ilişkilendirilebilir. Bu doğrultuda bir yaşam tarzı olarak da düşünülebilen demokrasinin yeni yaklaşımlarla birlikte organizasyonlar açısından da yeniden kavramsallaştırılabilmesi mümkündür. Günümüzde organizasyonların başarılı olabilmesi üstlerle – astların tüm konularda planlama, karar verme ve uygulama gibi faaliyetlere birlikte katılımını ve fikirlerini ifade etmeleri yani demokratik yaşam tarzını benimsemeleri ile ilişkili olduğu söylenebilir. Çalışmada kavramsal olarak demokratik organizasyonların, iş motivasyonu ve iş tatminini üzerindeki rolü ve öneminin ortaya çıkarılması amaçlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Demokrasi, Demokratik Organizasyonlar, İş Motivasyonu, İş Tatmini

SOSYAL SORUMLULUK ÇALIŞMALARINDA ALGI YÖNETİMİ

Eda GEDİK

Selçuk Üniversitesi

SBE Halkla İlişkiler ve Tanıtım ABD

Yüksek Lisans Öğrencisi

ÖZET

Sosyal sorumluluk son zamanlarda en önemli konulardan birisi haline gelmiş ve kurumlar ile toplum arasında bir bağlantı kurarak, kurumun toplumun ihtiyaçlarına veya sorunlarına ilişkin duyarlı olmaları bakımından önem kazanmıştır. Aynı zamanda kurumların imajını da belirleme konusunda önemli bir rol oynayan sosyal sorumluluk bir halkla ilişkiler faaliyeti olarak görülmektedir. Stratejik bir iletişim yönetimi olarak kabul edilen halkla ilişkilerde kurumların itibarı, en önemli hedefleri arasında yer almaktadır. Bu bakımdan kuruluşlar geleneksel amaçları bir kenara bırakıp sosyal, ekonomik, toplumsal ve teknolojik değişimler kapsamında, daha faydalı amaçlar edinerek, sosyal sorumluluk konusunda çalışmalarını artırmışlardır. Sosyal sorumluluk, toplumun kalkınmasını ve toplum ile ilgili duyarlılığın oluşmasına yönelik sürdürülebilir bir gelişimin varlığını sağlayan bir kavram olarak ortaya çıkmaktadır. Toplumda yaşayan her bireyin topluma karşı yükümlülükleri olduğu gibi toplum içinde var olan ve yaşamını sürdüren her kurumun da topluma karşı sorumluluğu bulunmaktadır. İçinde yaşadığı toplumun sorunları ile ilgilenmek için çevre, eğitim, sağlık, kültür ve sanat gibi konularda kurumların gerçekleştirdikleri tüm uygulamalar, sosyal sorumluluk kavramının somut bir şekilde hayata geçmesini ve sorunlara çözüm bulmasını sağlamaktadır. Aynı zamanda kurumsal sosyal sorumluluk anlayışı, küreselleşen bir dünya ve rekabet ortamı içerisinde kurumların ayakta durmasını, rekabet edebilmesini sağlamak ve kurumların yarattıkları markaları, pazarda tanıtabilmek, tüketiciler ve diğer tüm paydaşlar tarafından markanın bilinirliğinin gerçekleşmesi açısından gerekli sayılmaktadır. Algı yönetimi kavramı, son yıllarda gündeme gelmesi ile birlikte teknik olarak çok farklı adlar altında kullanılan bir terimdir. Bu açıdan inandırma ve ikna faaliyetlerinin tamamı aslında algılama yönetimi kapsamına girmektedir. Başarılı algı yönetimi için öncelikle yeterli nitelik ve nicelikte algı yöneticisi ile iletişim kadrosunun yanı sıra çok ayrıntılı planlanmış bir süreç gerekmektedir. Algı yönetimi hedef kitleyi etkileme operasyonları olarak görüldüğü takdirde, bir çeşit propaganda gibi düşünülebilir. Algı yönetiminin başarılı olması için kamu diplomasisi, medya ilişkileri (halkla ilişkiler), yumuşak güç faaliyetleri (kültürel iletişim) ve psikolojik operasyonların hep birlikte düşünülmesi gerekir.

Anahtar Kelimeler: Sosyal Sorumluluk, Algı, Algı Yönetimi, İkna, Halkla İlişkiler

DOĞRUDAN PAZARLAMANNIN TÜKETİCİ DAVRANIŞLARI ÜZERİNDEKİ ETKİLERİ

Dr. Nimet HARMANCI

Girne Amerikan Üniversitesi
İletişim Fakültesi İletişim ve Medya Bölümü
Girne-KKTC

Dr. Şerife İNCİRLİLİ

Girne Amerikan Üniversitesi
Beşeri Bilimler Fakültesi Psikoloji Bölümü
Girne-KKTC

ÖZET

Teknolojideki önemli gelişmeler, yoğunlaşan iş hayatı ve tüketicilerin artık mal ve hizmet için ödenen ücretle birlikte harcanan zaman ve çekilen sıkıntıyı da gider olarak görmeye başlaması, pazarlamacıları alışveriş yapmayı kolaylaştıracak ve aynı zamanda pazarlama maliyetlerini de azaltıcı yeni yöntemler bulmaya zorlamıştır. Günümüzde doğrudan pazarlamanın önemi gün geçtikçe artmaktadır. Diğer pazarlama araçları tüketicilerin ihtiyaçlarını karşılamada yetersiz kalırken, firmalarda bu klasik yöntemlerle değer maksimizasyonlarını sağlayamaz hale gelmişlerdir. Buna bağlı olarak doğrudan pazarlamanın gelişiminde etkili olan faktörler özellikle tüketici davranışları üzerinde ciddi bir yaşam değişikliği sağlayarak pazarlama sektörüne pozitif bir ivme kazandırmıştır. Bireylerin tüketim davranışı açısından; hızlı ve doğrudan ürüne ulaşma istekleri, müşterinin nasıl memnun edileceği konusuna odaklanmış ve “müşteriye nasıl daha kolay ve daha etkin ürünler sunulabilir?” sorusunu beraberinde getirmiştir. Özellikle bilişim dünyasındaki gelişmeler tüm sektörlerin etkilenmesine neden olmakla birlikte pazarlama sektörünü de tüketici davranışları açısından oldukça talepkar hale getirmiştir. Bu açıdan tüketicilerin bilişim sistemleri yardımları ile hızlı ve doğrudan ürüne ulaşmaları tüketim davranışlarına yeni bir ivme kazandırmıştır. Tüketicinin memnuniyeti ve davranışlarına olan etkisi, sosyal hayatta da bir çok yeniliğin ihtiyacını beraberinde getirmiştir. Bu yenilikler her alanda olduğu gibi pazarlama çalışmalarında da kendini göstermiştir. Tüketici açısından hızlı ve memnuniyetli bir hizmet almak o davranışın tekrarlanması açısından büyük bir önem taşımaktadır.

Bu çalışma ile değişen piyasa ve sosyal yaşam koşulları içerisinde doğrudan pazarlama yöntemlerinin tüketici davranışları üzerindeki etkilerinin çalışılması amaçlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Doğrudan Pazarlama, Doğrudan Pazarlama Yöntemleri, Tüketici Davranışları

ÖRGÜTSEL ÖĞRENME: ÖĞRENME TARZLARI İLE KURUMSAL ÖĞRENME ORTAMI İMKANLARININ PERFORMANSA ETKİLERİ

Dr. Öğr. Üyesi Eyyüb Ensari CİCERALİ

Nişantaşı Üniversitesi

Psikoloji Bölümü

ÖZET

Öğrenen organizasyon yaklaşımı çağımızın etki bırakan en önemli örgüt yaklaşımlarından biridir. Birçok çalışma örgüt içinde çalışanlara sunulan öğrenme olanaklarının temel düzey ve ileri düzey beceri ile performans seviyeleri üzerinde etkili olup olmadığını araştırmıştır. Diğer yandan bu öğrenme olanakları ile çalışan bireylerin öğrenme stilleri arasında bir ilişki olup olmadığı da önemli bir araştırma sorusudur. Bu araştırma sorusu temelinde Türkiye’de farklı kurumlarda çalışan 42 katılımcıyla bu araştırma yapılmıştır. Kullanılan ölçekler Watkins ve Marsick “Öğrenen Organizasyon Boyutları Ölçeği” ve New Orleans Sosyal Bilimler Eğitim Bölümü’nün geliştirmiş olduğu “Öğrenme Tarzları Anketi”dir. Sonuçlar kurumlarda pozitif öğrenme ortamının var olması ile bireysel ve kurumsal performans çıktıları arasında olumlu bir ilişki olduğunu göstermiştir. Diğer yandan öğrenme tarzları ile sunulan öğrenme araçlarının içeriği ve biçimi arasında bir ilişki bulunmamıştır. Böyle bir ilişkinin olmaması bireylerin iş memnuniyetlerini de olumsuz olarak etkilememektedir.

Anahtar Kelimeler: Öğrenme Tarzları, Öğrenen Organizasyonlar, Performans, Çalışan Memnuniyeti

BİRLEŞME VE SATINALMA YAŞAMIŞ ÖRGÜTLERDEKİ KÜLTÜREL FARKLILIKLARIN ÇALIŞAN VE KURUM PERFORMANSINA YANSIMALARI

Dr. Öğr. Üyesi Eyyüb Ensari CİCERALİ

Nişantaşı Üniversitesi

Psikoloji Bölümü

ÖZET

Hızlı değişim ve yoğun rekabetle birlikte, büyümek, sinerji oluşturmak, yeni sektörlere girmek için günümüzde Türkiye'deki şirketler de bir araç olarak birleşme ve satın almaya (M&A) yönelmektedir. Önceki araştırmalar, birleşme ve satın almalarda insan faktörünün (özellikle örgütsel kültür faktörüyle ilgili kısmın), birleşme ve satın alma sonrası bireysel ve şirket performansında belirleyici rolü olduğunu ortaya koymuştur. Buna dayanarak, bu çalışmanın temel amacını M&A sonrası bireysel ve kurumsal performans sonuçları üzerinde örgütsel kültür değişikliğinin etkilerini araştırmak oluşturmaktadır. Birleşme satın alma sürecinden geçmiş olan ve çalışmanın amaçlı kolaylık örneklemini oluşturan 154 çalışanın görüşleri anket yöntemiyle toplanmıştır. Veri toplama araçları olarak bir örgütsel kültür envanteri (DOCS), bir kişilik envanteri (NEO), bir politik beceri envanteri ile örgütsel ve bireysel performans verilerini toplamak için benzer çalışmalarda kullanılan sorulara dayalı, çalışanların performans algısını ölçen sorular kullanılmıştır. Bu çalışmanın bulguları, birleşme ve satın almalarından sonra örgüt kültürünün önemli ölçüde değiştiğini göstermektedir. Ancak, birleşme ve satın alma önce ve sonrasında bireysel performans arasında önemli fark saptanmamıştır. Benzer şekilde çalışanların birleşme ve satın alma öncesi ve sonrası kurumsal performans değerlendirmeleri arasında da önemli bir fark bulunmamıştır. Beş kişilik boyutundan M&A öncesi dönemde sadece açıklık boyutu, M&A sonrası dönemde ise sadece dışa dönüklük boyutu moderatör etki göstermektedir. Bu moderatörler, yalnızca uyum kültür alt tipi ile etkileşmişlerdir. Çalışanın politik becerileri önemli bir moderatör olarak ortaya çıkmamıştır. Sonuçlar tartışılmış ve gelecekteki araştırmalar için öneriler bu çalışmanın kısıtları ışığında ortaya konmuştur.

Anahtar Kelimeler: Birleşme ve Satınalma, Bireysel ve Örgütsel Performans, Kurumsal Kültür, Kişilik Özellikleri, Organizasyon

SUÇA İTİLMİŞ ÇOCUKLAR İÇİN YENİ BİR REHABİLİTASYON VE SUÇ ÖNLEME MODELİ

Dr. Öğr. Üyesi Lütfiye KAYA CİCERALİ

Nişantaşı Üniversitesi

Psikoloji Bölümü

ÖZET

Suçta itilmiş çocukların zihinsel değerlendirme ve rehabilitasyon çalışmalarında Bilişsel Davranışçı Terapi, İnsan Uğraş Modeli (MOHO, Kielhofner, 1992), Bilişsel Hiyerarşi Çerçevesi (Vaske & Donneley, 1999) ve İnsanın Doğaya Karşı Tutumları Modelinin (DeGroot & Van den Born, 2003) birleştirilerek etkin bir yeniden suça karışmayı önleme modeli olarak kullanılabilceği düşünülmektedir. Antroposantrik maladaptif değerlerin ekosantrik adaptif değerlerle değiştirilmesi, çocuklarda başkaları üstüne dominasyon kurmaya yönelik şiddet ve zarar verme davranışlarının yerini her tür ayrımcılığa (türcülüğe, ırkçılığa, cinsiyetçiliğe) karşı eşitlikçi bir yaklaşıma bırakmasıyla sağlanabilir. Bu Adler'in sosyal ilgi dediği kavrama benzer bir ekolojik ilgidir. Bunun psikoeğitim, belgeseller, kitaplar ve biyofilik terapi yoluyla öğretilmesi, çocuğun suç uğraşı yerine kendisi için anlamlı ve önemli, etik, eşitlikçi, çevreyi ve unsurlarını korumaya yönelik uğraşlara yönelmesini sağlayacaktır. Böylece, suça yönelimli çocuğun temel sosyopat ve biofobik değerlerini prososyal ve biyofilik değerlerle değiştirmesi planlanmaktadır. Suç teorilerinden sosyal kontrol (Gottfredson & Hirschi, 1990), farklılaştırıcı öğrenme (Sutherland, 1947) ve rutin aktivite teorisi (Cohen & Felson, 1992) bu yukarıda bahsedilen tarzda bir müdahale programının etkili olabileceğini göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Adli Psikoloji, Çocuk Suçluluğu, Rehabilitasyon, Denetimli Serbestlik

İŞYERLERİNDE MOBBİNG BENZERİ PARAKRİMİNAL DAVRANIŞLARIN ÖNLENMESİ İÇİN PSİKOEĞİTİM MODELİ

Dr. Öğr. Üyesi Lütfiye KAYA CİCERALİ
Nişantaşı Üniversitesi
Psikoloji Bölümü

ÖZET

İşyerinde mobbing yani psikolojik yıldırma davranışları modern dünyada çok sık rastlanan bir çalışanlararası rekabet göstergesi ve yönetim modelidir. Mobbing hem deontolojik açıdan etik olmayışı hem de pratikte kötü sonuçlara yol açması bakımından önlenmesi gereken toksik bir süreçtir. Mobbing evrimsel açıdan diğerlerini domine etmek, onlara baskı uygulamak, onlara üstünlük kurmak ve bu şekilde diğerlerini yönetmek için geliştirilmiş stratejik davranışlar içerir. Bu davranışların kökünde güçlü olma, başarılı olma, güvenlikte olma, dominasyon, üstünlük kurma, gelenek ve uyum gibi değerler (Bilsky & Schwartz, 1994) vardır ve bunlar değişmediği sürece davranışta kalıcı bir değişiklik olmayacaktır. Bu değerlerin temelinde de egosantrik bir ideoloji olduğu düşünülmektedir. Bu ideolojinin genel-biyofilik yani tüm yaşayanları kapsayıcı bir eşitlik ve yaşayana-doğaya karşı sevgi anlayışıyla değiştirilmesi için Bilişsel Davranışçı Terapi ve İnsan Uğraş Modeli (MOHO, Kielhofner, 1992) kullanılabilir. İnsanlara mobbing davranışlarının aslında artık adaptif olmayan evrimsel davranış kalıntıları olduğunu ve mobbinge dahil iki taraf için de aşırı stress yaratarak işyerini çekilmez kıldığını gösteren ve mobbing davranışlarının sağlık açısından zararları anlatan bir psikoeğitimin faydalı olacağı düşünülmektedir. Mobbing yapanların mobbinge vasıta olan temel inançları değiştirilmeli, mobbinge ayırdıkları zamanlarını kendileri için anlamlı ve önemli uğraşlarla doldurmaları sağlanmalıdır.

Anahtar Kelimeler: Adli Psikoloji, İşyeri Suçları, Rehabilitasyon, Önleme, Mobbing

**GENÇ VE YETİŞKİNLERDE DUYGUSAL ZEKÂ ve MUTLULUK DÜZEYİNİN
BAZI DEĞİŞKENLERE GÖRE İNCELENMESİ**

Doç. Dr. Uğur GÜRGAN

Ayça TOP

Balıkesir Üniversitesi

Necatibey Eğitim Fakültesi PDR Bölümü

ÖZET

Duygusal zekaya sahip olan kişiler sosyal beceriler konusunda hünerlidirler. Mutlu olan kişilerin mutluluklarının altında yatan sebeplerin ortaya konulması kişilerin psikolojik sağlığının artırılmasına yönelik çalışmalara ışık tutabilir. Bu çalışmanın amacı üniversite öğrencilerinin ve yetişkinlerin duygusal zekâ ve mutluluk düzeyleri arasındaki ilişkinin bazı değişkenlere göre incelenmesidir. Araştırmada betimsel tarama modeli kullanılmıştır. Bu araştırma kapsamında 2019 yılında Balıkesir ili ve çevre illerdeki üniversite öğrencisi ve yetişkinlerden veriler toplanmıştır. Araştırmada veri toplama aracı olarak duygusal zekâyı ölçmek için Schutte Duygusal Zekâ Ölçeği; mutluluk düzeyini ölçmek için Oxford Mutluluk Ölçeği kullanılmıştır. Ayrıca demografik bilgileri elde etmek için bir kişisel bilgi formu uygulanmıştır. Araştırmanın bağımsız değişkenleri arasında cinsiyet, umut, yaşamın anlamı ve hayal kurma yer almaktadır. Verilerin analizinde parametrik testlerden t-testi, varyans analizi, korelasyon ve regresyon analizinden yararlanılmıştır. Bu araştırmada duygusal zekanın mutluluğun anlamlı bir yordayıcısı olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Mutluluğa ilişkin toplam varyansın %22'sinin duygusal zekâ ile açıklandığı belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Duygusal Zekâ, Mutluluk, Hayal, Umut, Yaşamın Anlamı

GENÇLERDE KARAR VERME BECERİLERİ İLE AKADEMİK ÖZ-YETERLİK ARASINDAKİ İLİŞKİNİN ANNE BABA TUTUMU VE BAZI DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ

Doç. Dr. Uğur GÜRGAN

Sena URGANCI

Balıkesir Üniversitesi Necatibey Eğitim Fakültesi PDR Bölümü

ÖZET

Bu araştırmanın amacı, üniversite öğrencilerinin karar verme becerileri ile akademik öz yeterlikleri arasındaki ilişkinin bazı değişkenlere göre incelenmesidir. Tarama modelinin kullanıldığı bu araştırma betimsel niteliktedir. Araştırma kapsamında veriler 2019 yılında farklı üniversite ve bölümlerde okuyan üniversite öğrencilerinden internet aracılığıyla toplanmıştır. Örneklem grubu 159'u lise ve 205'i üniversite olmak üzere toplam 364 öğrenciden oluşmaktadır. Öğrencilerin karar verme becerilerini ölçmek için Kişisel Karar Ölçeği ve akademik öz yeterliklerini belirlemek açısından Akademik Öz Yeterlilik ölçeği kullanılmıştır. Araştırmaya katılan öğrencilerin demografik özelliklerini belirlemek amacıyla kişisel bilgi formu sunulmuştur. Araştırma verilerinin analizinde parametrik testler kullanılmıştır. Verilerin analizinde parametrik testlerden t-testi, varyans analizi, korelasyon ve regresyon analizinden yararlanılmıştır. Verilerin analizinde SPSS paket programı kullanılmıştır. Gelecek kaygısı duyma sıklığı azaldıkça karar verme becerilerinin arttığı sonucuna ulaşılmıştır. Annesi üniversite mezunu olan öğrencilerin akademik öz yeterlik inançları diğerlerine göre daha yüksektir. Akademik öz yeterlik ve kişisel kararsızlık arasında negatif yönlü korelasyon bulunmuştur. Regresyon analizi sonucunda kişisel kararsızlığın akademik özyeterliliğin %28'ini açıkladığı bulunmuştur.

Anahtar Kelimeler: Karar Verme Becerisi, Akademik Öz Yeterlik, Üniversite Öğrencileri, Benlik Algısı, Gelecek Kaygısı, Kişisel Kararsızlık

INVESTIGATION OF THE RELATIONSHIP BETWEEN DECISION-MAKING SKILLS AND ACADEMIC SELF-EFFICACY IN YOUNG PEOPLE ACCORDING TO SOME VARIABLES ABSTRACT

The aim of this study is to investigate the relationship between the decision-making skills of university students and their academic self-efficacy according to some variables. This research in which screening model was used a descriptive character. In 2019, data were collected from university students from different universities and departments via internet. The sample group consisted of 364 students, 159 of whom were high school and 205 were university students. The Personal Decision Scale was used to measure the students' decision-making skills and the Academic Self-Efficacy Scale was used to determine their academic self-efficacy. A personal information form was presented to determine the demographic characteristics of the students. Parametric tests were used to perform the analysis. In the analysis of the data, t-test, variance analysis, correlation and regression analysis were used. SPSS package program was used for data analysis. As a result of the research, it was concluded that decision-making skills increased as the frequency of future anxiety decreased. The academic self-efficacy beliefs of the students whose mothers are university graduates are higher than the others. A negative correlation was found between academic self-efficacy and personal instability. As a result of regression analysis, it was found that personal instability accounted for 28% of academic self-efficacy.

Keywords: Decision Making Skills, Academic Self-Efficacy, University Students, Self-Perception, Future Anxiety, Personal Instability

GENÇ YETİŞKİNLERDE MENTAL İYİ OLUŞ DÜZEYİNİN DEPRESYONLA İLİŞKİSİNİN FARKLI DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ

Doç. Dr. Uğur GÜRGAN

Selen GÜR

Balıkesir Üniversitesi

Necatibey Eğitim Fakültesi PDR Bölümü

ÖZET

Bu çalışmanın amacı, üniversite öğrencilerinin ve yetişkinlerin mental iyi oluş düzeylerinin depresyonla olan ilişkisinin incelenmesidir. Tarama modelinin kullanıldığı bu araştırma betimsel niteliktedir. Bu araştırma kapsamında Balıkesir ve çevresinde bulunan diğer illerdeki üniversite öğrencilerinden ve yetişkinlerden veri toplanmıştır. Araştırmada veri toplama aracı olarak mental iyi oluşu ölçmek için Warwick-Edinburgh Mental İyi Oluş Ölçeği, depresyon düzeyini ölçmek için Zung Depresyon Ölçeği kullanılmıştır. Ayrıca demografik bilgileri elde etmek için bir kişisel bilgi formu uygulanmıştır. Araştırmaya katılan kişilerin demografik özelliklerini belirlemek amacıyla kişisel bilgi formu sunulmuştur. Araştırmanın bağımsız değişkenleri umutsuzluk ve özsaygıdır. Verilerin analizinde parametrik testlerden t-testi, varyans analizi, korelasyon ve regresyon analizinden yararlanılmıştır. Analizin yapılmasında parametrik testlerden yararlanılmıştır. Araştırmada erkeklerin kadınlara göre daha düşük depresyon düzeyine ve daha yüksek mental iyi oluş düzeyine sahip olduğu belirlenmiştir. Ayrıca mental iyi oluş ve depresyon arasında negatif yönde anlamlı bir ilişki bulunmuştur.

Anahtar Kelimeler: Mental İyi Oluş, Depresyon, Umutsuzluk, Öz Saygı, Genç Yetişkin, Üniversite Öğrencileri

THE INVESTIGATION OF THE RELATIONSHIP BETWEEN MENTAL WELL-BEING AND DEPRESSION IN YOUNG ADULTS ACCORDING TO SOME VARIABLES

ABSTRACT

The aim of this study was to investigate the relationship between mental well-being levels and depression in university students and adults. This research in which screening model was used a descriptive character. Data were collected from university students and adults in the province of Balıkesir and the surrounding provinces in 2019. In order to measure mental well-being as a data collection tool, the Warwick-Edinburgh Mental Well-being Scale was used, and the Zung Depression Scale was used to measure the level of depression. In addition, a personal information form was applied to obtain demographic information. The independent variables of the study are despair and self-esteem. In the analysis of the data, t-test, variance analysis, correlation and regression analysis were used. In this study, it was determined that males had lower levels of depression and higher mental well-being than females. In addition, a significant negative correlation was found between mental well-being and depression.

Keywords: Mental Well-Being, Depression, Despair, Self-Esteem, Young Adult, University Students

GENÇLERDE İNTERNET BAĞIMLILIĞI İLE SOSYAL KAYGI BOZUKLUĞU ARASINDAKİ İLİŞKİNİN YAŞAM DOYUMU VE BAZI DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ

Doç. Dr. Uğur GÜRGAN

Ömer Faruk AKBOĞA

Balıkesir Üniversitesi

Necatibey Eğitim Fakültesi PDR Bölümü

ÖZET

Bu araştırmanın amacı, internet bağımlılığı, sosyal kaygı bozukluğu ve yaşam doyumunu belirli değişkenler açısından incelemektir. Tarama modelinin kullanıldığı bu araştırma betimsel nitelikte bir çalışmadır. Araştırmanın örneklem grubu 15- 29 yaş arası 274 kadın ve 152 erkek olmak üzere toplamda 426 öğrenciden oluşmaktadır. Bu çalışmada, sosyal kaygı düzeyini ölçmek için Liebowitz Sosyal Kaygı Ölçeği, internet bağımlılığı düzeyi için Young İnternet Bağımlılığı Testi ve yaşam doyumunu düzeylerinin tespiti için Yaşam Doyumu Ölçeği kullanılmıştır. Ayrıca öğrencilerin demografik bilgilerini almak için bir soru formu uygulanmıştır. Araştırma verilerinin analizinde parametrik testler kullanılmıştır. Verilerin analizinde parametrik testlerden t-testi, varyans analizi, korelasyon ve regresyon analizinden yararlanılmıştır. Yapılan çalışma sonucunda internet bağımlılığının sosyal kaygı bozukluğu ile pozitif, yaşam doyumunu ile negatif yönlü anlamlı bir ilişkisinin olduğu tespit edilmiştir. Öte yandan yaşam doyumunu ve sosyal kaygı bozukluğu arasında anlamlı bir ilişki bulunmamıştır.

Anahtar Kelimeler: İnternet Bağımlılığı, Sosyal Kaygı, Yaşam Doyumu, Üniversite Öğrencileri, Lise Öğrencileri

INVESTIGATION OF INTERNET ADDICTION SOCIAL ANXIETY DISORDER AND LIFE SATISFACTION ACCORDING TO SOME VARIABLES IN YOUNG PEOPLE

ABSTRACT

The aim of this study is to investigate the relationship between internet addiction and social anxiety disorders of high school and university students. This research in which screening model was used a descriptive character. The sample of the study consisted of 426 students (274 female and 152 male) aged 15-29 years. Within the scope of the research, data were collected from more than one university and high school students in the vicinity of Balıkesir. In this study, Liebowitz Social Anxiety Scale was used to measure social anxiety level, Young Internet Addiction Test was used for internet addiction level and Life Satisfaction Scale was used to determine the level of life satisfaction. Also, a questionnaire was used to obtain the demographic information of the students. Parametric tests were used to perform the analysis. In the analysis of the data, t-test, variance analysis, correlation and regression analysis were used. As a result of this study, it has been determined that internet addiction has a positive relationship with social anxiety disorder and a negative relationship with life satisfaction. On the other hand, there was no significant relationship between life satisfaction and social anxiety disorder.

Keywords: Internet Addiction, Social Anxiety, Life Satisfaction, University Students, High School Students

ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNDE METABİLİŞSEL ÖĞRENME STRATEJİLERİNİN FARKLI DERSLER VE BAZI DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ

Doç. Dr. Uğur GÜRGAN

Gizem ULUBAY

Balıkesir Üniversitesi

Necatibey Eğitim Fakültesi PDR Bölümü

ÖZET

Bu araştırmanın amacı üniversite öğrencilerinin öğrenme stratejilerinin alt boyutları açısından aldıkları belli derslere göre farklılıkları bazı değişkenler açısından incelemektir. Araştırmanın örneklemini Balıkesir Üniversitesi'nde 13 farklı bölümde öğrenim görmekte olan 297 (%69,4) kadın ve 131 (%30,6) erkek olmak üzere toplam 428 üniversite öğrencisi oluşturmaktadır. Araştırmada veri toplama aracı olarak Öğrenme Stratejileri Ölçeği kullanılmıştır. ÖSÖ üniversite öğrencilerinin öğrenme için kullandıkları öğretim stratejilerini belirleyen bir ölçektir. Öğrenme Stratejileri Ölçeği'nin alt faktörleri, bilişsel stratejiler ana bileşeninde yer alan yineleme, açıklama, düzenleme ve eleştirel düşünme stratejileri, metabilişsel stratejiler ana faktörünü oluşturan planlama, izleme, düzenleme ve kaynak yönetimi ana faktörünü oluşturan; zaman ve çalışma ortamı, emek yönetimi, akran işbirliği ve yardım isteme faktörlerinden oluşmaktadır. Araştırmada betimsel nitelikli ilişkisel tarama yöntemi kullanılmıştır. Veriler normal dağılım gösterdiği için veri analizinde parametrik test istatistiklerinden yararlanılmıştır. Bağımsız örneklem için t testi, korelasyon ve varyans analizi yapılmıştır. Derslere göre emek yönetimi alt faktörü haricinde tüm alt faktörlerde anlamlı farklılıklar bulunmuştur. Cinsiyet değişkenine göre ise akran işbirliği ve eleştirel düşünme alt faktörlerinin haricinde anlamlı farklılıklar bulunmuştur. Sözel ve sayısal bölümler açısından emek yönetimi, akran işbirliği ve yardım arama alt faktörlerinin haricinde anlamlı farklılıklar bulunmuştur. Yapılan Pearson korelasyon analizi sonucunda en yüksek korelasyon açıklama ile metabilişsel arasında ($r=.73$) olarak bulunmuştur.

Anahtar Kelimeler: MSLQ, Öğrenme Stratejileri, Üniversite Öğrencileri, Öz Düzenleme

ANTALYA'DA BEŞ YILDIZLI BİR OTELİN MEKÂN DİZİM ANALİZ YÖNTEMİ İLE İNCELENMESİ

Mimar Aslıhan ÇETİN

Süleyman Demirel Üniversitesi,

FBE Mimarlık Anabilim Dalı

Prof. Dr. Şefika Gülin BEYHAN

Süleyman Demirel Üniversitesi

Mimarlık Fakültesi Mimarlık Bölümü

ÖZET

Antalya, Türkiye’de turizm potansiyeli en yüksek olan kentlerden birisidir. Antalya’nın konumu, iklimi, tarihi yapısı ve eğlence merkezleri nedeniyle turizm aktiviteleri oldukça fazladır. Bu duruma paralel olarak turizm yapıları da çeşitlilik göstermektedir. Yerli ve yabancı turist sayısı doğrultusunda konaklama yapılarının sayısı da hızla artmaktadır.

Bu doğrultuda talep gören turizm yapılarında kullanıcı konforu ve yaya hareketleri ön planda olurken mekânsal konfigürasyonda önemli bir yer tutmaktadır. Turizm yapılarında mekânların iyi tasarlanmış olması kullanıcı konforu ve mekân kalitesi açısından önem taşımaktadır. Bu bağlamda, mekânsal tasarım ve kullanıcı konforu arasındaki ilişkiyi anlamak, bir mekân dizim yöntemi olan “spacesyntax” yöntemi ile mümkündür.

Mekân dizim yöntemi (spacesyntax), 1970’li yıllarda “Bartlett School of Architecture and Planning” ve University College London’da, Bill Hillier ve Julienne Hanson’un başında olduğu araştırma ekibi tarafından geliştirilen, kent ve yapı ölçeğindeki mekânların sayısal hesaplamasını yaparak, mekânın anlaşılabilirliğine ve insan hareketlerinin yönünü tahmin etmeye yönelik geliştirilmiş teknikler topluluğudur.

Çalışma; Akdeniz bölgesinin en önemli turizm merkezlerinden birisi olan Antalya’da gerçekleştirilmiştir. Antalya, Türkiye’nin beş yıldızlı otel kapasitesinin en fazla olduğu bölge olması ve farklı biçimlenmelerde otel mimarisi sunması nedeniyle tercih edilmiştir. Çalışma, Antalya’dan seçilen bir beş yıldızlı otelin mimari kat planlarının “*depthmap*” programına yüklenmesi, mekân dizim yöntemi ile (spacesyntax) mekânsal analizlerinin (bütünleşme, bağlantılılık, derinlik analizi v.b.) yapılması ve mekânsal tasarım konusunda değerlendirme aşamalarını içermektedir. Değerlendirmeye alınan beş yıldızlı otelin kat planları aksiyel ve görünürlük analizleri olarak iki grupta incelenmiş olup bu iki grup da kendi içerisinde zemin kat ve yatak katı analizleri olarak ayrı ayrı gruplarda analiz edilmiştir.”Depthmap” programına tabi tutulan otelin sayısal analiz sonuçlarına göre çizelgeler oluşturulmuş ve mekâna dair yorumlamaları yapılmıştır.

Çalışma sonuçlarından mekân tasarımında kullanıcı konforunun geliştirilmesi, yaya hareketlerinin anlamlandırılması, dolaşım alanlarının ve ana mekânların ilişkisinin yorumlanması hedeflenmektedir. Tüm bu analiz ve değerlendirmelerden elde edilen sonuçların mekânsal tasarım anlamında gelecekte yapılacak otel mimari tasarımlarına veri sağlaması beklenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Mekân Dizim, Bütünleşme, Bağlantılılık, Derinlik, Beş Yıldızlı Otel

ANESTETİĞİN ESTETİĞİ WABI-SABI VE BATI POSTMODERN SANATI

Dr. Öğr. Üyesi Engin YURT

Süleyman Demirel Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Felsefe Bölümü

Arş. Gör. Sıla Burcu BAŞARIR

İstanbul Teknik Üniversitesi İç Mimarlık Bölümü

ÖZET

Japon estetiğinde Wabi-sabi (侘寂) adında geleneksel olarak benimsenmiş ünlü bir kavram bulunur. Dar bir bağlamda bu kavram kusurlu olmaktan ya da geçici olmaktan doğan güzelliği ön plana çıkarır. İlk bakışta, bu anlayış -geleneksel Batı estetiği ile karşılaştırıldığında- kendisine Batı dünyasında tekabül eden sağlam bir öge bulamaz gibi gözükür (her ne kadar “kusurun içindeki ya da kusurun güzelliği” teması Batı literatürü ve felsefesinde oldukça bilinen bir şey olsa da), Batı sanatında baskın olan mükemmelliğin ve simetrinin güzelliğine dair Grek ideallerinin estetik değeri dolayısıyla. Ama özellikle postmodern sanattaki anestetik olana (ya da estetik-olmayana) yönelik olumlu yaklaşımlar ve sanatta modernizmin mimarideki başlangıcındaki mekân algısı ve simetri kavramına yönelik negatif eleştiriler ile, Wabi-sabi ile benzerlik ya da paralellik içinde okunabilecek bir şeyler olabilir gibi gözükmektedir. “Asimetrideki güzellik”, “anestetik olan”, “çöküş estetiği”, “yıkıntı estetiği” ve “anestetik olarak çekici” gibi temalar Wabi-sabi ile ilişkili bir şekilde okunma potansiyeline sahip midir? Her ne kadar doğrudan bir şekilde ifade edilmemiş olsa da; T. Adorno, W. Benjamin, W. Welsch, P. Virilio vb. gibi yazarların eserleri bu soruyu merkeze alan tartışmalara felsefi bir temel sağlayabilir. Shibusa (渋さ), Kintsugi (金継ぎ), Mono no aware (物の哀れ), gibi terimlerin yardımıyla, bu çalışma Wabi-sabi ile anestetüğün güzelliğine dair Batı postmodern teori arasındaki benzerlik, farklılık ve karşılıklı ilişkileri (eğer varsa böyle şeyler) araştırmayı ve açıklamayı amaçlar.

Anahtar Kelimeler: Wabi-sabi, Mekân/Uzam, Anestetik, Batı, Japon.

WABI-SABI AND WESTERN POSTMODERN ART AND ARCHITECTURE

In Japanese aesthetics, there is a traditionally embraced and famous concept named Wabi-sabi (侘寂) which cherishes -in a narrow sense- the beauty which springs from the imperfection or impermanence. At first sight, it seems like this understanding -when considered comparatively within traditional Western aesthetics- doesn't find any concrete corresponding western element for itself, (even though the theme of “the beauty of -or in- the flaw” is a well-known idea in Western literature and philosophy) because of the dominant aesthetic values towards Greek ideals of perfection's and symmetry's beauty within Western art. But, especially with the negative approach towards perception of space / place and the concept of symmetry in the beginning of modernism within architecture and positive opinions about the concept of unaesthetics (or anaesthetics) within postmodern understanding of art, there seems like there might be something which can be read in a similarity with Wabi-sabi. Might the western themes like “beauty in the asymmetry”, “aesthetic of the unaesthetic one”, “aesthetic of decay”, “aesthetic of ruins”, “unaesthetically appealing” have a possibility of being relatable with Wabi-sabi? Even though not explicitly expressed in, the writings of authors like Theodor Adorno, Walter Benjamin, Wolfgang Welsch, Paul Virilio etc. provide a philosophical ground for the discussions which center this question. With the help of the terms like Shibusa (渋さ), Kintsugi (金継ぎ), Mono no aware (物の哀れ), this paper aims to search and to explain resemblances, differences and interconnections (if there are any) between Wabi-sabi and western postmodern theory of beauty of unaesthetics.

Keywords: Wabi-sabi, Place/Space, Unaesthetics, Western, Japanese.

MEKÂNIN İYİLEŞTİRİCİ GÜCÜ: MEKÂN VE SANAT ETKİLEŞİMİNDE GÖÇMEN KAMPLARI

Elif Fatma SALİHOĞLU

Kocaeli Üniversitesi

FBE Mimarlık ABD Dr. Öğrencisi

ÖZET

2011 yılında başlayan Suriye Savaşı ile milyonlarca insan zorunlu dış göçlerle yabancı ülkelere göç etmiş ve etmeye de devam etmektedir. Yeni yaşamlarına; kent içi mekânlarda devam ettikleri gibi özellikle Suriye'ye komşu ülkeler olan Türkiye ve Ürdün'de dikkat çekici büyüklükteki geçici barınma merkezlerinde diğer bir söylemle göçmen kamplarında devam etmeye çalışmaktadırlar. Uluslararası insani yardım kuruluşları; bu alanlarda yaşayan göçmenlere yiyecek, barınak ve tıbbi bakım sağlamak için mücadele etmektedirler. Fakat hiç kuşkusuz ciddi travmalarla yaşamlarına devam eden bu insanların ruhsal açıdan iyileştirici mekânlara ve aktivitelere ihtiyaç duyduğu ortadır.

Bu araştırmada; 2011 yılı sonrasında Suriye göçü ile ortaya çıkmış ve 80.000 kişiye ev sahipliği yapan Ürdün- Za'atari göçmen kampındaki barınma mekânlarında cephelere yapılan resim sanatı uygulamaları analiz edilerek, iyileştirici gücüne, kültürel imgelerin aktarılmasına ve taşınmasına olan katkısı ortaya konulmaya çalışılmıştır. Benzer çalışmaların Türkiye'deki mevcut göçmen kamplarında yapı cephelerine ve kamp duvarlarına uygulanabilirliği sorgulanmıştır. Böylelikle izole mekânlar olduğu kabul edilen ve sıklıkla eleştirilen kamp ortamlarında kapsamlı ve maliyetli değişiklikler kadar basit müdahaleler ile yaşama mekânlarının ve alanlarının daha yaşanabilir çevrelere kavuşturulmasının sağlanabileceği ortaya koyulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Çevre Psikolojisi, Göçmen Kampları, Mekân ve Tasarım, Barınma Merkezi, Tasarım ve Sanat

THE HEALING EFFECT OF SPACE DESIGN: REFUGEE CAMPS AND ART INTERACTION

With the Syrian war that started in 2011, millions of people have migrated to foreign countries and still continue to migrate. They continue their lives in refugee camps that reach remarkable sizes in urban areas especially those in countries neighboring Syria like Turkey and Jordan. International humanitarian organizations; are providing food, shelter and medical care to refugees in these living areas. But there is no doubt that these people who continue their lives with serious traumas also need mentally healing places and activities too.

In this study; the art paintings on the façades of the Jordan-Za'atari refugee camp structures, which emerged with the Syrian migration after 2011 and hosts over 80,000 people, was analyzed. Thus, its contribution to the healing power and the transfer of cultural images has been revealed. Also in this study, the applicability to existing building facades and walls of the camp of refugee camps in Turkey have been examined. In this way, it has been demonstrated that camp environments which are often criticized to be isolated spaces can be turned into more liveable environments with simple interventions as well as comprehensive and costly changes.

Keywords: Environmental Psychology, Refugee Camps, Space and Design, Accommodation Center, Design and Art

İSLAMİYETTEN ÖNCE GÖKTÜRKLER DÖNEMİNDEKİ TÜRK SANATININ İSLAMİYETTEN SONRAKİ DÖNEMLERE ETKİSİ

Büşra AYDEMİR

Giresun Üniversitesi

SBE Resim ve Baskı Sanatları ABD

Yüksek Lisans Öğrencisi

ÖZET

Türklerde sanatın daima mevcut olduğu ve değişik coğrafyalarda izlerine rastlandığı bilinmektedir. Resim, heykel, mimarlık, v.s. sanat dallarının Türklerin yaşadıkları devirlere, yerlere, içinde buldukları durumlara, tercih ettikleri siyasi görüşlere, bağlı oldukları dinlere göre değişerek günümüze kadar geldikleri görülmektedir. Türk Sanatı'nın tarihi süreç içerisinde İslamiyetten önce, İslamiyetten sonra ve Anadolu'da incelenmek üzere dönemlere ayrıldığı bilinmektedir. Bu bağlamda İslam Sanatı; Müslüman toplumların bağlı olduğu Kur'anın ve İslam'ın getirdiği ilkeler içerisinde ortaya çıkardıkları sanat olarak düşünülmektedir. İslam Sanatı içerisinde Türk Sanatı'nın ise toplumların İslamiyeti kabulünden sonra oldukça zengin ve donanımlı bir yapıya, yeni alanlara kavuştuğu düşünülmektedir. Her dönemin kendinden bir sonraki dönemi etkilemekte ve o dönemden izler taşıdığı düşünülmektedir. İslamiyetten önce ilk sanat kalıntılarının M.Ö. (milattan önce) 318 yılında Hunlar devrinde ortaya çıktığı söylenmektedir. Hunlar devrinden sonra Göktürkler devri ve Uygurlar devri izlediği bilinmektedir. Son yıllarda yerleşik kent kültürüne sahip olan toplumların sanat eserleri ön plana çıkarılarak yarı göçebe, atlı bozkır kültürüne sahip olan Hunlar, Göktürkler ve Uygurlar dönemine yeterince önem gösterilmediği söylenmektedir. Sanatı sadece yerleşik düzen içerisinde belli sınıflara ve toplumsal ayrımlara tabi tutmak görüşünün artık kabul görmediği ileri sürülmektedir. İslamiyetten önceki dönemin, İslamiyetten sonraki dönemi büyük ölçüde etkilediği göz ardı edilmektedir. İslamiyetten önceki dönemlere ait kalıntılar üzerinde çok az durulduğu düşünülmektedir.

Bu çalışmada; İslamiyetten önce Göktürkler'deki Türk Sanatı'nın, İslamiyetten sonraki döneme olan etkileri incelenmektedir. Göktürkler'in İslamiyetten önce ortaya çıkardıkları yazılı ve plastik sanatlara öncülük eden argümanları ile İslamiyetten sonraki dönemleri gelişim açısından her alanda etkilediği düşünülmektedir. İlk şehirleşmenin, heykelin, anıtsal mimarinin ve ilk yazılı kaynakların Göktürkler döneminde ortaya çıktığı bilinmektedir. İslami döneme en büyük etkisinin balballar olduğu ve bu argümanlardan yy.'lar (yüzyıl) boyu esinlendiği göz önünde bulundurularak Göktürkler dönemindeki Türk Sanatı'nın önemini ortaya çıkarmak amaçlanmıştır.

Anahtar Kelimeler : İslam Sanatı, Türk İslam Sanatı, Türk Sanatı, Göktürkler, Göktürk Sanatı

OSMANLI DÖNEMİ MUSİKİ HAYATI VE DÖNEMİN KADIN TANBURİLERİ ÜZERİNE BİR DEĞERLENDİRME

Semen KARLIKLI

Haliç Üniversitesi

SBE Türk Musikisi Anasanat Dalı

Yüksek Lisans Öğrencisi

ÖZET

Osmanlı sanat dünyasında musiki eğitiminin, dönemin sosyo-kültürel toplum yapısı bağlamında “Meşk Sistemi” denilen usta-çırak ilişkisinin ön planda olduğu bir gelenek oluşturularak ilerlediğini söylemek mümkündür. Bununla birlikte Osmanlı toplumunda kadınla erkeği birbirinden ayıran toplumsal ve sosyo-kültürel bakış açısı ile harem-selamlık yaşam kültürünün musiki eğitiminde önemli etkilerinin olduğunu söylemek mümkündür. Nitekim söz konusu kültürün bir göstergesi olarak erkekler için müzik eğitimi Enderun’un meşkhanesinde verilirken, kadınlar için Harem-i Hümayun’unda ya da saray dışındaki konaklarda müzik hocalarının kendilerine ders vermesi ile gerçekleştiği görülür.

Bu çalışmanın amacı; 17-20. Yüzyıllarda yaşamış olan kadın tanburilerilerin eğitim ve icra hayatlarında dönemin sosyo-kültürel yaşam biçimleri ve dinsel inanış ağırlıklı gelişen haremlik-selamlık toplum yapısının etkilerinin araştırılması olarak ifade edilebilir. Başka bir anlatımla dönemsel koşullarda kısıtlı bir eğitim hayatı edinen az sayıdaki kadın tanburi sanatçıların eğitim hayatları, icra usul yöntemleri ile eserlerinin belirlenmesi amaçlanmaktadır.

Osmanlı dönemi sosyo-kültürel toplum yapısı ile müzik eğitim geleneklerinin oluşması arasındaki ilişkiyi özellikle kadın tanburi sanatçılar bağlamında yorumlayan bu çalışmanın toplumsal cinsiyet algısı temelinde kadın sanatçıların sınırlılıkları üzerine tarihsel bir bakış açısı sunarak literatüre katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Kadın Tanburi, Musiki, Meşk Sistemi, Osmanlı Musikisi

ENGELSİZ BİREY ENGELSİZ MUTFAK

Dr. Öğr. Üyesi Fatma ALBAK YALINIZ
Gaziantep Üniversitesi
Güzel Sanatlar Fakültesi Gastronomi Bölümü
Nuriye DEMİR
Gaziantep Üniversitesi
SBE Gastronomi ve Mutfak ABD
Yüksek Lisans Öğrencisi

ÖZET

Gastronomi; yemek ve kültür kavramını birleştiren Türkiye'nin sahip olduğu coğrafik, iklimsel çeşitlilik ve birçok kültüre ev sahipliği yapması sonucunda oluşan kültürel etkileşim ile mutfak kültürüne çeşitlilik kazanmış bir bilim dalıdır. Engelli; doğuştan veya sonradan herhangi bir hastalık veya kaza sonucu bedensel, zihinsel, ruhsal, duyuşsal, sosyal yetilerini çeşitli derecelerde kaybetmiş, normal yaşamın gereklerine uyamayan kişilerdir. Engelli bireylerin sayısı dünya nüfusunun yaklaşık %10'unu, ülkemizde de yaklaşık %12'sini oluşturmaktadır. Engelliler, toplumun dezavantajlı kesimlerindedir ve engellilerin en temel sorunu eğitimidir. Engelli bireylere eğitim, özel eğitim rehabilitasyon merkezleri tarafından verilmektedir. Rehabilitasyon merkezlerinde eğitim alan bireylerin amacı ileride yalnız kaldıkları zaman tek başlarına hayatlarını kimseye muhtaç olmadan idame ettirebilmektir. Engelli bireylerin toplumda yer edinmesi ve sosyalleşmesi için özel eğitim rehabilitasyon merkezlerinde aldıkları eğitimler yeterli değildir. Türkiye genelindeki rehabilitasyon merkezlerine, bünyelerinde Gastronomi ve Mutfak Sanatları bölümü barındıran üniversitelerin verdiği destekle "Engelsiz Birey Engelsiz Mutfak" adı altında bir mutfak atölyesi tasarlanıp ve kurulması hedeflenmiştir. Bu nedenle Gaziantep'te bulunan Şahinbey Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi'nin bünyesinde örnek olarak "Engelsiz Birey Engelsiz Mutfak" mutfak atölyesi kuruldu. Kurumda bulunan hafif derecede Mental Retardasyon (MR) (down sendromlu, zihinsel engelli), Yaygın Gelişimsel Bozukluk (otizm, aspergel vs.) ve Özgül Öğrenme Güçlüğü tanısı bulunan 7 gönüllü öğrenciye Gaziantep Üniversitesi Gastronomi ve Mutfak Sanatları bölümünün desteği ile 3-6 ay süre aralığında temel pastacılık eğitimi verildi. Bu eğitimin sonunda engelli bireylerin kendilerini daha rahat, kendinden emin, bilinçli, özgür hissetmeleri sağlandı. Engelli bireylerimizin hayatlarını bir rutinden çıkartıp onların hayatlarına dokunarak renk katmak, özgüvenlerini arttırmak, el becerilerini geliştirmek, bir şeyleri yapabildiklerini onlara hissettirerek başarıya olan inancı arttırmak olan hedefimize ulaştık. Sadece engelli bireylere değil ailelerine ve topluma da onların verilecek destekle bir çok şeyi başarabileceklerini kanıtlayarak toplumsal farkındalık oluşturuldu.

Anahtar Kelimeler: Engelli Bireyler, Gastronomi, Rehabilitasyon Merkezi

GAZİANTEP MUTFAĞINDA ANTEP PEYNİRİNİN KULLANIM ALANLARI

Dr. Öğr. Üyesi Fatma ALBAK YALINIZ

Gaziantep Üniversitesi
Güzel Sanatlar Fakültesi Gastronomi Bölümü

Öğr. Gör. Ali YALINIZ

Gaziantep Üniversitesi
Naci Topçuoğlu MYO

ÖZET

Antep peyniri Coğrafi İşaretli Ürünler kategorisinde Türk Patent Enstitüsü tarafından 6769 sayılı Sınai Mülkiyet Kanununun 41 inci Maddesi kapsamında 20.04.2017 tarihinden itibaren korunmak üzere 04.06.2018 tarihinde tescil edilmiştir. Antep Peyniri geleneksel olarak Gaziantep ilinin meralarında otlatılan küçükbaş hayvanların sütlerinden yapılan bir peynir çeşididir. Telemesi haşlanan, yarı sert, taze (salamura yapılmadan) veya salamurada olgunlaştırılmış olarak üretilen ve tüketilen bir peynirdir. Üretimde sadece koyun veya sadece keçi sütü kullanılabildiği gibi, %50 koyun ve %50 keçi sütü karışımı da kullanılabilmektedir. Bu çalışmanın amacı Gaziantep'in yöresel ürünü olan Antep peynirinin mutfaktaki kullanım alanlarını incelemektir. Antep peyniri Gaziantep'in yöresel ve organik ürünlerindedir. Bu bölge insanı tarafından bolca tüketilmektedir. Antep peyniri Gaziantepililerin kahvaltısındaki vazgeçilmezidir. Özellikle kahvaltıda küncülü ekmek (susamlı pide) ile birlikte tüketilir. Peynir baharda alınır ve tuzlu suda salamura yapılarak saklanır. Bu işlem ile peynir baya sertleşir. Kahvaltıda tüketilmezden önce sıcak suda bekletilerek fazla tuzu alınır ve yumuşatılır. Kahvaltı dışında dövülmüş Antep fıstığı, şeker, yumurta ve tuzsuz taze Antep peyniri ile Gaziantep'teki pide fırınlarında şekerli böreği yapılır. Maydanoz, taze soğan, yeşil biber, domates ve çeşitli baharatlar eklenerek sebzeli böreği yapılır. Ayrıca ırmık tatlısında tuzsuz Antep peyniri bu bölgede sıkça kullanılır.

Anahtar Kelimeler: Gaziantep, Antep Peyniri, Mutfak

HANS EYSENCK'İN KİŞİLİK KURAMI KAPSAMINDA ANDY WARHOL'UN KİŞİLİK TANIMI

Doç. Dr. Mutluhan TAŞ

Selçuk Üniversitesi

Güzel Sanatlar Fakültesi Heykel Bölümü

Ömer ÖZPEK

Selçuk Üniversitesi

Mevlana ve Mevlevilik Araştırmaları Enstitüsü

ÖZET

İnsan kişiliği, geçmişten günümüze araştırmacıların merakını canlı tutan bir konu olmuştur. Kişilikle alakalı farklı görüş ve teoriler öne sürülmüş, her biri kişiliği kendi bakış açısıyla irdeleyip yorumlayan pek çok kuram ortaya çıkmıştır. Söz konusu kuramlardan Hans Eysenck'in Biyoloji Temelli Faktör Analitik Ayırıcı Özellik Kuramı ile Andy Warhol'un kişiliğini tanımlamak bu çalışmanın amacıdır. Newyork'ta ünlü bir illüstratör olana dek Andrew Warhola ismiyle tanınan Andy Warhol, yaşadığı dönemin sosyal, ekonomik, kültürel yapılarından etkilenmiş ve bu yapıları etkilemiş; aynı zamanda film yapımcılığından yazarlığa, tasarımcılıktan ressamlığa birçok sahada verdiği eserler, eserlerde işlediği tema, kullandığı kendine özgü yöntem, teknik ve eserleri aracılığıyla endüstri ve beraberinde oluşan tüketim toplumuna getirdiği alaycı, ironik ve eleştirel yorumlarla adından sıkça söz ettirmiş bir sanat insanıdır. Warhol, öz olarak "Sanat herkes için aynıdır." şeklinde bir düşünceye sahip olup bu düşünceyi eserlerine de yansıtmış, sanat ile halk arasındaki mesafeyi ortadan kaldırmak istemiştir. Bunların yanında kaza, suikast, intihar, ölüm gibi yıkıcı temaları önemsizleştirmek için eserlerine taşımış, kapitalist üretime tepki koymak adına pek çok insana göre sanat eseri olamayacak nesnelere, metalaştırmaya eleştiri adına dönemin popüler isimlerini, ünlü ressamların tablolarını teknik anlamda seri üretime sokmuş, hatta Leonardo Da Vinci, Sandro Botticelli, Raphael gibi ünlü isimlerin *Mona Lisa*, *Son Akşam Yemeği*, *Venus'ün Doğuşu*, *Sistine Madonna* ve benzeri tablolarına yaptığı göndermeler ile sanat tarihinin yüceltilmiş mitlerini dahi alaycı bir tavırla sıradanlaştırmaya çalışmıştır. Böylesi bir sanat insanının kişiliğini oluşturan dinamiklerin araştırılması çabasıyla çalışma kapsamında, nitel araştırma yöntemlerinden faydalanılarak otobiyografi ve biyografisinden yapılan çıkarımlarla Warhol'un kişilik tanımı yapılmıştır.

Warhol'un kişilik özelliklerinden hareketle Hans Eysenck'in kuramındaki içe dönüklük – dışadönüklük, nevrozizm – duygusal kararlılık ve psikotizm – süperego gücü uçlarındaki konumu yönüyle irdelenmesi çalışmanın *Bulgular ve Yorum* bölümünü oluşturmuştur. Bulgular ışığında Warhol'un kişilik tanımının yapılmasıyla çalışma sonlandırılmıştır. Bu çalışma, sunduğu yöntemle gelecekte tek tek sanatçıların kişilik tanımının yapılmasıyla ait oldukları grupların karakteristik özelliklerine dönük tümevarımlar yapmaya imkan sağlama potansiyeli bakımından önem taşımaktadır.

Anahtar Kelimeler: Kişilik, Hans Eysenck, Andy Warhol, Kişilik Tanımı

BİR DÖNEM DİZİSİNİN MEKÂNSAL GERÇEKÇİLİĞİ VE ÖĞRETİCİLİĞİNİN SORGULANMASI: “THE CROWN” SET MEKÂNLARI

Elif Fatma SALİHOĞLU

Özcan ELMAS

Deniz KILIÇ SÖZER

Kocaeli Üniversitesi FBE Mimarlık ABD Öğrencisi

ÖZET

Mimarlık disiplini için film/dizi yapımları ortak noktalarda kesişebilecek, anlatımda etki gösterecek hatta bazen uygulama alanı dahi olabilecek bir sektördür. İki kavramda da mekânın kullanıcı profiline ve döneme uygunluğu önemlidir. Üretilen veya mevcut bulunup tekrar yorumlanan mekânların hedeflenen dönemin ya da zamanın kültürüne, yaşam biçimine uygun tasarlanması filmin veya dizinin gerçekliğini doğrudan etkilemektedir. Film ve dizilerdeki mekânsal gerçekçiliğin sağlanması bağlamında; mekânların inşa aşamalarında gerçek mekân ile yakın bir görsellik içinde olması önem arz etmektedir. Bu çalışmada da mimarlık-film/dizi etkileşimi ortaya konurken, mekânların kurguya uygunluğunun nasıl sağlandığı ve bu mekânların izleyiciye mimari algılarda ne kadar öğretici olabileceği araştırılmıştır. Bu sebeple; çarpıcı set tasarımları olan “*The Crown*” dizisinin sahne mekânları incelenmiştir. Dizinin kurgusunda mekanlar ağırlıklı olarak Buckingham Sarayı’nda geçiyor olsa da çekimlerin aynı mekanlarda yapılamaması ile gerçekçiliğin nasıl çözüldüğü ve çözümlerin uygunluğu tartışılmıştır. Bu incelemeler içerisinde kurgunun geçtiği dönemdeki mimari akımların özellikle barok ve rokokonun sahne mekânlarında kullanılış biçimlerinin izleyiciye nasıl aktarıldığı da gösterilmiştir. Böylelikle dikkat çekici unsurları ve mekânları oluştururken, özellikle dönem dramalarında gerçekçilik veya gerçekçilik algısını tartışmanın önemi ortaya konmuştur.

Anahtar Kelimeler: Mimarlık, Sinema; TV dizileri; TV Set Tasarımı, Set Mekânları; Barok; Rokoko.

AN EXAMINATION OF THE REALITY AND INFORMATIVE FACTS OF HISTORICAL PERIOD TV SERIES: THE CROWN SET LOCATIONS

Film / TV series productions can be intersected with architecture discipline at common points. Also film and tv series are a sector that will be effective in architectural expression and sometimes even a field of application. In both notion, the suitability of the site to the user profile and period is important. Locations produced or re-arranged compatible to the culture of the intended period or life style, directly affects the reality of the film or tv series. As mentioned; in the context of providing spatial realism in films and TV series, it is important to design a close visuality with the real space construction. In this study, the interaction between architecture and film /TV series was investigated on how the spaces are provided to the script and how the scenes from these places can be didactic of architectural perceptions. For this; *The Crown* series with stunning set locations was examined. In this TV series the scenes are mostly passed in Buckingham Palace but unfortunately the shots were made in different locations. The negativity of realism has been solved and the suitability of the solutions has been discussed in the study. Also, it has been shown how the architectural styles of the period are used and captured, (especially the baroque and rococo style) from the scenes. Thus, in creating dramatic elements and spaces, the importance of the realism and its didactic feature have been revealed.

Keywords: Architecture, Cinema, TV Series; TV Set Design, Set Places, Baroque, Rococo

GEÇMİŞTEN BUGÜNE KLARNET ALBÜMLERİNDEKİ GÖRSEL DEĞİŞİMLER VE İÇERİK ANALİZİ

Harun TAŞIR

Afyon Kocatepe Üniversitesi
SBE Müzik Anasanat Dalı Yüksek Lisans Öğrencisi

Nazlıcan KANDEMİR

Afyon Kocatepe Üniversitesi
Devlet Konservatuarı Lisans Öğrencisi

Doç. Dr. Çağhan ADAR

Afyon Kocatepe Üniversitesi
Devlet Konservatuarı

ÖZET

Müzik kültürünün eski enstrümanlarından olan klarnet 1600'lü yıllarda Avrupa'da neredeyse bütün orkestralarda kullanılmaya başlamıştı. Denner isimli luthierin bu enstrüman üzerinde gözle görülür farklılıklar ortaya koymasıyla birlikte bugünkü klarnetin temelleri atılmış oldu. Klarnetin günümüzde 12 farklı çeşidi bulunmaktadır. Klarnetin Türk müziğinde kullanımı 1800'lü yılların sonuna doğru İbrahim Efendi ile başlamıştır. Tonal yapısı itibari ile Si bemol klarnet müziğimize daha uygun olduğu için bu klarnet icra edilmeye başlamıştır. Sonraki yıllarda Şükrü Tunar ile zirveye ulaşan klarnet icracılığı günümüzde bir çok klarnet sanatçısı tarafından ileri düzeyde icra edilmiş ve popüler bir enstrüman haline gelmiştir.

Çalışmamızda, Türk müziğinde kullanılmaya başlamasından günümüze kadar yapılmış olan klarnet albümleri incelenmiştir. Bu albümlerdeki görsel değişimler ve içeriklerinin analizleri yapılarak yıllar boyunca albüm görsellerinde ne tür değişikliklere olduğu, içerik olarak eser seçimlerinde ne tür değişiklikler yapıldığı tespit edilmeye çalışılmıştır. Araştırmada veri toplamak amacıyla kaynak taraması yöntemi kullanılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Türk Müziği, Klarnet, İcra, Değişim, Popülarite

T.C. ÜNİVERSİTELERİNE BAĞLI SİNEMA EĞİTİMİNİN İÇİNDE BULUNDUĞU KAOTİK DURUMUN İNCELENMESİ

Öğr. Gör. Ümit ÖZSOY

Marmara Üniversitesi

Güzel Sanatlar Fakültesi Film Tasarımı Bölümü

ÖZET

1982 Anayasası'nın 131. Maddesinin esas kısmında, Yükseköğretim Kurulu'nun amaçları ile ilgili şu ifadeler yer alır:

“Yükseköğretim kurumlarının öğretimini planlamak, düzenlemek, yönetmek, denetlemek, yükseköğretim kurumlarındaki eğitim-öğretim ve bilimsel araştırma faaliyetlerini yönlendirmek bu kurumların kanunda belirtilen amaç ve ilkeler doğrultusunda kurulmasını, geliştirmesini ve üniversitelere tahsis edilen kaynakların etkili bir biçimde kullanılmasını sağlamak ve öğretim elemanlarının yetiştirilmesi için planlama yapmak”

Bu maksadlar doğrultusunda; 6 Kasım 1981 tarihinde Prof. Dr. İhsan Doğramacı'nın da ilk başkanı olarak görev yaptığı Yükseköğretim Kurulu'nun (YÖK.) öncesinde ve sonrasında kurulmuş olan üniversitelerde verilmiş, verilen, verilecek olan sinema eğitimine bir bakış ve değerlendirme denemesi yapılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Yükseköğretim Kurulu, Üniversite, İletişim Fakültesi, Güzel Sanatlar Fakültesi, Sinema Eğitimi

**“PAREİDOLİA” KAVRAMININ OLASI KAYNAKLARINA AİT
ESTETİK BİR BAKIŞ DENEMESİ**

Öğr. Gör. Ümit ÖZSOY

Marmara Üniversitesi

Güzel Sanatlar Fakültesi Film Tasarımı Bölümü

ÖZET

İnsanoğlu; akıllı tasarımın bilinçli ve kudretli gücüne karşı, akılsız tasarımın tesadüfen ve kendiliğinden ortaya çıkardığı görsel şekillerin ve seslerin içinde kaybolmamak için “anlam” denen “anlamsızlığı” yaratmış olabilir mi acaba? Olmayan şeylerin var olduğuna inanma eğiliminin doğal bir sonucu olarak, doğadan kopmuş biz insanlar son dönemde kaybettiklerimizi geri kazanmaya çalışmaktayız. Doğanın iradesi dışında, akıllı bir tasarım sonucu değil de kendiliğinden var olan bazı şekillerin ve seslerin bizler için bir anlam ifade etme sanısına pareidolia denmektedir. Bu tesadüfi benzeştirmeleri bazen o kadar ileri götürürüz ki, bunlardan dini meta-anlamlar bile üretmeye başlarız (mucize/tevacuk - Allah yazısı/ Hz.İsa-Meryem-Atatürk silüeti gibi). Primitif bir bilişsel refleks olarak nitelendirebileceğimiz bu yüz tanıma sistemi konusunda yapılan insan ile makak maymunu karşılaştırması deneylerinde, bu eğilim konusunda primatlar ile büyük benzerliklere sahip olduğumuz ortaya çıkartılmıştır (Yovel ve Freiwald).

Anahtar Kelimeler: Pareidolia, Doğa, Anlam

KAZIMKARABEKİR İLÇESİ KASABA TAŞ EVLERİ

Kerim ÇETİN

KTO Karatay Üniversitesi
SBE İşletme ABD Yüksek Lisans Öğrencisi

ÖZET

Karaman'ın Kazımkarabekir ilçesi, namıdiğer ‘‘Kasaba’’, ‘‘Gaferyad’’, ‘‘Kafırabad’’, isimleriyle, XVI. yüzyıldan beri bilinen önemli bir yerleşim yeri olmuştur. XVII. yüzyılda, Evliya Çelebi, Karaman eyaletine bağlı ‘‘Gafırbad’’a gelmiş ve kasabanın adını ‘‘Kâfirâbâd’’ olarak seyahatnamesine yazmıştır. Kale mimarisinin kerpiç kalıplar gibi kesilmiş beyaz yassı ince taşlardan yapıldığını, duvarlarının kalın ve sağlam olduğunu ve kılıçla kesilmiş gibi düz ve ustalıkla yapılmış bir yapıda olduğundan bahsetmiştir. Buna benzer, beyaz taştan yapılmış titiz bir yapıyı, hiçbir memlekette görmediğini belirtmiştir.

Kazımkarabekir ilçesi, Konya Karaman yolu üzerinde bulunmakta ve 2018 yılı nüfusu 4.407 kişidir. Karaman'a 25 km mesafede, Konya'ya 94 km mesafe uzaklıktadır. İlçenin kendine has özgün bir yapıya sahip olan, doğal taş cinsi bulunmakta ve taş ocaklarından yaklaşık yerin 1 metre altından çıkarılmaya başlanmaktadır. Toprak altında tabaka tabaka olarak 32 kat sayılabilen düz yassı katmanlar halinde bulunan, beyaz renge sahip kalkerli bir taş cinsidir. Bölgede bu taş ‘‘kasaba taşı’’ denmektedir. Toprak altında yumuşak ve kırılğan yapıya sahip olan taş havayla temas edince sertleşmekte ve daha sert bir hale gelmektedir. Bu taş tamamen yöreye özgü bir oluşum olup ülke genelindeki diğer say taşı örneklerine pek benzememektedir. İlçenin sivil mimarı dokusunu oluşturan bu taş, hemen hemen tüm yapılarda, sokaklarda, duvarlarda, evlerde ana malzeme olarak kullanılmıştır. Halen ilçenin ‘‘taşlık’’ mevkiinde taş ocaklarından bu taş sökülerek çıkarılmakta evlerin duvarlarında ve dekoratif amaçlı olarak da modern binalarda kullanılmaktadır. Yörede taş binaların/mimarinin en güzel örnekleri Büyük Cami, Nalbastı Cami, Söğütaltı Cami'nde görülmektedir. Uygulamada, balık sırtı, basık sırtlı kemer, pencere üstü yuvarlak kemer, kuş evi, köşe silme profil, Türk üçgeni benzeri sıra sıra taş süsleme elemanları sıklıkla kullanılmıştır. Farklı sivil mimari örnekleri olsa da geleneksel taş evler, genellikle, bitişik iki oda ve bir aralıktan(sofadan/mabeynden) oluşmaktadır. Değişik mimari planlara sahip ‘‘kara örtü’’ altındaki evler kalın taş duvarlarla ‘‘Yer Evi, Yukarı Ev, Dolma Ev, Dörtlü Ev, Tüfengine Ev’’ planı biçiminde yapılmıştır. Meskenler ‘‘seki altı, baş köşe, yüklük, çağ ve aralık’’ denilen odalardan oluşmaktadır.

Bu çalışma, ilçenin adını aldığı Kazım Karabekir Paşa'nın atayurdu olmasının yanısıra, ‘‘Kasaba Taş Evleri’’nin unutulmaması, özgün bir taş ve taş mimari yapıya sahip ilçenin gelişmesi, taş süsleme örneklerinin ortaya konması ve tarihi dokunun korunması adına gelecek nesillere tarihi ve kültürel bir katkı sağlayacak ve yol gösterici olacaktır.

Anahtar Kelimeler: Kasaba, Taş Ev, Kasaba Taşı, Kazımkarabekir, Karaman

SANAT ESERİNDE ESİNLENME Mİ KOPYALAMA MI?

Prof. Dr. Hakan PEHLİVAN

Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi
Güzel Sanatlar Fakültesi, Fotoğraf ve Video Bölümü

ÖZET

Sanatta etik konusu; sanat ile ahlak arasında içsel bir ilişki olup olmadığı ile ilgilidir. Bir sanat eseriyle beraber ortaya çıkan sunum, içerikteki ahlaki durumun estetik değerlere ne şekilde katkıda bulunduğunun özeti. Öyle ki, eser sanatın izleyicisi üzerinde ahlaki bir algıya sebep olabilir. Böyle bir durum ampirik, psikolojik ve sosyolojik temellerle ilişkilendirilir. Ancak bu çalışmada asıl sorgulanmak istenilen; sanat eserinin toplum üzerindeki ahlaki etkileri ile ilgili olmayıp sanatçı ile yarattığı eser arasındaki ahlaki ilişkidir. Sanatçı öz değerlendirmesinde eserlerinin ahlaki bir yaratımın sonucu olmasını önemsiyor mu? Sanatçının bir başka sanatçıya hayranlık duyması bu yönelişin nedeni olabilmektedir. Yaratım psikolojisi ve çevresel faktörler etkilenme ve kopyalama arasındaki farkın gözlemlenmesinde beraber yürütülür. Sanat tarihinde çağlar arasında dahi esinlenmeler, yeniden yönelişler olmuştur. Bunun yanı sıra politikacılar sanatçıları belli tarzlara ve akımlara kendi idealleri doğrultusunda yönlendirebilmektedir. Bu durumda bir tarzın kopyalanması olabilmektedir. Sanat eğitimi doğayı taklit etmekle başlar. Müzik, tiyatro, plastik sanatlar doğayı en büyük öğretici kaynağı görür. Hatta bunun ötesinde Yunan Sanatında olduğu gibi doğa idealize edilir. Sanatçı bir yandan doğa içerisindeki bağlamsal ilişkileri içselleştirip eserinde yansıtırken bir yandan da zanaatkârca kopyalar. Bu türlü bir etkilenme ve taklit doğarken, profesyonel sanatçı kendi tarzını göstermekle yükümlüdür. Yeterince yaratıcılık gösteremeyen sanatçı, ahlaki olmayan yönelişlere girişmektedir. Etkilenme ve kopya arasında ince bir sınır olduğunu belirtmek gerekir. Kısa yoldan başarıya ulaşmak başlıca motivasyon kaynağıdır. Geçmişin teknik üstünlüğüne nazaran bugünün kavramsal sanatı ve dijital teknolojiler bu tür yönelimlerin yolunu daha fazla açmıştır. Bu noktaya gelindiğinde sanatçının başka bir sanatçıya, tarza duyduğu hayranlık farkında olunmayan bir etkilenmenin yansıması olarak da karşımıza çıkmaktadır. Ortaya çıkan bir diğer soru ahlaki ve estetik arasında doğrusal bir ilişki olup olmadığı ile ilgilidir. Estetik ve ahlaki değerlerin temellerinin aynı olduğu ve bu her iki türünde evrensel ölçütlere dayandığı bilinmektedir. Her iki değer de hem nesnel hem de öznel olmasından dolayı sanat üretimiyle yakın ilişkilidir.

Anahtar Kelimeler: Sanat, Eser, Etik, Kopya, Esinlenme

PAULO FREİRE’NİN PEDAGOJİSİ TEMELİNDE YETİŞKİN ENGELLİ BİREYLERİN EĞİTİMİ: BAĞCILAR BELEDİYESİ ENGELLİLER SARAYI ÖRNEĞİ

Doç. Dr. H. Eylem KAYA

Süleyman Demirel Üniversitesi
Fen Edebiyat Fakültesi Sosyoloji Bölümü

Berkan ALTAN

Süleyman Demirel Üniversitesi
SBE Sosyoloji ABD Yüksek Lisans Öğrencisi

ÖZET

Yetişkin eğitimi sosyolojisi, yetişkin bireylerin gündelik yaşamlarında ihtiyaç duydukları bilgi ve becerileri karşılamada; yaşantılarına uygulamada; motivasyon ve mutluluğu arttırmada; karşı karşıya kaldıkları problemlere farklı bakış açılarıyla çözüm üretmede ve toplumsal yaşama etkin katılımı sağlama konusunda önemli bir yere sahiptir. Engellilik sosyolojisi ise, bireylerin bedensel ya da mental dezavantajlı konumlarının yanı sıra toplum tarafından engelliliğe atfedilen kültürel anlamlar ve etiketlenmeler ile ön plana çıkmaktadır. Dolayısıyla yetişkin engelli bireyler sosyal, kültürel ve ekonomik yaşamlarında bir kez daha dezavantajlı konuma itilmekte ve toplumsal yaşama katılımı toplum tarafından koyulan birçok engelle karşı karşıya kalmaktadırlar. Bu çalışmada nitel araştırma deseni içerisinde genelde eleştirel kuram, özelde ise Freire'nin pedagojisi temel alınarak, yetişkin engelli bireylere yönelik mesleki eğitim veren bir kurumda yetişkin engelli bireyler için yetişkin eğitimci-öğrenci ilişkisinin nasıl olması gerektiğini; yetişkin engelli bireylerin öğrenmeye ve özgürleşmeye atfettikleri anlamları ve kurumda verilen eğitime katılma nedenlerini anlamak hedeflenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Yetişkin Eğitimi, Engellilik, Eleştirel Pedagoji, Freire, Geleneksel Yetişkin Eğitimi Modeli

ALVIN PLANTİNGA’NIN NATÜRALİZME KARŞI ORTAYA KOYMUŞ OLDUĞU EVİRİMSEL ARGÜMANI’NINA BAKIŞ

Prof. Dr. Osman Caner TASLAMAN
Ali İHTİYAR

ÖZET

Son günlerde Evrim Teorisini kabul edenlerin ve onunla alakalı görüşe sahip olanların ortak iddiası; bu teorinin din ve bilim arasında bir çelişki olduğudur. Bilimin çalışma prensiplerine paralel olarak, sebepler ile bu sebeplerin ardında meydana gelmesi zorunlu görülen sonuçların gerekli olduğu bir alan olarak ele alınmış ve doğaüstü bir durumun içerisine dâhil edilmediği görülmektedir. Evrim teorisi bu vesileyle bilimsel bir ilerleme olarak gerçek bilimin inceleme ve araştırma alanı olarak görülmüştür. Evrim teorisinin açıklanmasında bir temel olarak ele alınan Natüralizm; maddi dünyadaki bütün oluşumların ve kendiliğinden var olan doğa yasalarının bir sonucu olduğunu söyleyerek, din ile bilim arasında derin bir çatışma olduğunu savunmuştur. Ancak buradaki iddiaya karşın Alvin Plantinga önemli iddialar ile Natüralizmin bu iddiası karşısında din ile bilim arasında yüzeysel bir çelişkinin yanında derin bir uyumun olduğunu savunmuştur. Bu makalemizde, Natüralizm gibi bazı önemli tezleri açıklamaya çalışmanın yanı sıra, evrim teorisinin din ve bilim ile çelişkili olmadığı kısmını açıklamaktır. Bu çalışmanın ana merkezinde olan Alvin Plantinga insan yaşamının yeterince uzun olmaması nedeniyle, bir yaratıcının bu teoride bir yaratılış rolünün sürdürmesinde bir mahsuru olmadığını göstermesidir. Bu vesile ile natüralizme karşı evrimsel argümanlar ele alınarak onun iddialarına karşı yapılan eleştiriler de anlaşılmış olacaktır.

Anahtar Kelimeler: Alvin Plantinga, Evrim Teorisi, Evrimsel Argüman, Natüralizm, Din ile Bilim

18. YÜZYIL OSMANLI CAMİLERİNİN SOSYAL İŞLEVLERİ

Rümeysa YILMAZ

İstanbul Ticaret Üniversitesi
SBE Uygulamalı Sosyoloji Programı
Yüksek Lisans Öğrencisi

ÖZET

Osmanlı'da Cami toplumsal hayatın önemli bir merkezinde bulunmaktadır. Konumsal merkeziliğin de hâkim olduğu 18. yüzyıl ve 20. yüzyıl arasını kapsayan dönemde, cami sosyal bir merkez ve toplumsalın onun çevresinde konumlandığı bir sosyalizasyon arenası olarak görülmektedir. Oluşan bu fiziki ve manevi merkeziliğin vesilesiyle camiler birçok işleve sahip sosyal kurumlar olarak betimlenebilmektedir. Câmiler, tarihî süreç içinde, bu işlevlerinden bazılarını yönetsel nedenler amacıyla değiştirilirken; bazen de gelişen ve genişleyen toplumun ihtiyaçları doğrultusunda sosyal değişme ile birlikte revize edilmiş ve yeni işlevlere sahip olmuştur. Çoğu zaman camiye eklenen külliye kütüphaneler ve aşevleri bunlardan bazılarıdır. Cami sadece şehrin değil aynı zamanda mahallenin de merkezini oluşturmakta ve çeşitli sosyal işlevlerini mahalle içinde de sürdürmektedir. Yapılan araştırmamız göstermektedir ki camiler Osmanlı'da önemli bir sosyal kurum olarak değerlendirilmektedir. Bu doğrultuda camilerin sosyal işleyiş mekanizması ve çeşitli fonksiyonlarının neler olduğu incelenecektir.

Anahtar Kelimeler: Camilerin İşlevleri, Osmanlı Camileri, Osmanlı Sosyal Hayat

ELEKTRONİK CİHAZLARIN OTİZMLİ ÇOCUKLARDA DİL BECERİLERİNİN GELİŞİMİNE ETKİSİ

Öğr. Üyesi D. Zuzan Amin KHALAF

Halabja Üniversitesi

Temel Eğitim Fakültesi Çocuk Psikolojisi, IRAK

ÖZET

Çocukluk, insanın hayatındaki altın aşamadır ve çocuğun yetiştirilmesinin çok düşünceli olmalıdır. Yaşamının ilk yıllarından itibaren farklı düşünme becerilerini, sosyal ve dilbilimsel becerileri, gelişim aşamasına uygun olan ve atılması gereken yeteneklere uygun bir dizi açık adımla öğrenmek gereklidir: Becerileri de içeren dilbilimci becerileri (alıcılık ve kişilerarası beceriler), çocuğun zihinsel ve sosyal becerilerinin kalitesini tahmin eden en önemli beceriler arasındadır. Düşünme, elde etme, yaratma, karar verme, problem çözme, iletişim kurma ve özgüvenini artırma yeteneği. Bu, sağlıklı bir çocuk için geçerlidir, otizm bozukluğu çeken bir çocuk için, dil ve sosyal becerileri etkileyen bilişsel bir bozukluğu ve iletişim bozukluğu vardır, bu nedenle, bu çocuk grubuna özel tedavi verilmelidir.

Çocuğun otizm eğitimini dil becerilerine yönelik hazırlık yaparak çocuğun memnuniyeti aşamasında etkinleştirilmelidir. Anaokulundaki programlar veya aktiviteler veya çocuklarda dil becerilerinin heyecan verici ve heyecan verici bir ortamda öğrenmelerini artıracak şekilde geliştirilmesini sağlayacak ders dışı etkinliklerin geliştirilmesi yoluyla, çocuğun konuşabilmesi, geçebilmesi, Olayları ve durumları anlayabilmek ve bunları akılda uygun şekilde alabilmek ve öğrenme pozisyonuna uygun kelime ve cümleleri ifade etmek ve kullanmak gerekir. Otistik çocuk, teknolojik ve elektronik olaylardan daha fazlası ile çevrilidir. Makineyi bu teknolojilerle uğraşacak şekilde organize etmek, elektronik ve multimedya araçlarından alınan gerekli ve yararlı bilgileri öğrenmek ve bunları otizmlili çocuğun dil becerilerini yeteneklerine uygun bir şekilde geliştirmek için kullanmak gereklidir. Elektronik cihazlar otistik çocuklarda elektronik etkinlikleri kullanmak için dil becerilerini geliştirmeye yardımcı olan elektronik etkinlikleri tasarlamak için etkili bir öğrenme aracı olarak kullanılabilir.

Çalışmanın sorunu, genel olarak dilbilim becerilerini ve özellikle otizm çocuklarını geciktiren çocuk sayısındaki artıştan ve genel olarak çocuklarda ve özellikle de otizm çocuklarında dil becerilerinin geliştirilmesine yardımcı olacak şekilde eğitim etkinliklerinin tasarlanması yoluyla elektronik cihazların kullanılmamasından kaynaklanmaktadır. Bu çalışmada elektronik faaliyetlerin materyal ve etkinlik koleksiyonu olduğu kastedilmiştir. Çocuklara deneyimleri ve sunumları çeşitli biçimlerde (okuma ve sesli metinler, sese bağlı statik ve mobil görüntüler, okuma ve sesli metinler) aktarmak için multimedya kullanarak dil becerilerini geliştirmeyi amaçlayan eğitim ve öğrenme deneyimleri sağlamak için öğrenme geliştirilmeli ve organize edilmelidir.

Anahatar Kelimeler: Elektronik Cihaz, Otistik Çocuk, Dil Becerisi, İletişim

ZARARLI DİJİTAL OYUNLAR ve ÇOCUKLAR

Dr. Öğr. Üyesi VOLKAN YÜCEL
İstanbul Kent Üniversitesi

ÖZET

Popüler medya ve dijital teknoloji günümüz çocuklarını hayat boyu etkileyecek. Bu açıdan çocukların cep telefonu ya da bilgisayar üzerinden eriştiği medya türleri konusunda bilinç kazanması gerekmektedir. Çocuğun dijital dünyada beceriler kazanması, okul ve evde desteklenmesi gereken bir faaliyettir. Evdeki elektronik aletler, çocuklara ve bireylere sınırsız medyatik içerik sunar. Bu içerikler yararlı olabileceği gibi zararlı da olabilir. Sosyal medya riskleri; teknolojiyi sırf bir dijital refah olarak görmeyen araştırmacıları etkilemiş ve onlar da sosyal medya, çocuk ve genç intihar oranları arasındaki potansiyel bağları ve teknolojik bağımlılık ve gerçek hayattaki sosyal beceri kayıpları gibi ilişkileri artan bir hevesle incelemeye çekilmişlerdir. Çocukların dijital arzuları onların genel endişelerini bastırmaları ve gizlemelerine de neden olabilmektedir. 2000 sonrası kuşağın, bu kadar çok dijital öğeye maruz kaldığı ilk kuşaklar olduğu belirtilebilir. Bazı araştırmacılar ilk neslin medya kullanımının, kaygıyı tetiklediğini savunmaktadır. Ancak yeni dijital yerlilerde bunun tersi de geçerli olabilir. Çocuklar kendi kaygılarını dağıtmak, rahatlamak ve destek bulmak adına sosyal medyaya yönelebilirler. Sosyal karşılaşmalar ve alınan cevaplar, tıpkı reel sosyal karşılaşmalardaki gibi onay ya da dışlanmayla sonuçlanabilir. Dijital oyunlar ve çocuk etkileşiminden yola çıkan bu çalışma, çocuklar için hangi oyunlar ve sosyal medya platformlarının zararlı olabileceğini inceleyecektir. Yöntem olarak hem Momo hem de Mavi Balina gibi oyunların içerikleri tartışılacak hem de medya yansımalarıyla örneklendirilecektir.

Anahtar Kelimeler: Video Oyunları • Şiddet • Gençlik • Çocuk • İnternet

HENRI BERGSON DÜŞÜNCESİNDE DUYGU

Kübra ŞENTÜRK BAŞI
Gazi Üniversitesi SBE
Prof. Dr. Nurten GÖKALP
Gazi Üniversitesi

ÖZET

Henri Bergson insan ve duygu ilişkisini ele alan 20. yy filozoflarından. Bilimin her şeyi açıklayacağı görüşüne karşı çıkan Bergson' a göre bilim maddi dünya üzerinde araştırmalarını yapar. Bizler maddi dünyayı açıklayan bilim ile insanı açıklamaya çalıştığımız zaman yanlış sonuçlara varırız. Çünkü insan sadece maddi alandan oluşan bir varlık değildir. İnsan manevi yanı da olan bir varlıktır. Mekaniklik insanın belli kalıplar içerisinde yaşamasına sebep olur. Bu durum da özgürlüğü ortadan kaldırır. Determinizme sebep olur. Bu durumda insanın duyguları geri plana atılır. İnsan maddeden kurtulup özüne uygun konuma geldiğinde duygusal olarak da özgür olacaktır. Materyalist bir dünyada insanın duygularına çok yer yoktur.

Bergson yaşadığı dönemde son derece etkin olan materyalist düşüncelere karşı gerçeklerin bu şekilde elde edilemeyeceğini bu durumun insanın özüne ulaşmasına da engel teşkil edeceğini düşünür. İnsanın akli yanının, yanında kalbi yanın olduğu unutulmamalıdır. İnsan mekanikleştikçe özünden ayrı duruma geleceğini ve komik duruma düşeceğini görürüz. Çünkü insan mekanikleştikçe duygularından sıyrılmış durumdadır. Eğer insanı bir duygulanım içerisinde görürseniz bu aşamada insan maddelikten uzaklaşmıştır ve insani özellikleri barındıran durumdadır.

Bergson insanı duygusal bir varlık olarak değerlendirirken maddi olandan gelen haz duygusu yerine sevgi duygusunun insanın özüne daha uygun olduğunu düşünür yani duygu alanında da manevi olandan yana bir tavır sergilemektedir. Çünkü maddi olan yüzeysel olandır ve bize gerçeği vermeyecektir. Gerçek ise manadadır. İnsan yaratıcılıkla kendisini gerçekleştirdiği sürece derin bir sevinç duyacaktır. Bu bildiri de konu yukarıdaki çerçevede ele alınacak ve değerlendirilecektir.

Anahtar Kelimeler: Bergson, İnsan, Duygu

طُقُسُ الوعدة بالجزائر بين الهوية والمقدس
مقاربة أنثروبولوجية بمنطقة أولاد نهار بتلمسان – الجزائر

EL-WAADA IN ALGERIA BETWEEN THE IDENTITY AND THE SACRED :
AN ANTHROPOLOGICAL APPROACH IN THE OULED NHAR REGION OF TLEMSEN,
ALGERIA

Dr. Bouushma El HADI

University Center, Tamanrasset ALGERIA

المركز الجامعي بتامنغست – الجزائر

elhadihououchma@gmail.com

المخلص:

تطرح الوعدة كطقس جماعي يؤدي في فضاء الصلحاء بالمجال المغاربي عديد التساؤلات حول مضمونه وأهدافه والأسباب والميكانيزمات التي تقف داعما لتواصله اليوم في ظل مجتمع متحول، لفهم ذلك اشتغلت بادئ الأمر الأنثروبولوجية الكولونيالية وبعدها الأنجلوساكسونية، ثم تلتها مقاربات معاصرة في ذلك حيث وضع هذا الطقس في سياقاته التاريخية والدينية والاجتماعية، وكان من نتائج مقاربتها هذه اعتبار هذا الطقس ضمن سياق الممارسات الوثنية الماقبل اسلامية، التي كانت تعرفها ساكنة شمال أفريقيا قبل الأسلمة، لكن مقاربات أخرى فسرت ذلك بتعددية الإسلام إلى تجريدي أرثوذكسي وعملي شعبي يحتاج للوسيط الفو طبيعي للتقرب من الله.

بعد أسلمة المناطق المغاربية، التي ساهم فيها المتصوفة، بدأت المنطقة تعرف ما سمي بالتصوف العملي بين القرنين 15 و16م وبعدهما، حيث انتقلت معه القبائل المغاربية من كيانات ذات جسد اجتماعي تحكمه القرابة وتعبّر عنه، إلى كيان قبلي ذا ازاع ديني صوفي طرقي يتبنى وليا أو مرابطا، ويتخذة جدا مؤسسا لجينالوجيته، تفسير ذلك مرده لأسباب عديدة متعلقة بالسياق التاريخي والديني، الذي كانت تعرفه المنطقة من خلال ما يسمى بالإيديولوجية الشريفة بتعبير **ألفرد بل** وما طرحته من غنائم وتمايزات بين القبائل، وامتيازات رأسمال اجتماعية ومادية ورمزية للمنتسبين إليها.

دفع ذلك في لحظة من هذا تاريخ 16م إلى طقسنة العلاقة بين القبيلة والولي أو الزاوية من خلال إقامة ما عرف بطقس الوعدة بما يحمله من أبعاد طقوسية ورمزية واجتماعية وقيمية واحتفالية تحينية للحظة التأسيس وربطها للذاكرة الأنية بالماضية، مقاربتة أنثروبولوجيا طرح أمامنا متغيرين يحكمان استمراريته هما البعدين الهوياتي والقدسي له، ذلك ما حولنا مقاربتة ميدانيا بعرض أولاد نهار ووعدة سيدي يحي بن صافية، وتم إخراجها ضمن مباحث هذا العمل.

الكلمات المفتاحية:

الوعدة، الإسلام الشعبي، الهوية، المقدس، الطقس، القبيلة والعرش، الولي، سيدي يحي، أولاد نهار.

GEÇİCİ KORUMA ALTINDAKİ SURIYELİLERİN TOPLUMSAL UYUMU ÜZERİNE BİR DEĞERLENDİRME

Nurdan BOZKURT ÇAKIR

ÖZET

Türkiye'nin Suriyeli mültecilere yönelik sağladığı hukuksal statü, geçici korumadır. Geçici koruma statüsü, 'mülteci' statüsü ile aynı olmadığı gibi, sağlanan imkân ve ulaşılabilen haklar da aynı şekilde kısıtlıdır. Türkiye'nin, 'misafir' söylemi ile yürüttüğü, geçicilik üzerinde sağlanan mülteci politikasının, orta ve uzun vadede Türkiye'de ikamet edeceği anlaşılan yüzbinlerce Suriyelinin toplumsal uyumunu nasıl etkilediği ve ne sonuçlar doğurduğu bu çalışmanın konusunu oluşturmaktadır. Suriyeli mültecilerin ikamet durumlarının orta vadeden uzun vadeye geçtiğinin tartışmasız olması ve klasik bir uyum sürecinde gözlemlenebilecek, kabul ile beraber yerleşim, entegrasyon ve vatandaşlık verme seyrinin Türkiye'deki yansımalarının ne olduğu ele alınmıştır. Geçici koruma altındaki Suriyelilerin Türkiye'deki kalıcılığı bağlamında, sosyal, ekonomik, kültürel ve siyasi entegrasyonun nasıl sağlanabileceği de çalışmada yer almaktadır.

Anahtar Kelimeler: Suriyeli Mülteciler, Geçici Koruma, Toplumsal Uyum, Entegrasyon

19. YÜZYILIN ÜÇ RUS SAVAŞINDA KARS KALESİ SAVUNMASINA YENİ BİR BAKIŞ

Doç. Dr. Hasip SAYGILI
FSMVÜ Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümü

ÖZET

19. yüzyılda 50 yıl içinde yapılan üç savaşta Kars Kale Garnizonu üç defa Rusların eline geçmiştir. Bu kronik zaafın askeri, siyasi ve insan malzemesine yönelik sebepleri yeterince incelenmiş değildir. Türk tarih yazımında daha ziyade münferit başarıların öne çıkarıldığı hamasi bir dil tercih edilmiştir. Harp tarihi incelemesi yapmakla görevli resmi kurumların yayınlarında da münferit eleştiriler dışında felaketin temel sebepleri üzerinde derinlikli değerlendirmelerden kaçınılmıştır. Bu makalede Kars'ın bir nesil içinde üç defa düşüşünün farklı kaynaklara dayalı analizi yapılmıştır. Silahlı Kuvvetlerin dönem boyunca baş edemediği köklü bünyevi problemler yanında belki bunlardan daha önemlisi insan kalitesi zaaflarının askeri mağlubiyete zemin teşkil ettiği yönünde bulgulara ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Kars Kalesi, Kafkas Cephesi, Gazi Ahmet Muhtar Paşa, Osmanlı-Rus Savaşı

THE NEW APPROACHING FOR DEFENSE OF KARS CASTLE OF THREE RUSSIAN WARS IN THE 19TH CENTURY

ABSTRACT

In the 19 century, Kars castle garrison had been invaded by Russians three times during three battles waged in fifty years. The military, political and human capital related causes of this cronic frailty has not been investigated thoroughly yet. In Turkish histography, the heroic language has been rather used in which disjunctive accomplishments are put forward. In publishings of official instituties that are responsible for war history studies, deep investigations on basic causes of the calamity have been avoided except for the isolated critics. In this study, Kars's collapse has been analyzed based on various sources. In the light of the data analysis, it has been found that frailty of human quality has been regarded as a basis for military defeat constitution along with the intrinsic problems that the army could not cope with during the mentioned era.

Keywords: Castle of Kars, Caucasus Front, Gazi Ahmet Muhtar Pasha, Ottoman-Russian War

II. MEŞRUTİYET DÖNEMİ MİZAH BASINININ KISA SÜRELİ BİR GAZETESİ: ÇİMDİK⁴

Dr. Öğr. Üyesi Cihat TANIŞ

Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi
Fen-Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümü

ÖZET

Toplumdan topluma değişkenlik gösteren ve özünde insanları güldürmeyi hedefleyen mizahın hedefinde daima siyaset/siyasetçiler olmuştur. Döneminin siyasi yanlışlarını dile getirmekten çekinmeyen mizahın bu özelliği onun işini zorlaştırmıştır. Bu yapısı gereği daima demokratik bir ortama ihtiyaç duyar. Bu bağlamda II. Meşrutiyetin ilanı ile bu ortam kısa bir süreliğine oluşmuştur. Meydana gelen bu rahatlama doğal olarak uzun süre sansür altında olan Osmanlı basınının üzerindeki baskıyı kaldırmıştır. Sansürün kalkması ise mizah basını için yeni fırsatların doğmasını sağlamış ve böylelikle birkaç yıllık süre içerisinde onlarca mizah gazetesi yayın hayatına başlamış ancak bunların büyük bir çoğunluğu kısa süreli çıkabilmiştir. Bu gazetelerden biri de *Çimdik*'tir. *Çimdik* kısa yayın hayatı boyunca döneminin mizah anlayışını sergileyen tipik bir Osmanlı gazetesi olmuştur.

Çimdik 3 Haziran 1326 (16 Haziran 1910) tarihinde yayın hayatına başlamış ve haftada bir defa perşembe günleri çıkmıştır. Gazetenin imtiyaz sahibi Ahmet Süreyya olup idari sorumlusu ve başyazarı Nedim Bey'dir. Bu isimler her sayının birinci sayfasında yazılıdır. *Çimdik* dönemin birçok gazetesi gibi Bâb-ı Âli Caddesinde Manzume-i Efkâr Matbaasında çıkarılmıştır. Her bir nüshası on paraya satılan gazetenin abone bedeli posta ücretiyle beraber altmış kuruştur. Sayfa düzeni dik çizgiler halinde üç sütun olarak ayarlanmıştır. Her sayısının üst kısmında numarası ve tarihi yer almaktadır.

Anahtar Kelimeler: Çimdik, Mizah, Basın Tarihi, II. Meşrutiyet

⁴ Bu çalışma Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projeleri Koordinasyon Birimince desteklenmiştir. Proje Numarası: FEF. A4.18.021.

I. MECLİSTE ERGANİ MİLLETVEKİLLERİ VE FAALİYETLERİ

Öğr. Gör. İzzettin BEŞTAŞ

Pamukkale Üniversitesi

Fen Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümü

ÖZET

16 Mart 1920'de İstanbul'un resmen işgali ve Son Osmanlı Mebusan Meclisi'nin lağvedilmesi üzerine uzun süredir Anadolu'da amacını gerçekleştireceği meclisi açma imkânına kavuşmuştur. Mustafa Kemal Paşa, seçimlerin nasıl, ne zaman ve hangi usullerle yapılacağı, kimlerin seçilmesi gerektiği ve biran önce Ankara'ya ulaşmaları konusunda teknik çalışmayı bitirip, livalara talimatnameyle bildirmiştir. Bu çağrıya ülkenin dört bir yerinden yurtsever Anadolu halkı heyecanla karşılık vermiştir. Bu yerlerden birisi de bildirimizin konusu olan Ergani'dir. Her livadan 5 üyenin seçilmesi emri gereğince Ergani Livasından da Mehmet Emin Bey (GİRAY), İbrahim Hakkı Bey (AKGÜN), Mahmud Bey (SİĞNAK), Rüştü Bey (BULDUK), Ali Sırrı Bey (ÖZATA), Ahmet Nüzhet Bey (SARAÇOĞLU), Memduh Bey, Ali Şefik Bey, Kadri Bey, Kazım Vehbi Bey (ORAL) ve Salih Bey Milli Mücadelenin ağır sorumluluğunu başarıyla yerine getiren I.Mecliste Ergani'yi temsil etme onuruna erişmişlerdir. Yeni Meclise Ergani adına ancak 6 vekil iştirak etmiş, 5 vekil ise çeşitli nedenlerden ötürü ya istifa etmişler, ya da vekillikleri iptal edilmiştir. Birinci Dönem vekillerinden sadece Kazım Vehbi Bey -ki, I. Dönem Seçim Sonu mazbatasının tanziminden önce istifa etmişti- dışında Ergani'nin son kez bağımsız bir liva olarak seçimlere girdiği II. Dönemde TBMM'de I.Dönem vekillerinden hiçbiri yer almayacaktır. Bu araştırmamızda 1920-1923 arasını kapsayan I.Meclis döneminde Ergani milletvekillerinin Meclis İçi faaliyetlerini irdelemeye çalışacağız.

Anahtar Kelimeler: Mustafa Kemal, Milli Mücadele, Ergani Milletvekilleri, I. Meclis

DEPUTIES OF ERGANI AND THEIR ACTIVITIES

On March 16, 1920, after the official occupation of Istanbul and the abolition of the last Ottoman Parliament, a long time in Anatolia, he had the opportunity to open its assembly in order to fulfill his purpose. Mustafa Kemal Paşa, after concluding technical works on the issue of how, when and in what ways the elections were to be held, who should be elected and those elected to reach Ankara immediately, informed provinces with regulation. This call was met with excitement by patriotic Anatolian people from all over the country. Ergani, which is the subject of our study, is one of these places. According to the order of the five members from each provinces to be elected, Mehmet Emin Bey (GİRAY), İbrahim Hakkı Bey (AKGÜN), Mahmud Bey (SİĞNAK), Rüştü Bey (BULDUK), Ali Sırrı Bey (ÖZATA), Ahmet Nüzhet Bey (SARAÇOĞLU), Memduh Bey, Ali Şefik Bey, Kadri Bey, Kazım Vehbi Bey (ORAL) ve Salih Bey from the province of Ergani had the honor of representing Ergani in the First Assembly which successfully fulfilled the overwhelming responsibility of the National Struggle. However, 6 deputies took part in the new Assembly on behalf of Ergani, and 5 deputies either resigned or their representation annulled for a variety of reason. Except for Kazım Vehbi Bey, who was one of the first term deputies, resigned before the issuance of the end of the First Period Election minutes, none of the deputies from the First Assembly representing Ergani, which participated in the election as an independent province for the last time, would take part in the Turkish Grand National Assembly. In this study, we will examine the parliamentary activities of the deputies of Ergani in the First Assembly during the period between 1920-1923.

Keywords: Mustafa Kemal, National Struggle, Ergani, 1nd Assembly.

I. MESUT DÖNEMİ TÜRKİYE SELÇUKLULARI-DANIŞMENDLİ İLİŞKİLERİ

Pelin AYDOĞDU ÇOLAK

Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi
SBE Tarih ABD Yüksek Lisans Öğrencisi

ÖZET

Malazgirt zaferinin ardından Anadolu'da kurulan Danışmendli Beyliği ve Türkiye Selçuklu Devleti kısa zamanda bölgede büyük bir güce kavuşmuşlardır. İki Türk hanedanlığı da Anadolu'nun Türk yurdu haline gelmesinde büyük rol oynamıştır. Bu iki Türk hanedanlığının Anadolu'daki faaliyetlerinden rahatsız olan Bizans Avrupa'dan yardım istemiştir. Papa, Bizans'ın bu yardım talebini kendi çıkarları doğrultusunda kullanarak İslam alemine karşı Haçlı Seferleri düzenlemesine ön ayak olmuştur. Avrupa'dan büyük bir kalabalıkla hareket eden Haçlı ordularına karşı Danışmendli Beyliği ve Türkiye Selçuklu Devleti ittifak yapmışlardır. Ancak bu iki Türk hanedanlığı bir taraftan Haçlılara karşı ittifak yapsalar da bir taraftan da Anadolu hakimiyeti için birbirleriyle de savaşmışlardır. Kimi zaman da akrabalık bağı kurarak aralarındaki ilişkileri güçlendirmişlerdir. Danışmendli Emir Gazi, kızını I. Mesud ile evlendirerek kurduğu bu akrabalık sayesinde Türkiye Selçuklu Devleti'ndeki taht kavgalarına karışmıştır. Fakat Emir Gazi'nin ölümünün ardından I. Mesud Anadolu'da tekrar hakimiyetini sağlamak için uğraşmıştır. Melik Muhammed'in ölümünün ardından ise Danışmendli Beyliği Kayseri, Malatya ve Sivas olmak üzere üç kola ayrılmıştır. Bir daha asla eski gücüne ulaşamayan Danışmendlilerin bu üç kolu da kısa süre sonra Türkiye Selçuklu Devleti tarafından ortadan kaldırılmıştır.

Anahtar Sözcükler: Türkiye Selçuklu Devleti, Anadolu, Danışmendli Beyliği, Bizans

**THE CULT OF HISTORICAL LEADERS IN CONTEMPORARY HISTORY:
THE CASES OF TURKEY AND COLOMBIA**

Ivan Leonardo Garzon HERNANDEZ

National University of Colombia, Bogota-COLOMBIA

ABSTRACT

History has power. It can give legitimacy to an argument, raise the most dissimilar flags and mobilize millions of people. History is not only taught in schools, nor is it treated as any signature, in each country there seems to be a sacralization of its own history, a cult to it (which of course varies depending on the country), and as a result monuments are built , huge celebrations are held and images of battles or leaders are praised, etc.

In this article I want to determine how these cults are established and I shall do so starting with their most visible characters, in this case the founders of each of the republics studied, namely, Mustafa Kemal Atatürk in Turkey and Simon Bolívar in Colombia. The research was conducted in historical perspective, that is, I shall determine at what point in history the cults are established, who promotes them, why they do it and of course how these cults change over time, all this to finally make a comparison of both cases. It is worth clarifying that it is not a biographical comparison or the political ideas of both leaders, in simpler words; it is a comparative history of how societies exalt and celebrate the founders of their republics.

Although I am aware of the times and the geographies to investigate are obviously different, I believe that research can shed light on how we relate to history as societies, this should help us to become aware of the public and political character of history, of how much history overflows the walls of the academy.

Keywords: Cult of History, Historic Leaders, Simon Bolivar, Ataturk, Public use of history

THE INTEREST OF THE OTTOMAN SULTANS IN ARABIC CALLIGRAPHY
AND ISLAMIC ARTS

إِهْتِمَامُ السَّلَاطِينِ العُثْمَانِيِّينَ بِالْحَطِّ العَرَبِيِّ وَالفُنُونِ الإِسْلَامِيَّةِ

OSMANLI PADİŞAHLARININ ARAP HAT SANATINA VE İSLAM SANATLARINA
OLAN İLGİSİ

D. Ali Affi Ali Gâzi

Hassan b. Mohammed Tarih Araştırmalar Merkezi

Doha-KATAR

الملخص

أَسَّسَ الرَّعِيمُ التُّرْكِيُّ عُمَانُ بَيْنَ عَامِي (657- 726 هـ/ 1259-1326م) الدَّوْلَةَ العُثْمَانِيَّةَ فِي عَرَبِيَّ أَسِيَا الصُّغْرَى، وَسُرَّعَانَ مَا إِنْطَلَقَتْ لِتَتَوَسَّعَ، وَتَعْدُو إِمْبِرَاطُورِيَّةً كَبِيرَةً، لَهَا مَدْرَسَتُهَا الفَنِّيَّةُ الإِسْلَامِيَّةُ المُمَيَّزَةُ، الَّتِي إِزْدَهَرَتْ فِي كُلِّ وَايَاتِهَا مُنْذُ فَتْحِ السُّلْطَانِ مُحَمَّدِ الثَّانِي Fatih Sultan Mehmed II (854- 885 هـ/ 1481-1451م) الفُسْطَاطِيَّةِ فِي عَامِ 754 هـ/ 1453م حَتَّى سَقُوطِهَا فِي نِهَآيَةِ الحَرْبِ العَالَمِيَّةِ الأُولَى فِي عَامِ 1336 هـ/ 1918م. وَوَرِثَ العُثْمَانِيُّونَ إِمْبِرَاطُورِيَّةَ السَّلَاجِقَةِ فِي نِهَآيَةِ القَرْنِ الثَّالِثِ عَشَرَ المِيلَادِيِّ، ثُمَّ الإِمْبِرَاطُورِيَّةَ البِيْرَنْطِيَّةَ فِي مُنْتَصَفِ القَرْنِ الخَامِسِ عَشَرَ، وَأَفَادُوا مِنْ التَّجْرِبَتَيْنِ الفَنِّيَّتَيْنِ: الفَارْسِيَّةَ وَالبِيْرَنْطِيَّةَ، فَاهْتَمُّوا بِالعِمَارَةِ، وَقَامُوا بِرِعَايَةِ الفُنُونِ، إِضَافَةً إِلَى فَنِّ صِنَاعَةِ الكُتَابِ مِنَ الحَطِّ وَالمِنَمَنَاتِ وَالتَّجْلِيدِ وَغَيْرِهِ. وَفِي التَّقَاشِ خَآنَةً، أَيُّ المَكَانِ الَّذِي يُدْرَسُ فِيهِ النِّفْسُ، وَيَرَاوُلُ فِيهِ النِّقَاشُونَ عَمَلُهُمْ، وَالَّتِي تَشْبَهُ مَعَهْدَ تَابِعِ لِدِيَوَانَ السُّلْطَانِ، تَمَّ المَرْجُحُ بَيْنَ مَدْرَسَتِي هِيْرَاتِ وَتَبْرِيْزِ الشَّرْقِيَّةِ؛ وَرُومَا وَالبُنْدُوقِيَّةِ الغَرَبِيَّةِ فِي الفُنُونِ، وَكَانَ السَّلَاطِينُ العُثْمَانِيُّونَ يَلْجَأُونَ إِلَى تَحْضِيْرِ الكُتُبِ عَنِ طَرِيقِ الخَطَّاطِيْنَ وَالنِّقَاشِيْنَ، وَمُنْذُ فَتْحِ الفُسْطَاطِيَّةِ وَالإِحْتِكَآكِ بِالفَنِّ الأوروپِيِّ، حَرَصَ السَّلَاطِينُ عَلَى الأَخْذِ مِنَ المَدْرَسَةِ الغَرَبِيَّةِ فِي تَرْبِيَةِ صَفَحَاتِ الكُتُبِ.

تَتَنَاوَلُ هَذِهِ الوَرَقَةُ، وَفَقَّ هَذِهِ الرُّؤْيَا، مَظَاهِرُ إِهْتِمَامِ السَّلَاطِينِ العُثْمَانِيِّينَ بِالْحَطِّ العَرَبِيِّ وَالفُنُونِ الإِسْلَامِيَّةِ، وَمَا هِيَ الخُطُوطُ الَّتِي طَوَّرَهَا العُثْمَانِيُّونَ؟ وَالخُطُوطُ الَّتِي إِخْتَرَعُوهَا وَابْتَدَعُوهَا وَبَرَعُوهَا فِيهَا؟ وَمَنْ هُمُ السَّلَاطِينُ العُثْمَانِيُّونَ الَّذِينَ تَعَلَّمُوا فُنُونَ الحَطِّ، وَكَتَبُوا وَأَبْدَعُوا بِهِ؟ وَتُبَيِّنُ أَسْبَابَ إِهْتِمَامِ العُثْمَانِيِّينَ بِالْحَطِّ العَرَبِيِّ، وَتُشِيرُ إِلَى النِّهَاضَةِ الفَنِّيَّةِ الإِسْلَامِيَّةِ الخَطِيَّةِ الَّتِي شَهِدَهَا العَصْرُ العُثْمَانِيُّ، وَالَّذِي إِمْتَدَّ لِأَكْثَرِ مِنْ أَرْبَعَةِ قُرُونٍ فِي ثَلَاثِ قَارَاتٍ، وَتَخْتَمُ بِتَأْثِيرَاتِ المَدْرَسَةِ الخَطِيَّةِ العُثْمَانِيَّةِ فِي أوروپَا.

العثماني السلطان ، نقش ، مصغرة ، قبة ، الإسلامية الفن : الرئيسية الكلمات

NATIONAL AND CULTURAL NATIONS AS ONE NATION STATE IDENTITY IN THE CONTEXT OF GLOBALIZATION

اشكالية هوية الدولة-الامة القومية والثقافية في ظل العولمة

Yrd. Doç. Dr. Ahmed Jasim İbrahim AL-SHAMMARI

Babylon Üniversitesi

Babil Uygarlık ve Tarih Araştırmaları Merkezi Bağdat-IRAK

المخلص

شهد العالم اهتماماً كبيراً وفضلاً واسعاً من الكتابات عن العولمة لاسيما في القرن العشرين، والتي أصبحت بفضل ذلك الاهتمام الواسع موضوعاً ذات أهمية لجميع الدراسات الاجتماعية والسياسية والثقافية والاقتصادية، ومع ذلك يبدو من الصعوبة بمكان طرح تعريف جامع ومانع لهذه الظاهرة المركبة. إن ما يعيننا هنا هو مدى تأثير العولمة في الدولة-القومية، والهوية وكما أشار معظم المتخصصين في الكتابة عن العولمة، فإن ثنائية الهوية والعولمة، قد غدت نواة السؤال ومحور السجال، سواء في الأوساط الفكرية أو في الدوائر السياسية في العالم. إذاً أصبح مصير الدولة-الامة والهوية الوطنية والثقافية من أهم المسائل والقضايا المطروحة في ظل العولمة والتغيرات العالمية الكبرى في يومنا هذا.

كما اسلفنا آنفاً، أصبح مصير الدولة-الامة، والهوية الوطنية والثقافية من أهم المسائل والقضايا المطروحة في ظل العولمة، والتغيرات العالمية الكبرى في الفكر السياسي المعاصر، وفي السياق ذاته، هناك رأيان متناقضان ومتعارضان حول مصير القومية، والدولة القومية أو الدولة-الامة: يقول الأول بأن القومية عاشت زمانها ولم يبقَ لها في المستقبل القريب أي مكان، حيث ستحل محلها الأممية وما فوق القومية، والعولمة والعالمية، وذلك بتأثير العولمة وما يترتب عليها، أما الثاني فيرى العكس تماماً، على أساس أن القومية حافظت وتحافظ على أهميتها ودورها في العالم، وأن للعولمة تأثيراً مزدوجاً على الدولة-الوطنية وعلى الهوية القومية والثقافية، بما تؤدي إليه من خلق عناصر عالمية شاملة للهوية الإنسانية، ولكنها في الوقت ذاته تنتج عوامل وأسباب صعود الهويات والخصوصيات، بإضعافها لسيادة الدولة وخرقها الحدود الثقافية، والسياسية، والاقتصادية للمجتمعات وهذه بدورها تثير ردود أفعال لدى الهويات والثقافات المحلية. في ظل العولمة بحيث يتوجه بعض الدول والجماعات البشرية نحو الاندماج والانسجام وتشكيل كتلتا دولية إقليمية ما فوق قومية، والدولة الوطنية، ويتوجه بعضها الآخر للتفكك إلى أجزاء على أسس أجنبية وطائفية ومذهبية.

أن هدف الهوية الرئيس هو أن تتعين بكيان سياسي معين، وتشكل الهوية من الناحية الأخلاقية، مصدراً معيارياً لتصرفات الجماعة التي تنتمي إليها ولمبادئها الأخلاقية. بما يجعل لهذه الهوية دوراً ملحوظاً في الحياة السياسية، لأنها تقضي بترسيخ التماسك، والاستمرارية، والاستقرار بين المواطنين، فإن يكون المرء مواطناً عراقياً على سبيل المثال، يدل على فكرة التشابه الأساسي مع سواه من العراقيين، على الرغم من التباين في الطبقة والوضع والتعليم وما إلى ذلك. ويبيّن (صموئيل هنتنغتون) أفكاره في كتابه (صدام الحضارات) على أسس الهوية الثقافية مؤكداً أن الثقافة أو الهوية الثقافية، والتي هي في أوسع معانيها الهوية الحضارية، هي التي تشكل نماذج التماسك والتفكك والصراع في عالم ما بعد الحرب الباردة، ويضيف إلى ذلك أن الهوية الثقافية في العالم الجديد هي العامل الرئيس الذي يشكل تقاربات الدولة وعداوتها، ويصبح السؤال (من أنت؟) ذا أهمية كبيرة، وعلى كل دولة أن تجد إجابة له، وتلك الإجابة هي هويتها الثقافية التي تحدد مكانها في السياسة الدولية، وتحدد أصدقاءها وأعداءها.

الكلمات المفتاحية: الدولة القومية   الدولة-الامة   مصير صدام الحضارات

MEHMET ALİ PAŞA ZAMANI MİSİR'DA ASKERİ EĞİTİM SİSTEMİNİN MODERNLEŞMESİ DİNAMİKLERİ VE SONUÇLARI (1805-1849)

Emre KARAKAYA

ÖZET

Mehmet Ali Paşa'nın Mısır'da başlatmış olduğu batılılaşma ve modernleşme süreci incelenmeye değer birçok konu hakkında önemli bilgiler vermektedir. Mehmet Ali Paşa Mısır'ın modernleşme sürecinin hem başlatıcısı hem de Mısır'a modernleşme fikrini aşıl原因an kişidir. Mehmet Ali Paşa Fransızların 1798-1801 işgalinden sonra Mısır'a vali olarak atanmış ve Mısır modernleşmesini başlatmıştır. Mısır modernleşme süreci Osmanlı'da olduğu gibi yukardan aşağıya doğru bir anlayış ile şekillenmiştir. Mehmet Ali Paşa, Modernleşmenin dinamiklerini çok iyi bir şekilde analiz etmiş ve vakit kaybetmeden icraata girişmiştir. Bu icraatları değişik alanlarda olmuş en başta ise askeri alanda kendini göstermiştir. Askeri alanda yapılan modernleşme ve batılılaşma hareketleri diğer alanları'da etkilediğinden Mısır'da Mehmet Ali Paşa zamanı yapılan yenilikler, ıslahatlar günümüzde dahi etkisini göstermektedir. Askeri modernleşmenin dinamiklerinin başında Askeri eğitim sisteminin modernleşme süreci gelmektedir. Rus, Japon ve Osmanlı modernleşmelerinde olduğu gibi ilk modernleşme denemelerinin yapıldığı alan eğitim sistemi olmuştur. Eğitilmeden yapılacak ıslahatların bir yararı olmayacağı ve bu ıslahatların akim kalacağı tahmin edileceğinden Askeri Eğitim sistemi modernleştirilmeye çalışılmıştır. Eğitim sisteminin modernleşmesi bundan sonra da birçok alanda değişimin önünü açmış ve bu süreç zaman zaman aksamış olsa dahi Mısır'da genel anlamda modernleşme süreci devamlılığını sağlayabilmiştir. Çalışmamızda Askeri eğitim sistemi modernleşirken bu modernleşmenin dinamikleri ve sonuçları üzerinde durulacak ve genel anlamda Mehmet Ali Paşa, zamanı askeri eğitim sistemi üzerinde durulacaktır.

Anahtar Kelimeler: Modernleşme, Askeri Eğitim, Mehmet Ali Paşa, Osmanlı Devleti

GEVAŞ KÜMBET MEZARLIĞI

Dr. Öğr. Üyesi Oktay BAŞAK

Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi
Edebiyat Fakültesi - Sanat Tarihi Bölümü

ÖZET

Gevaş ilçesi, Van il merkezine 38 km. mesafede, Van Gölü ile Artos Dağ'ı arasındaki bir alanda kurulmuştur. İlçenin, gerek konumu gerekse insan yaşamı için gerekli doğa zenginliklerine sahip oluşu, onu çağlar boyunca cazibe merkezlerinden biri haline getirmiştir. Demir Çağ'ın en önemli uygarlıklarından biri olan Urartulardan günümüze kadar, neredeyse kesintisiz bir şekilde iskân edilen ilçede, birçok uygarlığın izini görmek mümkündür. Bu izlerden biri de Kümbet Mezarlığıdır. Van-Tatvan karayolu üzerinde ilçe merkezi girişindeki Karşıyaka (Hişet) Mahallesi sınırlarında bulunan ve yöre halkı tarafından *Kümbet Mezarlığı* olarak anılan mezarlık, adını, mezarlığı taçlandıran Halime Hatun adına yaptırılan kümbetten almaktadır. Bazı kaynaklarda Selçuklu Mezarlığı olarak da anılan mezarlık, 1940'lı yıllarda, ortasından geçirilen bir yolla ikiye bölünmüştür. Günümüzde kullanılmayan bu yol yapımı sırasında burada bulunan çok sayıda şahide ve sanduka, maalesef yakınında bulunan Gevaş vapur iskelesinin yapımında dolgu malzemesi olarak kullanılmıştır.

736 H. 1335 tarihinde Melik İzzedin tarafından, Ahlatlı mimarlardan Havendoğlu Esed'e yaptırılan kümbet, mimarisi ve dantel gibi işlenmiş tezyinatıyla, ön plana çıkan, Selçuklu geleneğinde yapılmış bölgedeki en ihtişamlı anıt mezarlardan birisidir.

Kümbet Mezarlığı, 6 hektarlık alanıyla Van Gölü çevresinde bulunan Ahlat, Güroymak ve Çelebibağı mezarlıkları ile birlikte bölgenin en büyük mezarlıklarından birini oluşturmaktadır. Andezit tüfün kullanıldığı bir örnek dışında, genelinde kalker taş malzemenin tercih edildiği mezarlığın yoğun olarak XIV.yüzyılda kullanıldığı anlaşılmaktadır.

Bölgedeki diğer mezarlıklardaki mezar taşlarında görülmeyen mukarnaslı mihrabiye nişleri ve farklı şahide türleri ile dikkatleri üzerine çeken mezarlık, Van Gölü havzasındaki diğer mezarlıklardaki mezar taşı örnekleriyle gerek form, gerekse yazı ve süsleme kompozisyonu açısından ortak birçok özellik sergilemektedir.

Anıt mezarlar ve mezar taşları, genel itibarıyla bir toplumun defin geleneklerini ve buna bağlı olarak kültürel ve sanatsal özelliklerini kuşaktan kuşağa ulaştırmalarında, taşınmaz nitelikteki profan eserlere nazaran orijinal özelliklerini daha çok muhafaza ederek ulaşabildiklerinden, ait olduğu kültürün günümüze uzanan birer belgesi olmaları açısından önem arz ederler.

Mezarlık, arkeolojik sit alanı ilan edilmiş olmasına ve ihata duvarıyla çevrelenerek koruma altına alınmış olmasına karşın, gerek kümbet, gerekse mezar taşları, doğa ve insan kaynaklı tahribatın hemen her türlüüne maruz kaldıklarından gün geçtikçe özelliklerini yitirmektedirler.

Anahtar Kelimeler: Gevaş, Kitabe, Süsleme, Mezar Taşı

GEVAŞ KUMBET GRAVEYARD

ABSTRACT

Gevas district is 38 km far from the center of Van. It is located in an area between Lake Van and Artos Mountain. The fact that the county has both the location and the natural richness required for human life has made it one of the centers of attraction throughout the ages. From the Urartians, one of the most important civilizations of the Iron Age, to the present day, it is possible to see the traces of many civilizations in the district, which is settled almost continuously. One of these traces is Kumbet Cemetery. The cemetery, which is on Van-Tatvan highway, located in the borders of Karşıyaka (Hişet) neighborhood at the entrance of the district center and called as the Kumbet Cemetery by the local people. Its name derives from the kumbet built for Halime Hatun, which crowns the cemetery. In some sources, the cemetery, also known as Seljuk Cemetery, was divided from the central into two about 1940s. During the construction of this road which is not used today, unfortunately many headstones and cist found are used as filling material in the construction of Gevaş ferry port which is near the cemetery.

Melik İzzedin had Havendoğlu Esed one of the architects from Ahlat build the kumbet in 736 H. 1335. It is one of the most magnificent monumental tombs with its architecture and lace-like embossing which is in the Seljuk tradition in the region.

Kumbet Cemetery is one of the largest cemeteries in the region with its 6 hectares of area like the cemeteries of Ahlat, Güroymak and Çelebibağı in the vicinity of Lake Van. Except for an example where andesite tuff is used, The cemetery mostly consisting from limestone was extensively used in the XIV century. The cemetery, which attracts attention with its mukarnas mihrap niches and headstone types, which are not seen in the gravestones in the other cemeteries, show many common features both in terms of form and the composition of the ornament with the grave stone samples from the other tombs in the Van Lake basin.

Monumental tombs and tombstones, in general, reflect burial traditions of a society and therefore its cultural and artistic characteristics from one generation to another. Since they are more accessible by preserving their original characteristics compared to the immovable profan works, they are important in terms of being a certificate of their culture.

Despite the fact that the archaeological site has been declared and surrounded by the masonry wall, both the tomb and the gravestones are exposed to all kinds of natural and man-made damage.

Keywords: Gevaş, Epigraph, Adornment, Gravestone

KUTADGU BİLİG'DEKİ HÜKÜMDAR TİPLEMESİ İLE BİR TÜRK HÜKÜMDARI: CELALEDDİN HAREZMŞAH MENGÜBERTİ (1220-1231)

Musa KAYA

Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi
SBE Tarih ABD Yüksek Lisans Öğrencisi

ÖZET

Kutadgu Bilig, Yusuf Has Hacıp'in 1069-1070 yılında yazmış olduğu bu meşhur eseri Karahanlı hükümdarı Tabgaç Uluğ Buğra Han'a ithaf edilmiştir. Adı geçen bu eser, müellifin de belirttiği gibi pek çok medeniyete ulaşmış ve bu vesileyle farklı kültürler Türk kültür ve gelenekleriyle sentezlenmiştir. Eserin farklı kültürlerden etkilenmiş olması şüphesiz Türklerin pek çok medeniyetle olan münasebetlerinin neticesidir. Kutadgu Bilig, Türk Tarihi açısından olduğu gibi, kültür tarihi açısından da son derece önemli bir eserdir. Günümüzde kültür tarihi ile ilgili pek çok eserler yazılmış olmasına rağmen Kutadgu Bilig bir köşede unutulup kalmıştır. Oysaki "Türk Kültür Tarihi" çalışmalarında başucu kitabı sayılabilecek mahiyette olan bu eserde, Türklerin hükümdarları, vezirleri, ordu komutanı, elçiler, hizmetkârlar, hükümdarların halk ve âlimler ile münasebetleri gibi pek çok meseleler üzerinde çeşitli mütalaalar yapılmış, metaforlar kullanılarak oldukça ilginç ve orijinal tespitlerde bulunulmuştur. Bu çalışmada Kutadgu Bilig'de Yusuf Has Hacıp'in teorik olarak tespit etmiş olduğu "İdeal Türk Hükümdar Karakteri" ile gerçekte yaşamış olan Harzemşahlar Devletinin Hükümdarı *Celaledin Harzemşah*'ın, karşılaştırmalı değerlendirmesi yapılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Kutadgu Bilig, Yusuf Has Hacıp, Harzemşah, Türk Kültürü, Hükümdar.

THE RULER TYPECASTING FOR A TURKISH RULER IN THE KUTADGU BILIG: CELALEDDIN KHARZEM SHAH MENGUBERTI

ABSTRACT

Kutadgu Bilig, famous work that was written by Yusuf Has Hacıp in 1069-1070, dedicated to Tabgaç Uluğ Buğra Khan who was the ruler of Karakhanid. As mentioned by the author, this work reached many civilization, and by this way, different cultures were synthesized with the tradition and the culture of Turks. The fact that the work was influenced by different cultures is undoubtedly the result of the relation of Turks with many civilizations. Kutadgu Bilig is very important work in terms of history of culture as it is in Turkish history. Although many works have been written about cultural history, Kutadgu Bilig has been thrown on the scrap heap. However, in this work, which can be considered as a reference guide in works of Turk Culture History, the ruler of Turks, viziers, army commanders, ambassadors, servants, the relation of the ruler with the people and scholars were observed diversely, and by using metaphors, the author has reached interesting and original findings. The aim of the current study is benchmarking the "Ideal Turk Ruler Character", which was Yusuf Has Hacıp identified theoretically in Kutadgu Bilig, with the ruler of the Kharzem Shah State Celaledin Kharzem, who had lived in reality.

Keywords: Kutadgu Bilig, Kharzem, Yusuf Has Hacıp, Turk Culture, The Ruler.

TÜRKİYE'DE HAVA ARKEOLOJİSİ VE ARKEOLOJİK TESPİTLERDEKİ ÖNEMİ

Prof. Dr. Ayşe ÇALIK ROSS

Kocaeli Üniversitesi

Fen-Edebiyat Fakültesi Arkeoloji Bölümü

ÖZET

Uygarlıklar Beşiği Anadolu'nun Arkeolojik Değerlerinin potansiyeli hiç kuşkusuz ki bir çok kez ve ortamda dile getirilmiş ya da yazılmıştır. Bunun yanı sıra Arkeolojik değerlerin öncelikle tespiti sonra da tanımlanıp değerlendirilmesi sürecinde ve insanlık tarihinin aydınlatılması noktasında hassas ve sorumluluk bilinci içerisinde korunarak ve gelecek nesillere doğru aktarılması da önem arz etmektedir.

Arkeolojik alanların ve antik kentlerin ortaya çıkarılmasında kullanılan metodolojinin sadece yüzey araştırması veya kazı yapmak olmadığı günümüzde Hava Arkeolojisi uygulamaları ve metodları etkin olarak kullanılmaya başlanmıştır.

Hava Arkeolojisi ise hava fotoğrafları, uydu fotoğrafları, ölçekli haritalar, digital haritalar, bilgisayar programları yardımlarıyla desteklenip disiplinlerarası işbirliği ile arkeojeodezi, jeoarkeoloji ve jeomorfoloji bilim dalları ile ortak çalışarak uygulandığında elde edilen sonuçlar kuşkusuz bilimsel doğruluğu ortaya çıkaracaktır. Arkeoloji bilimini daha çok teorik olarak ele alanlar gerçekleştirilen her arkeolojik kazının aynı zamanda bir tahribata sebep olduğunu da ileri sürmektedirler. Bu bakış açısıyla durum değerlendirmesi yapıldığında, hava arkeolojisi uygulamaları kazı ya da iddia edildiği gibi kazmayla tahrip etme düşüncesini tamamıyla ortadan kaldırmaktadır. Bazı arkeolojik alanlar kazılmaya ihtiyaç duyulmaksızın hava arkeolojisi uygulaması yapılarak, ölçekli haritalar üzerinde söz konusu arkeolojik dokular 3D olarak ayağa kaldırılabilir. Bunun yanı sıra zaten son zamanlarda bir çok arkeolojik araştırmada ve çalışmada hava arkeolojisinin uygulanmış örneklerinin olduğu ve dolayısıyla teknolojik gelişmelerin arkeolojik çalışmalarda hızla uygulanabildiği görülmektedir. Böylece Arkeolojik dokuların tespitleri yapılırken insan gücünün ve zamanının boşa harcanmasının önüne geçilecek ve kültür mirasının etkin bir şekilde tarihe ışık tutması hatta yeni nesillere korunmuş bir şekilde bırakılması temin edilmiş olacaktır.

Anahtar Kelimeler: Hava Arkeolojisi, Arkeolojik Alanlar, Antik Kentler, Arkeolojik Tespitler, Arkeolojik Metodlar.

ANTALYA TARİHİNİN DERİN TANIĞI: ST. DIDIER

Arş. Gör. Coşkun KUMRU

Arş. Gör. Çağdaş YÜKSEL

Pamukkale Üniversitesi

Fen-Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümü

ÖZET

Antalya tarih boyunca çok önemli gelişmelere sahne olmuş güzide bir liman kentidir. Antalya ve çevresi birçok hayati ve tarihi olaya tanıklık etmiştir. Bu olaylardan birisi de II. Dünya Savaşı sırasında 1941 Temmuz’unda vuku bulan St. Didier gemisinin İngiliz donanması tarafından batırılma hadisesidir. Vichy Fransası’ndan Kuzey Afrika’da savaşan Alman kuvvetlerine malzeme götüren St. Didier gemisi, Akdeniz’de İngiliz donanmasının takibatına uğrayınca Doğu Akdeniz’e doğru kaçmak zorunda kalmıştır. Bu takip sonucunda II. Dünya Savaşı’nda tarafsız kalan Türkiye’nin Antalya limanına sığınmaya çalışmıştır. Ancak bu durum İngiliz donanmasının söz konusu gemiyi batırmasına engel olamamıştır. Vuku bulan saldırı esnasında Antalya limanında can kaybı olmamakla beraber maddi hasar meydana gelmiştir. Bu saldırıda gemi mürettebatının bir kısmı hayatını kaybetmiş, sağ kalanlar ise Antalya limanına sığınmışlardır. İlk etapta Antalya halkı tarafından destek gören bu kişiler daha sonra devlet tarafından geçici bir süreliğine Afyon’a yerleştirilmişlerdir. II. Dünya Savaşı’nda tarafsızlık politikasından ödün vermeyen Türkiye, kendi kara sularında gerçekleşen bu saldırı karşısında sert bir tepki göstermemiştir. Söz konusu gemi batığı günümüzde halen Antalya limanına yakın bir noktada bulunmaktadır. Çalışmamızda bu tarihi olay ilk defa arşiv belgeleri, dönemin basınında yer alan haberler ve dönemin tanıklarının hatıraları ışığında aydınlatılmaya çalışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Antalya, St. Didier Gemisi, II. Dünya Savaşı, Antalya Limanı

THE PROFOUND WITNESS OF ANTALYA HISTORY: ST. DIDIER

Antalya is an outstanding port city that has witnessed many important developments throughout history. Antalya and its surroundings witnessed many vital events. One of these events II. It took place in July 1941 during World War II. It was the immersion of the Didier ship by the British navy. From Vichy France to the German forces fighting in North Africa. St. Didier ship was forced to flee to the Eastern Mediterranean when the British Navy was prosecuted in the Mediterranean. As a result of this pursuit, it tried to take refuge in Antalya port of Turkey which remained neutral in the Second World War. But this situation could not prevent the British navy from sinking the ship. During the attack, there was no loss of life in the port of Antalya but material damage occurred. Some of the ship’s crew lost their lives in this attack and the survivors took shelter in Antalya harbor. These people who were supported by the people of Antalya in the first place were then temporarily placed by the state to Afyon. The persistent policy of neutrality during the Second World War, Turkey, has not been a strong reaction against this attack occurred around your own land. The shipwreck in question is still in the vicinity of the port of Antalya. In this study, this historical event was tried to be illuminated for the first time in the light of archival documents, news in the period press and the memories of witnesses of the period

Keywords: Antalya, St. Didier Ship, World War II, Antalya Harbor

IRAK NİNOVA ANTİK KENTİNDE KÜLTÜREL MİRAS TAHRİBATI VE KORUMA YOLLARI

Omar JASSAM

Musul Üniversitesi

Kültürel Miras Yönetimi Uzmanı

Dokuz Eylül Üniversitesi SBE Arkeoloji ABD Dr. Öğrencisi

Doç. Dr. Ali Kazım ÖZ

Dokuz Eylül Üniversitesi

Edebiyat Fakültesi Arkeoloji Bölümü

ÖZET

Dünyanın en eski medeniyetlere sahip olan Irak'ta; Sümer, Akad, Asur, Babil, Hatra ve İslam Medeniyeti'ne ait çok sayıda arkeolojik sit alanı bulunmaktadır. Bilindiği üzere Irak, 2003 yılında yabancı ordular tarafından işgal edilmiştir. Bu dönemde hemen hemen bütün arkeolojik sitler ve müzeler de söz konusu faciadan etkilenmiştir. Sosyal güvenlik ve ekonomik düzenin bozulması nedeniyle kültürel miras, yasadışı ticaret unsurları tarafından kötü bir şekilde istismar edilmiştir. Haziran 2014 tarihinde ise Irak'ta yeni bir işgal daha gerçekleşti. Genellikle Suriye'den gelen silahlı milisler, özellikle Irak'ın kuzeyinde yer alan kadim Musul kentine yerleşmiş ve kısa zamanda din adına bütün kültürel mirasa yönelik bilinçli tahribata girişmişlerdir. Musul Müzesi ile Ninova, Nimrud, Hatra ve Dor-Şarükin (Khorsâbad) antik kentleri başta olmak üzere çok sayıda arkeolojik yerleşim yerle bir edilmiştir. Halkın dini hassasiyeti alet edilerek sözde dini bir mazeretle mevcut eserler tamamen yıkılmış veya yurtdışına kaçırılmıştır. Makalede söz konusu olaylardan en fazla etkilenen Ninova antik kentindeki kültürel mirasın tahribatı ve bundan sonraki koruma sürecine yönelik çalışmalar irdelenecektir.

Anahtar Kelimeler: Irak, Ninova, Kültürel Miras, Tahribat, Çatışma Alanı

20. YÜZYIL BAŞLARINDA İRAN'DA ETNİK YAPI

Umut KARA

Bülent Ecevit Üniversitesi
SBE Tarih Anabilim Dalı

ÖZET

K. Smirnov Sovyet Rusya Dönemi'nde. "İran'ın Etnoğrafi Vaziyeti, Akvâm ve Kabâili" adlı bir kitap yazmıştır. Smirnov eserinde, İran nüfusu, özellikle tüm etnik unsurlarını gerek fiziksel ve gerekse ahlaki özellikleri konusunda istihbaratla ilgili bilgiler verilmiştir. Smirnov niçin bu kitabı yazmıştır? Bu soru İran'ın jeopolitik konumu ve coğrafi durumuyla bağlantılıdır. Orta Asya ile Kafkasların birleşim noktasında olması, sahip olduğu uzun sahiller ve bu sahillerin stratejik noktaları coğrafi anlamda İran'a üstünlük sağlarken, madenler anlamında zengin rezervleri de jeopolitik konumunu güçlendirmektedir. Smirnov kitabında İran'daki Türk unsurların hepsine değinmektedir. Ayrıca detaylı bir şekilde tüm etnik grupları da ele almıştır.

Anahtar Kelimeler: Jeopolitik, Etnik, Sovyetler Birliği, Smirnov

ABSTRACT

Smirnov wrote a book called İran'ın Etnoğrafi Vaziyeti, Akvâm ve Kabâili in Soviet Russia.. In Smirnov's work, information was given on the intelligence of the Iranian population, especially all of its ethnic, physical and moral characteristics. Why has Smirnov written this book? This question is linked to Iran's geopolitical position and geographical situation. The fact that the Central Asia and the Caucasus are at the junction, the long coasts and the strategic points of these shores are geographically superior to Iran, their rich reserves in terms of mines also strengthen their geopolitical position. In his book, Smirnov refers to all Turkish elements in Iran. He also discussed in detail all ethnic groups.

Keywords: Geopolitic, Ethnic, Fars, Sovyet Union, Smirnov

DÜĞÜN TURİZMİNİN GELİŞİMİNDE ANTALYA’NIN FÜTZ ANALİZİ

Prof. Dr. Akın AKSU

Akdeniz Üniversitesi Turizm Fakültesi

Zeynep KAHVECİ ULUSAN

ÖZET

Bu çalışmada, yeni ortaya çıkan alternatif turizm türlerinden bir tanesi olan düğün turizmi konusu ele alınmıştır. Alan yazın incelendiğinde bu sektörün Türkiye’de akademik olarak çok ilgi görmediği anlaşılmıştır. Dolayısıyla bu çalışmanın amacı, düğün turizmiyle ilgili yapılan araştırmaların incelenerek, ileride yapılacak olan çalışmalara öncü olmaktır. Bu amaç doğrultusunda Eylül 2018 – Aralık 2018 tarihleri arasında yerli ve yabancı çalışmalar taranarak ulaşılan sonuçlar tek bir çalışma altında toplanmıştır. Sonuç olarak da araştırma, alan yazında olan eksikliklerin giderilmesine yönelik akademik olarak sektöre destek olunması gerektiği önerisinde bulunularak son bulmaktadır. Bu bağlamda düğün turizminin gelişiminde Antalya’nın FÜTZ Analizi yapılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Düğün Turizmi, Antalya, Fütz Analizi

ABSTRACT

In this study, wedding tourism which is one of the emerging alternative tourism types is discussed. When the literature is reviewed about the wedding tourism, we can say that there are not so many studies about it in Turkey. Therefore, the aim of this study is to examine the researches about wedding tourism and to be a pioneer in future studies. For this purpose, domestic and foreign studies have been scanned between September 2018 and December 2018 and the results are gathered under a single study. As a result, the research ends with the suggestion that the sector should be supported academically in order to eliminate the deficiencies in the literature. In this context, SWOT Analysis of Antalya in the development of wedding tourism was done.

Keywords: Wedding Tourism, Antalya, Swot Analysis

TÜRKİYE’DE SAĞLIK TURİZMİNİN GELİŞİMİNDE ANTALYA İLİNİN MEVCUT DURUM ANALİZİ

Prof. Dr. Akın AKSU

Akdeniz Üniversitesi Turizm Fakültesi

Kerem BAYAR

ÖZET

Dünya’da sağlık turizmindeki güncel gelişmeler, teknolojik yenilikler ve sağlık turizmi sunucuları arasındaki koordinasyon araştırıldığında Türkiye ve Antalya’nın henüz istenilen düzeye ulaşamadığı açıkça görülmektedir. Geleneksel turizmden elde edilen kişi başı gelir 1000 USD’ a çıkarılmaya çalışılıyorken, sağlık turizmindeki kişi başı harcamanın 5000 ile 15.000 USD civarındadır. Bu nedenle sağlık turizminin gelişmesi Antalya ilinde; ekonomiye, refah düzeyine, istihdama, turizmin 12 aya yayılmasına, sağlık kuruluşlarının artmasına, sağlıkta yeni teknolojilerin uygulanmasına, uzman doktor ve sağlık personeli kazanılmasına, ulaşım imkanlarının iyileştirilmesine, sosyal ve kültürel etkinliklerin artmasına, yabancı dil eğitiminin yaygınlaşmasına ve halk sağlığına önemli katkılar sağlayacaktır. Bu çalışmada sağlık turizmi pazarının gelişiminde Antalya ilinin mevcut durumu incelenmiştir. Temel amaç sağlık turizmine dikkat çekmek ve sağlık turizminin gelişimiyle ilgili olarak bilgi vermektir.

Anahtar Kelimeler: Sağlık Turizmi, Türkiye, Antalya

ABSTRACT

When the current developments, technological innovations and the coordination between the servers of health tourism throughout the world are examined, it is clearly seen that Antalya and Turkey haven’t reached the desired levels yet. While it is attempted to increase the income from traditional tourism to 1000 USD, the per capita expenditure in health tourism is between 5000 to 15.000 USD approximately. Therefore, the development of health tourism in Antalya province; will contribute to the economy, welfare level, employment, the expansion of tourism to 12 months, the increase of health institutions, the implementation of new technologies in health, the acquisition of specialist doctors and health personnel, the improvement of transportation facilities, the increase of social and cultural activities, the development of foreign language education and public health. In this study current status of Antalya Province was investigated in the development of health tourism. Basic aim is taking the interests to the development of health tourism and giving information about the development of health tourism.

Keywords: Health Tourism, Turkey, Antalya

KONGRE TURİZMİNİN GELİŞİMİNDE AZERBAJCAN'IN FÜTZ ANALİZİ

Prof. Dr. Akın AKSU

Akdeniz Üniversitesi Turizm Fakültesi

Vusal HASANLI

ÖZET

Dünya genelinde, hizmet ekonomisi içerisinde yer alan turizm endüstrisi, 20. yüzyıldan bu yana ekonomik ve sosyal getirisi yüksek olmasından dolayı en hızlı gelişen ve büyüyen endüstrilerden birtanesidir. Bugün birçok ülke, turizmi ulusal ve bölgesel kalkınma aracı olarak kullanmakta ve her geçen gün bu pazardan pay almak isteyen veya mevcut payını arttırmak isteyen ülkelerin sayısı artmaktadır. Kongre turizminin, kongreye gelen katılımcıların tatilci turiste nazaran daha yüksek harcama gücüne ve eğilimine sahip olması, kamuoyu ve lobi oluşturmak adına da kullanılabilir olması gibi nedenlerden ötürü daha güçlü ekonomik ve politik etkiler yarattığı görülmekte, dolayısıyla bu anlamda daha istikrarlı olan kongre turizmi diğer alternatif turizm çeşitlerine göre daha fazla teşvik edilmektedir. Kongre turizminin faydaları sadece harcamalarla ölçülmemektedir. Kongre turizminin oluşturduğu yeni iş alanları ve istihdam kapasitesi de ülkeler için ayrıca bir önem arz etmektedir. Bunların dışında kongrelere ev sahipliği yapan ülke veya bölgenin tanıtımı açısından kongre turizmi iyi bir propaganda aracı olabilmektedir. Bu çalışmada kongre turizminin gelişiminde Azerbaycan'ın FÜTZ Analizi yapılmıştır. Temel amaç kongre turizminin gelişimiyle ilgili olarak bilgi vermektir.

Anahtar Kelimeler: Kongre Turizmi, Fütz Analizi, Azerbaycan

ABSTRACT

The tourism industry, which is part of the service economy worldwide, is one of the fastest growing and growing industries due to the high economic and social returns since the 20th century. Today, many countries use tourism as a national and regional development tool, and the number of countries that want to take a share from this market every day or increase their current share is increasing. It is seen that congress tourism creates stronger economic and political effects due to the fact that the participants of the congress have higher spending power and tendency compared to the holidaymaker tourist, and they can be used to create public and lobby, and therefore alternative of congress tourism is more stable in this sense. more types of tourism are encouraged. The benefits of congress tourism are not measured solely by expenditure. The new business areas and employment capacity constituted by congress tourism are also of great importance for countries. Apart from these, congress tourism can be a good propaganda tool in terms of promotion of the country or region hosting the congresses. In this study, SWOT Analysis of Azerbaijan in the development of congress tourism was done. Basic aim giving information about the development of congress tourism.

Keywords: Congress Tourism, Swot Analysis, Azerbaijan

MERSİN KENT KİMLİĞİ: GELENEK VE YENİLİK

Dr. Öğr. Üyesi Lale YILMAZ

Mersin Üniversitesi

Turizm Fakültesi Turizm Rehberliği Bölümü

Prof. Dr. Ayşe EVEREST

Mersin Üniversitesi

Fen-Edebiyat Fakültesi Biyoloji Bölümü

ÖZET

Mersin, Türkiye'nin Akdeniz kıyısında 19. yüzyılın ilk yarısında kurulmuş bir liman kenti olarak gelişimini sürdürmektedir. Günümüzde ise geleneksel kültürüyle birlikte kentsel mirasını korumaya çalışan bir kent durumundadır. Değişen demografik yapısı ve kent dokusuyla Anadolu'daki pek çok kent gibi özgün kimliğini koruma sorunuyla karşı karşıyadır. Limanın ticari kapsamda varlığını sürdürmesi Mersin'in ülke açısından konumunu belirler. Diğer taraftan iç ve dış göç alan bir kent olarak kültürel dönüşümü yaşamaktadır. Yapısal bakımdan ise kıyı şeridi de dahil olmak üzere gökdelenlerin inşası, çarpık kentleşmeyi getirmiştir. Çalışmanın amacı Mersin kentinin evrim sürecini günümüze ulaşan kent dokusu ve yapılarıyla belirleyebilmektir.

Makalede Mersin merkez çarşısı, Pozcu, Çamlıbel, Sahil şeridi, Mezitli, Erdemli ekseninde kentsel belleğin izleri araştırılarak değişim aşamaları belirlenmesi amaçlanmıştır. Bu yönde betimsel analiz yöntemi uygulanmıştır. Mersin kent tarihiyle ilgili alanyazın araştırılmıştır. Mersin'de söz konusu semtler fotoğraflanarak modern kentin yanı sıra korunması gereken ve restore edilmiş yapılar ile kent dokusu belgelenmiştir. Kentin tarihi sürecini tanıyan ve söz konusu değişim sürecini yaşayarak gözlemlemiş kişilerle yüzyüze görüşmeler (yarı-standartlaştırılmış görüşme) gerçekleştirilmiştir.

Sonuç olarak kentin yerlileri tarafından sahiplenilmeye ve korunmaya çalışılmakla birlikte kamu kurumlarının sistemli bir biçimde kentin özgünlüğü ve sürdürülebilirliği konularında çalışmalarda bulunması gerekliliği ortaya çıkmaktadır. Anadolu'da örnekleri görülen Gaziantep, Şanlıurfa, Mardin, Safranbolu gibi yerel özelliklerini koruyan kentlerden farklı olarak Mersin, uluslararası Akdenizli kent kimliğini ortaya çıkararak ve koruyarak varlığını sürdürebilecektir.

Anahtar Kelimeler : Akdeniz, Mersin, Kent Tarihi, Kent Dokusu

TÜRKİYE’NİN HELAL TURİZMDE FÜTZ ANALİZİ

Prof. Dr. Akın AKSU

Akdeniz Üniversitesi Turizm Fakültesi

ÖZET

Dünya Turizm Örgütü (WTO)’ne göre helal turizm pazarı yılda yaklaşık olarak % 4’lük büyüme göstermektedir. Müslüman olmayan ülkeler de helal turizm pazarına yatırım yapmaktadırlar. Gelişen helal turizm pazarında Endonezya, Hindistan, Türkiye, Malezya ve bazı Arap ülkeleri vurgulanmaktadır. Müslümanlar açısından Birleşik Arap Emirlikleri dünya genelinde en tercih edilen destinasyondur. İkinci sırada Almanya, takiben Suudi Arabistan, Malezya ve Singapur gelmektedir. Kıtalar itibariyle bakıldığında Orta Doğu da dahil olmak üzere Müslümanların gerçekleştirdiği seyahatlerin % 60’tan fazlası Asya’ya yöneliktir. Asya’yı takiben Avrupa kıtası, Afrika kıtası, Kuzey ve Güney Amerika gelmektedir. Seyahat edenler açısından kadınların oranı yıllar itibariyle artmakta olup, seyahat edenlerin % 75’i 25-44 yaş aralığındaki gençlerden oluşmaktadır. Helal turizm pazarında helal sertifikalı yiyeceklerde % 12’lik, çikolata kategorisinde % 208, tatlı ve dondurmada % 203’lük artış kaydedilmiştir. Helal turizm pazarında kullanılan terminolojinin standart hale getirilmesi ve yayınlanması önemlidir. Bu çalışmada helal turizmin gelişiminde Türkiye’nin FÜTZ Analizi yapılmıştır. Temel amaç helal turizminin gelişimiyle ilgili olarak bilgi vermektir.

Anahtar Kelimeler: Helal Turizm, Türkiye, FÜTZ Analizi

ABSTRACT

According to the World Tourism Organization (WTO) halal tourism market is growing 4 % per annum. Non-Muslim countries are also investing to halal tourism market. Indonesia, India, Turkey, Malaysia and The Arab countries are mentioned in the developing halal tourism market. For Muslims the United Arab Emirates is the most popular destination in the whole world. Germany comes second, followed by Saudi Arabia, Malaysia and Singapore. Looking at continents, over 60 per cent of trips by Muslims go to Asia including the Middle East. Europe, Africa, North and South America continents followed Asia. The percentage of female travellers is increasing year by year and 75 per cent of travellers are young people aged between 25 and 44. 12 % increase in halal certified food products, 208 % increase in chocolate and 203 % increase in desserts and ice cream were recorded in halal tourism market. Unified standardizing and publishing the terminology used in halal tourism market is important. In this study, SWOT Analysis of TURKEY in the development of halal tourism was done. Basic aim is taking the interests to development of halal tourism and giving information about the development of halal tourism.

Keywords: Halal Tourism, Turkey, SWOT Analysis

HAYALET KASABA KAYAKÖY'ÜN HÜZÜN TURİZMİNDEKİ YERİ

Dr. Günseli GÜÇLÜTÜRK BARAN
Uzm. Banu BAKIRCI

ÖZET

Hüzün turizmi, karanlık, keder, ölüm, savaş, korku, acı gibi kavramlarla ortaya çıkabilmekte ve çatı bir kavrama işaret etmektedir. Dünyada ve Türkiye’de hüzün turizmi kapsamında ziyaret edilen çok sayıda çekim yerine rastlanabilmektedir. Dünyada en çok ziyaret edilen bu çekim yerleri arasında; Pompei-İTALYA, 11 Eylül Anıtı ve Müzesi-Amerika Birleşik Devletleri (ABD), Alcatraz Hapishanesi-ABD, nükleer saldırı alanları-Hiroshima-JAPONYA gibi örnekler yer alırken, Türkiye’de hüzün turizmi kapsamında öne çıkan yerler; Gelibolu Tarihi Milli Parkı-Çanakkale, Başkomutan Tarihi Milli Parkı-Afyon, Nene Hatun Tarihi Milli Parkı-Erzurum, Sarıkamış Allah-ü Ekber Dağları Milli Parkı-Kars, Sakarya Meydan Muharebesi Tarihi Millî Parkı-Ankara, Sinop Cezaevi-Sinop, Anıtkabir-Ankara gibi sıralanabilir. Örneklerden de anlaşılacağı üzere hüzün turizmine konu olan bölgelerde geçmiş dönemin izlerinin, kalıntılarının bulunması ve aynı zamanda tarihi, toplumsal, politik ya da çevresel bağlamda kara bir olayın yaşanmış olması gibi önemli çekici özelliklere sahip oldukları anlaşılmaktadır.

Muğla’nın Fethiye ilçesinde bulunan ve Hayalet Kasaba (Ghost Town) olarak da adlandırılan Kayaköy, 1923 yılında Türk-Yunan nüfus mübadelesi sebebiyle yaşayan halk tarafından terk edilmek durumunda bırakılmış, 6500 (1912 kayıtları) nüfuslu, özgün bir mimari yapıya sahip olan ve içerisinde okul, kilise, şapel gibi yapıların da bulunduğu eski bir Rum köyüdür. Bu çalışmanın konusu, Kayaköy’ün hüzün turizmi kapsamında ele alınmasıdır. Çalışmanın amacı, alanyazın taramasından hareketle eski bir yerleşim yeri olmasına karşın hüzün turizmi içerisinde yeni bir çekim yeri örneği olarak Kayaköy’ün incelenmesi ve hüzün turizmi çekim yeri sınıflandırmasındaki yerini belirlemektir. Çalışmada (en karanlık) hüzünlü çekim yeri ile en az hüzün duyulan çekim yeri (daha aydınlık) sınıflandırması temel alınarak eğitim yönelimli-eglençe yönelimli, tarih merkezli-miras merkezli, algılanan otantik ürün-otantik olmayan ürün, konumunun doğal olup olmaması, kısa-uzun süreli etkinlik, arzın turizmden bağımsız-turizme bağımlı olması, daha az altyapı gereksinimi-yoğun altyapı gereksinimi kriterlerine göre bir analiz yapılmıştır. Çalışma sonucunda Kayaköy’ün, tarihi olayında ölüm olmaması bakımından daha az hüzün hissini yer almasına karşın 2018 yılında Yunanistan’da çıkan yangında buradan göç edenlerin yerleştiği alanının (Nea Makri) yanması ve buna bağlı ölümlerin olması, çekim yerini karartan bir uzantı olarak değerlendirilmiştir. Bir taraftan tarih merkezli ve hatırası olması, korunmuş doğal bir konuma sahip olması, otantik ürün algısı yaratması, birtakım altyapı gereksinimlerinin bulunması, sınıflandırmada yerini karartırken, diğer taraftan turizme bağımlılık durumunun da yer alması, uluslararası-ulusal bilinirliğinin, etkinlik ve tanıtım durumunun fazla olmaması bakımından ise Kayaköy’ün karanlık ile aydınlık arasında bir hüzün turizmi çekim yeri olması çalışmada ortaya çıkan önemli bir başka sonuçtur.

Anahtar Kelimeler: Hüzün Turizmi, Karanlık Turizm, Kayaköy

GHOST TOWN KAYAKÖY'S POSITION IN DARK TOURISM

ABSTRACT

Dark tourism can emerge with the concepts such as grief, death/thana/morbid, war, fright, suffering and indicates a framework/roof notion. There are a lot of places can be visited within the scope of dark tourism both in the world and in Turkey. Among the most places visited in the world are Pompeii-ITALY, The monument and Museum of 11 th September-USA, Alcatraz Prison-USA, The fields of nuclear attack-Hirosima-JAPAN, while the places in Turkey can be listed as The National and Historical Park of Gallipoli-ÇANAKKALE, The Chief Commander Historical and National Park-AFYON, The Historical and National Park Nene Hatun (matron)-ERZURUM, The National Park of The Sarıkamış Allah-ü Ekber Mountains-KARS, The Historical and National Park of Sakarya Battle-ANKARA, Sinop Prison-SİNOP and Anıtkabir-ANKARA can be counted as. As it can be understood from the examples, the places which are subject to dark tourism have some signs and ruins related to ancient civilizations besides having important pull factors such as a grief event in as part of historical, political and social.

Kayaköy, also called as “Ghost Town”, located in Fethiye and deserted by people living there because of the population exchange between Turkey and Greece, reaching a population of 6500 people (1912 registration), having its schools, churches, and chapels with authentic architecture, is an ancient Greek town. The subject of this study to handle Kayaköy within the scope of Dark Tourism. The study's aim of, by means of literature review, has been carried out to view Kayaköy and its position in classifying as a dark tourism sample, despite its being an old settlement. In this study based on the classification for the darkest and the least darkest destination, the analysis has been performed, according to the criteria such as; education or entertainment oriented, perceived of historical-heritage centered (authentic) or on authentic production, the location' being natural or not, long or short term activities, supply being dependent on tourism or not dependent, a less or more substructure necessity. As a result of the study, although there is less grief thanks to there being no death in the event of Kayaköy, As a result of the study, although there is less grief thanks to there being no death in the event of Kayaköy, due to some deaths happening in a fire in 2018 in Greece, at Nea Makri, who migrated from Kayaköy to area. Therefore it has been evaluated as made this situation is interpreted as a continuation be darkening for this destination. One hand its being historically centered and having memories, a survival town, a well protected place, creating perceived authentic product, having some infrastructure necessities criterias causes its place in classifying to darken, on the other hand destination's giving education and also entertainment criterias oriented, its dependence on tourism, not being known in national and international area, and no having enough activities and promotion for Kayaköy, so that in classification of dark tourism, destination is between dark and light position is an other important result of the study.

Keywords: Grief Tourism, Dark Tourism, Kayaköy

SPOR TURİZMİ KAPSAMINDA MANAVGAT'TA SPOR FAALİYETLERİNİN BETİMSSEL OLARAK İNCELENMESİ

Dr. Öğr. Üyesi Engin DERMAN
Ebru AKDUMAN DERMAN
Akdeniz Üniversitesi
Manavgat Turizm Fakültesi

ÖZET

Manavgat Antalya iline bağlı 230 000 nüfusa sahip bir ilçedir. İlçenin en önemli geçim kaynağı turizmdir. Spor turizmi son yıllarda önemi artan bir turizm türüdür. Spor turizminde yerel halk büyük önem taşımaktadır. Spor bir ilçenin yerel kalkınmasında çok önemli bir araçtır. Sporun sağlık, sosyal, ekonomik ve çevresel yönden birçok faydası vardır. Bu faydaları en üst düzeye çıkarmak için Manavgat'ta sporun mevcut durumunun tespit edilmesi ve geleceğe yönelik planların yapılması önem arz etmektedir. Bu çerçevede İlçede faaliyet gösteren spor kulüpleri, spor etkinlikleri ve spordaki ulusal ve uluslar arası başarılar ele alınmıştır. Bu amaçla Gençlik ve Spor Hizmetleri ilçe müdürlüğü verileri kullanılmış ve Manavgat'ta yerel basında çıkan spor haberleri analiz edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Manavgat, Spor, Spor Turizmi

ABSTRACT

Manavgat is a district of Antalya province with a population of 230 000. Tourism is the most important livelihood of the district. Sport tourism is a type of tourism that has gained importance in recent years Local people are very important in sport tourism. Sport is a very important tool in the local development of a district. Sport has many benefits in health, social, economic and environmental aspects. In order to maximize these benefits and to make plans for the future, it is important to determine the current situation of sports in Manavgat. In this context; sport clubs, sport activities, national and international successes in sports activities in the district are examined. For this purpose, the data of the District Directorate of Youth and Sports Services were used and sports news in the local press in Manavgat were analyzed.

Keywords: Manavgat, Sport, Sport Tourism

ALTERNATİF TURİZM ÇEŞİTLERİNDEN KIRSAL TURİZM ÜZERİNE KAVRAMSAL BİR ÇALIŞMA

Dr. Öğr. Üyesi Engin DERMAN
Ebru AKDUMAN DERMAN
Akdeniz Üniversitesi
Manavgat Turizm Fakültesi

ÖZET

Turizm insanların farklı amaçlarla seyahat etmelerinden ortaya çıkan bir olgudur. Küreselleşmenin ve modernleşmenin etkisiyle daha önceki değer yargıları büyük ölçüde değişime uğramış ve bu değişim turizm hareketlerine de yansımıştır. Alternatif turizm ve sürdürülebilir turizm şeklinde kitle turizminden ayrı değerlendirilen turizm çeşitleri ortaya çıkmıştır. Kırsal Turizm bu kapsamda literatürde yerini almıştır. Özellikle yerel kalkınmada turizmin rolünü ortaya koyan küresel bir turizm modeli olan kırsal turizmin sürdürülebilir kırsal kalkınma üzerine etkileri vardır. Turizm yoluyla kırsal kesim için alternatif gelir kaynakları ve tarımsal üretim üzerinde olumlu etkiler söz konusudur. Kırsal alanlar turistler için cazip hale getirilerek bu alanların sorunlarının çözümünde yol gösterici olarak kırsal turizm değerlendirilebilir. Bu çalışmada kırsal turizm üzerine kavramsal bir inceleme yapılarak bu turizm çeşidinin öne çıkan özellikleri vurgulanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Kırsal Turizm, Alternatif Turizm, Kırsal Kalkınma

A CONCEPTUAL STUDY ON RURAL TOURISM FROM ALTERNATIVE TOURISM TYPES

ABSTRACT

Tourism is a phenomenon that occurs when people travel for different purposes. With the impact of globalization and modernization, previous value judgments have changed largely extent and this change is reflected in tourism movements. Alternative tourism and sustainable tourism differentiated from mass tourism have been emerged. Rural Tourism has taken its place in the literature in this context. Rural tourism, which is a global tourism model that demonstrates the role of tourism in local development effects on sustainable rural development. There are positive effects on alternative income sources and agricultural production for rural areas through tourism. Rural tourism can be considered as a guide for solving the problems of rural areas. In this study, a conceptual study on rural tourism is emphasized.

Keywords: Rural Tourism, Alternative Tourism, Rural Development

TURİZM ALANINDA KANO MODELİ KULLANILARAK YAPILMIŞ AKADEMİK ÇALIŞMALARIN BİBLİYOMETRİK ANALİZİ

Arş. Gör. Begüm İPKOPARAN

Prof. Dr. Atilla AKBABA

İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi,

Turizm Fakültesi, Gastronomi ve Mutfak Sanatları Bölümü

ÖZET

Akademik alanda turizm her geçen yıl gelişmeye devam eden, yapılan çalışmaların ve katkıların arttığı bir alandır. Farklı araştırma yöntemleri ve modellerinin kullanıldığı, birçok farklı konuyu içeren akademik çalışmalar mevcuttur. Bu çalışmalarda kullanılan modellerden biri de Kano Modelidir. Farklı disiplinlerde, farklı konularda yapılan çalışmalarda da sıklıkla kullanılan Kano Modeli, 1984 yılında Japon Profesör Noriaki Kano tarafından geliştirilmiştir. Kano Modeli; müşteriye tatmin eden veya müşterinin memnuniyetsizliğine yol açan etmenleri araştırmayı ve anlamayı, var olan ürün ve hizmetleri müşteri tatmini ve memnuniyetsizliği açısından değerlendirmeyi, yeni bir ürün veya hizmet geliştirirken müşteri görüş ve beklentilerini dikkate almayı gerektiren bir yöntemdir. Kano modeli sayesinde büyüyen rekabet ortamında farklılaşma, işletme bünyesinde tasarruf ve gelişme sağlama ve müşterinin beklentilerini karşılama adına çalışmalar yapılmaktadır.

Bu çalışma kapsamında uluslararası alanyazınında yayınlanan, turizm alanında Kano Modeli kullanılarak yapılmış akademik çalışmalar yazar adı, yayımlandığı dergi, yayın yılı ve uygulama alanlarına göre sınıflandırılmıştır. Bu çalışmalara ulaşmada Google Akademik, Research Gate, Science Direct ve Web of Science veri tabanları kullanılmış, bu veri tabanlarında 'kano model tourism', 'kano model restaurant', 'customer satisfaction tourism' anahtar kelimeler ile arama yapılmıştır. Yapılan aramalar sonucunda turizm alanında Kano Modeli kullanılarak yapılmış 47 akademik yayına ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Kano Modeli, Turizm, Bibliyometrik Analiz, Alanyazın

ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNDE METABİLİŞSEL GÜDÜLENME STRATEJİLERİNİN FARKLI DERSLER VE BAZI DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ

Doç. Dr. Uğur GÜRGAN

Gizem ULUBAY

Balıkesir Üniversitesi

Necatibey Eğitim Fakültesi PDR Bölümü

ÖZET

Bu araştırmanın amacı üniversite öğrencilerinin güdülenme stratejilerinin alt boyutları açısından aldıkları belli derslere göre farklılıkları bazı değişkenler açısından incelemektir. Araştırmanın örneklemini Balıkesir Üniversitesi'nde 13 farklı bölümde öğrenim görmekte olan 297 (%69,4) kadın ve 131 (%30,6) erkek olmak üzere toplam 428 üniversite öğrencisi oluşturmaktadır. Araştırmada veri toplama aracı Güdülenme Stratejileri Ölçeği kullanılmıştır. GSÖ üniversite öğrencilerinin güdülenme stratejilerini belirleyen bir ölçektir. Güdülenme Stratejileri Ölçeğinin alt faktörleri, değer ana faktöründe yer alan; içsel hedef düzenleme, dışsal hedef düzenleme ve görev değeri, beklenti ana bileşeninde yer alan; öğrenme ve performansla ilgili öz yeterlik algısı ile öğrenmeye ilişkin kontrol inancı ve duyuşsal ana faktöründe yer alan sınav kaygısı faktörlerinden oluşmaktadır. Araştırmada betimsel nitelikli ilişkisel tarama yöntemi kullanılmıştır. Veriler normal dağılım gösterdiği için veri analizinde parametrik test istatistiklerinden yararlanılmıştır. Bağımsız örneklem için t testi, korelasyon ve varyans analizi yapılmıştır. Derslere göre kontrol inancı alt faktörü haricinde tüm alt faktörlerde anlamlı farklılıklar bulunmuştur. Cinsiyet değişkenine göre ise kontrol inancı, içsel ve dışsal hedef düzenleme, öz yeterlik, sınav kaygısı alt faktörlerinin haricinde anlamlı farklılıklar bulunmuştur. Sözel ve sayısal bölümler açısından dışsal hedef düzenleme, sınav kaygısı alt faktörlerinin haricinde anlamlı farklılıklar bulunmuştur. Yapılan Pearson korelasyon analizi sonucunda en yüksek korelasyonun içsel hedef düzenleme ile görev değeri ($r=.77$), güdülenme ($r=.72$) olarak bulunmuştur.

Anahtar Kelimeler: MSLQ, Güdülenme, Üniversite Öğrencileri, Öz Düzenleme